अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षण प्रतिवेदन

२०७२

नेपाल सरकार

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय

अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७२

नेपाल सरकार
कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय
सिंहदरबार

बेसलाइन सर्वेक्षणका लागि छानिएका जिल्लाहरु

नेपाल सरकार

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रीको

निजी सचिवालय

प.सं. :
च.नं. :

सिंहदरबार, काठमाण्डौं

मन्तव्य

नेपालमा सरकारको तर्फबाट पहिलोपटक गरिएको अपराध सम्बन्धी वेसलाइन सर्वेक्षणबाट प्राप्त नतिजालाई अध्ययन प्रतिवेदनको रूपमा यस मन्त्रालयबाट प्रकाशन हुन लागेकोमा मलाई अत्यन्त खुशी लागेको छ ।

कानून र न्यायको समग्र क्षेत्रमा नै व्यवहारिक अनुसन्धान (empirical research) कमै मात्र हुने गरेको परिप्रेक्ष्यमा अपराधको संख्या, प्रकार, असर, गम्भीरता, अपराध घट्नुका कारण तथा त्यसको प्रवृत्ति लगायत समग्र फौजदारी न्याय प्रणालीको प्रभावकारितासँग सम्बन्धित विषयमा केन्द्रित रही गरिएको वेसलाइन सर्वेक्षण अत्यन्त सान्दर्भिक रहेको छ ।

यस वेसलाइन सर्वेक्षणबाट फौजदारी न्याय प्रशासनसँग सम्बन्धित निकायहरूले प्रवाह गर्ने सेवाको सम्बन्धमा आमनागरिक तथा फौजदारी न्याय प्रशासनसँग सम्बन्धित सरोकारवाला निकाय तथा संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरूबाट महत्वपूर्ण धारणाहरु प्राप्त भएका छन् । साथै, अपराधको स्थिति, अपराधको कारण, प्रवृत्ति, असर र प्रभावको सम्बन्धमा आमनागरिकको दृष्टिकोण, बन्दीको आर्थिक सामाजिक अवस्थाको मोटामोटी झलक प्राप्त भएको छ । वेसलाइन सर्वेक्षणबाट प्राप्त नतिजाले नेपालको फौजदारी न्याय प्रणालीमा गरिनु पर्ने महत्वपूर्ण सुधारका क्षेत्रको पहिचान गरेको छ भन्ने मलाई लाग्दछ ।

यस अध्ययन प्रतिवेदनबाट अपराधको रोकथाम तथा नियन्त्रण गरी समाजमा शान्ति, सुरक्षा र अमनचयन कायम गर्न तथा फौजदारी न्याय प्रणालीलाई अझ बढी प्रभावकारी बनाउन गरिनु पर्ने नीतिगत, कानूनी तथा संस्थागत सुधारका लागि नेपाल सरकारलाई महत्वपूर्ण सुझाब प्राप्त भएको छ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

अन्त्यमा, अपराध सम्बन्धी वेसलाइन सर्वे निर्देशक समिति तथा प्राविधिक उपसमितिमा रही कार्यसम्पादन गर्नु हुने राष्ट्र सेवक कर्मचारीहरु तथा अपराध सम्बन्धी वेसलाइन सर्वेक्षणको कार्यमा महत्वपूर्ण सल्लाह, सुझाव र पृष्ठपोषण दिनु हुने विज्ञहरूलाई नेपाल सरकारको तर्फबाट विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

अग्निप्रसाद खरेल
मन्त्री
कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला

नेपाल सरकार
कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय
(...शाखा)

प.सं. :
च.नं. :

सिंहदरबार, काठमाण्डौं

मन्तव्य

न्यायपूर्ण र सुरक्षित वातावरणमा मात्रै समाज र राष्ट्रको समृद्धि सम्भव रहेको हुन्छ । समाजमा शान्ति र सुव्यवस्था कायम गरी नागरिकलाई सुरक्षाको प्रत्याभूति दिनु राज्यको प्रमुख दायित्व हो । यसका लागि आपराधिक घटनाको प्रभावकारी रोकथाम र नियन्त्रणको लागि त्यस्ता अपराधको प्रकृति, प्रवृत्ति र कारणहरूको वास्तविक अवस्था तथा मुलुकको सुरक्षा व्यवस्था प्रति आमनागरिकको धारणा कस्तो रहेको छ भन्ने कुराको अद्यावधिक जानकारी लिई तदअनुरूप मुलुकको फौजदारी न्याय प्रशासनलाई चुस्त, दुरूस्त र प्रभावकारी बनाउनु पर्ने हुन्छ ।

विज्ञान र प्रविधिको विकास सँगसँगै अपराधका प्रकृति, प्रवृत्ति र विस्तारमा सारभूत रूपले परिवर्तन आएको परिप्रेक्ष्यमा समाजमा घट्ने अपराधका सम्बन्धमा राज्यका तर्फबाट निरन्तर रूपमा अध्ययन अनुसन्धान गरी सोबाट प्राप्त पृष्ठपोषणका आधारमा अपराध नियन्त्रण सम्बन्धी प्रभावकारी नीतिगत, कानूनी तथा संरचनागत व्यवस्था गर्नु पर्ने हुन्छ । यस तथ्यलाई मनन गरी अपराधको रोकथाम, नियन्त्रण र निराकरणका लागि प्रभावकारी पृष्ठपोषण प्राप्त गर्न समाजमा विद्यमान अपराधको संख्या, प्रकार, असर, गम्भीरता, कारण तथा प्रवृत्तिहरूका सम्बन्धमा आमजनता तथा सरोकारवालाहरूको दृष्टिकोण सहितको तथ्यपरक तथा सांख्यिक जानकारी प्राप्त गर्न अपराध सम्बन्धी वेसलाइन सर्वेक्षण (Baseline Survey on Crime) गर्न आवश्यक देखिएको भनी सर्वोच्च अदालतका तत्कालीन माननीय न्यायाधीश श्री कल्याण श्रेष्ठको संयोजकत्वमा गठित फौजदारी कानून सुधार उच्चस्तरीय कार्यदलले "नेपालमा अपराध सम्बन्धी वेसलाइन सर्वेक्षण अनुसन्धान प्रस्ताव" नेपाल सरकार समक्ष सुझावको रूपमा पेश गरेको थियो । उक्त अनुसन्धान प्रस्ताव सम्बन्धी सुझाब कार्यान्वयन गर्न नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषदबाट यस मन्त्रालयलाई निर्देशन भए बमोजिम अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षण गरी यो अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

प्रस्तुत अध्ययन प्रतिवेदनमा मूलतः सर्वेक्षणको लागि छनौट गरिएका दशवटा जिल्लाबाट अपराध र सुरक्षाको अवस्था, फौजदारी न्याय प्रणाली प्रति सर्वसाधारण, अपराधपीडित र सरकारी साक्षीको धारणा, अपराधको प्रवृत्ति, त्यसको प्रभाव, अपराधमा संलग्नता, अपराधको कारण, फौजदारी न्याय प्रणालीमा गरिनु पर्ने सुधार लगायतका विषयहरूमा आमनागरिक, फौजदारी न्याय प्रशासनसँग सम्बन्धित सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थाका प्रतिनिधिहरूको धारणा तथा अपराधको आर्थिक तथा सामाजिक विश्लेषणको लागि लिइएको बन्दीहरूको धारणालाई हुबहुरूपमा प्रस्तुत गरिएको छ । त्यसैगरी, सर्वेक्षणको लागि छनौट गरिएका दशवटा जिल्लामा रहेका अपराधको अनुसन्धान गर्ने, अभियोजन गर्ने तथा न्याय सम्पादन गर्ने निकायहरूमा रहेको

अपराधको तथ्याङ्कीय अवस्था प्रस्तुत गर्नुका साथै सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा अपराधको समग्र स्थितिको समेत विश्लेषण गरिएको छ ।

नेपाल सरकारको आफ्नै स्रोत, साधन र जनशक्तिबाट सरकारी तहमा पहिलोपटक गरिएको अपराध सम्बन्धी वेसलाइन सर्वेक्षण सम्बन्धी कार्य आफैंमा महत्वपूर्ण रहेको छ । वेसलाइन सर्वेक्षणबाट पूर्ण नतिजा प्राप्त गर्न नेपालका सम्पूर्ण जिल्लाहरूलाई समेट्ने गरी विस्तृतरूपमा यस किसिमको सर्वेक्षण गर्नु पर्ने आवश्यकता रहेको भए तापनि यस सम्बन्धमा हाम्रो नवीन अनुभव, सीमित स्रोत, साधन र जनशक्तिको उपलब्धता आदिको कारणबाट दशवटा जिल्लामा सीमित रही पाइलट सर्वेक्षणको रूपमा अपराध सम्बन्धी वेसलाइन सर्वेक्षण गरिएको छ । पाइलट सर्वेक्षणको रूपमा दशवटा जिल्लामा मात्र अपराध सम्बन्धी वेसलाइन सर्वेक्षण गरिएको भए तापनि यस सर्वेक्षणबाट अपराधको स्थिति, अपराधको गम्भीरता, असर, कारण र प्रवृत्ति, अपराधको सम्बन्धमा आमनागरिकको दृष्टिकोण, फौजदारी न्याय प्रणालीको प्रभावकारिताको विद्यमान अवस्था तथा फौजदारी न्याय प्रणालीलाई सुदृढ र अझ प्रभावकारी बनाउन गरिनु पर्ने कानूनी तथा संस्थागत सुधारका सम्बन्धमा महत्वपूर्ण जानकारी प्राप्त हुनुका साथै यस सम्बन्धमा थप विस्तृत अध्ययन गर्न महत्वपूर्ण आधार समेत तय भएको छ ।

प्रस्तुत वेसलाइन सर्वेक्षणबाट अपराधको रोकथाम, नियन्त्रण तथा कसूरदारलाई न्यायको कठघारामा उभ्याउन र पीडितलाई न्याय प्रदान गरी समाजमा शान्ति, सुरक्षा र अमनचयन कायम गर्नका लागि नेपालको फौजदारी न्याय प्रणालीमा गरिनु पर्ने नीतिगत, कानूनी तथा संस्थागत सुधार गर्न नेपाल सरकारलाई महत्वपूर्ण पृष्ठपोषण प्राप्त भएको महशुस गरेको छु । यसका साथै, वेसलाइन सर्वेक्षणबाट प्राप्त नतिजाले फौजदारी न्याय प्रशासनसँग सम्बन्धित सरोकारवाला निकाय, नेपालको फौजदारी न्याय प्रणाली प्रति सरोकार र चासो राख्ने व्यक्ति, संघसंस्था, यसका अध्येता, सामाजिक तथा कानूनी अनुसन्धानकर्तालाई समेत यस विषयमा जानकारी लिन र यस विषयमा थप अध्ययन अनुसन्धानका लागि महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने अपेक्षा गरेको छु ।

अपराध सम्बन्धी बेसलाईन सर्वेक्षण कार्यको नीति निर्माण, समन्वय तथा सुपरिवेक्षकीय जिम्मेवारी निर्वाह गर्न गठित वेसलाइन सर्वे निर्देशक समितिको संयोजकको रूपमा रही नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्नु भएका यस मन्त्रालयका पूर्व सचिव श्री भेषराज शर्माज्यू, निर्देशक समितिको सदस्यको रूपमा जिम्मेवारी निर्वाह गर्नु भएका सर्वोच्च अदालतका सहरजिष्ट्रार, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयका सहन्यायाधिवक्ता, गृह मन्त्रालयका सहसचिव, तथ्यांक विभागका महानिर्देशक, प्रहरी प्रधान कार्यालयका प्रहरी नायब महानिरीक्षकलाई हार्दिक

नेपाल सरकार
कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय
(..शाखा)

प.सं. :
च.नं. :

सिंहदरबार, काठमाण्डौं

धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । अपराध सम्बन्धी बेसलाईन सर्वेक्षणको प्रारम्भिक चरण अर्थात प्रश्नावली निर्माण देखि प्रतिवेदन लेखनसम्मको वेसलाइन सर्वेक्षण सम्बन्धी कार्यमा महत्वपूर्ण सल्लाह र सुझाव प्रदान गर्नु हुने त्रिभुवन विश्व विद्यालयका प्रध्यापक डा. श्री श्रीकृष्ण श्रेष्ठ तथा सामाजिक अनुसन्धानकर्ता श्री कपिल अर्याललाई मन्त्रालयको तर्फबाट हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहन्छु । त्यसैगरी, वेसलाइन सर्वे निर्देशक समितिलाई अपराध सम्बन्धी वेसलाइन सर्वेक्षण सम्बन्धी कार्यमा सहयोग पुऱ्याउन गठित प्राविधिक समितिका संयोजक तथा सदस्यहरूलाई उहाँहरूले गर्नु भएको अथक मेहनतको लागि समेत विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

अन्त्यमा, अपराध सम्बन्धी वेसलाइन सर्वेक्षण प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालय, सर्वोच्च अदालत, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय, केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, गृह मन्त्रालय, प्रहरी प्रधान कार्यालयका सम्बद्ध सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई समेत धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

....
टेकप्रसाद ढुङ्गाना
सचिव

फोन: ४-२११९८७, ४-२११७८६, ४-२११६३०, ४-२११७४१, ४-२११६३४, ४-२११७०२, ४-२११६३६, ४-२११८७२, ४-२११७२७
फ्याक्स नं.: ४-२११६८४

विषय सूचि

परिच्छेद- १ प्रारम्भिक

१.१ पृष्ठभूमि १
१.२ सर्वेक्षणको उद्देश्य ३
१.३ सर्वेक्षणको औचित्य ३
१.४ सर्वेक्षण पद्धति ४
१.४.१ सर्वेक्षणको फ्रेम ५
१.४.२ सर्वेक्षण विधि ५
१.४.३ नमुनाको आकार ६
१.४.४ निर्धारित प्रश्नावली ६
१.४.५ तथ्याङ्क सङ्कलन कार्य ६
१.४.६ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण ७
१.५. सर्वेक्षणको दायरा ८
१.६. उत्तरदाताको पृष्ठभूमि ९
१.६.१ पारिवारिक प्रश्नावलीका उत्तरदाता ९
१.६.२ उत्तरदाता बन्दीहरूको पृष्ठभूमि १४
१.७ प्रतिवेदनको स्वरूप २४

परिच्छेद- २ अपराधको स्थिति

२.१ पृष्ठभूमि २७
२.२ अपराधको तथ्याङ्कीय अवस्था २७
२.३ सुरक्षाको अवस्था ३२
२.४ आमनागरिकको अपराधप्रतिको धारणा ४०
२.५ सरोकारवालाको अपराधप्रतिको धारणा ५५
२.६ निष्कर्ष ५९

परिच्छेद- ३ अपराधको कारण र प्रवृत्ति

३.१ पृष्ठभूमि ६३
३.२ अपराधको कारण र प्रवृत्तिबारे आमनागरिकको धारणा ६३
३.३ अपराधको कारण र प्रवृत्तिबारे सरोकारवालाको धारणा ७३
३.४ अपराधको कारणबारे बन्दीहरूको धारणा ७९
३.५ निष्कर्ष ८०

परिच्छेद- ४ अपराधको प्रभाव

४.१ पृष्ठभूमि ८५
४.२ अपराधको प्रभाव सम्बन्धमा आमनागरिकको धारणा ८५
४.३ अपराधको प्रभाव सम्बन्धमा सरोकारवालाको धारणा ११०
४.४ आफूले गरेको अपराधप्रति बन्दीको धारणा ११७
४.५ निष्कर्ष ११९

परिच्छेद- ५ फौजदारी न्याय प्रणालीको प्रभावकारिता

५.१ पृष्ठभूमि १२३
५.२ फौजदारी न्यायप्रति आमनागरिकको धारणा १२३
५.३ फौजदारी न्याय प्रणालीको प्रभावकारिताप्रति पीडितको धारणा १५१
५.४ फौजदारी न्याय प्रणालीप्रति सरोकारवालाको धारणा १६४
५.५ फौजदारी न्याय प्रणालीको प्रभावकारिताप्रति सरोकारवालाको धारणा १७२
५.६ फौजदारी न्याय प्रणालीप्रति बन्दीको धारणा १८७
५.७ निष्कर्ष १९५

परिच्छेद- ६ निष्कर्ष र सुझाब

६.१ निष्कर्ष २०१
६.२ सुझाब २०३

अनुसूचीहरु

अनुसूची-१ पारिवारिक प्रश्नावली २०७
अनुसूची-२ सरोकारवालालाई सोधिएको प्रश्नावली २२९
अनुसूची-३ वन्दीलाई सोधिएको प्रश्नावली २३९
अनुसूची-४ जिल्ला अदालतमा लगत कायम भएका मुद्दाहरूको विवरण २४४
अनुसूची-५ जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा दर्ता भएका मुद्दाहरूको विवरण २४७
अनुसूची-६ जिल्ला सरकारी वकील कार्यालयबाट दायर भएका मुद्दाहरूको विवरण २४८
अनुसूची-७ जिल्ला कारागार कार्यालयमा वन्दीको संख्यात्मक विवरण २५२
अनुसूची-८ जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा तीन आ. व. मा दर्ता भएका अपराधका घटनाहरूको विवरण २५४
अनुसूची-९ जिल्लामा हुने गरेका अपराधहरूको विवरण २५७
अनुसूची-१० जिल्लामा हुने गरेका अपराधहरू (आमनागरिकको धारणा) २५९
अनुसूची-११ सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०४९ को अनुसूची- १ बाट हटाउनु पर्ने भनी उत्तरदाताले उल्लेख गरेका मुद्दाहरू विवरण २६१
अनुसूची -१२ पीडितमैत्री छिटो छरितो न्यायका लागि गर्नु पर्ने सुधारका सम्बन्धमा उत्तरदाताले दिएको जवाफको विवरण २६४
अनुसूची -१३ सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दाहरू असफल हुनाका कारणहरूका सम्बन्धमा उत्तरदाताले दिएको जवाफको विवरण २६६
अनुसूची -१४ समग्र फौजदारी न्यायप्रणालीको सुधारको लागिप्राप्त सुझावहरू २६८

परिशिष्टहरु

परिशिष्ट-क अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षण निर्देशक समितिमा रही कार्यसम्पादन गर्नु भएका पदाधिकारीहरूको नामावली २६९
परिशिष्ट-ख अपराध सम्बन्धी बसेलाइन सर्वेक्षण प्राविधिक उपसमितिमा रही कार्य सम्पादन गर्नु भएका अधिकृत कर्मचारीहरूको नामावली २७०

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१.१ पृष्ठभूमि

समाजमा शान्ति, सुरक्षा र अमनचैन कायम गर्नु राज्यको प्रमुख कर्तव्य हो । राज्यले समाजमा शान्ति, सुरक्षा र अमनचैयन कायम राख्न तथा व्यक्ति, समाज र राष्ट्र विरूद्ध हुने अवाञ्छित क्रियाकलापहरूलाई नियन्त्रण गर्नका लागि विभिन्न कानून तथा संयन्त्रको निर्माण गरी कानून र व्यवस्था कायम गर्ने प्रयास गरेको हुन्छ ।

राज्यबाट शान्ति, सुरक्षा र न्याय पाउनु प्रत्येक नागरिकको स्वभाविक चाहना मात्र होइन अधिकारको विषय पनि हो । न्यायपूर्ण र सुरक्षित वातावरणमा मात्र व्यक्ति, समाज र राष्ट्रको उत्थान र विकास सम्भव हुन्छ । त्यसैले प्रत्येक व्यक्तिले आफ्नो मुलुक र समाजको सुरक्षा अवस्थाको बारेमा वास्तविक स्थिति जानकारी पाउनु आवश्यक हुन्छ ।

नेपालको फौजदारी कानूनले अपराधको प्रकृति, त्यसको असर तथा आपराधिक दायित्वका आधारमा फौजदारी मुद्दाहरूलाई व्यक्तिवादी र सरकारवादी मुद्दाका रूपमा वर्गीकरण गरेको छ । नेपाल सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दाको सूची सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०४९ को अनुसूची–१ मा दिइएको छ । अनुसूची-१ अन्तर्गतको सरकार वादी मुद्दामा सरकारी वकिलले मुद्दा चल्ने नचल्ने निर्णय गर्ने र मुद्दा चल्ने निर्णय भएमा मुद्दा दायर गर्ने, अनुसूची-१ मा समावेश नभएका सरकार वादी मुद्दामा सरकारी वकिलको राय लिई अनुन्धान गर्ने निकाय मार्फत अभियोगपत्र दायर गर्ने कानूनी व्यवस्था रहेको छ । अनुसूची-१ मा समावेश भएका र समावेश नभएका केही मुद्दा अदालतमा र केही मुद्दा अर्धन्यायिक निकायमा दायर हुने व्यवस्था रहेको छ । वि. सं. २०६५ सालमा सम्पन्न एक अध्ययनले ८४ वटा ऐनहरूमा अर्धन्यायिक निकाय तथा पदाधिकारीलाई मुद्दा हेर्ने, कसूरदारलाई कैद तथा जरिवाना गर्ने अधिकार प्रदान गरेको देखिएको छ ।[१]

अपराधको प्रभावकारी रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि आवश्यक नीतिगत, कानूनी एवं संरचनागत व्यवस्था तथा त्यस्ता संयन्त्रहरूको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्नको लागि राज्यले समाजमा घट्ने अपराधको वास्तविक अवस्था, गम्भीरता, विविधता, कारण तथा प्रवृत्तिहरु एवं फौजदारी अपराध सम्बन्धी मुद्दामा भएका फैसलाको कार्यान्वयन तथा अपराधको सम्बन्धमा आमजनताको दृष्टिकोण समेतको जानकारी राख्नुपर्ने हुन्छ । त्यस्तै, कानून कार्यान्वयन गर्ने निकायबाट अनुसन्धान र अभियोजनको दायरामा आउन नसकेका अपराधको अवस्थाको समेत जानकारी राख्नु त्यत्तिकै आवश्यक हुन्छ ।

विज्ञान र प्रविधिको विकास सँगसँगै अपराधको विकास र विस्तारमा पनि सारभूतरूपमा परिवर्तन आएको छ । अपराधको प्रकृति र प्रवृत्तिमा आएको परिवर्तनलाई राज्यले आफ्नो काबुभित्र राख्नको लागि अपराध हुनाका कारणहरूलाई विभिन्न पक्षबाट अध्ययन गरी समयमै उचित सम्बोधन गर्नुपर्छ ।

---

१. अर्धन्यायिक निकायको न्याय सम्पादन सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन, २०६५, राष्ट्रिय न्यायिक प्रतिष्ठान ।

सरकारी निकायमा रहेका परम्परागत सूचना प्रणालीमा आधारित तथ्याङ्कको भरमा मात्र राज्यले आपराधिक कार्यमाथि नियन्त्रण कायम राख्न सक्ने अवस्था छैन । यसका लागि सामाजिक एवं राष्ट्रिय आवश्यकताका आधारमा अपराध नियन्त्रणसम्बन्धी प्रभावकारी नीतिगत, कानूनी एवं संरचनागत व्यवस्था गर्दै मुलुकमा शान्ति सुरक्षा, अमनचैन कायम राख्न अपराधका सम्बन्धमा आमजनताको दृष्टिकोण तथा अपेक्षाको अध्ययन, अनुसन्धान तथा सर्वेक्षणको आवश्यकता पर्दछ । त्यस्तो समसामयिक अध्ययन, अनुसन्धान राज्यको तर्फबाट नियमित रूपमा गर्नु पर्ने हुन्छ ।

मुलुक यतिखेर विद्यमान कानूनी प्रणालीमा समसामयिक सुधार गर्दै संहिताबद्ध कानूनी प्रणालीमा प्रवेश गर्ने क्रममा रहेको छ । एकातिर मुलुकमा अपराधप्रति आमजनता तथा सरोकारवालाको धारणा के कस्तो रहेको छ भन्ने कुराको यथार्थ जानकारी हुन नसकेको र हालसम्म अपराधको एकीकृत तथ्याङ्क नभएको कारणबाट समस्याको वास्तविक र वस्तुगत पहिचान हुन सकेको अवस्था छैन भने अर्कोतर्फ अपराधका विभिन्न स्वरूप र प्रवृत्तिहरु विकसित हुँदै आएको र सूचना प्रविधिको द्रुततर विकासका कारण अपराध नियन्त्रणको विषय झनै कठिन हुँदै गएको अवस्था छ । यसै कुरालाई दृष्टिगत गरी अपराध रोकथाम, नियन्त्रण र निराकरणका लागि प्रभावकारी पृष्ठपोषण प्राप्त गर्न समाजमा विद्यमान अपराधको संख्या, प्रकार, असर, गम्भीरता, कारण तथा प्रवृत्तिहरूका सम्बन्धमा आमजनता तथा सरोकारवालाहरूको दृष्टिकोण सहितको तथ्यपरक तथा सांख्यिक जानकारी प्राप्त गर्न अपराध सम्बन्धी सर्वेक्षण (Baseline Survey on Crime) गर्न आवश्यक देखिएको भनी नेपाल सरकारको मिति २०६७/११/२३ को निर्णयानुसार सर्वोच्च अदालतका तत्कालीन माननीय न्यायाधीश श्री कल्याण श्रेष्ठको संयोजकत्वमा गठित फौजदारी कानून सुधार उच्चस्तरीय कार्यदलले नेपाल सरकार समक्ष सुझाव पेश गरेको थियो ।

फौजदारी कानून सुधार उच्चस्तरीय कार्यदलले पेश गरेको सुझाव कार्यान्वयन गर्ने प्रयोजनको लागि अपराध सम्बन्धी वेसलाइन सर्वे सम्बन्धी कार्यको नीति निर्माण, समन्वय तथा सुपरीवेक्षकीय कार्य जिम्मेवारी रहने गरी नेपाल सरकार (मा. मन्त्रीस्तर) को मिति २०७०/०१/३१ को निर्णयानुसार देहाय बमोजिम अपराध सम्बन्धी वेसलाइन सर्वे निर्देशक समिति गठन भएको थियो :-

(क)	सचिव, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	- **संयोजक**
(ख)	सहसचिव, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	- **सदस्य**
(ग)	सहसचिव, गृह मन्त्रालय	- **सदस्य**
(घ)	सहरजिष्ट्रार, सर्वोच्च अदालत	- **सदस्य**
(ङ)	सहन्यायाधिवक्ता, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय	- **सदस्य**
(च)	महानिर्देशक, तथ्याङ्क विभाग	- **सदस्य**
(छ)	प्रहरी नायब महानिरीक्षक, प्रहरी प्रधान कार्यालय	- **सदस्य**
(ज)	उपसचिव, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	- **सचिव**

निर्देशक समितिको मिति २०७०/०२/१७ मा बसेको पहिलो बैठकको निर्णय बमोजिम अपराध सम्बन्धी वेसलाइन सर्वेक्षण कार्यको लागि समितिलाई सहयोग गर्न देहाय बमोजिमको प्राविधिक उपसमिति गठन भएको थियो :-

(क)	सहसचिव, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	- **संयोजक**
(ख)	उपसचिव, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	- **सदस्य**
(ग)	उपसचिव, गृह मन्त्रालय	- **सदस्य**
(घ)	उपरजिष्ट्रार, सर्वोच्च अदालत	- **सदस्य**
(ङ)	उपन्यायाधिवक्ता, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय	- **सदस्य**
(च)	निर्देशक (दुई जना), तथ्याङ्क विभाग	- **सदस्य**
(छ)	प्रहरी उपरीक्षक, प्रहरी प्रधान कार्यालय	- **सदस्य**

निर्देशक समिति तथा प्राविधिक उपसमितिले अपराध सम्बन्धी वेसलाइन सर्वेक्षण सम्बन्धी कार्य सम्पादन गर्न आवश्यकता अनुसार विभिन्न विषयका विशेषज्ञ तथा कर्मचारीलाई आमन्त्रित सदस्यको रूपमा बैठकहरूमा आमन्त्रण गरेको थियो । अपराध सम्बन्धी वेसलाइन सर्वे निर्देशक समिति तथा प्राविधिक उपसमितिमा रही कार्य सम्पादन गर्नु भएका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको विवरण परिशिष्टमा उल्लेख गरिएको छ ।

अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षणको कार्य मूलतः सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीशको संयोजकत्वमा गठित फौजदारी कानून सुधार उच्चस्तरीय कार्यदलले नेपाल सरकार समक्ष पेश गरेको सुझावको आधारमा अगाडि बढाइएको हो । यस सर्वेक्षणको प्रयोजनको लागि देशका हिमाल, पहाड, तराई एवं काठमाण्डौ उपत्यका समेतको प्रतिनिधित्व हुने गरी १० वटा जिल्लाहरूको छनौट गरी अपराध सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको थियो । सोही तथ्याङ्कको आधारमा तथ्यहरूको विश्लेषण गरी अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षण अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

१.२ सर्वेक्षणको उद्देश्य

अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षणका उद्देश्यहरु निम्न प्रकार रहेका थिए :-

(क) समाजमा घट्ने अपराधको वास्तविक अवस्था पत्ता लगाउने,

(ख) अपराधको गम्भीरता, असर, कारण तथा प्रवृत्ति पत्ता लगाउने, र

(ग) अपराधका सम्बन्धमा आमजनताको दृष्टिकोण र अपेक्षा बुझ्ने ।

१.३ सर्वेक्षणको औचित्य

मुलुकको फौजदारी कानून सुधारको लागि विभिन्न समयमा आयोग तथा कार्यदलहरूको गठन भई अध्ययन हुने गरेको भए तापनि समग्र फौजदारी न्याय प्रणाली तथा अपराधप्रति आमजनता तथा सरोकारवालाहरूको दृष्टिकोण सहितको बृहद अध्ययन र सर्वेक्षण हुन सकेको छैन । कानून

कार्यान्वयन निकायहरूमा औपचारिक रूपमा प्राप्त हुन आएका सूचना तथा कारवाहीको विवरणबाट मात्र अपराध सम्बन्धी सूचना प्राप्त गर्नुपर्ने अवस्था छ । अपराध सम्बन्धी सम्पूर्ण सूचनाहरु कानून कार्यान्वयन निकायमा आई नपुग्ने हुँदा कानून कार्यान्वयन निकायमा भएको अपराधको तथ्याङ्क नै अपराधको पूर्ण तथ्याङ्क हो भन्न सक्ने अवस्था छैन । साथै, त्यस्तो तथ्याङ्कले अपराधको सम्बन्धमा आमजनताको बुझाई र भोगाइलाई प्रतिनिधित्व गर्न सकेको देखिंदैन ।

उल्लिखित सन्दर्भमा समाजमा घटेका अपराध सम्बन्धी सम्पूर्ण विवरण, कानून कार्यान्वयन निकायमा प्राप्त भएका सूचना तथा विवरणहरु, अभियोजन तथा न्याय निरूपण गर्ने निकायमा भएका मुद्दाहरूको विवरण लगायत अपराधको सम्बन्धमा आमजनता तथा सरोकारवालाको दृष्टिकोण समेत प्रतिनिधित्व हुने गरी गरिएको प्रस्तुत अपराधसम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षणको महत्वलाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गर्न सकिन्छ :-

(क) राज्यका सम्बद्ध निकाय, अधिकारी तथा आमजनताबाट सङ्कलन गरिएका तथ्याङ्कका आधारमा समाजमा घट्ने अपराधको कारण, गम्भीरता, असर र प्रवृत्तिका सम्बन्धमा तथ्याङ्कीय जानकारी प्राप्त हुने,

(ख) अपराधको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि चालिनु पर्ने नीतिगत, संरचनागत तथा कार्यविधिगत सुधार गर्न आधार प्राप्त हुने,

(ग) समाजमा शान्ति सुरक्षा, अमनचैन कायम गर्न महत्वपूर्ण पृष्ठपोषण प्राप्त हुने,

(घ) समाजमा रहेको सुरक्षा स्थितिको सम्बन्धमा आमजनताको दृष्टिकोण प्राप्त हुने,

(ङ) विकासका अन्य आयाम सरह अपराधको सम्बन्धमा समेत समय समयमा सर्वेक्षण गर्नु गराउनु पर्ने आवश्यकताका सम्बन्धमा सरोकारवालाको सचेतना अभिवृद्धि हुने,

(च) अपराधको सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गर्नु पर्ने नयाँ आयामको पहिचान हुने ।

१.४ सर्वेक्षण पद्धति

अनुसन्धानको प्रयोजनका लागि मुलुकभरबाट १० वटा जिल्लाहरूको छनौट गरिएको थियो । छनौट गरिएका जिल्लाहरूबाट अपराधको बेसलाइन सर्वेक्षणको लागि आवश्यक पर्ने प्राथमिक र द्वितीय गरी दुई प्रकारका तथ्याङ्कहरु सङ्कलन गरिएको थियो । प्राथमिक तथ्याङ्क (Primary Data) सङ्कलनको लागि घरपरिवार, जिल्लास्थित सरोकारवाला निकाय र संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरूको रूपमा जिल्ला अदालत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय, महिला तथा बालबालिका कार्यालय, जिल्ला वन कार्यालय र जिल्ला बार इकाई, गैरसरकारी संघ संस्था, स्थानीय निकाय, नागरिक समाज, जिल्ला बालकल्याण समिति जस्ता सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधिहरु तथा कारागारमा रहेका बन्दीहरूलाई लक्षित गरी तयार गरिएका तीन प्रकारका अलग अलग प्रश्नावलीहरूको माध्यमबाट र द्वितीय तथ्याङ्कहरु (Secondary Data) को लागि छनौटमा परेका जिल्लाका जिल्ला अदालत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय र जिल्ला कारागार कार्यालयबाट छुट्टाछुट्टै फाराम भर्न लगाई अपराध सम्बन्धी तथ्याङ्कहरु संस्थागतरूपमा सङ्कलन गरिएको थियो ।

पारिवारिक प्रश्नावली मार्फत तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने क्रममा पहिलो चरणमा तथ्याङ्क सङ्कलनको लागि छानिएका वडाहरूको पारिवारिक लगत तयार पारिएको थियो । सो लगतको आधारमा तथ्याङ्कीय विधि प्रयोग गरी छानिएका सबै वडाहरूमा पारिवारिक प्रश्नावली भर्नको लागि घरपरिवार चयन गरिएको थियो । त्यसरी पहिलो चरणमा छानिएका प्रत्येक परिवारमा गई पारिवारिक प्रश्नावली भर्ने

कार्य दोस्रो चरणमा सम्पन्न गरिएको थियो । त्यसैगरी जिल्लास्थित सरोकारवाला निकाय र संघ संस्थाहारूका प्रतिनिधिहरूको लागि तयार गरिएको प्रश्नावली भर्नको लागि सम्बन्धित जिल्लाको सदरमुकाममा सरोकारवाला निकाय तथा संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरूसँगको अन्तर्क्रिया कार्यक्रम आयोजना गरी सो कार्यक्रममा उपस्थित प्रतिनिधिहरूबाट तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको थियो । अपराधको आर्थिक सामाजिक विश्लेषणको लागि सम्बन्धित जिल्ला कारागारमा रहेका बन्दीहरूसँग प्रत्यक्ष सम्पर्क गरी प्रश्नावली मार्फत तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको थियो ।

अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षण सञ्चालन गर्नु पूर्व सर्वेक्षण सञ्चालन गर्ने विधि तथा प्रयोग गरिने प्रश्नावलीहरूको परीक्षणको लागि पाइलट सर्वेक्षण गरिएको थियो । पाइलट सर्वेक्षणको लागि भौगोलिक क्षेत्रको आधारमा मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्र तथा राजधानीसँग भौगोलिकरूपमा नजिक रहेको जिल्ला सिन्धुपाल्चोक, राजधानी शहर भएको जिल्ला काठमाण्डौ, पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रको पहाडी जिल्ला कास्की र मध्यपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रको तराई तथा भारतको सिमानासँग जोडिएको जिल्ला बाँके समेत चारवटा जिल्लाहरु छनौट गरी प्रश्नावलीहरूको परीक्षण गरिएको थियो । सोही आधारमा तथ्याङ्क विश्लेषण सहितको पाइलट सर्वेक्षणको प्रतिवेदन तयार गरिएको थियो । उक्त पाइलट सर्वेक्षणबाट प्राप्त अनुभव तथा प्रतिवेदनको सुझावका समेतको आधारमा अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षण सम्पन्न गरिएको थियो ।

१.४.१ सर्वेक्षणको फ्रेम

पारिवारिक सर्वेक्षणका लागि राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ को आधारमा गाउँ विकास समिति तथा नगरपालिकाहरूको परिवार संख्यालाई आधार मानिएको थियो । सरोकारवाला निकायको हकमा जिल्लास्थित सरोकारवाला निकाय र संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरूसँग अन्तरक्रिया गरी सो मार्फत तथ्याङ्क सङ्कलन गर्नको लागि प्रश्नावली तयार पारिएको थियो भने अपराधको आर्थिक सामाजिक विश्लेषणको लागि सम्बन्धित जिल्ला कारागारमा रहेका बन्दीहरूबाट समेत तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न प्रश्नावली तयार गरिएको थियो ।

१.४.२ सर्वेक्षण विधि

सर्वेक्षणका लागि १० वटा जिल्लाहरूबाट पहिलो चरणमा गाउँ विकास समिति तथा नगरपालिकाको चयन पश्चात Probability Proportion to Size (PPS) अनुसार जम्मा १५० वडाहरूको छनौट गरिएको थियो । छनौटमा परेका हरेक वडाबाट गणनाका लागि ३० वटा घरपरिवारका दरले जम्मा ४५०० घरपरिवारबाट पारिवारिक प्रश्नावली भर्ने लक्ष्य राखिएको थियो । साथै, प्रत्येक जिल्लाको सदरमुकाममा रहेका सरोकारवाला निकाय तथा संघ संस्थाका प्रतिनिधिबाट प्रश्नावली भराइएको थियो । त्यसैगरी, जिल्लास्थित कारागारमा रहेका बन्दीहरूबाट अपराधको आर्थिक सामाजिक विश्लेषणको प्रयोजनको लागि तयार गरिएको प्रश्नावली अनुसार तथ्याङ्क संङ्कलन गरिएको थियो ।

सर्वेक्षणका लागि नमुना परिवारहरु दुई चरणमा छानिएका थिए । पहिलो चरणमा, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ बाट प्राप्त वडा/वडाखण्डमा भएका परिवार संख्याको सूचीलाई फ्रेमको रूपमा लिएर १० वटा जिल्लाहरूबाट १५० वटा वडाहरु छानिएका थिए भने दोस्रो चरणमा उक्त १५० वटा वडा/वडाखण्डहरूबाट प्रत्येक वडा/वडाखण्डबाट ३० परिवारका दरले जम्मा ४५०० परिवारहरु छानिएको थियो । त्यसरी छानिएका जम्मा १५० वडाहरु मध्ये १२३ वडाहरु (३६९० परिवारहरु) ग्रामीण क्षेत्र र २७ वडा/वडाखण्डहरु (८१० परिवारहरु) नगर क्षेत्रबाट छानिएको थियो । छनौट गरिएका १० जिल्लाका नगरपालिका तथा गाउँ विकास समितिहरूमा नमुनाको आकार (Sample Size) निर्धारण गर्दा घरपरिवारको संख्यालाई आधार बनाएर समानुपातिक बाँडफाँड (Proportionate Allocation) गरिएको थियो ।

१.४.३ नमुनाको आकार

नमुनाको आकार निर्धारण तथ्याङ्कीय विधि अनुसार प्रत्येक जिल्लामा ४५० घरपरिवार निर्धारण गरिएकोले छनौट गरिएका १० जिल्लाबाट ४५०० घरपरिवार हुन आउँछ । विगतमा यस्तो प्रकारको सर्वेक्षण सञ्चालन नभएको र यस्ता प्रकारको तथ्याङ्क समेत उपलब्ध हुन नसक्ने अवस्था भएकोले नमुना आकार निर्धारण गर्दा निम्न बमोजिमको तथ्याङ्कीय सूत्रको प्रयोग गरिएको थियो :-

$$n = \frac{z^2 \ x \ p \ x \ q}{d^2} \ x \ k$$

n = Required Sample Size

z = Value of standarized normal distribution at 95% of confidence (z = 1.96)

P = Estimated population proportion. In the absence of the estimated proportion, we assumed it is 50% i.e. p = 0.50.

q = 1 - p

k = Estimated non-response rate = 15% (k = 1.15)

d = Margin of error in estimation = 5% (d = 0.05)

काठमाडौं उपत्यका र अन्य छनौटमा परेका जिल्ला सदरमुकाम र नगरपालिका क्षेत्रहरूमा जबाफ नदिने र उत्तरदाता नभेटिने सम्भावना उच्च हुन सक्ने भएकोले १५ प्रतिशत जवाफ प्राप्त नहुने दर (Non-Response Rate) राखिएको छ ।

१.४.४ निर्धारित प्रश्नावली

अपराधको बेसलाइन सर्वेक्षण सञ्चालनको लागि तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न निम्न बमोजिमका प्रश्नावलीहरु तथा संस्थागत फाराम तयार गरिएको थियोः-

- पारिवारिक प्रश्नावली,
- जिल्लास्थित सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थाका प्रतिनिधिहरूलाई अन्तरक्रिया मार्फत सोधिने प्रश्नावली,
- छनौटमा परेका जिल्ला कारागारमा रहेका बन्दीहरूलाइ सोधिने प्रश्नावली,
- घरपरिवार लगत सूची सङ्कलन फाराम,
- अनुसन्धान, अभियोजन तथा न्याय निरोपण गर्ने जिल्लास्थित सरकारी कार्यालयहरूमा रहेका तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने प्रयोजनका लागि संस्थागत फाराम ।

आमनागरिकको लागि सोधिएको पारिवारिक प्रश्नावली अनुसूची–१, सरोकारवाला निकाय तथा संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरूको लागि सोधिएको प्रश्नावली अनुसूची–२ र बन्दी उत्तरदातालाई सोधिएको प्रश्नावली अनुसूची–३ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

१.४.५ तथ्याङ्क सङ्कलन कार्य

अपराधको बेसलाइन सर्वेक्षणमा अपराधप्रति सर्वसाधारणको धारणा थाहा पाउनको लागि पारिवारिक प्रश्नावली, जिल्लास्थित सरोकारवाला निकाय तथा संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरूबाट जवाफ सङ्कलन

गर्नको लागि ब्यक्तिगत प्रश्नावली र कारागारमा रहेका बन्दीहरूसँग सोधिने ब्यक्तिगत प्रश्नावली गरी छानिएका १० वटा जिल्लाहरूमा तीन प्रकारका प्रश्नावलीहरूको प्रयोग गरिएको थियो । यसको अलावा जिल्ला अदालत, जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला कारागार कार्यालय तथा जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा रहेका तथ्याङ्कहरु सङ्कलनको लागि संस्थागत फाराम तयार गरी उल्लिखित कार्यालयहरूबाट द्वितीय तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको थियो । तथ्याङ्क सङ्कलनको लागि कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय, तथ्याङ्क विभाग तथा नेपाल प्रहरीमा कार्यरत अधिकृत तथा सहायक कर्मचारीहरु खटाइएको थियो । तथ्याङ्क संकलन कार्यमा खटिने कर्मचारीहरूको लागि तथ्याङ्क संकलन सम्बन्धी दुई दिने अभिमुखिकरण तालीम कार्यक्रमसमेत सञ्चालन गरिएको थियो ।

तथ्याङ्क सङ्कलनका लागि खटिएका कर्मचारीहरूले तोकिएको समयमा छनौटमा परेका जिल्लाका पूर्व निर्धारित वडाका घरपरिवारमा गई पहिलो चरणको तथ्याङ्क संकलन गर्ने कार्य गरेका थिए । सो कार्य सम्पन्न गरेपछि उल्लिखित सरोकावाला निकायका प्रतिनिधिहरूसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरी दोस्रो चरणको तथ्याङ्क संकलन गर्ने कार्य सम्पन्न गरेका थिए । तथ्याङ्क सङ्कलन कार्यलाई विश्वसनीय एवं भरपर्दो बनाउन अपराधको बेसलाइन सर्वेक्षण गर्ने सम्बन्धमा गठित निर्देशक समिति र प्राविधिक उपसमितिका सदस्यहरूबाट समेत तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने कार्यको स्थलगत अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गरिएको थियो ।

१.४.६ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण

यस सर्वेक्षणमा सङ्कलन गरिएका तथ्याङ्कको विश्लेषण त्रिकोणात्मक विश्लेषण विधिबाट गरिएको छ । सर्वेक्षण सञ्चालन गर्नु अगाडि सर्वेक्षण सञ्चालन गर्ने विधि तथा प्रयोग गरिने प्रश्नावलीहरु परीक्षण गर्नको लागि अपराधको बेसलाइन पाइलट सर्वेक्षण सञ्चालन गरी प्रश्नावलीहरु परीक्षण गरिएको थियो । पाइलट सर्वेक्षणबाट प्राप्त भएका सबै प्रकारका तथ्याङ्कहरूलाई CsPro Software बाट डाटा इन्ट्री प्रोग्राम तयार गरी सो प्रोग्रामको आधारमा तथ्याङ्क प्रविष्टि (data entry) गरिएको र Statistical Package for Social Science (SPSS) सफ्टवेयरको प्रयोग गरी तथ्याङ्कहरूको विश्लेषण गरिएको थियो ।

पाइलट सर्वेक्षणबाट प्राप्त नतिजा समेतलाई आधार मानी पारिवारिक, जिल्लास्थित सरोकारवाला निकाय तथा संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरु र कारागारमा रहेका बन्दीहरूसँग सोधिएका ब्यक्तिगत प्रश्नावलीहरु मार्फत प्राप्त जवाफलाई तथ्याङ्क विश्लेषण गर्ने प्रयोजनको लागि CsPro Software को माध्यमद्वारा डाटा इन्ट्री प्रोग्राम तयार गरी सोको आधारमा तथ्याङ्क प्रविष्टि (data entry) गरिएको थियो । फौजदारी न्याय प्रशासनसँग सम्बद्ध निकायहरूको रुपमा रहेका जिल्ला अदालत, जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय र जिल्ला कारागार शाखामा रहेका तथ्याङ्कहरु तथा सर्वोच्च अदालत र महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयले प्रकाशन गरेका वार्षिक प्रतिवेदनहरूबाट समेत आवश्यक तथ्याङ्क र सूचना सङ्कलन गरी विश्लेषण गरिएको छ । प्रस्तुत अध्ययन मूख्यतः विवरणात्मक र विश्लेषणात्मक प्रकृतिको रहेको छ । तथ्याङ्क विश्लेषण गर्दा प्राप्त हुन आएको नतिजालाई प्रतिशतमा उल्लेख गरिएको छ । गुणात्मक तथा सांख्यिक तथ्याङ्कको विश्लेषणका आधारमा अध्ययनको निष्कर्ष निकालिएको छ । अध्ययनका निष्कर्षहरु सहितको प्रतिवेदन तयार गर्दा तालिका, पाइचार्ट, रेखा चित्र लगायतको उपयुक्त माध्यमहरु अबलम्बन गरिएको छ ।

१.५ सर्वेक्षणको दायरा

सर्वेक्षणमा प्राथमिक तथ्याङ्क (Primary Data) सङ्कलनका लागि हिमाल, पहाड, तराई र काठमाण्डौ उपत्यका लगायतका १० जिल्लाका ५० वटा गाउँ विकास समिति र नगरपालिकाहरूबाट छनौटमा परेका घरपरिवार र जिल्लास्थित सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थामा कार्यरत प्रतिनिधिहरु तथा जिल्लास्थित कारागारमा रहेका बन्दीहरूलाई अपराधको आर्थिक तथा सामाजिक पक्ष समेट्ने गरी प्रश्नावली सोधिएको थियो । छनौट गरिएका सबै जिल्लाका जिल्ला अदालत, जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, महिला तथा बालबालिका कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, जिल्ला कारागार कार्यालय, जिल्ला बार एकाई, नागरिक समाज र गैर सरकारी संस्थाका प्रतिनिधिहरूसँग छलफल तथा अन्तर्क्रिया गरी अपराध सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको थियो ।

सहायक तथ्याङ्क (Secondary Data) सङ्कलनका लागि अपराधको अभिलेख रहने जिल्ला अदालत, जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय र जिल्ला कारागार कार्यालयबाट आर्थिक वर्ष २०६७/०६८, २०६८/०६९ र २०६९/०७० मा भएका अपराध सम्बन्धी विभिन्न तथ्याङ्क छुट्टाछुट्टै संस्थागत फारामहरूको प्रयोग गरी सङ्कलन गरिएको थियो ।

सर्वेक्षणका लागि छानिएका जिल्लाहरु र ती जिल्ला छनौट गर्नुको आधारहरु देहाय बमोजिम रहेको छ :-

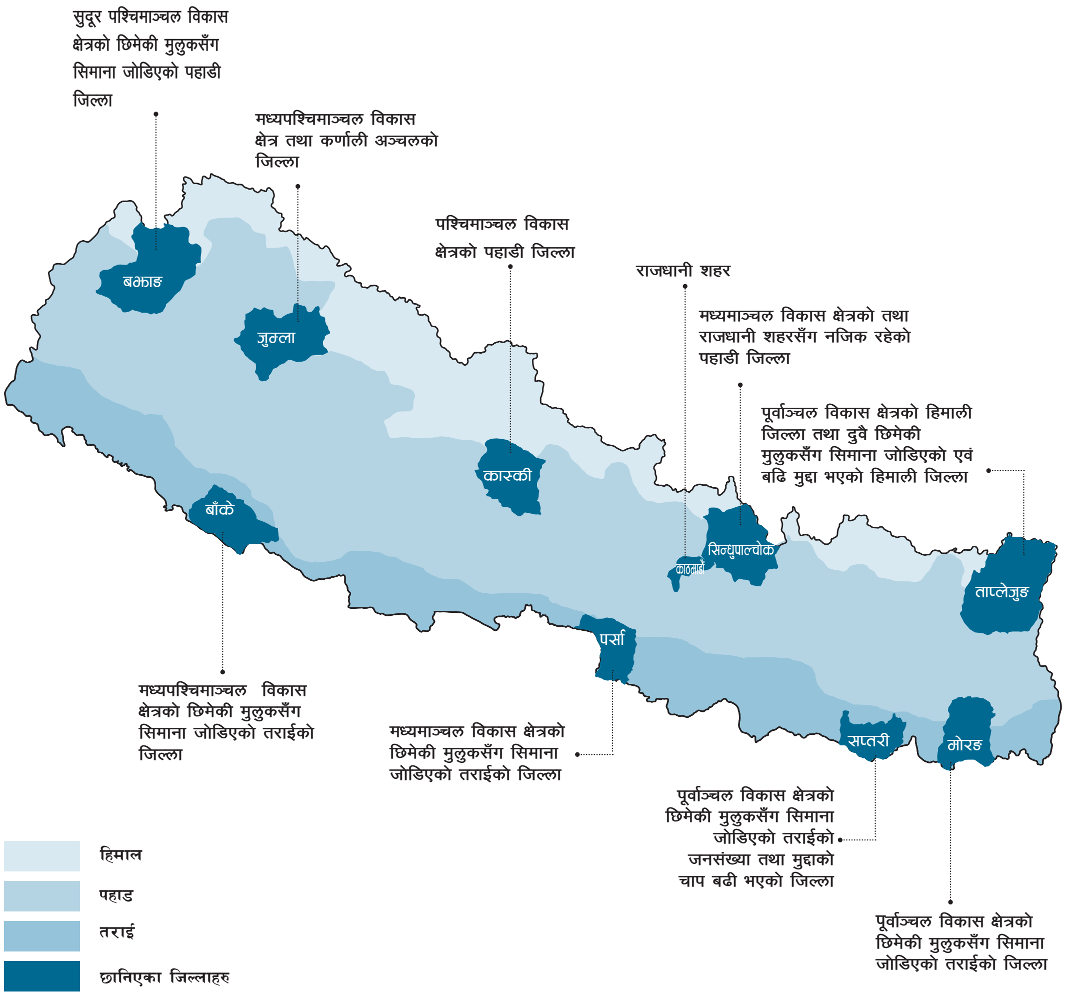

१.६ उत्तरदाताको पृष्ठभूमि

सर्वेक्षणका लागि छानिएको १० जिल्लाका उत्तरदाताको आर्थिक, सामाजिक, भौगोलिक एवं साँस्कृतिक परिवेश तथा उत्तरदाताको पृष्ठभूमि पनि फरकफरक रहेको छ । पारिवारिक प्रश्नावली मार्फत जवाफ संकलन गर्दा उपलब्ध भएसम्म परिवारमूलीलाई नै प्रश्न सोधिएको थियो । परिवारमूली उपलब्ध नभएको अवस्थामा सम्बन्धित परिवारको १६ वर्ष वा सो भन्दा माथिको उमेर भएको परिवारको सदस्यबाट प्रश्नहरूको जवाफ लिइएको थियो । त्यसैगरी पाइलट सर्वेक्षण गरिएका जिल्लाका जिल्लास्थित सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थाका प्रतिनिधिहरु पनि उत्तरदाता रहेका थिए । जिल्लास्थित कारागारमा रहेका बन्दी उत्तरदातामध्ये सम्भव भएसम्म फरक फरक अपराधमा सजाय भोगेका महिला तथा पुरूष दुवै बराबरी हुने गरी प्रश्नावली अनुसारको जवाफ संकलन गरिएको थियो ।

सर्वेक्षणको प्रयोजनको लागि तयार पारिएको ३ वटा फरक फरक प्रश्नावलीहरूमा सहभागी उत्तरदाताको आर्थिक सामाजिक पक्षको जानकारी समेत लिने उद्देश्यले प्रश्नहरूको निर्माण गरिएको थियो । सर्वेक्षणमा सहभागी उत्तरदाताको लैङ्गिक, वैवाहिक, पेशागत, शैक्षिक, आर्थिक एवं पारिवारिक पृष्ठभूमिलाई छुट्टाछुट्टै रूपमा प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ ।

१.६.१ पारिवारिक प्रश्नावलीका उत्तरदाता (आमनागरिक)

(क) उत्तरदाताको लैङ्गिक विवरण

सर्वेक्षणमा छनौट गरिएका दश जिल्लामध्ये प्रत्येक जिल्लाबाट ४५० जनाका दरले १० वटा जिल्लाहरूबाट कुल ४५०० परिवारबाट जवाफ लिने लक्ष्य राखिएकोमा ४४८० परिवारबाट मात्र भरिएको प्रश्नावली फाराम प्राप्त हुन आएको थियो । सर्वेक्षणमा सहभागी कुल उत्तरदातामध्ये ७६.५ प्रतिशत उत्तरदाता पुरूष र २३.४ प्रतिशत उत्तरदाता महिला रहेका थिए । सर्वेक्षणमा सहभागी सम्पूर्ण परिवारमध्ये पर्सा, कास्की र जुम्ला जिल्लामा एक एक गरी तीनवटा परिवारका उत्तरदाता तेश्रो लिङ्गी भएको पाइयो । जिल्ला अनुसार उत्तरदाताको विवरण तालिका नं. १.१ मा प्रस्तुत गरिएको छः–

तालिका नं. १.१

उत्तरदाताको लैङ्गिक विवरण

लिङ्ग / जिल्ला	पुरुष		महिला		तेस्रो लिङ्गी		जम्मा
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या
ताप्लेजुङ्	४००	९०.५	४२	९.५	०	०.०	४४२
मोरङ्	३६४	८१.१	८५	१८.९	०	०.०	४४९
सप्तरी	३७६	८४.७	६८	१५.३	०	०.०	४४४
सिन्धुपाल्चोक	३४५	७६.८	१०४	२३.२	०	०.०	४४९
काठमाण्डौ	२८२	६२.८	१६७	३७.२	०	०.०	४४९
पर्सा	३८७	८६.०	६२	१३.८	१	०.२२	४५०
कास्की	२०९	४६.७	२३८	५३.१	१	०.२	४४८
बाँके	३६१	८०.२	८९	१९.८	०	०.०	४५०
जुम्ला	३४४	७६.६	१०४	२३.२	१	०.२	४४९
बझाङ्	३५८	७९.६	९२	२०.४	०	०.०	४५०
जम्मा	**३४२६**	**७६.५**	**१०५१**	**२३.५**	**३**	**०.१**	**४४८०**

चित्र नं. १.१

उत्तरदाताको लैंङ्गिक विवरण

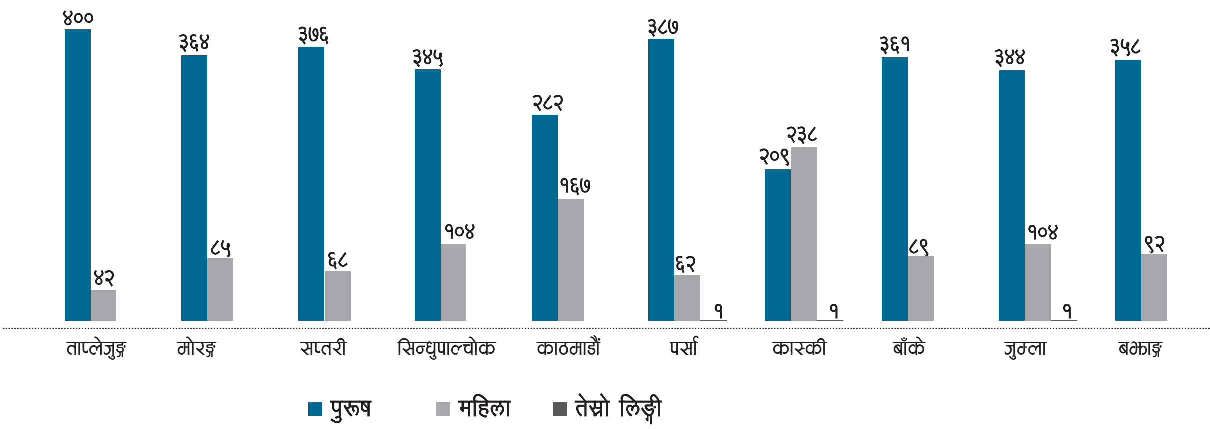

(ख) उत्तरदाताको उमेर

पारिवारिक प्रश्नावलीका उत्तरदाताको समग्र उमेर हेर्दा ४१.१ प्रतिशत उत्तरदाता ४१ देखि ६० वर्ष उमेर समूहको, ३६.५ प्रतिशत उत्तरदाता २५ देखि ४० वर्ष उमेर समूहको, १४.८ प्रतिशत उत्तरदाता ६० वर्ष भन्दा माथिको उमेर समूहका र ७.६ प्रतिशत उत्तरदाता १६ देखि २४ वर्ष उमेर समूहका रहेको देखियो । उत्तरदाताको उमेर समूहको जिल्लागत विवरण तालिका नं १.२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. १.२

उत्तरदाताको उमेर

जिल्ला	१६–२४ वर्ष	२५–४० वर्ष	४१–६० वर्ष	६० वर्ष भन्दा माथि
ताप्लेजुङ्ग	३.२	३५.१	४९.५	१२.२
मोरङ्ग	९.१	३१.४	४२.५	१६.९
सप्तरी	७.४	३७.६	४०.३	१४.६
सिन्धुपाल्चोक	६.९	३२.५	४४.८	१५.८
काठमाण्डौ	६.५	३९.२	३९.०	१५.४
पर्सा	५.६	४०.४	४१.१	१२.९
कास्की	६.५	३५.५	३६.८	२१.२
बाँके	८.२	३७.३	३९.६	१४.९
जुम्ला	४.९	३३.९	४९.४	११.८
बझाङ्ग	१८.०	४२.०	२८.२	११.८
जम्मा	**७.६**	**३६.५**	**४१.१**	**१४.८**

(ग) उत्तरदाताको बैवाहिक स्थिति

पारिवारिक प्रश्नावलीका उत्तरदातामध्ये ८८.२ प्रतिशत विवाहित र ५.५ प्रतिशत उत्तरदाता अविवाहित, २.९ प्रतिशत उत्तरदाता एकल रहेको देखियो । त्यसैगरी, १ प्रतिशत भन्दा थोरै उत्तरदाताको सम्बन्ध विच्छेद भएको पाइयो भने ३.४ प्रतिशत उत्तरदाताले बैवाहिक स्थितिवारे जवाफ दिएनन् । उत्तरदाताको वैवाहिक स्थिति सम्बन्धी जिल्लागत विवरण तालिका नं १.३ मा प्रस्तुत गरिएको छः–

तालिका नं. १.३

उत्तरदाताको वैवाहिक स्थिति

जिल्ला	विवाहित		अविवाहित		एकल		सम्बन्ध विच्छेद		उत्तर नदिएको	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
ताप्लेजुङ्ग	३८०	८६.०	७	१.६	१७	३.८	०	०.०	३८	८.६
मोरङ्ग	३९६	८८.२	३८	८.५	६	१.३	१	०.२	८	१.८
सप्तरी	३९९	८९.९	२९	६.५	१२	२.७	०	०.०	४	०.९
सिन्धुपाल्चोक	४१५	९२.४	१८	४.०	६	१.३	०	०.०	१०	२.२
काठमाण्डौ	३८५	८५.७	४०	८.९	५	१.१	०	०.०	१९	४.२
पर्सा	४०८	९०.७	१६	३.६	१२	२.७	०	०.०	१४	३.१
कास्की	३९९	८९.१	२४	५.४	१७	३.८	०	०.०	८	१.८
बाँके	३७६	८३.६	२८	६.२	१९	४.२	०	०.०	२७	६.०
जुम्ला	४१०	९१.३	८	१.८	१३	२.९	०	०.०	१८	४.०
बझाङ्ग	३८५	८५.६	३७	८.२	२२	४.९	०	०.०	६	१.३
जम्मा	**३९५३**	**८८.२**	**२४५**	**५.५**	**१२९**	**२.९**	**१**	**0.0**	**१५२**	**३.४**

चित्र नं. १.२

उत्तरदाताको वैवाहिक स्थिति

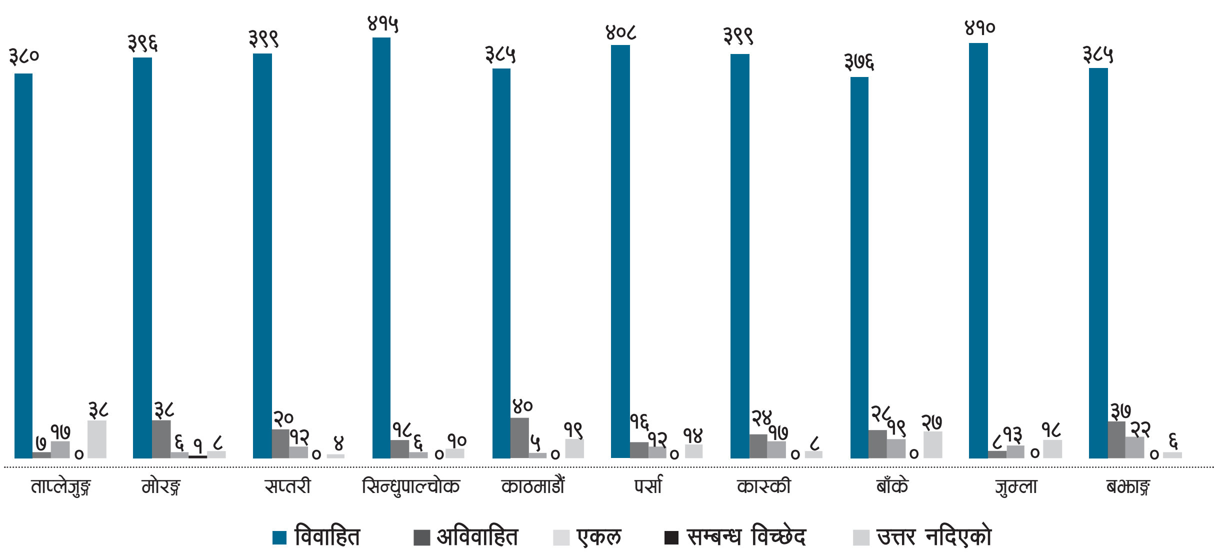

(घ) उत्तरदातको पेशा

पारिवारिक प्रश्नावलीका उत्तरदातामध्ये ५८ प्रतिशत उत्तरदाता कृषि पेशामा, १०.२ प्रतिशत ब्यापारमा, ८.८ प्रतिशत ज्याला/मजदुरीमा, ५.६ प्रतिशत प्राइभेट जागिरमा, ४ प्रतिशत अध्ययनमा, ३.८ प्रतिशत सरकारी जागिरमा, १.७ प्रतिशत अवकाशप्राप्त तथा एक प्रतिशत भन्दा कम उत्तरदाता घरेलु कामदार रहेको पाइयो । उत्तरदाताको पेशागत विवरण तालिका नं १.४ मा प्रस्तुत गरिएको छः–

तालिका नं. १.४

उत्तरदाताको पेशा

जिल्ला	कृषि	ब्यापार	ज्याला/ मजदुरी	सरकारी जागीर	प्राइभेट जागिर	अध्ययन	अवकाश प्राप्त	घरेलु कामदार	अन्य	उत्तर नदिएको
ताप्लेजुङ्ग	८४.४	३.२	२.०	५.९	०.०	०.५	०.७	०.०	३.४	०.०
मोरङ्ग	५३.०	१०.५	१२.०	२.२	६.०	४.७	१.३	१.१	४.७	४.५
सप्तरी	५२.९	९.२	१३.१	४.५	४.७	६.५	२.३	१.६	४.१	१.१
सिन्धुपाल्चोक	७५.५	९.४	४.५	२.७	३.१	१.३	०.२	०.०	२.७	०.७
काठमाण्डौ	२४.५	२१.६	७.३	२.७	१३.४	४.०	४.०	०.७	२०.७	१.१
पर्सा	५१.८	८.९	१६.९	४.९	११.१	२.२	०.९	०.२	३.१	०.०
कास्की	६४.१	८.९	७.६	२.०	१.१	२.५	३.६	२.०	८.३	०.०
बाँके	३५.८	२०.९	१४.९	३.३	७.३	४.४	३.८	०.९	६.०	२.७
जुम्ला	६६.८	८.०	६.९	१.८	६.९	३.६	०.२	०.०	१.६	४.२
बझाङ्ग	७१.८	०.९	२.४	८.०	२.२	१०.४	०.२	०.०	३.८	०.२
जम्मा	**५८.०**	**१०.२**	**८.८**	**३.८**	**५.६**	**४.०**	**१.७**	**०.६**	**५.८**	**१.५**

(ङ) उत्तरदाताको बसोवासको अवस्था

परिवारिक प्रश्नावलीका उत्तरदातामध्ये ९० प्रतिशत उत्तरदाता स्थायी रूपमा सम्बन्धित क्षेत्रमा बसोबास गरिरहेको पाइयो । ५.६ प्रतिशत विवाह पश्चात् उक्त स्थानमा आइ वसोवास गरेको, २.१ प्रतिशतले अस्थायी बसोवास गरेको पाइयो भने १.७ प्रतिशतले यस सम्बन्धी जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाता बसोवासको अवस्थाको विवरण तालिका नं १.५ मा प्रस्तुत गरिएको छः–

तालिका १.५

उत्तरदाताको बसोबासको अवस्था

जिल्ला	स्थायी	अस्थायी	वैवाहिक	उत्तर नदिएको
ताप्लेजुङ्	९५.५	२.९	०.५	१.१
मोरङ्	९४.२	३.८	०.२	१.८
सप्तरी	९३.०	३.२	०.९	२.९
सिन्धुपाल्चोक	९९.३	०.२	०.०	०.४
काठमाण्डौ	७५.५	१९.६	०.४	४.५
पर्सा	८६.०	११.६	०.०	२.४
कास्की	९३.८	५.४	०.४	०.४
बाँके	८९.३	८.४	०.९	१.३
जुम्ला	९२.९	०.२	६.०	०.९
बझाङ्	८७.६	०.२	११.३	०.९
जम्मा	**९०.७**	**५.६**	**२.१**	**१.७**

(च) उत्तरदाताको शैक्षिक अवस्था

परिवारिक प्रश्नावलीका उत्तरदाता मध्ये ४०.५ प्रतिशत साधारण लेखपढ गर्न सक्ने, २२.६ प्रतिशत लेखपढ गर्न नजान्ने, १०.७ प्रतिशत माध्यमिक तह उत्तीर्ण गरेका, ९ प्रतिशत एस.एल.सी. पास गरेका, ६.२ प्रतिशत प्रवीणता प्रमाणपत्र तह पास गरेका, ५.७ प्रतिशत निम्न माध्यमिक तह उत्तीर्ण गरेका, २.७ प्रतिशत स्नातक तह पास गरेका र १ प्रतिशत स्नातक तह भन्दा माथिल्लो शैक्षिक योग्यता भएको पाइयो । जिल्ला अनुसार उत्तरदाताको शैक्षिक अवस्थाको विवरण तालिका नं. १.६ मा प्रस्तुत गरिएको छ :—

तालिका नं. १.६

उत्तरदाताको शैक्षिक अवस्था

जिल्ला	लेखपढ गर्न आउँदैन	साधारण लेखपढ गर्न जान्ने	निम्न माध्यमिक तह	माध्यमिक तह	एस.एल. सी.पास	प्रवीणता प्रमाणपत्रतह/ +२ पास	स्नातक तह पास	स्नातक तह भन्दामाथि	उत्तर नदिएको
ताप्लेजुङ्	७.७	७३.१	०.५	२.५	९.०	२.५	२.९	१.८	०.०
मोरङ्	१५.१	४६.१	४.९	१४.९	१०.५	७.१	१.१	०.२	०.०
सप्तरी	२१.८	३१.३	२.५	२६.४	८.३	७.२	१.६	०.९	०.०
सिन्धुपाल्चोक	४१.६	४५.२	०.९	४.५	४.७	२.४	०.२	०.०	०.४
काठमाण्डौ	९.४	५१.७	१.३	५.८	१३.१	६.७	७.६	३.३	१.१
पर्सा	३५.१	४१.१	०.२	१०.७	४.४	६.७	०.९	०.७	०.२
कास्की	२०.८	४०.४	१३.२	८.५	८.५	४.७	२.५	०.४	१.१
बाँके	२१.३	२४.४	७.१	७.१	९.८	१०.२	५.३	१.६	१३.१
जुम्ला	३२.१	२६.३	१४.९	१३.१	९.८	३.१	०.७	०.०	०.०
बझाङ्	२१.१	२६.२	११.३	१३.६	११.६	११.३	४.०	०.७	०.२
जम्मा	**२२.६**	**४०.५**	**५.७**	**१०.७**	**९.०**	**६.२**	**२.७**	**१.०**	**१.६**

१.६.२ उत्तरदाता बन्दीहरूको पृष्ठभूमि

(क) उत्तरदाता बन्दीहरूको लैङ्गिक विवरण

सर्वेक्षणको लागि छानिएका जिल्लास्थित कारागारमा रहेका कुल उत्तरदाता बन्दी २९५ जना मध्ये ८९.५ प्रतिशत पुरूष तथा १०.५ प्रतिशत महिला रहेका थिए । महिला तथा पुरूष बन्दीहरूको विस्तृत विवरण तालिका नं. १.७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :—

तालिका १.७

बन्दी उत्तरदाताको लैङ्गिक विवरण

जिल्ला	पुरुष	महिला
ताप्लेजुङ्ग	१००.०	०.०
मोरङ्ग	१००.०	०.०
सप्तरी	९०.०	१०.०
सिन्धुपाल्चोक	१००.०	०.०
काठमाण्डौ	६६.७	३३.३
पर्सा	९३.३	६.७
कास्की	८०.०	२०.०
बाँके	७१.०	२९.०
जुम्ला	९५.८	४.२
बझाङ्ग	१००.०	०.०
जम्मा	**८९.५**	**१०.५**

चित्र नं. १.३

बन्दी उत्तरदाताको लैङ्गिक विवरण

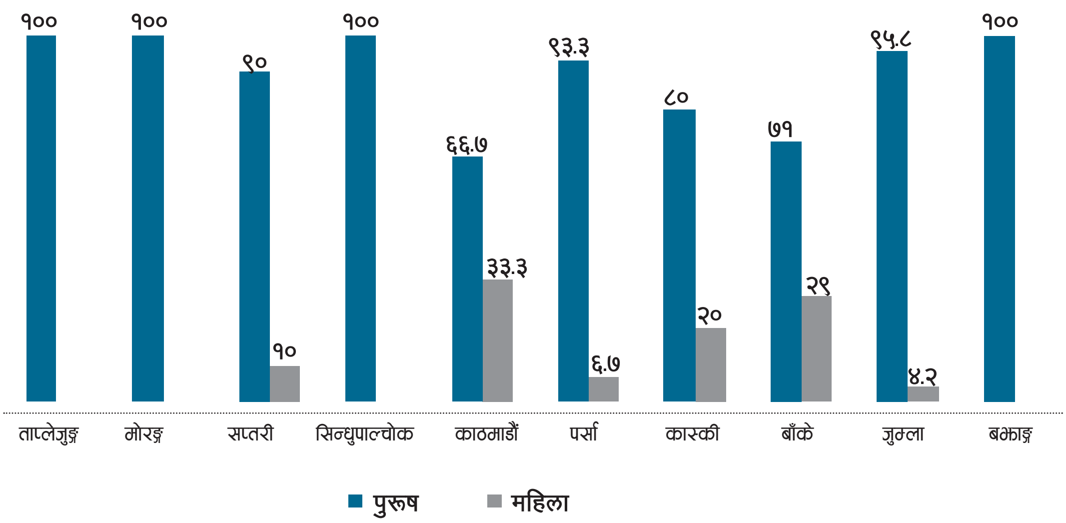

(ख) उमेर समूह अनुसार उत्तरदाता बन्दीहरूको विवरण

उत्तरदाता बन्दीहरूमध्ये ५३.२ प्रतिशत २५ देखि ४० वर्षसम्मको उमेर समूहका, २५.४ प्रतिशत ४१ देखि ६० वर्षसम्मका उमेर समूहका, १६.६ प्रतिशत १६ देखि २४ वर्षसम्मका उमेर समूहका र ४.७ प्रतिशत ६० वर्ष वा सो भन्दा माथिको उमेर समूहका रहेको पाइयो । सर्वेक्षण गरिएका जिल्लाका कारागारमा रहेका उत्तरदाता बन्दीहरूको उमेर समूह अनुसारको विवरण तालिका १.८ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. १.८

उमेर समूह अनुसार उत्तरदाता बन्दीहरूको विवरण

जिल्ला	१६ देखि २४ बर्षसम्म	२५ देखि ४० बर्षसम्म	४१ देखि ६० बर्षसम्म	६० बर्ष माथि
ताप्लेजुङ्ग	१३.३	६३.३	१६.७	६.७
मोरङ्ग	१६.७	५३.३	३०.०	०.०
सप्तरी	१०.०	५३.३	३३.३	३.३
सिन्धुपाल्चोक	३३.३	४६.७	२०.०	०.०
काठमाण्डौ	६.७	४६.७	३६.७	१०.०
पर्सा	१६.७	६०.०	२०.०	३.३
कास्की	२३.३	५०.०	१६.७	१०.०
बाँके	६.५	४१.९	४१.९	९.७
जुम्ला	३३.३	६६.७	०.०	०.०
बझाङ्ग	१०.०	५३.३	३३.३	३.३
जम्मा	**१६.६**	**५३.२**	**२५.४**	**४.७**

(ग) उत्तरदाता बन्दीहरूको शैक्षिक अवस्था

उत्तरदाता बन्दीहरूमध्ये २५.८ प्रतिशत साधारण लेखपढ गर्न जान्ने, २०.७ प्रतिशत एस.एल.सी. उत्तीर्ण गरेका, १६.३ प्रतिशत निम्न माध्यमिक तह पास गरेका, १५.६ प्रतिशत लेखपढ गर्न नजानेका, ११.९ प्रतिशत प्रवीणता प्रमाणपत्र तह पास गरेका, ६.८ प्रतिशत स्नातक तह पास गरेका, २.३ प्रतिशत स्नातक तहभन्दा माथि पास गरेको पाइयो भने ०.३ प्रतिशतले शैक्षिक अवस्था सम्बन्धी उत्तर दिएका थिएनन् । उत्तरदाता बन्दीहरूको शैक्षिक अवस्थाको विवरण तालिका नं. १.९ मा प्रस्तुत गरिएको छ:-

तालिका नं. १.९

उत्तरदाता बन्दीहरुको शैक्षिक अवस्था

जिल्ला	लेखपढ गर्न आउँदैन	साधारण लेख पढ गर्न जान्ने	निम्न माध्यमिक	एस.एल.सी. पास	प्रमाणपत्रतह/ +२ पास	स्नातक तह	स्नातक तहमाथि	उत्तर नदिएको
ताप्लेजुङ्ग	३.३	३६.७	२३.३	२३.३	१३.३	०.०	०.०	०.०
मोरङ्ग	१६.७	१६.७	२३.३	२०.०	१६.७	६.७	०.०	०.०
सप्तरी	२०.०	२६.७	१३.३	१६.७	१६.७	६.७	०.०	०.०
सिन्धुपाल्चोक	६.७	५६.७	६.७	१६.७	६.७	३.३	०.०	३.३
काठमाण्डौ	१३.३	१६.७	०.०	२३.३	३.३	२३.३	२०.०	०.०
पर्सा	२६.७	३०.०	२०.०	१६.७	३.३	३.३	०.०	०.०
कास्की	२३.३	१०.०	२६.७	१६.७	१६.७	६.७	०.०	०.०
बाँके	१२.९	२५.८	९.७	२२.६	२२.६	६.५	०.०	०.०
जुम्ला	२०.८	१६.७	१६.७	२५.०	१२.५	४.२	४.२	०.०
बझाङ्ग	१३.३	२०.०	२३.३	२६.७	६.७	६.७	३.३	०.०
जम्मा	**१५.६**	**२५.८**	**१६.३**	**२०.७**	**११.९**	**६.८**	**२.७**	**०.३**

(घ) उत्तरदाता बन्दीको परिवारको आम्दानीको स्रोत

सर्वेक्षणका लागि छानिएका जिल्लास्थित कारागारमा रहेका उत्तरदाता बन्दीहरुमध्ये ५५.९ प्रतिशतको परिवारको आम्दानीको स्रोत कृषि रहेको, २३.७ प्रतिशतको व्यापार, २० प्रतिशतको ज्याला मजदुरी, ७.१ प्रतिशतको वैदेशिक रोजगारी, ६.८ प्रतिशतको प्राइभेट जागिर, ५.८ प्रतिशतको सरकारी जागिर र ५.१ प्रतिशतको आम्दानीको स्रोत अन्य रहेको पाइयो भने ५.८ प्रतिशतको परिवारको आम्दानीको स्रोत केही नभएको पाइयो । बन्दीका परिवारको आम्दानीको स्रोत सम्बन्धी विवरण तालिका नं. १.१० मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. १.१०

उत्तरदाता बन्दीको परिवारको आम्दानी

जिल्ला	कृषि	व्यापार	बैदेशिक रोजगारी	सरकारी जागिर	प्राइभेट जागिर	ज्याला मजदुरी	कुनै श्रोत नभएका	अन्य
ताप्लेजुङ्ग	७३.३	२३.३	०.०	०.०	०.०	६.७	३.३	३.३
मोरङ्ग	७३.३	२६.७	६.७	१०.०	३.३	१३.३	०.०	६.७
सप्तरी	५६.७	३३.३	१६.७	१०.०	१०.०	३०.०	३.३	६.७
सिन्धुपाल्चोक	५६.७	२३.३	३.३	६.७	३.३	२३.३	३.३	३.३
काठमाण्डौ	२६.७	१६.७	१३.३	३.३	१३.३	३.३	१६.७	१०.०
पर्सा	३६.७	१३.३	६.७	३.३	२०.०	२०.०	१०.०	६.७
कास्की	४६.७	२०.०	१६.७	१०.०	३.३	२०.०	६.७	३.३
बाँके	३५.५	३५.५	६.५	३.२	६.५	२५.८	९.७	३.२
जुम्ला	७९.२	२५.०	०.०	८.३	४.२	३३.३	०.०	०.०
बझाङ्ग	८०.०	२०.०	०.०	३.३	३.३	२६.७	३.३	६.७
जम्मा	**५५.९**	**२३.७**	**७.१**	**५.८**	**६.८**	**२०.०**	**५.८**	**५.१**

(ङ) जेल पर्नु पूर्व उत्तरदाता बन्दीको पेशा वा व्यवसाय

उत्तरदाता बन्दीहरूमध्ये जेलमा पर्नु भन्दा पहिले ३४.७ प्रतिशतले कृषि पेशा, २०.७ प्रतिशतले ब्यापार, १७.३ प्रतिशतले ज्याला मजदुरी, १४.६ प्रतिशतले अध्ययन, १०.५ प्रतिशतले प्राइभेट जागिर, ५.१ प्रतिशतले सरकारी जागिर तथा ३.७ प्रतिशतले वैदेशिक रोजगारीमा रहेको बताए । उत्तरदाता बन्दीहरूको जेल पर्नु अगाडिको पेशा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण तालिका नं. १.११ मा प्रस्तुत गरिएको छः-

तालिका नं. १.११

जेल पर्नु पूर्व उत्तरदाता बन्दीको पेशा वा व्यवसाय

जिल्ला	कृषि	ब्यापार	बैदेशिक रोजगारी	सरकारी जागिर	प्राइभेट जागिर	ज्याला मजदुरी	अध्ययन	अन्य	उत्तर नदिएको
ताप्लेजुङ्ग	६६.७	६.७	६.७	६.७	०.०	६.७	२०.०	३.३	०.०
मोरङ्ग	३४.५	२७.६	०.०	३.४	३.४	१०.३	३४.५	३.४	०.०
सप्तरी	३६.७	१६.७	१०.०	१३.३	१०.०	२३.३	३.३	३.३	०.०
सिन्धुपाल्चोक	२६.७	२३.३	३.३	०.०	१०.०	३६.७	६.७	३.३	३.३
काठमाण्डौ	३.३	३६.७	३.३	६.७	२०.०	६.७	६.७	१६.७	०.०
पर्सा	१३.३	१६.७	०.०	६.७	२६.७	१६.७	१०.०	१३.३	०.०
कास्की	३०.०	१३.३	६.७	०.०	६.७	१६.७	२६.७	१३.३	०.०
बाँके	३८.७	२९.०	३.२	३.२	९.७	९.७	६.५	९.७	०.०
जुम्ला	३३.३	१२.५	४.२	८.३	८.३	१६.७	२५.०	८.३	०.०
बझाङ्ग	६३.३	२३.३	०.०	३.३	१०.०	३०.०	१०.०	६.७	०.०
जम्मा	**३४.७**	**२०.७**	**३.७**	**५.१**	**१०.५**	**१७.३**	**१४.६**	**८.२**	**०.३**

(च) उत्तरदाता बन्दीको व्यवसायबाट हुने आम्दानी

उत्तरदाता बन्दीहरूमध्ये ५३.६ प्रतिशतले परिवार पाल्न पुग्ने, १९.७ प्रतिशतले परिवार पाल्न नपुग्ने, १४.९ प्रतिशतले राम्रो आम्दानी रहेको तथा ९.८ प्रतिशतले आम्दानी नै नहुने बताएका थिए । उत्तरदाता बन्दीहरूको जेल पर्नुभन्दा अगाडिको आम्दानीको विवरण तालिका नं. १.१२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. १.१२

उत्तरदाता बन्दीको व्यवसायबाट हुने आम्दानी

जिल्ला	राम्रो आम्दानी	परिवार पाल्न पुग्ने	परिवार पाल्न नपुग्ने	आम्दानी नै नहुने	उत्तर नदिएको
ताप्लेजुङ्ग	३.३	४६.७	४०.०	६.७	३.३
मोरङ्ग	१३.३	६०.०	१०.०	१६.७	०.०
सप्तरी	३३.३	५०.०	१६.७	६.७	३.३
सिन्धुपाल्चोक	१०.०	६३.३	१६.७	६.७	३.३
काठमाण्डौ	१६.७	६३.३	१६.७	६.७	३.३
पर्सा	१३.३	४६.७	२६.७	१३.३	०.०
कास्की	२०.०	४३.३	१०.०	२६.७	०.०
बाँके	२२.६	५४.८	१६.१	६.५	०.०
जुम्ला	०.०	४५.८	३३.३	१६.७	४.२
बभाङ्ग	१३.३	६०.०	२३.३	३.३	०.०
जम्मा	**१४.९**	**५३.६**	**१९.७**	**९.८**	**२.०**

(छ) उत्तरदाता बन्दीको परिवारका अन्य सदस्यको पेशा ब्यावसाय

उत्तरदाता बन्दीहरुमध्ये ६०.५ प्रतिशत बन्दीका परिवारका अन्य सदस्यहरुको पेशा कृषि रहेको, १६.७ प्रतिशत बन्दीको परिवारका अन्य सदस्यहरुको पेशा ब्यापार रहेको, १६ प्रतिशत बन्दीको परिवारका अन्य सदस्यहरुको पेशा ज्याला मजदुरी, ८.२ प्रतिशत बन्दीका परिवारका अन्य सदस्यहरुको पेशा वैदेशिक रोजगारी, ७.८ प्रतिशत बन्दीका परिवारका अन्य सदस्यहरुको पेशा अध्ययन, ६.८ प्रतिशत बन्दीका परिवारका अन्य सदस्यहरुको पेशा सरकारी जागिर तथा ६.५ प्रतिशत बन्दीका परिवारका अन्य सदस्यहरुको पेशा प्राइभेट जागिर गरेको बताएका थिए । जिल्ला अनुसारको उत्तरदाता बन्दीको परिवारको पेशा सम्बन्धी विवरण तालिका नं. १.१३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. १.१३

उत्तरदाता बन्दीका परिवारका सदस्यको पेशा व्यवसाय

जिल्ला	कृषि	ब्यापार	बैदेशिक रोजगारी	सरकारी जागिर	प्राइभेट जागिर	ज्याला मजदुरी	अध्ययन	अन्य
ताप्लेजुङ्ग	९३.३	६.७	३.३	०.०	०.०	३.३	३.३	०.०
मोरङ्ग	७३.३	२३.३	६.७	६.७	०.०	६.७	०.०	१६.७
सप्तरी	७३.३	२६.७	१३.३	१३.३	३.३	२६.७	०.०	६.७
सिन्धुपाल्चोक	६६.७	१३.३	०.०	३.३	३.३	३६.७	३.३	३.३
काठमाण्डौ	१६.७	१६.७	१६.७	१०.०	२०.०	०.०	१६.७	१६.७
पर्सा	३३.३	१६.७	१३.३	६.७	१६.७	१०.०	३.३	३०.०
कास्की	५५.२	१७.२	१३.८	१०.३	३.४	१०.३	०.०	६.९
बाँके	३५.५	२२.६	१२.९	३.२	९.७	२९.०	९.७	६.५
जुम्ला	८३.३	१२.५	०.०	१६.७	४.२	१६.७	१६.७	४.२
बभाङ्ग	८०.०	१०.०	०.०	०.०	३.३	२०.०	२६.७	१०.०
जम्मा	**६०.५**	**१६.७**	**८.२**	**६.८**	**६.५**	**१६.०**	**७.८**	**१०.२**

(ज) उत्तरदाता बन्दीका परिवारको मासिक खर्च

उत्तरदाता बन्दीलाई परिवार चलाउन लाग्ने मासिक खर्चको बारेमा सोधिएकोमा उत्तरदाता बन्दीहरुमध्ये ७१.२ प्रतिशतले रु ५,००० देखि रु १०,००० सम्म, १३.९ प्रतिशतले रु ५,००० सम्म, १०.५ प्रतिशतले रू. १०,००० देखि रु २०,००० सम्म, १.४ प्रतिशतले रू. २०,००० देखि रु ३०,००० सम्म र १.० प्रतिशतले रू. ३०,००० देखि रु ४०,००० सम्म मासिक खर्च लाग्ने जवाफ दिएका थिए । बन्दीहरूले दिएको पारिवारिक मासिक खर्च विवरण तालिका १.१४ मा प्रस्तुत गरिएको छः-

तालिका नं. १.१४

उत्तरदाता बन्दीको परिवारको मासिक खर्च

जिल्ला	रु ५,००० सम्म	रु ५,००० देखि रु १०,००० सम्म	रु १०,००० देखि रु २०,००० सम्म	रु २०,००० देखि रु ३०,००० सम्म	रु ३०,००० देखि रु ४०,००० सम्म	उत्तर नदिएको
ताप्लेजुङ्ग	२३.३	७०.०	३.३	०.०	३.३	०.०
मोरङ्ग	१६.७	७०.०	१०.०	०.०	०.०	३.३
सप्तरी	१६.७	८०.०	३.३	०.०	०.०	०.०
सिन्धुपाल्चोक	२३.३	६६.७	१०.०	०.०	०.०	०.०
काठमाण्डौ	३.३	६०.०	१३.३	१०.०	३.३	१०.०
पर्सा	२३.३	७०.०	३.३	०.०	०.०	३.३
कास्की	०.०	७६.७	१६.७	०.०	३.३	३.३
बाँके	९.७	७७.४	१२.९	०.०	०.०	०.०
जुम्ला	८.३	५८.३	२९.२	४.२	०.०	०.०
बझाङ्ग	१३.३	८०.०	६.७	०.०	०.०	०.०
जम्मा	**१३.९**	**७१.२**	**१०.५**	**१.४**	**१.०**	**२.०**

(झ) उत्तरदाता बन्दी र निजको परिवारको आम्दानीबाट हुने बचत

उत्तरदाता बन्दी र निजको परिवारको आम्दानीबाट हुने वार्षिक बचतको बारेमा सोधिएकोमा उत्तरदाता बन्दीहरुमध्ये ६०.३ प्रतिशतले बचत नै नहुने, १४.६ प्रतिशतले रु १०,००० सम्म, अर्को १४.६ प्रतिशतले रू. १०,००० देखि रु ५०,००० सम्म, ४.१ प्रतिशतले रू. ५०,००० देखि १,००,००० सम्म र ४.४ प्रतिशतले रू. १,००,००० भन्दा बढी बार्षिक बचत हुने बताएका थिए । उत्तरदाता बन्दी र निजको परिवारको आम्दानीबाट हुने वार्षिक बचत सम्बन्धी विवरण तालिका १.१५ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. १.१५

उत्तरदाता बन्दी र निजको परिवारको आम्दानीबाट हुने बचत

जिल्ला	बचत नै नहुने	रु १०,००० सम्म	रु १०,००० देखि रु. ५०,००० सम्म	रु ५०,००० देखि रु. १००,००० सम्म	रु १००,००० भन्दामाथि	उत्तर नदिएको
ताप्लेजुङ्ग	७६.७	१०.०	१३.३	०.०	०.०	०.०
मोरङ्ग	४६.७	२०.०	२३.३	०.०	१०.०	०.०
सप्तरी	५०.०	२०.०	१०.०	३.३	१३.३	३.३
सिन्धुपाल्चोक	७३.३	६.७	२०.०	०.०	०.०	०.०
काठमाण्डौ	६३.३	१०.०	१३.३	६.७	०.०	६.७
पर्सा	६०.०	१०.०	१०.०	१३.३	३.३	३.३
कास्की	५३.३	१६.७	१६.७	६.७	३.३	३.३
बाँके	५८.१	९.७	१९.४	६.५	३.२	३.२
जुम्ला	५८.३	१६.७	१६.७	०.०	८.३	०.०
बझाङ्ग	६३.३	२६.७	३.३	३.३	३.३	०.०
जम्मा	**६०.३**	**१४.६**	**१४.६**	**४.१**	**४.४**	**२.०**

(ञ) सीपमूलक तालीम

उत्तरदाता बन्दीहरूमध्ये ३०.८ प्रतिशतले जेलमा बस्दा सीपमूलक तालीम प्राप्त गरेको र ६८.८ प्रतिशतले तालीम प्राप्त नगरेको जवाफ दिएका थिए । उत्तरदाता बन्दीहरूले जेलमा वस्दा सीपमूलक तालीम लिए नलिएको सम्बन्धी जिल्ला अनुसारको विवरण तालिका नं. १.१६ मा प्रस्तुत गरिएको छः–

तालिका नं. १.१६

उत्तरदाता बन्दीको सीपमूलक तालीम सम्बन्धी विवरण

जिल्ला	छ	छैन	उत्तर नदिएको
ताप्लेजुङ्ग	३३.३	६६.७	०.०
मोरङ्ग	६०.०	४०.०	०.०
सप्तरी	४३.३	५६.७	०.०
सिन्धुपाल्चोक	२६.७	७३.३	०.०
काठमाण्डौ	२३.३	७६.७	०.०
पर्सा	२०.०	८०.०	०.०
कास्की	३०.०	६६.७	३.३
बाँके	२५.८	७४.२	०.०
जुम्ला	२९.२	७०.८	०.०
बझाङ्ग	१६.७	८३.३	०.०
जम्मा	**३०.८**	**६८.८**	**०.३**

(ट) उत्तरदाता बन्दीको आय आर्जन सम्बन्धी काम

उत्तरदाता बन्दीहरूलाई जेलमा बस्दा आय आर्जनको लागि कुनै काम गरेको छ छैन भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता बन्दीहरु मध्ये २३.७ प्रतिशत बन्दीहरूले आय आर्जनको लागि काम गरेको र ७५.९ प्रतिशत बन्दीहरूले कुनै आय आर्जनको काम नगरेको जवाफ दिएका थिए । बन्दीको आय आर्जन सम्बन्धी विवरण तालिका नं. १.१७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. १.१७

आय आर्जनसम्बन्धी काम

जिल्ला	छ	छैन	उत्तर नदिएको
ताप्लेजुङ्ग	४३.३	५६.७	०.०
मोरङ्ग	५०.०	५०.०	०.०
सप्तरी	२६.७	७३.३	०.०
सिन्धुपाल्चोक	२३.३	७६.७	०.०
काठमाण्डौ	२०.०	८०.०	०.०
पर्सा	२०.०	८०.०	०.०
कास्की	१६.७	८०.०	३.३
बाँके	१९.४	८०.६	०.०
जुम्ला	१६.७	८३.३	०.०
बझाङ्ग	०.०	१००	०.०
जम्मा	**२३.७**	**७५.९**	**०.३**

चित्र नं. १.४

उत्तरदाता बन्दीको आय आर्जन सम्बन्धी काम

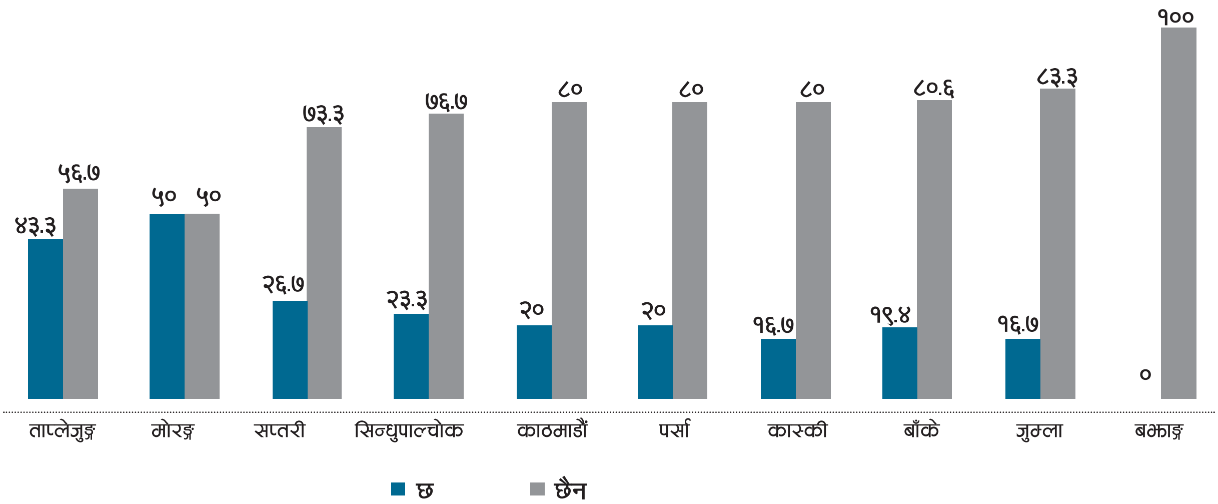

(ठ) उत्तरदाता बन्दीहरूको आफूमा आश्रित बालबच्चा भए नभएको

उत्तरदाता बन्दीहरूलाई आफैले पालनपोषण गर्नु पर्ने बालबच्चा भए वा नभएको बारे सोधिएकोमा उत्तरदाता बन्दीहरूमध्ये ८९.२ प्रतिशतले बालबच्चा नभएको, ८.८ प्रतिशतले बालबच्चा भएको जवाफ दिएका थिए भने २ प्रतिशतले उत्तर दिएका थिएनन् । उत्तरदाता बन्दीका बालबच्चा सम्बन्धी विवरण तालिका नं. १.१८ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. १.१८

उत्तरदाता बन्दीहरुमा आश्रित बालबच्चा भए नभएको

जिल्ला	छन्	छैनन्	उत्तर नदिएको
ताप्लेजुङ्ग	१३.३	७६.७	१०.०
मोरङ्ग	२३.३	७६.७	०.०
सप्तरी	६.७	९३.३	०.०
सिन्धुपाल्चोक	१०.०	९०.०	०.०
काठमाण्डौ	१०.०	८६.७	३.३
पर्सा	६.७	९३.३	०.०
कास्की	६.७	९३.३	०.०
बाँके	३.२	९३.५	३.२
जुम्ला	८.३	८७.५	४.२
बझाङ्ग	०.०	१००.०	०.०
जम्मा	**८.८**	**८९.२**	**२.०**

(ड) उत्तरदाता बन्दीका बालबच्चाको पालन पोषण तथा शिक्षादीक्षा

आफूमा आश्रित बालबच्चा भएको भनी जवाफ दिएका उत्तरदाता बन्दीहरूलाई आफूले आर्जन गरेको आयले आफूमा आश्रित बालबच्चाको पालनपोषण तथा शिक्षादीक्षा दिन पुग्ने वा नपुग्ने बारेमा सोधिएकोमा उत्तरदाता बन्दीहरूमध्ये ९६.२ प्रतिशतले पालनपोषण तथा शिक्षादीक्षा दिन नपुग्ने बताएका थिए भने ३.८ प्रतिशतले जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विवरण चित्र नं. १.५ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

चित्र नं. १.५

आय आर्जनबाट बालबालिकाको पालनपोषण तथा शिक्षादीक्षा पुग्ने नपुग्ने

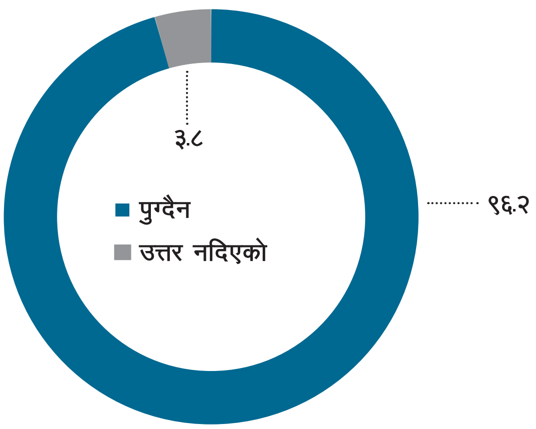

(ढ) आश्रित बालबच्चाको पालन पोषण तथा शिक्षादीक्षामा अरू कसैको सहयोग रहे नरहेको

आफूमा आश्रित बालबच्चा भएको भनी जवाफ दिएका उत्तरदाता बन्दीलाई आश्रित बालबच्चाको पालन पोषण तथा शिक्षादीक्षामा अरू कसैको सहयोग रहे नरहेको सोधिएकोमा ५० प्रतिशतले आश्रित बालबच्चाको पालनपोषण तथा शिक्षादीक्षा दिन अरू कसैको सहयोग रहेको र ४२.२ प्रतिशतले कसैको सहयोग नरहेको बताएका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विवरण चित्र नं. १.६ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

चित्र नं. १.६

आश्रित बालबच्चाको पालन पोषण तथा शिक्षा दीक्षामा अरु कसैको सहयोग रहे नरहेको

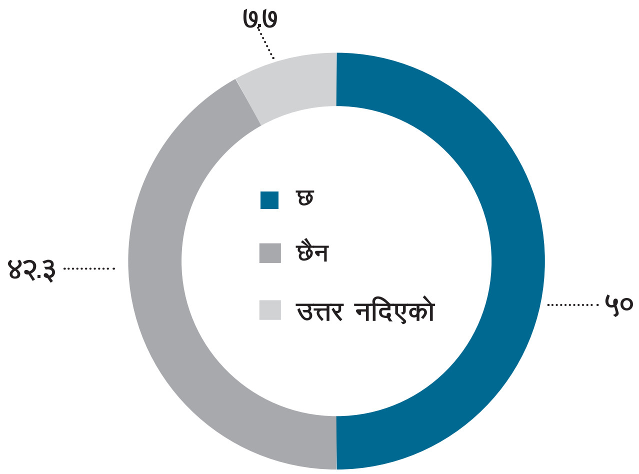

(ण) आश्रित बालबच्चाको पालन पोषण तथा शिक्षा दीक्षामा सहयोग गर्ने संस्था

आफूमा आश्रित बालबच्चाको पालन पोषण तथा शिक्षादीक्षामा अरू कसैको सहयोग रहेको भनी जवाफ दिएका उत्तरदाता बन्दीलाई पालनपोषण गर्न तथा शिक्षादीक्षा दिन कसको सहयोग रहेको छ भनी सोधिएकोमा ६९.२ प्रतिशतले अन्यको सहयोग, २३.१ प्रतिशतले स्वदेशी गैरसरकारी संघ संस्था र ७.७ प्रतिशतले नेपाल सरकारको रहेको जवाफ दिएका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण चित्र नं. १.७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

चित्र नं. १.७

पालनपोषण तथा शिक्षा दिक्षा दिने संस्था

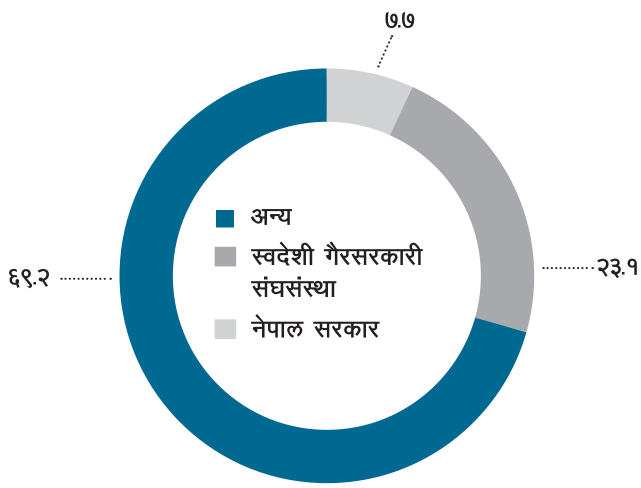

१.७ प्रतिवेदनको स्वरुप

अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षण प्रतिवेदनलाई छ वटा परिच्छेदमा विभाजन गरिएको छ । प्रत्येक परिच्छेदमा देहाय बमोजिमका विषयवस्तु समावेश गरिएको छ :-

पहिलो परिच्छेद अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षणको प्रारम्भिक परिच्छेदको रूपमा रहेको छ । यस परिच्छेदमा मुख्यतः सर्वेक्षणको उद्देश्य, आवश्यकता र औचित्यताको बारेमा उल्लेख गरिएको छ । त्यसैगरी बेसलाइन सर्वेक्षणको अध्ययन पद्धति (Research Methodology) र सोसँग सम्बन्धित अन्य पक्षहरु, सर्वेक्षणको दायरा, उत्तरदाताको पृष्ठभूमि र प्रतिवेदनको स्वरूपको बारेमा यस परिच्छेदमा उल्लेख गरिएको छ ।

दोस्रो परिच्छेदमा सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा अपराधको समग्र स्थितिको विश्लेषण गरिएको छ । यस परिच्छेदमा मूलतः सर्वेक्षणका क्रममा उत्तरदाताले दिएको जवाफलाई आधार मानी प्राप्त तथ्याङ्कको विश्लेषण गरी अपराधको समग्र तथ्याङ्कीय अवस्थालाई चित्रण गर्ने प्रयास गरिएको छ । त्यसैगरी सुरक्षा व्यवस्था र अपराधको सम्बन्धमा आमनागरिक र सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थाका प्रतिनिधिहरूको धारणालाई प्रतिबिम्वित गर्न खोजिएको छ । परिच्छेदको अन्त्यमा उत्तरदाताले दिएको जवाफको आधारमा अपराधको समग्र स्थितिको अवस्थालाई निष्कर्षको रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तेस्रो परिच्छेदमा अपराधको कारण र प्रवृत्तिको वारेमा उल्लेख गरिएको छ । यस परिच्छेदमा उत्तरदाता समक्ष सोधिएका पूर्व निर्धारित (पारिवारिक, सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थाका प्रतिनिधिहरू र बन्दीहरूका लागि) छुट्टाछुट्टै प्रश्नहरूमा निजहरूले दिएको जवाफलाई आधार मानी अपराधका कारण र प्रवृत्तिका बारेमा आमनागरिक, सरोकारवाला तथा बन्दीको धारणालाई प्रस्तुत गरिएको छ । परिच्छेदको अन्त्यमा आमनागरिक, सरोकारावाला तथा बन्दीले अपराधको कारण र प्रवृत्ति सम्बन्धमा दिएको जवाफको आधारमा तथ्याङ्कको विश्लेषण गरी अपराधका मुख्य कारण र त्यसको प्रवृत्तिलाई निष्कर्षको रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

चौथो परिच्छेद अपराधको प्रभावसँग सम्बन्धित छ । यस परिच्छेदमा सर्वेक्षणको लागि छनौट गरिएका जिल्लाको क्षेत्रमा घटेका आपराधिक घटनाका सम्बन्धमा आमनागरिक र सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थाका प्रतिनिधिहरूको धारणालाई प्रस्तुत गरिएको छ । उत्तरदाताले दिएको जवाफको आधारमा विभिन्न दृष्टिकोणबाट समाजमा अपराधको प्रभाव विश्लेषण गरिएको छ ।

पाँचौ परिच्छेदमा फौजदारी न्याय प्रणालीको प्रभावकारिताको विश्लेषण गरिएको छ । विद्यमान अवस्थामा मुलुकको फौजदारी न्याय प्रणालीको प्रभावकारिता एवं यसका विविध पक्षहरूका सम्बन्धमा आमनागरिक, सरोकावाला निकाय तथा संघसंस्थाका प्रतिनिधिहरु तथा बन्दीले प्रश्नावलीको माध्यमबाट व्यक्त गरेका धारणाको आधारमा मुलुकको समग्र फौजदारी न्याय प्रणालीको प्रभावकारिता विश्लेषण गरिएको छ ।

छैठौ तथा अन्तिम परिच्छेदमा अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा गरिएको विश्लेषणबाट देखिएका विषयवस्तुलाई सारसंक्षेपमा प्रस्तुत गरिएको छ । अध्ययनबाट देखिएको मूलभूत तथ्यलाई निष्कर्षका रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ । प्रतिवेदनको अन्त्यमा निश्कर्षको आधारमा फौजदारी न्याय प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन नेपाल सरकारले चाल्नु पर्ने कदमको सम्बन्धमा केही सुझावहरु प्रस्तुत गरिएको छ ।

उल्लिखित परिच्छेदका अतिरिक्त प्रतिवेदनको अभिन्न भागको रूपमा सर्वेक्षणमा प्रयोग गरिएका प्रश्नावली तथा तालिकाहरु विभिन्न अनुसूचीहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

परिच्छेद २

अपराधको स्थिति

२.१ पृष्ठभूमि

अपराधको बेसलाईन सर्भेक्षणको मुख्य उद्देश्य समाजमा घट्ने अपराधको तथ्याङ्कीय अवस्था, यसको प्रभाव र प्रवृत्तिको वारेमा अध्ययन गर्नु रहेको छ । यस परिच्छेदमा सर्भेक्षणका लागि छनौट गरिएका जिल्लाका जिल्ला अदालत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा रहेका अपराधसँग सम्बन्धित तथ्याङ्कलाई एकीकृत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ । सर्वेक्षणको लागि पूर्व निर्धारित पारिवारिक प्रश्नावलीमा सहभागी उत्तरदाता (आमनागरिक) ले दिएको जवाफलाई अपराधप्रति आमनागरिकको धारणाको रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ । त्यसैगरी सर्वेक्षणका लागि छनौट गरिएका सरोकारवाला, निकाय तथा संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरूको रूपमा उल्लिखित कार्यालय लगायत जिल्ला वन कार्यालय, महिला तथा बालबालिका कार्यालय, जिल्ला बार इकाइ, महिला तथा बालबालिका सम्बन्धी काम गर्ने संघ संस्था, जिल्ला विकास समिति/ नगरपालिका/गाउँ विकास समिति, नागरिक समाज/गैर सरकारी संघ संस्था, राष्ट्रिय दलित आयोगको जिल्लास्थित कार्यालय तथा जिल्लास्थित बाल कल्याण समितिको प्रतिनिधिहरूसंग अन्तरक्रिया गरी पूर्व निर्धारित प्रश्नावली मार्फत सोधिएका प्रश्नमा उत्तरदाताबाट प्राप्त जवाफको आधारमा अपराधप्रति सरोकावालाको धारणा विश्लेषण गरिएको छ ।

२.२ अपराधको तथ्याङ्कीय अवस्था

अपराधको समग्र तथ्याङ्कीय अवस्थाबारे जानकारी प्राप्त गर्नको लागि पूर्व निधारित संस्थागत तथ्याङ्क फाराम अनुसार जिल्ला अदालत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय र जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा आ. व. ०६७/६८, २०६८/६९ र २०६९/७० को अवधिमा दर्ता हुन आएका अपराधको विवरण संकलन गरिएको थियो । अपराधको पहिलो आधिकारिक सूचना प्रहरी कार्यालयमा दर्ता हुने हुंदा प्रहरी कार्यालयबाट अपराध सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन गर्ने प्रयोजनको लागि सर्वेक्षण फाराममा अपराधलाई देहाय बमोजिम विभिन्न दश समूहमा विभाजन गरी सोही बमोजिम प्रत्येक आर्थिक वर्षमा दर्ता हुन आएका अपराध सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन गरिएको थियोः–

अपराधको वर्गीकरण

समूह	अपराधको विभाजन	अपराधको नाम
(क)	**जीउज्यान सम्बन्धी अपराध**	अपहरण तथा शरीर बन्धक, मानव बेचबिखन, कर्तव्य ज्यान, ज्यान मार्ने उद्योग, भवितव्य ज्यान, आवेश प्रेरित हत्या, सवारी ज्यान, गर्भपतन, कुटपिट अंगभंग र सवारी अंगभंग
(ख)	**चोरी सम्बन्धी अपराध**	साधारण चोरी, नकबजनी चोरी, जबरजस्ती चोरी, रहजनी चोरी, डाँका चोरी र बगलीमारा
(ग)	**यौन सम्बन्धी अपराध**	जबरजस्ती करणी, जबरजस्ती करणी उद्योग, नाबालकसंगको अप्राकृतिक मैथुन
(घ)	**आर्थिक अपराध**	बैकिङ्ग कसूर, विदेशी मुद्रा सम्बन्धी, चन्दा, चिट्ठा, ठगी, खोटा, खोटा चलन, कालो बजार
(ङ)	**सार्वजनिक शान्ति र सुरक्षा विरूद्धका अपराध**	सार्वजनिक अपराध, हातहतियार खरखजाना, विस्फोटक पदार्थ, राज्य विरूद्धको अपराध, जासुसी
(च)	**सार्वजनिक एवं सरकारी सम्पत्ति विरुद्धको अपराध**	सरकारी छाप, दस्तखत किर्ते, पुरातात्विक वस्तु संरक्षण
(छ)	**सामूहिक सद्भाव र सार्वजनिक नैतिकता विरूद्धको अपराध**	छुवाछुत, गोबध, धर्म, जुवा आदि
(ज)	**प्रविधि सम्बन्धी**	दूरसञ्चार, विद्युतीय कारोवार
(झ)	**विवाह सम्बन्धी**	बहुविवाह, बालविवाह
(ञ)	**विविध**	आगलागी, लागूऔषध ।

अपराधका घटनाको संख्यात्मक विवरण

कुनै अपराधको घटना घटेमा त्यसको पहिलो सूचना नजिकको प्रहरी कार्यालयमा दिनु पर्ने हुन्छ । तर विभिन्न कारणले गर्दा समाजमा घट्ने सबै आपराधिक घटनाका सूचनाहरु अपराध अनुसन्धान गर्ने निकाय समक्ष आइपुगेका हुँदैनन् । जिल्ला प्रहरी कार्यालय लगायत सरोकारवाला निकायमा रहेका अपराध सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन गर्ने प्रयोजनको लागि तयार पारिएको तथ्याङ्क संकलन फाराम अनुसार प्राप्त हुन आएको अभिलेख तथा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायले प्रकाशन गरेको वार्षिक प्रतिवेदनमा उल्लिखित अभिलेखलाई अपराध सम्बन्धी तथ्याङ्कको रूपमा यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

सर्वेक्षणको लागि छनौट गरिएका १० जिल्लाका अपराध अनुसन्धान, अभियोजन, पुर्पक्ष तथा फैसला कार्यान्वयनसँग सम्बन्धित जिल्ला अदालत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालयहरुमा आर्थिक वर्ष २०६७/६८, २०६८/६९ र २०६९/७० को अवधिमा दर्ता हुन आएका अपराध सम्बन्धी विवरण तथा जिल्ला कारागारमा रहेका बन्दीहरुको विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ :-

(क) जिल्ला अदालतमा लगत कायम भएका सरकारवादी फौजदारी मुद्दाको संख्यात्मक विवरण अनुसूची -४ को तालिका (क) र (ख) मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

(ख) जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा दर्ता भएका मुद्दाको विवरण अनुसूची -५ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

(ग) जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालयबाट दायर भएका सरकारवादी फौजदारी मुद्दाको संख्यात्मक विवरण अनुसूची–६ को तालिका (क) र (ख) मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

(घ) जिल्ला कारागारमा रहेका बन्दीको संख्यात्मक विवरण अनुसूची -७ को तालिका (क) र (ख) मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

(ङ) जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा दर्ता भएका अपराधका घटनाको संख्यात्मक विवरण अनुसूची–८ को तालिका (क) र (ख) मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

छनौटमा परेका जिल्लास्थित फौजदारी न्याय प्रशासनसँग सम्बन्धित कार्यालयमा रहेका केही उजूरी/मुद्दाहरूको तथ्यांकीय स्थिति निम्न बमोजिमका चित्रहरूबाट समेत प्रस्तुत गरिएको छ ।

जिल्ला अदालतबाट संकलित सरकारवादी फौजदारी मुद्दाको तथ्यांङ्कीय अवस्था

चित्र नं. २.१

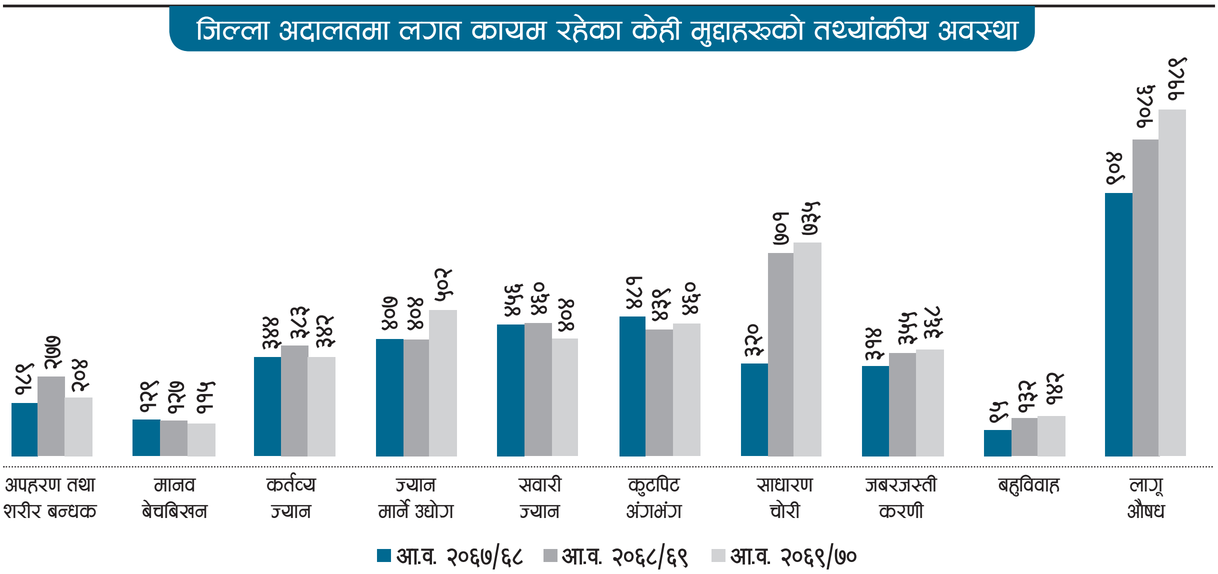

जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट संकलित तथ्यांङ्कीय अवस्था

चित्र नं. २.२

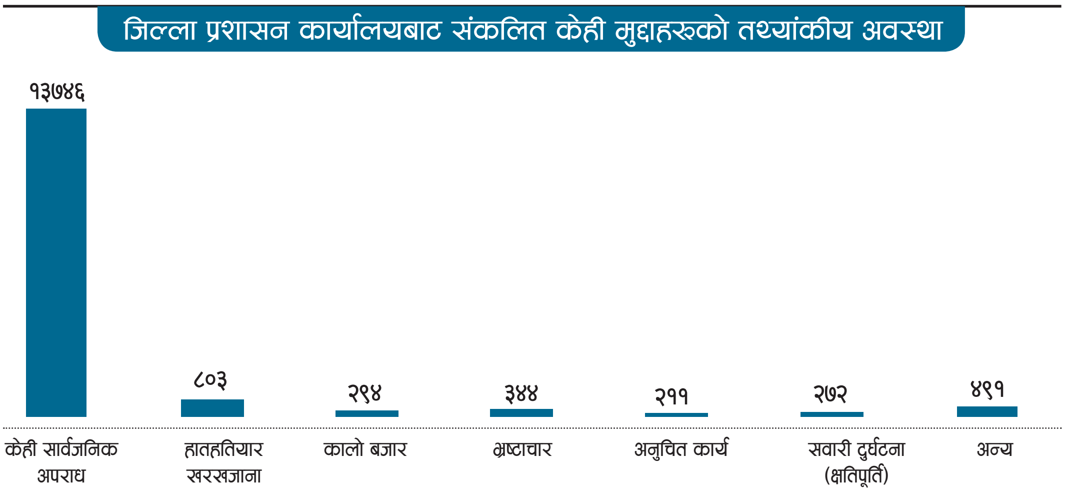

जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालयबाट संकलित सरकारवादी फौजदारी मुद्दाको तथ्यांङ्कीय अवस्था

चित्र नं. २.३

जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालयमा रहेका केही मुद्दाहरूको तथ्यांकीय अवस्था

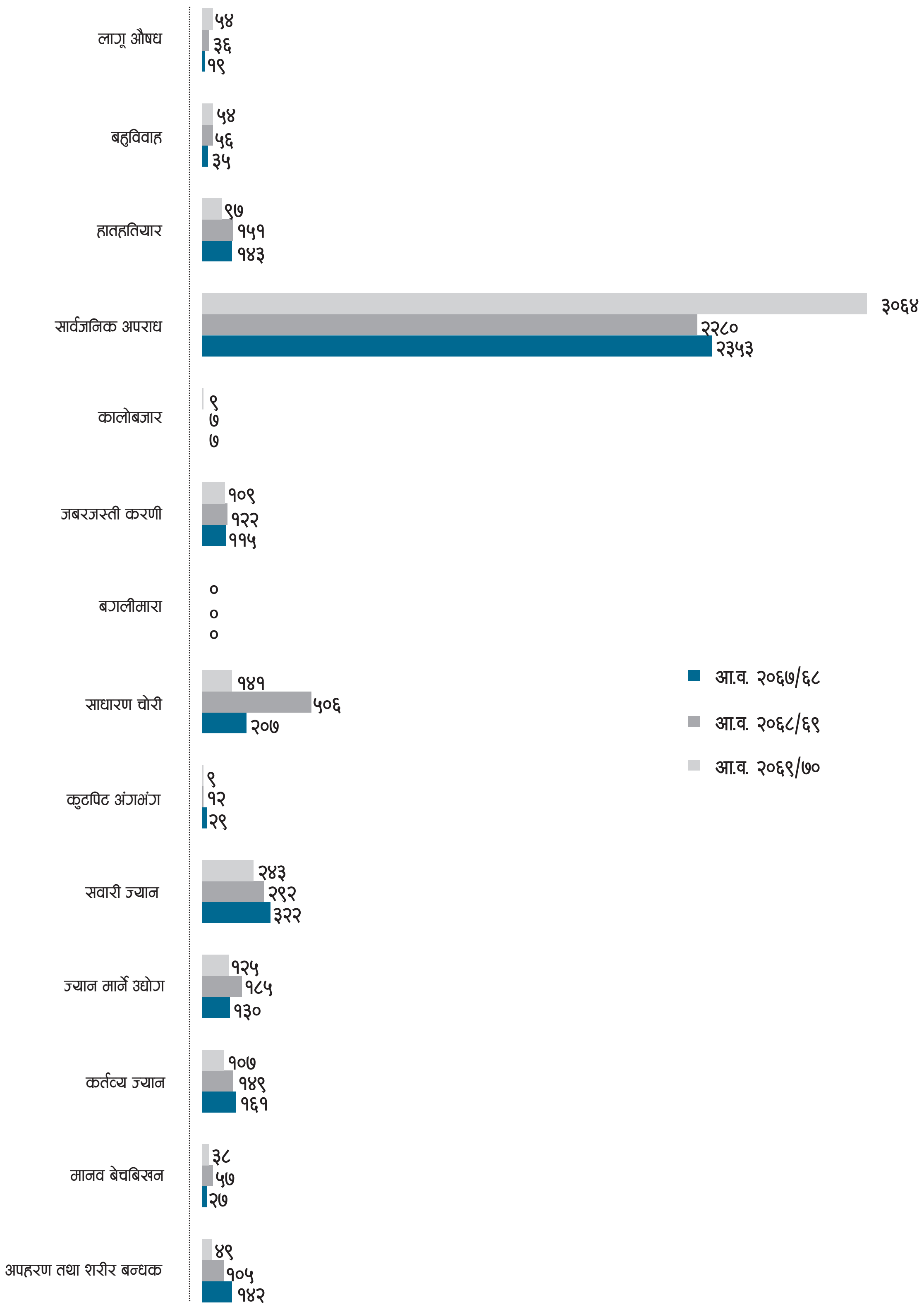

जिल्ला प्रहरी कार्यालयबाट संकलित तथ्यांकीय अवस्था

चित्र नं. २.४

जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा लगत कायम रहेका केही मुद्दाहरूको तथ्यांकीय अवस्था

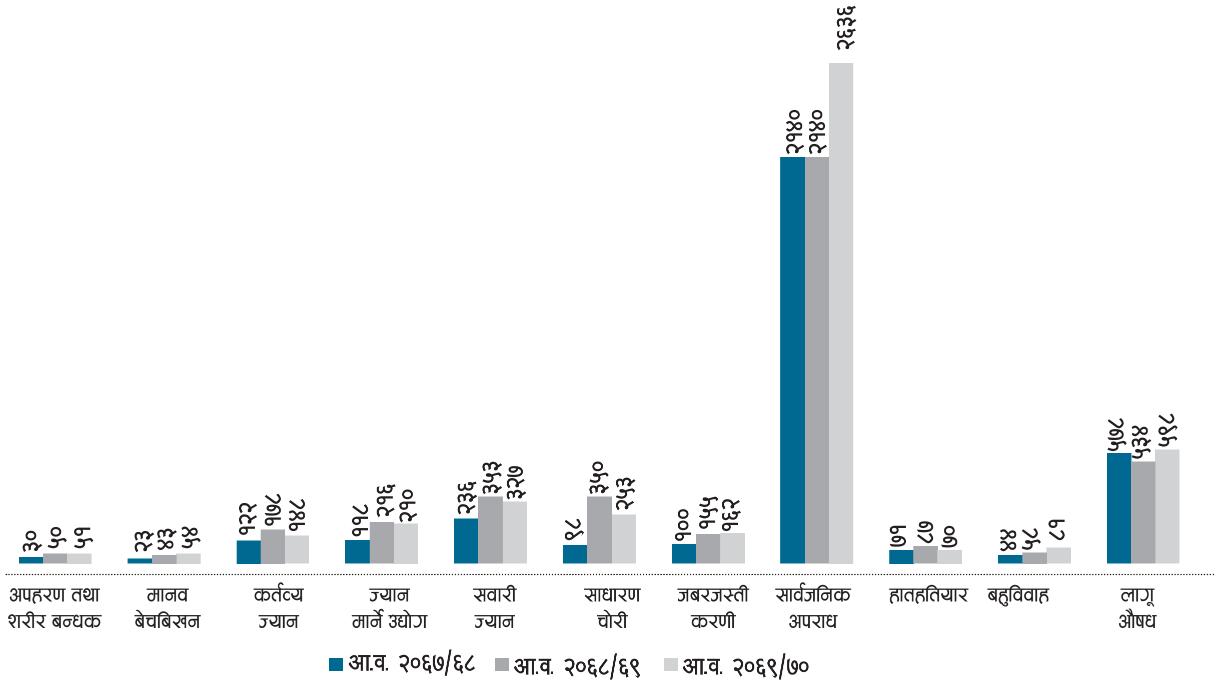

जिल्ला कारागार कार्यालयबाट संकलित अपराध र अपराधमा संलग्न बन्दीको तथ्यांङ्कीय अवस्था

चित्र नं. २.५

जिल्ला कारागारमा रहेका बन्दी अपराधमा संलग्नताको संख्यात्मक विवरण

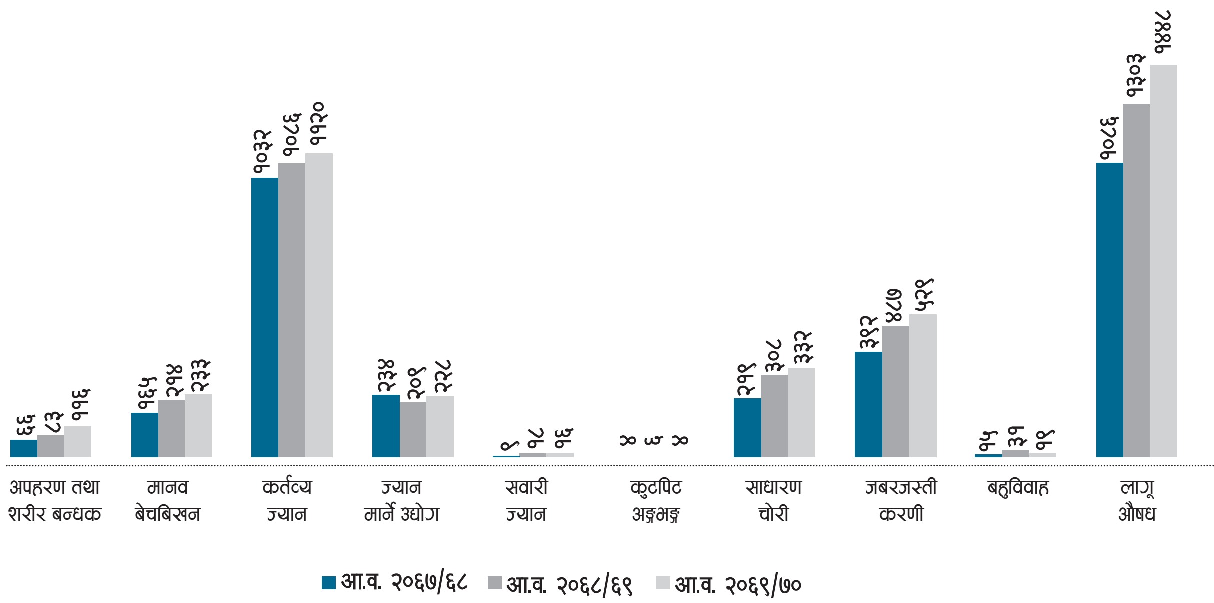

२.३ सुरक्षाको अवस्था

राज्यको प्रमुख दायित्व नागरिकलाई सुरक्षा प्रदान गर्नु हो । नागरिकले आफू बसोबास गरेको स्थानमा सुरक्षित भएको महसुस गरेनन् भने नागरिकमा राज्यप्रतिको विश्वास घट्दै जान्छ । समाजमा नागरिकको सुरक्षा अवस्थाका सम्बन्धमा जानकारी प्राप्त गर्ने उद्देश्यले निर्धारित प्रश्नावली अनुसार उत्तरदाता (आमनागरिक) ले दिएको जवाफको आधारमा तथ्याङ्कको विश्लेषण गरी देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ :-

उत्तरदाता (आमनागरिक) बसोबास गरेको क्षेत्रमा राती वा एक्लै हिड्दा सुरक्षित भए नभएको

उत्तरदातालाई तपाईं बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा राती वा एक्लै हिँड्दा आफूलाई कत्तिको सुरक्षित भएको महसूस गर्नुहुन्छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ५१.१ प्रतिशतले सुरक्षित भएको, ३९.२ प्रतिशतले केही सुरक्षित भएको, ९.४ प्रतिशतले धेरै असुरक्षित भएको महसूस गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.३ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं २.१ मा उल्लेख गरिएको छ :–

तालिका नं. २.१

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा राती वा एक्लै हिंड्दा सुरक्षित भए नभएको

जिल्ला	सुरक्षित	केही सुरक्षित	धेरै असुरक्षित	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६०.४	२८.३	११.३	०.०	१००
मोरङ्ग	२८.७	५९.२	११.८	०.२	१००
सप्तरी	३८.३	४५.९	१५.८	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	६९.९	२६.५	३.३	०.२	१००
काठमाण्डौ	७४.६	२३.६	१.६	०.२	१००
पर्सा	५१.१	३४.४	१४.२	०.२	१००
कास्की	६७.२	२६.३	५.४	१.१	१००
बाँके	४०.०	४३.८	१५.३	०.९	१००
जुम्ला	३७.४	५६.८	५.६	०.२	१००
बझाङ्ग	४३.१	४६.९	१०.०	०.०	१००
जम्मा	**५१.१**	**३९.२**	**९.४**	**०.३**	**१००**

चित्र नं. २.५

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा राती वा एक्लै हिंड्दा सुरक्षित भए नभएको

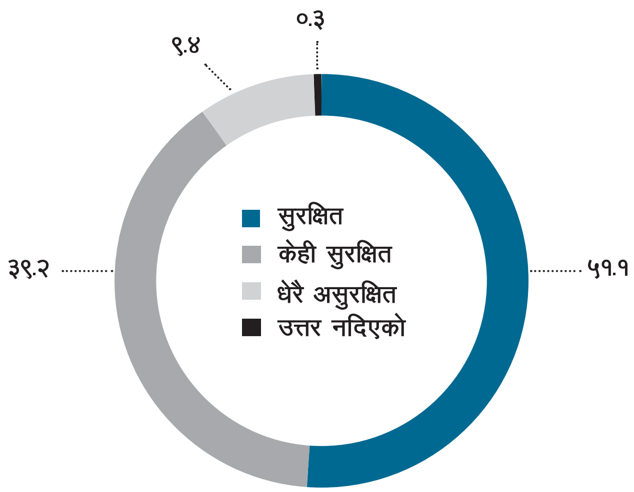

उत्तरदाता राती आफ्नो घरमा एक्लै बस्दा सुरक्षित भए नभएको

उत्तरदातालाई राती आफ्नो घरमा एक्लै बस्दा कत्तिको सुरक्षित भएको महसुस गर्नु हुन्छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ६०.५ प्रतिशतले सुरक्षित भएको, ३२.९ प्रतिशतले केही सुरक्षित भएको र ५.७ प्रतिशतले असुरक्षित महसूस गरेको जवाफ दिएका थिए भने ०.९ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.२

उत्तरदाता राती आफ्नो घरमा एक्लै बस्दा सुरक्षित भए नभएको

जिल्ला	सुरक्षित	केही सुरक्षित	धेरै असुरक्षित	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	५६.१	३४.२	८.८	०.९	१००
मोरङ्ग	५१.४	४२.८	४.५	१.३	१००
सप्तरी	४४.१	४२.१	१२.६	१.१	१००
सिन्धुपाल्चोक	७५.३	२३.४	०.७	०.७	१००
काठमाण्डौ	७३.५	२५.२	१.३	०.०	१००
पर्सा	५९.६	३०.२	८.०	२.२	१००
कास्की	७८.१	१८.१	३.१	०.७	१००
बाँके	५३.३	३७.६	८.०	१.१	१००
जुम्ला	६१.०	३५.६	२.४	०.९	१००
बझाङ्ग	५२.७	३९.८	७.६	०.०	१००
जम्मा	**६०.५**	**३२.९**	**५.७**	**०.९**	**१००**

असुरक्षित महसूस गर्नुको कारण

राती आफ्नो घरमा एक्लै बस्दा असुरक्षित महशुस गरेको भनी जवाफ दिएका उत्तरदातालाई त्यसरी असुरक्षित महसूस गर्नुको कारण के होला भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ४२.४ प्रतिशतले सुरक्षा व्यवस्था अपर्याप्त भएको, २१.६ प्रतिशतले अपराधमा बृद्धि भएको, १५.२ प्रतिशतले दण्डहिनता बढेको, ८ प्रतिशतले नैतिकतामा ह्रास आएको, ४.५ प्रतिशतले प्रहरीलाई पर्याप्त स्रोत र साधन नभएको र अर्को ४.५ प्रतिशतले अन्य कारण रहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ३.८ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं २.३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.३

असुरक्षित महसूस गर्नुको कारण

जिल्ला	अपराधमा बृद्धि	अपर्याप्त सुरक्षा व्यवस्था	श्रोत साधन विनाको प्रहरी	दण्डहिनता	नैतिकतामा ह्रास	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्	१४.३	६१.९	४.८	१९.०	०.०	०.०	०.०	१००
मोरङ्	३०.०	३५.०	१०.०	०.०	०.०	१५.०	१०.०	१००
सप्तरी	३१.०	३१.०	६.९	१३.८	१२.१	१.७	३.४	१००
सिन्धुपाल्चोक	०.०	६६.७	०.०	३३.३	०.०	०.०	०.०	१००
काठमाण्डौ	१४.३	२८.६	०.०	०.०	१४.३	१४.३	२८.६	१००
पर्सा	४०.५	१६.२	१०.८	१३.५	१०.८	८.१	०.०	१००
कास्की	२०.०	४०.०	०.०	०.०	३३.३	६.७	०.०	१००
बाँके	१३.५	४३.२	०.०	३५.१	०.०	०.०	८.१	१००
जुम्ला	९.१	२७.३	०.०	२७.३	२७.३	९.१	०.०	१००
बझाङ्	५.९	७६.५	०.०	५.९	२.९	५.९	२.९	१००
जम्मा	**२१.६**	**४२.४**	**४.५**	**१५.२**	**८.०**	**४.५**	**३.८**	**१००**

चित्र नं. २.७

असुरक्षित महसूस गर्नुको कारण

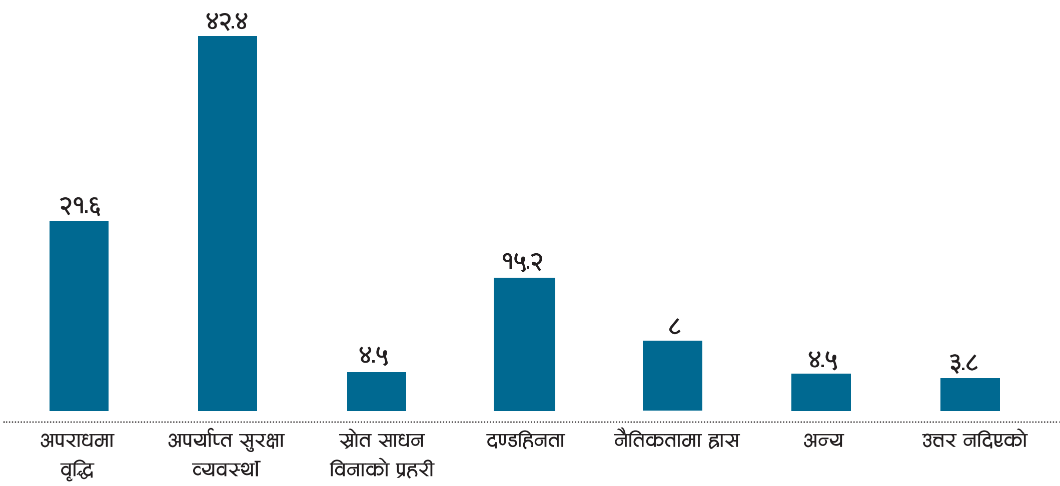

चोरी डकैतीको चिन्ता

उत्तरदातालाई तपाईंको घरमा चोरी डकैती हुन सक्ला भनी कत्तिको चिन्तित हुनुहुन्छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ५०.६ प्रतिशतले समान्य रूपमा चिन्तित, ३१.३ प्रतिशतले कुनै चिन्ता नरहेको र १७.६ प्रतिशतले धेरै चिन्तित रहेको जवाफ दिएका थिए भने ०.६ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. २.४

चोरी डकैतीको चिन्ता

जिल्ला	धेरै चिन्तित	सामान्य रुपमा चिन्तित	कुनै चिन्ता छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१०.४	५०.९	३८.२	०.५	१००
मोरङ्ग	९.८	५७.७	३१.४	१.१	१००
सप्तरी	४०.८	३७.४	२१.२	०.७	१००
सिन्धुपाल्चोक	३.३	४३.२	५३.२	०.२	१००
काठमाण्डौ	४.९	५७.७	३६.५	०.९	१००
पर्सा	३४.४	४१.६	२३.८	०.२	१००
कास्की	७.६	४८	४३.८	०.७	१००
बाँके	३०.२	५५.३	१२.९	१.६	१००
जुम्ला	७.८	७०.२	२१.८	०.२	१००
बझाङ्ग	२६.७	४३.६	२९.८	०.०	१००
जम्मा	**१७.६**	**५०.६**	**३१.३**	**०.६**	**१००**

यौनजन्य हिंसा हुन सक्ने चिन्ता

उत्तरदातालाई आफू वा आफ्नो परिवारको सदस्य माथि यौनजन्य हिंसा हुन सक्छ भनी कत्तिको चिन्तित हुनुहुन्छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ४७.२ प्रतिशतले सामान्य रूपमा चिन्तित रहेको, ३४.३ प्रतिशतले कुनै चिन्ता नरहेको, १८ प्रतिशतले धेरै चिन्तित रहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.४ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं २.५ मा प्रस्तुत गरिएको छः-

तालिका नं. २.५

यौनजन्य हिंसा हुन सक्ने चिन्ता

जिल्ला	धेरै चिन्तित	सामान्य रुपमा चिन्तित	कुनै चिन्ता छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१०.९	५१.६	३७.३	०.२	१००
मोरङ्ग	९.६	६५.७	२४.७	०.०	१००
सप्तरी	४३.५	३२.०	२३.६	०.९	१००
सिन्धुपाल्चोक	७.३	४६.८	४५.४	०.४	१००
काठमाण्डौ	१.१	४३.७	५४.३	०.९	१००
पर्सा	३०.७	४३.८	२५.६	०.०	१००
कास्की	४.२	३७.३	५७.४	१.१	१००
बाँके	३८.९	४२.०	१८.४	०.७	१००
जुम्ला	१०.२	६९.०	२०.७	०.०	१००
बभाङ्ग	२४.०	४०.२	३५.६	०.२	१००
जम्मा	**१८.०**	**४७.२**	**३४.३**	**०.४**	**१००**

चित्र नं. २.८

यौनजन्य हिंसा हुन सक्ने चिन्ता

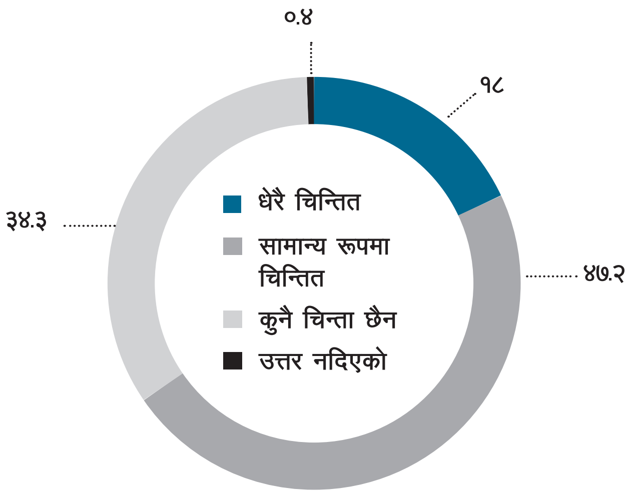

साक्षीको रूपमा बकपत्र गरे नगरेको

उत्तरदातालाई नेपाल सरकार वादी भएको फौजदारी मुद्दामा तपाईले मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत र अर्धन्यायिक निकाय) समक्ष सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गर्नु भएको छ वा छैन भनी सोधिएकोमा ९५.६ प्रतिशतले बकपत्र नगरेको र ३.९ प्रतिशतले बकपत्र गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.५ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं २.६ मा प्रस्तुत गरिएको छः–

तालिका नं. २.६

साक्षीको रुपमा बकपत्र गरे नगरेको

जिल्ला	छ	छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.७	९८.६	०.७	१००
मोरङ्ग	४.७	९४.४	०.९	१००
सप्तरी	८.८	९०.५	०.७	१००
सिन्धुपाल्चोक	३.६	९५.३	१.१	१००
काठमाण्डौ	१.८	९८.२	०.०	१००
पर्सा	६.२	९३.६	०.२	१००
कास्की	१.१	९८.०	०.९	१००
बाँके	७.३	९२.०	०.७	१००
जुम्ला	१.८	९७.६	०.६	१००
बझाङ्ग	२.७	९७.३	०.०	१००
जम्मा	**३.९**	**९५.६**	**०.५**	**१००**

बकपत्र गर्दा साक्षीको सुरक्षामा असर परे नपरेको

सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गरेको जवाफ दिने उत्तरदातालाई बकपत्र गर्दा निजको सुरक्षामा असर पर्ने गर्छ कि गर्दैन भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ७४.१ प्रतिशतले सुरक्षामा असर पर्ने, २१.३ प्रतिशतले सुरक्षामा असर नपर्ने, ४ प्रतिशतले थाहा नभएको जवाफ दिएका थिए भने ०.६ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.७

बकपत्र गर्दा साक्षीको सुरक्षामा असर परे नपरेको

जिल्ला	सुरक्षामा असर पर्ने गर्छ	सुरक्षामा असर पर्दैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ	६६.७	०.०	०.०	३३.३	१००
मोरङ	९०.५	९.५	०.०	०.०	१००
सप्तरी	६९.२	२३.१	७.७	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	४३.८	५०.०	६.३	०.०	१००
काठमाण्डौ	७७.८	११.१	११.१	०.०	१००
पर्सा	९६.४	३.६	०.०	०.०	१००
कास्की	६०	४०.०	०.०	०.०	१००
बाँके	६६.७	३०.३	३.०	०.०	१००
जुम्ला	७५.०	१२.५	१२.५	०.०	१००
बझाङ	७५.०	२५.०	०.०	०.०	१००
जम्मा	**७४.१**	**२१.३**	**४.०**	**०.६**	**१००**

चित्र नं. २.९

बकपत्र गर्दा साक्षीको सुरक्षामा असर परे नपरेको

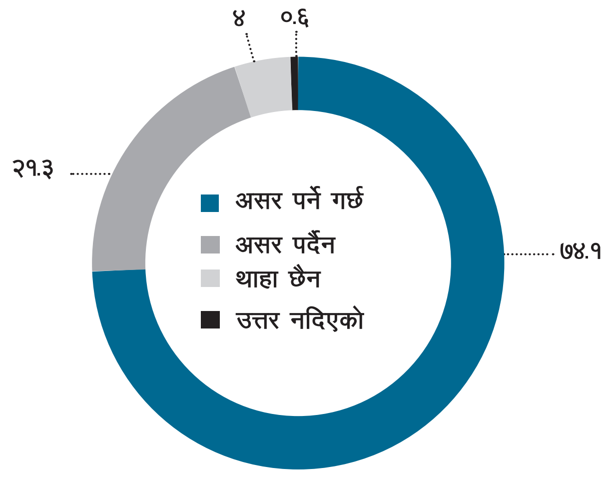

साक्षीको सुरक्षा व्यवस्था भए नभएको

सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गरेको जवाफ दिने उत्तरदातालाई नेपाल सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दाका साक्षीको सुरक्षा सम्बन्धमा कुनै व्यवस्था हुने गरेको छ कि छैन भनी सोधिएकोमा ५६.३ प्रतिशतले सुरक्षा व्यवस्था नभएको, २०.७ प्रतिशतले सुरक्षा हुने गरेको, १५.५ प्रतिशतले थाहा नभएको, ६.३ प्रतिशतले सुरक्षा आवश्यक नै नभएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.१ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं २.८ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.८

साक्षीको सुरक्षा व्यवस्था भए नभएको

जिल्ला	सुरक्षा व्यवस्था हुने गरेको छ	सुरक्षा व्यवस्था हुने गरेको छैन	सुरक्षा व्यवस्था आवश्यक नै छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ	०.०	६६.७	०.०	०.०	३३.३	१००
मोरङ	९.५	६१.९	०.०	२८.६	०.०	१००
सप्तरी	३३.३	४१.०	७.७	१५.४	२.६	१००
सिन्धुपाल्चोक	२५.०	३७.५	६.३	३१.३	०.०	१००
काठमाण्डौ	३३.३	३३.३	०.०	३३.३	०.०	१००
पर्सा	१४.३	७८.६	७.१	०.०	०.०	१००
कास्की	०.०	४०.०	२०.०	४०.०	०.०	१००
बाँके	१८.२	६३.६	९.१	९.१	०.०	१००
जुम्ला	१२.५	६२.५	१२.५	१२.५	०.०	१००
बभाङ	२५.०	६६.७	०.०	८.३	०.०	१००
जम्मा	**२०.७**	**५६.३**	**६.३**	**१५.५**	**१.१**	**१००**

चित्र नं. २.१०

साक्षीको सुरक्षा व्यवस्था भए नभएको

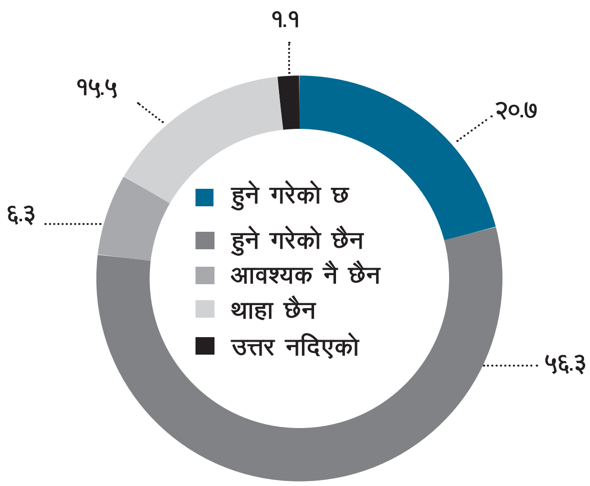

२.४ आमनागरिकको अपराधप्रतिको धारणा

अपराध सम्बन्धी बेसलाईन सर्वेक्षणको प्रमुख उद्देश्यमध्ये समाजमा घट्ने गरेका अपराधका सम्बन्धमा आमजनताको दृष्टिकोण र यस सम्बन्धमा उनीहरूको अपेक्षा बुझ्ने उद्देश्य रहेको थियो । अपराधप्रति नागरिकको धारणा कस्तो रहेको छ भन्ने कुराको जानकारी प्राप्त गर्ने उद्देश्यले तयार पारिएको प्रश्नावली मार्फत सर्वेक्षणका लागि छनौट भएका जिल्लाका गाउँ विकास समिति तथा नगरपालिकाका सम्बन्धित वडामा बसोबास गर्ने घरपरिवारबाट जवाफ लिइएको थियो । उत्तरदाता (आमनागरिक) बाट प्राप्त जवाफको आधारमा तथ्याङ्कको विश्लेषण गरी अपराधप्रति आमनागरिकको धारणालाई प्रश्नावली अनुसार देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ :–

अपराधमा कस्ता कस्ता व्यक्ति संलग्न रहेको

उत्तरदातालाई तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा विगत तीन वर्ष यता भएको अपराधमा कस्तो व्यक्ति संलग्न रहेको पाउनु भएको छ भनी सोधिएकोमा ७३.३ प्रतिशतले पुरूष, १७.९ प्रतिशतले महिला, ४.५ प्रतिशतले बालबालिका, ३.६ प्रतिशतले सबैको संलग्नता भएको र ०.२ प्रतिशतले तेस्रो लिङ्गीको संलग्नता रहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.५ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं २.९ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. २.९

अपराधमा कस्ता कस्ता व्यक्ति संलग्न रहेको

जिल्ला	बालबालिका	महिला	पुरुष	तेस्रो लिङ्गी	माथिका सबै	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	४.८	९४.०	०.०	१.२	०.०	१००
मोरङ्ग	६.७	१८.३	७०.०	०.०	३.३	१.७	१००
सप्तरी	४.३	२४.३	६४.३	०.०	७.१	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	१.९	१३.५	८२.७	०.०	१.९	०.०	१००
काठमाण्डौ	०.०	७.७	९२.३	०.०	०.०	०.०	१००
पर्सा	१२.८	३४.०	५२.१	०.०	१.१	०.०	१००
कास्की	६.८	१८.२	७०.५	०.०	०.०	४.५	१००
बाँके	३.८	१९.२	६७.३	०.०	९.६	०.२२	१००
जुम्ला	०.०	६.९	९१.४	०.०	१.७	०.०	१००
बझाङ्ग	०.०	१६.७	७५.०	४.२	४.२	०.०	१००
जम्मा	**४.५**	**१७.९**	**७३.३**	**०.२**	**३.६**	**०.५**	**१००**

चित्र नं. २.११

अपराधमा कस्ता कस्ता व्यक्ति संलग्न रहेको

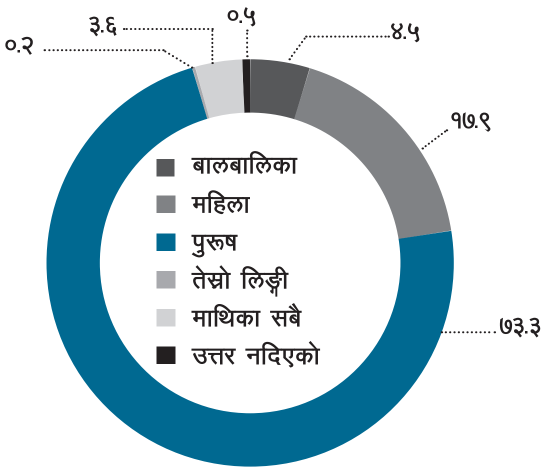

सामूहिक रूपमा हुने अपराधको अवस्था

उत्तरदातालाई तपाईं बसोबास गरी आएको क्षेत्रमा विगत तीन वर्ष यता सामूहिक रूपमा (एक भन्दा बढी व्यक्ति मिलेर) हुने अपराधको अवस्था कस्तो रहेको छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ४६.३ प्रतिशतले कम भएको, २२.४ प्रतिशतले उस्तै भएको, १९.६ प्रतिशतले वृद्धि भएको, ११.१ प्रतिशतले थाहा नभएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.७ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.१० मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.१०

सामूहिक रुपमा हुने अपराधको अवस्था

जिल्ला	वृद्धि भएको छ	कम भएको छ	उस्तै छ	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१०.७	८३.३	३.६	१.२	१.२	१००
मोरङ्ग	३०.०	५०.०	११.७	८.३	०.०	१००
सप्तरी	३१.४	२७.१	३४.३	५.७	१.४	१००
सिन्धुपाल्चोक	७.७	४४.२	२८.८	१९.२	०.०	१००
काठमाण्डौ	३०.८	३८.५	२३.१	०.०	७.७	१००
पर्सा	२१.३	५०.०	१७.०	११.७	०.०	१००
कास्की	४.५	५९.१	१३.६	२२.७	०.०	१००
बाँके	२०.२	३९.४	३३.७	५.८	१.०	१००
जुम्ला	२२.४	१०.३	३९.७	२७.६	०.०	१००
बझाङ्ग	२०.८	५०.०	१२.५	१६.७	०.०	१००
जम्मा	**१९.६**	**४६.३**	**२२.४**	**११.१**	**०.७**	**१००**

विगत तीन वर्षदेखि यता अपराध बढे घटेको

उत्तरदातालाई तपाईं बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा विगत तीन वर्ष देखि यता अपराधको स्थिति कस्तो देख्नु भएको छ भनी सोधिएकोमा ३१.७ प्रतिशतले समान अवस्थामा रहेको, ३०.२ प्रतिशतले अलिअलि घटेको, १८.१ प्रतिशतले अलिअलि बढेको, १२.४ प्रतिशतले धेरै बढेको र ६.१ प्रतिशतले धेरै घटेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.५ प्रतिशतले जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताबाट दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं २.११ मा प्रस्तुत गरिएको छः-

तालिका नं. २.११

विगत तीन वर्षदेखि यता अपराध बढे घटेको

जिल्ला	धेरै बढेको छ	अलिअलि बढेको छ	समान अवस्थामा छ	अलिअलि घटेको छ	धेरै घटेको छ	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	१०.७	१७.९	६४.३	६.०	१.२	१००
मोरङ्ग	२०.०	१५.०	२६.७	२६.७	८.३	३.३	१००
सप्तरी	३०.०	२१.४	३४.३	११.४	२.९	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	११.५	१३.५	४२.३	२८.८	१.९	१.९	१००
काठमाण्डौ	०.०	२३.१	३०.८	३०.८	०.०	१५.४	१००
पर्सा	१६.०	१९.१	३८.३	१९.१	७.४	०.०	१००
कास्की	४.५	४.५	१३.६	३८.६	३४.१	४.५	१००
बाँके	७.७	२०.२	३९.४	३१.७	०.०	१.०	१००
जुम्ला	१२.१	३४.५	४१.४	१२.१	०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	१६.७	२०.८	१२.५	४१.७	८.३	०.०	१००
जम्मा	**१२.४**	**१८.१**	**३१.७**	**३०.२**	**६.१**	**१.५**	**१००**

चित्र नं. २.१२

विगत तीन वर्षदेखि यता अपराध बढे घटेको

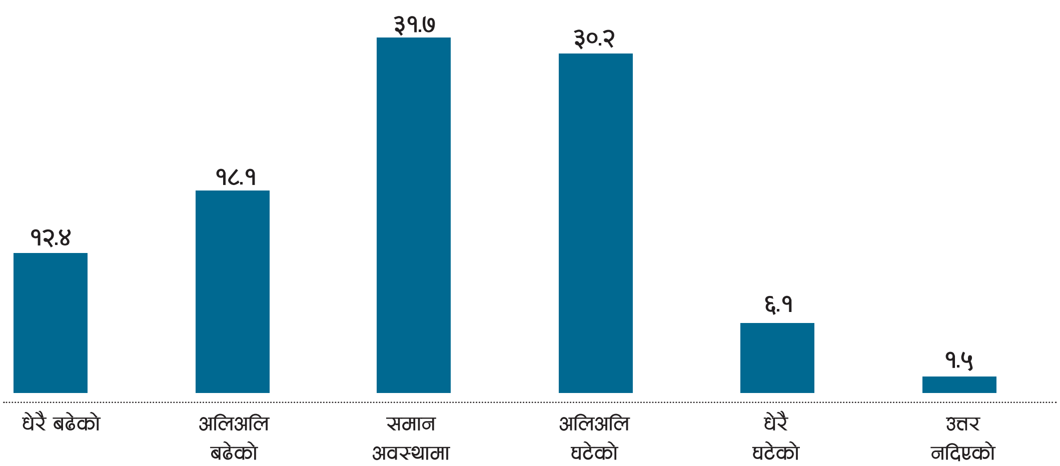

उमेर समूहको आधारमा अपराधमा संलग्नता

उत्तरदातालाई तपाईं बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा विगत तीन वर्ष यता धेरैजसो कुन उमेर समूहका व्यक्तिहरु अपराधमा बढी संलग्न भएको पाउनु भएको छ भनी सोधिएकोमा ४६.९ प्रतिशतले २५ वर्ष देखि माथि ४० वर्ष मुनिका, ३४.२ प्रतिशतले २० वर्ष देखि माथि २४ वर्ष भन्दा मुनिका, २.२ प्रतिशतले ४१ वर्षदेखि माथिका र १.७ प्रतिशतले १६ वर्ष मुनिका उमेरका व्यक्तिले अपराधमा बढी संलग्न भएको जवाफ दिएका थिए भने १ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफलाई तालिका नं. २.१२ मा विस्तृत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. २.१२

उमेर समूहको आधारमा अपराधमा संलग्नता

जिल्ला	१६ वर्ष भन्दा मुनिका	१६-१९ वर्ष भन्दा मुनिका	२०-२४ वर्ष भन्दा मुनिका	२५-४० वर्ष भन्दा मुनिका	४१ वर्ष भन्दा माथिका	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	२०.२	४१.७	३६.९	०.०	१.२	१००
मोरङ्ग	६.७	२३.३	३५.०	३५.०	०.०	०.०	१००
सप्तरी	५.७	५.७	३१.४	५५.७	१.४	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	०.०	१.९	५.८	८४.६	५.८	१.९	१००
काठमाण्डौ	०.०	०.०	७६.९	१५.४	७.७	०.०	१००
पर्सा	२.१	८.५	४१.५	४३.६	३.२	१.१	१००
कास्की	०.०	३८.६	२०.५	३४.१	०.०	०.२२	१००
बाँके	०.०	१२.५	३९.४	४४.२	३.८	०.०	१००
जुम्ला	०.०	१२.१	२७.६	६०.३	०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	०.०	१६.७	४१.७	३७.५	४.२	०.०	१००
जम्मा	**१.७**	**१४.१**	**३४.२**	**४६.९**	**२.२**	**१.०**	**१००**

चित्र नं. २.१३

उमेर समूहको आधारमा अपराधमा संलग्नता

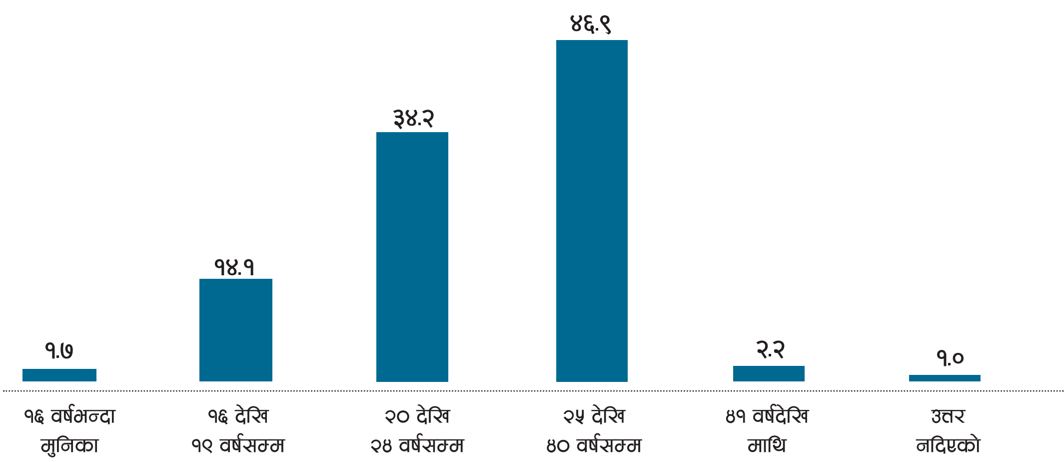

सोह्र वर्ष मुनिका बालबालिकाको अपराधमा संलग्नता

सोह्र वर्ष मुनिका बालबालिका अपराधमा संलग्न भएको भन्ने जवाफ दिएका उत्तरदातालाई त्यस्ता बालबालिका कुन कुन अपराधमा संलग्न भएको पाउनु भएको छ भनी प्रश्न (बहुउत्तर संभव) सोधिएकोमा ४२.९ प्रतिशतले कुटपिटमा, ३५.७ प्रतिशतले कर्तव्य ज्यान, अर्को ३५.७ प्रतिशतले चोरी डाँकामा, २८.६ प्रतिशतले अपहरण र शरीरबन्धक, २१.४ प्रतिशतले मानव बेचबिखन, १४.३ प्रतिशतले बालबिवाह, अर्को १४.३ प्रतिशतले ठगी, अर्को १४.३ प्रतिशतले जुवातास, अर्को १४.३ प्रतिशतले विद्युतीय अपराध, अर्को १४.३ प्रतिशतले चन्दा असूली जस्ता अपराध, ७.१ प्रतिशतले वैदेशिक रोजगार, अर्को ७.१ प्रतिशतले कालो बजार, अर्को ७.१ प्रतिशतले जबरजस्ती करणी, अर्को ७.१ प्रतिशतले घरेलु हिंसा, अर्को ७.१ प्रतिशतले जातीय भेदभाव, अर्को ७.१ प्रतिशतले लागूऔषध, अर्को ७.१ प्रतिशतले भ्रष्टाचार, अर्को ७.१ प्रतिशतले तस्करी र अर्को ७.१ प्रतिशतले आगलागीमा संलग्न रहेको जवाफ दिएका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.१३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.१३

सोह्र वर्ष मुनिका बालबालिकाको अपराधमा संलग्नता

जिल्ला	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाडौं	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
अपहरण तथा शरीर बन्धक	३३.३	४०.०	२५.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**२८.६**
ठगी	०.०	२०.०	०.०	०.०	०.०	५०.०	०.०	०.०	०.०	०	**१४.३**
बैदेशिक रोजगार	०.०	२०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**७.१**
कालोबजार सम्बन्धी कसूर	०.०	२०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**७.१**
जबरजस्ती करणी/ जबरजस्ती करणी गर्न उद्योग गर्ने	०.०	२०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**७.१**
बहुविवाह/बालविवाह सम्बन्धी	३३.३	२०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**१४.३**
घरेलु हिंसा	३३.३	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**७.१**
जातीय भेदभाव सम्बन्धी अपराध	०.०	२०.०	०.०	०.०	०.०	०.२२	०.०	०.०	०.०	०	**७.१**
लागूऔषध	०.०	०.०	२५.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**७.१**
मानब बेचविखन	०.०	६०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**२१.४**
आगलागी	०.०	२०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**७.१**
तस्करी	०.०	०.०	२५.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**७.१**
भ्रष्टाचार	३३.३	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**७.१**
जुवा तास	०.०	०.०	५०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**१४.३**
विद्युतीय अपराध	०.०	२०.०	२५.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**१४.३**
गोवध	०.०	२०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**७.१**
कर्तव्य ज्यान/ज्यान मार्ने उद्योग	१००.०	२०.०	२५.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**३५.७**
गर्भपतन	०.०	२०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**७.१**
कुटपीट अङ्गभङ्ग	१००.०	०.०	७५.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**४२.९**
चोरी/डाँका	३३.३	२०.०	५०.०	०.०	०.०	५०.०	०.०	०.०	०.०	०	**३५.७**
जबरजस्ती चन्दा असुली	३३.३	२०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**१४.३**
बैकिङ्ग कसूर/ विदेशी मद्रा/जाली नोट	०.०	२०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०	**७.१**

अपराध बढी हुने समय

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा विगत तीन बर्ष देखि यता अपराध भएको छ भन्ने जवाफ दिएका उत्तरदातालाई विहान, दिउसो, साँझ वा रातीमध्ये कुन समयमा बढी अपराध हुने गरेको पाईन्छ भनी सोधिएको प्रश्न (बहुउत्तर संभव) मा उत्तरदातामध्ये ६७.७ प्रतिशतले राती, ५७.८ प्रतिशतले साँझ, १४.२ प्रतिशतले दिउँसो, ११ प्रतिशतले बिहान भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.२ प्रतिशतले जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.१४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.१४

अपराध बढी हुने समय

जिल्ला	विहान	दिउँसो	साँझ	राती	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	२.४	३.६	८९.३	३३.३	१.२	१००
मोरङ्ग	३.३	१६.७	३८.३	५३.३	१.७	१००
सप्तरी	२१.४	२४.३	४५.७	७२.९	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	१.९	१५.४	६१.५	७८.८	१.९	१००
काठमाण्डौ	०.०	३८.५	२३.१	३०.८	१५.४	१००
पर्सा	४५.७	१७.०	४८.९	७७.७	०.०	१००
कास्की	०.०	१६.७	६६.७	७६.२	२.४	१००
बाँके	१.०	१३.६	३७.९	७८.६	१.०	१००
जुम्ला	३.४	३.४	८४.५	८९.७	०.०	१००
बझाङ्ग	०.०	१२.५	८३.३	५०.०	०.०	१००
जम्मा	**११.०**	**१४.२**	**५७.८**	**६७.७**	**१.२**	**१००**

चित्र नं. २.१४

अपराध बढी हुने समय

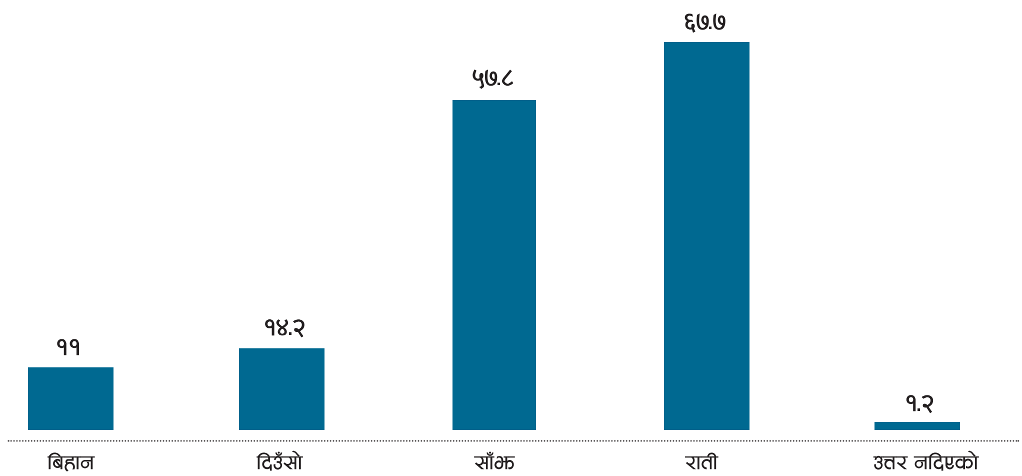

पटके अपराध गरेको अवस्था

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा विगत तीन बर्ष देखि यता अपराध भएको छ भन्ने जवाफ दिएका उत्तरदातालाई एउटै व्यक्तिले एक पटक भन्दा बढी अपराध गरेको अवस्था छ वा छैन भनी सोधिएकोमा ५२.१ प्रतिशतले एक पटक भन्दा बढी अपराध गरेको, २४.९ प्रतिशतले एक पटक भन्दा बढी अपराध नगरेको र २१.२ प्रतिशतले थाहा छैन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.८ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.१५ मा प्रस्तुत गरिएको छः–

तालिका नं. २.१५

पटके अपराध गरेको अवस्था

जिल्ला	छ	छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	७६.२	१३.१	९.५	१.२	१००
मोरङ्ग	५०.०	१३.३	३५.०	१.७	१००
सप्तरी	५०.०	२२.९	२५.७	१.४	१००
सिन्धुपाल्चोक	५१.९	२६.९	१९.२	१.९	१००
काठमाण्डौ	१५.४	२३.१	३८.५	२३.१	१००
पर्सा	३४.०	४४.७	२१.३	०.०	१००
कास्की	३४.१	४३.२	२०.५	२.३	१००
बाँके	७३.१	१२.५	११.५	२.९	१००
जुम्ला	३१.०	३१.०	३७.९	०.०	१००
बझाङ्ग	६२.५	२५.०	१२.५	०.०	१००
जम्मा	**५२.१**	**२४.९**	**२१.२**	**१.८**	**१००**

चित्र नं. २.१५

पटके अपराध गरेको अवस्था

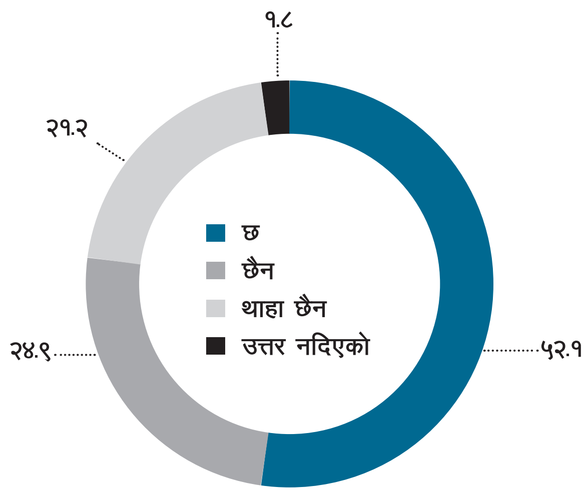

मादक पदार्थ सेवन गरी हुने झैझगडाको समस्या

तपाईं बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा रहेको सार्वजनिक स्थानमा मादक पदार्थ सेवन गरी हुने झैझगडालाई कस्तो समस्याको रूपमा हेर्नु भएको छ भनी सोधिएकोमा ४३.३ प्रतिशतले सामान्य समस्या, २५.५ प्रतिशतले ठूलो समस्या, १६.७ प्रतिशतले धेरै ठूलो समस्या र १४.२ प्रतिशतले समस्या नै होइन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.३ प्रतिशत उत्तरदाताले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.१६ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.१६

मादक पदार्थ सेवन गरी हुने झैझगडाको समस्या

जिल्ला	धेरै ठूलो समस्या	ठूलो समस्या	सामान्य समस्या	समस्या नै छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ	७.०	२६.७	२६.७	३९.६	०.०	१००
मोरङ	९.४	१८.०	६७.५	४.९	०.२	१००
सप्तरी	२९.१	२८.४	२९.३	१२.८	०.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	१.८	९.४	७५.५	१२.९	०.४	१००
काठमाण्डौ	६.०	१४.९	६७.९	१०.७	०.४	१००
पर्सा	३२	२१.१	३४.९	१२.०	०.०	१००
कास्की	६.७	१८.८	५०.२	२३.४	०.९	१००
बाँके	२८.९	३५.३	२०.९	१४.७	०.२	१००
जुम्ला	८.९	४७.९	३८.८	४.५	०.०	१००
बझाङ	३७.३	३४.४	२१.१	७.१	०.०	१००
जम्मा	**१६.७**	**२५.५**	**४३.३**	**१४.२**	**०.३**	**१००**

भ्रष्टाचारको स्थिति

तपाईं बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा भ्रष्टाचार सम्बन्धी अपराधको संख्यात्मक स्थिति कस्तो पाउनु भएको छ भनी सोधिएकोमा ३४.९ प्रतिशतले सामान्य, ३१.५ प्रतिशतले थाहा छैन, १८.६ प्रतिशतले एकदमै धेरै, १४.४ प्रतिशतले भ्रष्टाचार भएको छैन भन्ने जवाफ दिए भने ०.६ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.१७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.१७

भ्रष्टाचारको स्थिति

जिल्ला	एकदम धेरै	सामान्य	भएको छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१.४	२४.४	५६.१	१७.२	०.९	१००
मोरङ्ग	१४.७	५५.७	६.०	२३.४	०.२	१००
सप्तरी	५०.०	३२	६.१	११.३	०.७	१००
सिन्धुपाल्चोक	५.८	३९.९	५.१	४८.८	०.४	१००
काठमाण्डौ	२.४	२९.२	७.८	५८.८	१.८	१००
पर्सा	४४.२	३३.८	७.३	१४.२	०.४	१००
कास्की	४.०	२२.३	३३.७	३९.५	०.४	१००
बाँके	४६.७	३०.९	६.०	१५.६	०.९	१००
जुम्ला	७.३	४५.४	४.२	४३	०.०	१००
बझाङ्ग	९.६	३५.१	१२.२	४३.१	०.०	१००
जम्मा	**१८.६**	**३४.५**	**१४.४**	**३१.५**	**०.६**	**१००**

अपराधको संख्यात्मक स्थिति

नेपालको अन्य क्षेत्रमा हुने अपराधको तुलनामा तपाईं बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा अपराधको संख्यात्मक स्थिति कस्तो पाउनु भएको छ भनी सोधिएकोमा ६८.९ प्रतिशतले कम छ, १२.६ प्रतिशतले उस्तै छ, १०.५ प्रतिशतले थाहा छैन, ७.५ प्रतिशतले बढी छ भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.४ प्रतिशत उत्तरदाताले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.१८ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.१८

अपराधको संख्यात्मक स्थिति

जिल्ला	बढी छ	कम छ	उस्तै छ	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	५.२	८२.१	४.८	७.७	०.२	१००
मोरङ्ग	६.२	७९.७	८.२	५.३	०.४	१००
सप्तरी	२६.८	५१.४	१३.७	७.४	०.७	१००
सिन्धुपाल्चोक	१.६	६१.७	११.६	२४.७	०.४	१००
काठमाण्डौ	३.३	८२.२	४.५	९.१	०.९	१००
पर्सा	९.६	५.४	३१.३	५.१	०.०	१००
कास्की	२.५	८४.६	३.३	९.२	०.४	१००
बाँके	११.८	५३.६	२७.६	६.७	०.४	१००
जुम्ला	५.६	६०.४	१७.६	१६	०.४	१००
बझाङ्ग	२.९	७९.८	३.१	१३.८	०.४	१००
जम्मा	**७.५**	**६८.९**	**१२.६**	**१०.५**	**०.४**	**१००**

अपराध प्रत्यक्ष रूपमा देखेको वा थाहा पाएको छ छैन

तपाईंले कुनै अपराध भएको प्रत्यक्ष रूपमा देख्नु भएको वा थाहा पाउनु भएको छ वा छैन भनी सोधिएकोमा ९० प्रतिशतले देखेको वा थाहा पाएको छैन, ९.५ प्रतिशतले देखेको वा थाहा पाएको छ भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.६ प्रतिशत उत्तरदाताले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.१९ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. २.१९

अपराध प्रत्यक्ष रुपमा देखेको वा थाहा पाएको छ छैन

जिल्ला	छ	छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	४.८	९४.३	०.९	१००
मोरङ्ग	१०.५	८९.३	०.२	१००
सप्तरी	१३.७	८५.६	०.७	१००
सिन्धुपाल्चोक	५.३	९३.५	१.१	१००
काठमाण्डौ	४.२	९५.१	०.७	१००
पर्सा	२१.१	७८.४	०.४	१००
कास्की	७.४	९२.०	०.७	१००
बाँके	१७.८	८२.०	०.२	१००
जुम्ला	४.०	९५.५	०.४	१००
बझाङ्ग	६.०	९३.८	०.२	१००
जम्मा	**९.५**	**९०.०**	**०.६**	**१००**

अपराध भएको देखे वा थाहा पाएपछि गरेको काम

अपराध भएको प्रत्यक्ष रूपमा देखेको वा थाहा पाएको भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई तपाईंले अपराध भएको प्रत्यक्ष रूपमा देखे वा थाहा पाए पश्चात् त्यस सम्बन्धमा के गर्नु भयो भनी सोधिएकोमा ४१.६ प्रतिशतले प्रहरीमा मौखिक जानकारी गराएको, २४.५ प्रतिशतले घरपरिवार, साथीभाइ र इष्टमित्रलाई जानकारी गराएको, १६.७ प्रतिशतले कसैलाई पनि नभनेको, १५.८ प्रतिशतले प्रहरीमा उजुरी वा जाहेरी दिएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.४ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.२० मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.२०

अपराध भएको देखे वा थाहा पाएपछि गरेको काम

जिल्ला	प्रहरीलाई मौखिक जानकारी गराएको	प्रहरीमा उजुरी वा जाहेरी दर्ता गराएको	घर परिवार साथीभाइ र इष्टमित्रलाई जानकारी गराएको	कसैलाई पनि भनिन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	२३.८	३८.१	१४.३	१९.०	४.८	१००
मोरङ्ग	३४.०	३१.९	१४.९	१४.९	४.३	१००
सप्तरी	४४.३	२१.३	२४.६	९.८	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	३७.५	१२.५	३३.३	१२.५	४.२	१००
काठमाण्डौ	२१.१	१०.५	४२.१	२६.३	०.०	१००
पर्सा	५६.८	७.४	२१.१	१२.६	२.१	१००
कास्की	४५.५	१२.१	१८.२	२४.२	०.०	१००
बाँके	४१.३	११.३	३५.०	२२.५	०.०	१००
जुम्ला	४४.४	११.१	२२.२	२२.२	०.०	१००
बझाङ्ग	२२.२	१४.८	४८.१	१४.८	०.०	१००
जम्मा	**४१.६**	**१५.८**	**२४.५**	**१६.७**	**१.४**	**१००**

अपराधको जानकारी प्रहरीमा नगराउनुको कारण

उत्तरदाता आफुले देखेको वा थाहा पाएको अपराधको विषयमा प्रहरीलाई जानकारी नगराएको भन्ने जवाफ दिने उत्तरदातालाई त्यस्तो अपराधको विषयमा प्रहरीलाई के कति कारणले प्रहरी कार्यालयमा जानकारी नगराउनु भएको भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ४२.३ प्रतिशतले डर/ त्रास / धम्की/ दबावको कारणले, २५.४ प्रतिशतले अनावश्यक कानूनी झन्झटमा परिएला भन्ने सोचाइले, ८.५ प्रतिशतले अन्य कारणले गर्दा जानकारी नदिने गरेको, ५.६ प्रतिशतले स्थानीयस्तरमै मेलमिलाप हुने भएकोले, ४.२ प्रतिशतले सामाजिक प्रतिष्ठा र सम्बन्धको कारणले, अर्को ४.२ प्रतिशतले फौजदारी न्याय प्रणालीप्रति अविश्वास भएर, अर्को ४.२ प्रतिशतले उजुरी दिने निकायमा भौगोलिक विकटता कारण पहुँच नभएर, अर्को ४.२ प्रतिशतले सचेतनाको कमीको कारण भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.४ प्रतिशतले आर्थिक कारणले गर्दा आफुले देखेको वा थाहा पाएको अपराधको विषयमा प्रहरीलाई जानकारी नगराएको भन्ने जवाफ दिएका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.२१ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.२१

अपराधको बारेमा प्रहरीमा जानकारी नगराउनुको कारण

जिल्ला	सामाजिक प्रतिष्ठा र सम्बन्धको कारणले	धाक /धम्की/ डर/ त्रास /दवाब	फौजदारी न्याय प्रणाली प्रति अविश्वास भएर	उजुरी दिने निकायमा पहुँच (भौगोलिक विकटता) नभएको	आर्थिक कारण	स्थानीयस्तरमा मेलमिलाप हुने भएकोले	अनावश्यक कानूनी भञ्झटमा परिएला भन्ने सोचाई	सचेतनाको कमी	अन्य	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	७५.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२५.०	१००
मोरङ्ग	०.०	१४.३	०.०	०.०	१४.३	०.०	४२.९	०.०	२८.६	१००
सप्तरी	१६.७	३३.३	०.०	१६.७	०.०	०.०	०.०	१६.७	१६.७	१००
सिन्धुपाल्चोक	०.०	६६.७	०.०	०.०	०.०	३३.३	०.०	०.०	०.०	१००
काठमाण्डौ	०.०	२०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	८०.०	०.०	०.०	१००
पर्सा	०.०	५८.३	०.०	०.०	०.०	०.०	३३.३	८.३	०.०	१००
कास्की	१२.५	०.०	०.०	१२.५	०.०	२५.०	२५.०	१२.५	१२.५	१००
बाँके	५.६	४४.४	१६.७	०.०	०.०	०.२२	२२.२	०.०	५.६	१००
जुम्ला	०.०	७५.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२५.०	०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	०.०	७५.०	०.०	२५.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१००
जम्मा	**४.२**	**४२.३**	**४.२**	**४.२**	**१.४**	**५.६**	**२५.४**	**४.२**	**८.५**	**१००**

चित्र नं. २.१६

अपराधको बारेमा प्रहरीमा जानकारी नगराउनुको कारण

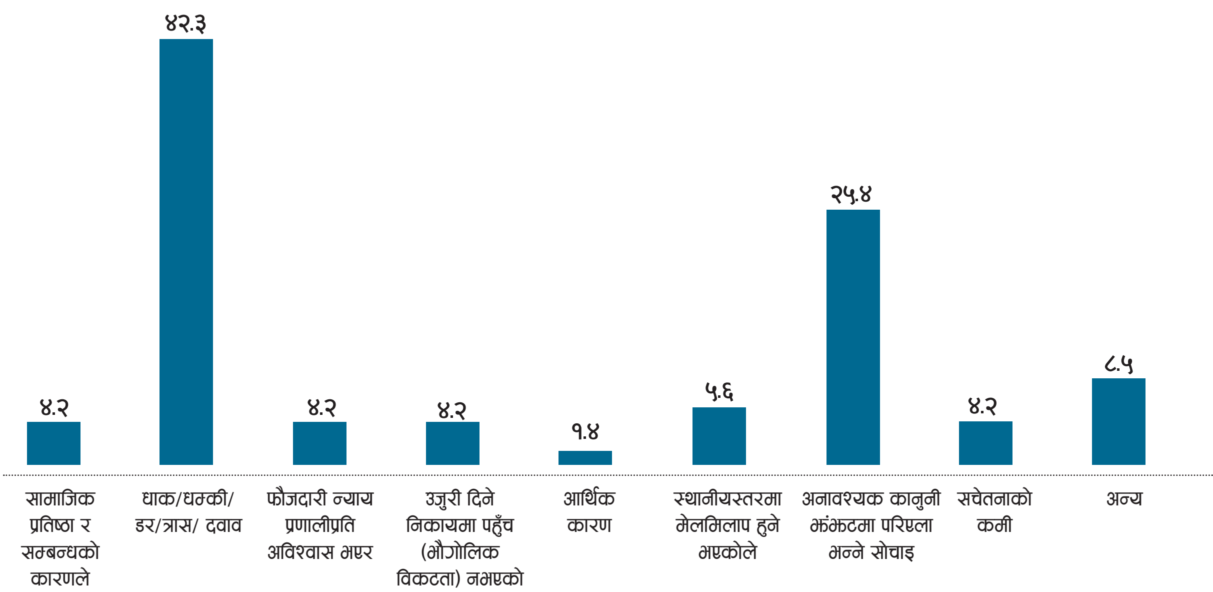

अपराध भएर पनि प्रहरीमा अपराधको जानकारी नगराएको स्थिति

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा अपराध भएर पनि प्रहरीमा जानकारी नगराएको संख्याको मात्रा कति छ भनी सोधिएकोमा ४४.६ प्रतिशतले कम छ , २९.१ प्रतिशतले छैन, १७.३ प्रतिशतले थाहा छैन, ८.२ प्रतिशतले धेरै छ भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.८ प्रतिशतले कुनै पनि जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.२२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.२२

अपराध भएर पनि प्रहरीमा अपराधको जानकारी नगराएको स्थिति

जिल्ला	धेरै छ	कम छ	छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	२.०	४७.७	४३.०	६.१	१.१	१००
मोरङ्ग	८.७	६३.०	१२.०	१५.१	१.१	१००
सप्तरी	१९.६	४७.५	१५.८	१६.२	०.९	१००
सिन्धुपाल्चोक	४.५	५९.२	९.६	२५.८	०.९	१००
काठमाण्डौ	२.०	२२.९	४४.१	३०.३	०.७	१००
पर्सा	१०.२	३४.९	४६.४	७.१	१.३	१००
कास्की	२.५	३०.१	५६.३	१०.३	०.९	१००
बाँके	१७.८	५९.१	१२.४	१०.२	०.४	१००
जुम्ला	७.३	४०.१	१७.६	३४.१	०.९	१००
बझाङ्ग	७.१	४१.८	३३.८	१७.३	०.०	१००
जम्मा	**८.२**	**४४.६**	**२९.१**	**१७.३**	**०.८**	**१००**

चित्र नं. २.१७

अपराध भएर पनि प्रहरीमा अपराधको जानकारी नगराएको स्थिति

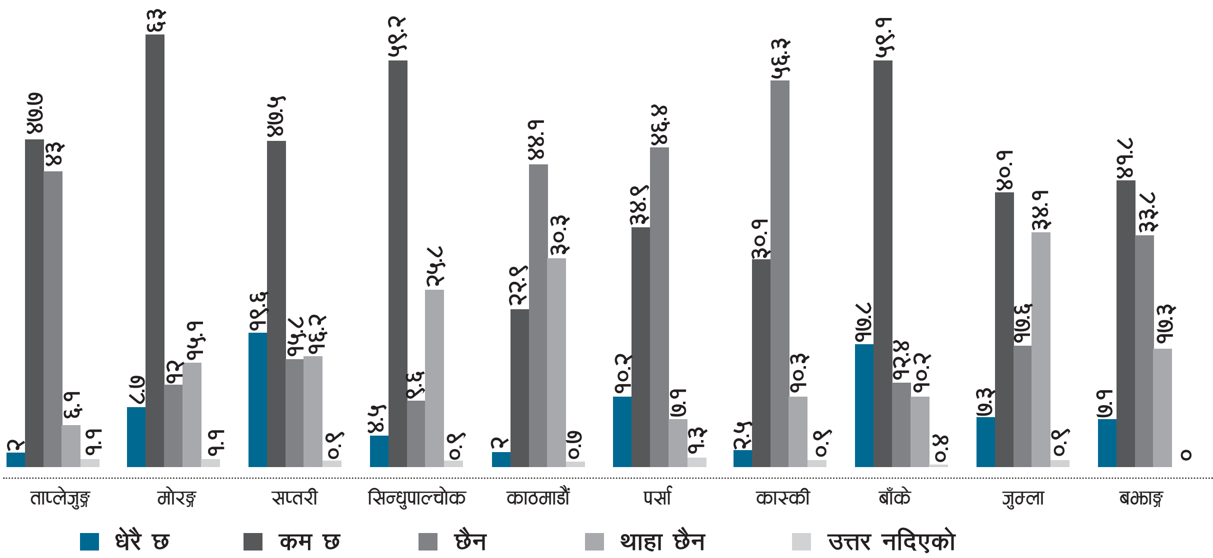

सञ्चार माध्यमबाट अपराध सम्बन्धी सूचना संप्रेषण :

अपराधका घटनाहरु भए पश्चात् स्थानीयस्तरका सञ्चार माध्यमबाट सो सम्बन्धी सूचना संप्रेषण हुने गरेको छ वा छैन भनी सोधिएकोमा ५३.७ प्रतिशतले सूचना संप्रेषण हुने गरेको छ, २४.७ प्रतिशतले थाहा छैन, २०.७ प्रतिशतले सूचना संप्रेषण हुने गरेको छैन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.९ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.२३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.२३

सञ्चार माध्यमबाट अपराध सम्बन्धी सूचना संप्रेषण

जिल्ला	छ	छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	४५.७	४०.३	१२.७	१.४	१००
मोरङ्ग	६६.४	१८.७	१४.३	०.७	१००
सप्तरी	४५.०	३५.६	१७.८	१.६	१००
सिन्धुपाल्चोक	५७.५	१४.७	२७.२	०.७	१००
काठमाण्डौ	२९.०	२६.७	४३.०	१.३	१००
पर्सा	६५.१	१४.९	१८.९	१.१	१००
कास्की	५५.८	२४.३	१९.०	०.९	१००
बाँके	५९.८	१५.८	२४.४	०.०	१००
जुम्ला	३६.३	९.४	५३.५	०.९	१००
बझाङ्ग	७५.८	७.१	१६.४	०.७	१००
जम्मा	**५३.७**	**२०.७**	**२४.७**	**०.९**	**१००**

अभियुक्तलाई जोगाउने प्रयास भए नभएको

उत्तरदातालाई अपराधका घटना घटिसके पश्चात् अभियुक्तलाई जोगाउने वा मुद्दा चल्न नदिने प्रयास हुने गरेको छ वा छैन भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ४१.१ प्रतिशतले अभियुक्तलाई जोगाउने वा मुद्दा चल्न नदिने प्रयास हुने गरेको, ३१.३ प्रतिशतले थाहा नभएको, २६.६ प्रतिशतले नहुने गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.९ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.२४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.२४

अभियुक्तलाई जोगाउने प्रयास भए नभएको

जिल्ला	हुने गरेको छ	हुने गरेको छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	२७.१	५२.३	१९.७	०.९	१००
मोरङ्ग	४४.८	९.८	४४.८	०.७	१००
सप्तरी	६१.५	१८.५	१८.९	१.१	१००
सिन्धुपाल्चोक	४०.३	२४.३	३४.७	०.७	१००
काठमाण्डौ	२१.४	१६.५	६०.६	१.६	१००
पर्सा	७५.१	१२.७	११.६	०.७	१००
कास्की	१३.२	६६.५	१९.४	०.९	१००
बाँके	६२.९	१७.३	१८.७	१.१	१००
जुम्ला	२४.९	१२.९	६१.०	१.१	१००
बझाङ्ग	४०.०	३५.८	२३.८	०.४	१००
जम्मा	**४१.१**	**२६.६**	**३१.३**	**०.९**	**१००**

अभियुक्तलाई जोगाउन सक्रियता रहने वर्ग

अपराधका घटना घटिसकेपछि त्यस्तो अपराधमा संलग्न अभियुक्तलाई जोगाउने प्रयास भएको छ भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई अभियुक्तलाई जोगाउन कसको बढी सकृयता हुने गरेको छ भनी सोधिएकोमा ४४.८ प्रतिशतले राजनीतिक पार्टीका सदस्य, ४४.२ प्रतिशतले अभियुक्तका आफन्त, ९.२ प्रतिशतले समाजका अन्य व्यक्तिको सकृयता रहेको, ०.८ प्रतिशतले थाहा नभएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १ प्रतिशत उत्तरदाताले कुनै पनि जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.२५ मा प्रस्तुत गरिएको छः–

तालिका नं. २.२५

अभियुक्तलाई जोगाउन सक्रियता रहने वर्ग

जिल्ला	अभियुक्तका आफन्तहरू	राजनीतिक पार्टीका सदस्यहरू	समाजका अन्य व्यक्तिहरू	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३२.५	५२.०	११.४	१.६	२.४	१००
मोरङ्ग	२९.४	५२.७	१५.४	१.०	१.५	१००
सप्तरी	४४.७	३८.१	१६.१	०.७	०.४	१००
सिन्धुपाल्चोक	४३.६	४९.७	५.०	०.६	१.१	१००
काठमाण्डौ	३४.३	४४.१	१७.६	२.०	२.०	१००
पर्सा	६४.५	२९.३	५.०	०.९	०.३	१००
कास्की	५९.३	३५.६	५.१	०.०	०.०	१००
बाँके	४१.५	४७.३	७.७	०.७	२.५	१००
जुम्ला	५१.८	४७.३	०.९	०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	३०.६	६२.८	६.१	०.६	०.०	१००
जम्मा	**४४.२**	**४४.८**	**९.२**	**०.८**	**१.०**	**१००**

चित्र नं. २.१८

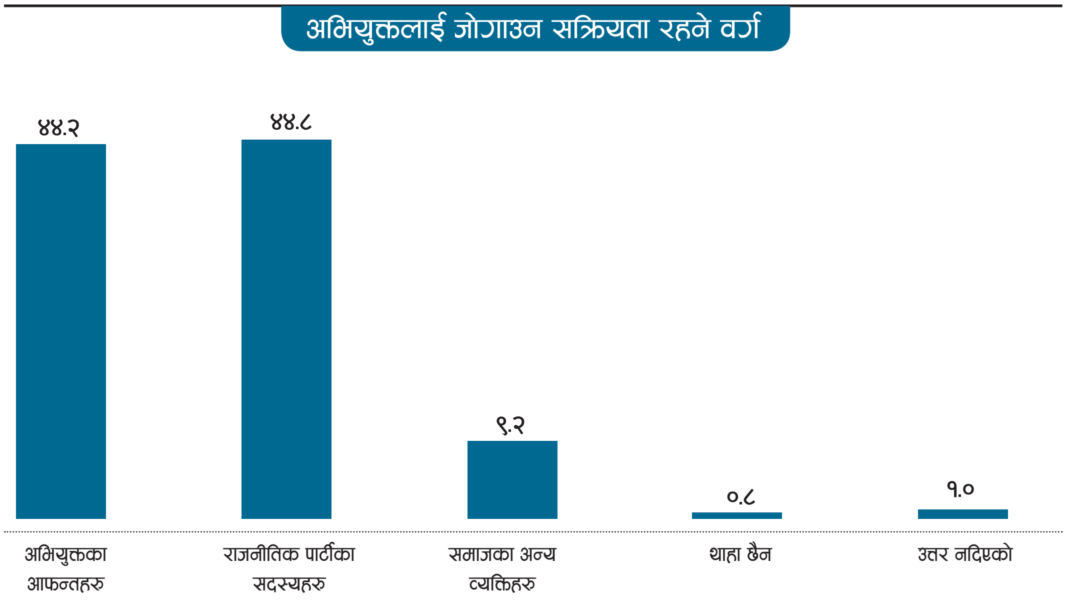

२.५ सरोकारवाला (सरोकारवाला निकाय र संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरू) को अपराध प्रतिको धारणा

अपराध सम्बन्धी बेसलाईन सर्भेक्षणको प्रयोजनको लागि सरोकारवाला अन्तर्गत फौजदारी न्याय प्रशासनसंग प्रत्यक्ष रूपमा सरोकार राख्ने जिल्ला अदालत, जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय र जिल्ला कारागार कार्यालय गरी पाँचवटा कार्यालयका अतिरिक्त जिल्ला वन कार्यालय, महिला तथा बालबालिका कार्यालय, जिल्ला बार इकाइ, महिला तथा बालबालिका सम्बन्धी काम गर्ने संघ संस्था, जिल्ला विकास समिति/ नगरपालिका/गाउँ विकास समिति, नागरिक समाज/गैर सरकारी संघ संस्था, राष्ट्रिय दलित आयोगको जिल्लास्थित कार्यालय तथा जिल्लास्थित बाल कल्याण समितिको प्रतिनिधिहरूसंग अपराधको स्थितिका सम्बन्धमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरी सोही अवसरमा प्रश्नावली भर्न लगाई जवाफ संकलन गरिएको थियो । यस सम्बन्धमा सहभागी उत्तरदाताले दिएको जवाफलाई देहाय बमोजिम विश्लेषण गरिएको छ ।

अपराधका घटना बढी हुने प्रमुख स्थान

सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधि उत्तरदातालाई यस जिल्लामा अपराधका घटना बढी हुने प्रमुख स्थान कुन हो भनी (बहुउत्तर सम्भव) प्रश्न सोधिएकोमा २७.६ प्रतिशतले ग्रामीण क्षेत्र, २२.१ प्रतिशतले सहर बजार, १६.९ प्रतिशतले घरभित्र, १०.१ प्रतिशतले राजमार्ग र आसपासका सार्वजनिक स्थान, ८.७ प्रतिशतले होटल, रेष्टुरेण्ट/ बसपार्क, ७.७ प्रतिशतले सीमा क्षेत्र, ४.४ प्रतिशतले जंगल/एकान्त ठाउँ, १.४ प्रतिशतले अन्य स्थान र ०.३ प्रतिशतले धार्मिक तथा साँस्कृतिक रूपमा जमघट हुने स्थान भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.८ प्रतिशतले कुनै पनि जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.२६ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. २.२६

अपराधका घटना बढी हुने प्रमुख स्थान

जिल्ला	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौ	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
घरभित्र	४.०	७.५	२७.५	१३.८	११.८	३३.३	१७.१	२०.६	१४.७	२४.०	**१६.५**
ग्रामीण क्षेत्र	६०.०	२०.०	२५.०	३१.०	५.९	२३.१	४.९	१७.६	३२.४	५६.०	**२७.६**
सहर/बजार क्षेत्र	१४.०	२२.५	७.५	३.४	३५.३	१५.४	५६.१	३२.४	२०.६	८.०	**२२.१**
राजमार्ग र आसपासका क्षेत्र/सार्वजनिक स्थान	२.०	२०.०	७.५	२४.१	५.९	१२.८	७.३	२.९	१७.६	४.०	**१०.१**
जंगल/एकान्त ठाउँ	१२.०	०.०	२.५	१३.८	२.९	२.६	०.०	०.०	२.९	८.०	**४.४**
धार्मिक/साँस्कृतिक रूपमा जमघट हुने स्थान	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२.९	०.०	**०.३**
होटल/ रेष्टुरेन्ट/ बसपार्क	२.०	१५.०	२.५	०.०	३५.३	२.६	१२.२	८.८	८.८	०.०	**८.७**
सीमा क्षेत्र	६.०	१५.०	२२.५	६.९	२.९	१०.३	२.४	५.९	०.०	०.०	**७.७**
अन्य	०.०	०.०	५.०	३.४	०.०	०.०	०.०	५.९	०.०	०.०	**१.४**
उत्तर नदिएको	०.०	०.०	०.०	३.४	०.०	०.०	०.०	५.९	०.०	०.०	**०.८**

जिल्लामा हुने गरेका अपराध

उत्तरदातालाई विभिन्न २५ वटा अपराधका सूची उपलब्ध गराई त्यसमध्ये यस जिल्लामा कुन कुन अपराध हुने गरेको छ भनी (बहुउत्तर संभव) प्रश्न सोधिएकोमा ८५.३ प्रतिशतले कर्तव्य ज्यान, ७५.९ प्रतिशतले चोरी डाँका, अर्को ७५.९ प्रतिशतले घरेलु हिंसा, ७५.१ प्रतिशतले कुटपिट अंङ्गभङ्ग, ७४ प्रतिशतले जबरजस्ती करणी, ७३.७ प्रतिशतले सार्वजनिक अपराध हुने गरेको छ भनी जवाफ दिएका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.२७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.२७

जिल्लामा हुने गरेका अपराध

जिल्ला	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाडौं	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
अपहरण तथा शरीर बन्धक	४०.०	७९.५	७६.९	५०.०	७८.१	६६.७	७८.०	९३.५	३.४	२४.०	**६०.६**
ठगी	४६.०	७९.५	६४.१	४६.४	८१.३	७४.४	८२.९	८०.६	३७.९	२४.०	**६३.२**
बैदेशिक रोजगार	३८.०	४६.२	४६.२	५०.०	७८.१	४६.२	४३.९	५८.१	६.९	१२.०	**४३.३**
कालोबजार सम्बन्धी कसूर	२२.०	४८.७	३५.९	३५.७	६५.६	४८.७	४८.८	६१.३	२४.१	३६.०	**४२.२**
जबरजस्ती करणी/ जबरजस्ती करणी गर्न उद्योग गर्ने	६८.०	७४.४	७६.९	७८.६	८४.४	७१.८	८७.७	८७.१	४१.४	७६.०	**७४.८**
बहुविवाह/बालविवाह सम्बन्धी	६६.०	७१.८	६९.२	७१.४	६२.५	६९.२	७०.७	९६.८	६२.१	७२.०	**७०.८**
घरेलु हिंसा	६६.०	८७.२	७९.५	७८.६	६८.८	७६.९	७०.७	९६.८	६२.१	७६.०	**७५.९**
सार्वजनिक अपराध	६०.०	८२.१	६९.२	६०.७	८४.४	७१.८	८२.९	८७.१	६५.५	७६.०	**७३.७**
हातहतियार/विष्फोटक पदार्थ	४४.०	६६.७	६४.१	६०.७	७१.९	६६.७	६३.४	७७.४	१०.३	४४.०	**५७.५**
जातीय भेदभाव सम्बन्धी अपराध	२६.०	३५.९	४१.०	४२.९	४०.६	३०.८	५८.५	३८.७	३७.९	३२.०	**३८.२**
लागूऔषध	४८.०	९२.३	६९.२	४६.४	९०.६	९२.३	८५.४	९३.५	२०.७	७२.०	**७१.७**
मानब बेचविखन	५२.०	७९.५	३०.८	९२.९	७८.१	७४.४	७८.०	९३.५	३.४	१२.०	**६०.६**
आगलागी	३८.०	५६.४	५३.८	२५.०	३१.३	४८.७	४१.५	७१.०	२४.१	५२.०	**४४.५**
तस्करी	२८.०	५३.८	४६.२	७८.६	५६.३	७९.५	२२	६७.७	३.४	३२.०	**४६.२**
भ्रष्टाचार	३२.०	५९.०	५६.४	५०.०	७५.०	७१.८	४८.८	५८.१	४१.४	२४.०	**५१.८**
जुवा तास	२०.०	७४.४	४१.०	२८.६	६५.६	६४.१	६५.९	८०.६	५५.२	६८.०	**५५.०**
विद्युतीय अपराध	६.०	३३.३	४१.०	१७.९	६५.६	४६.२	३१.७	३२.३	३.४	८.०	**२८.९**
गोवध	३८.०	३३.३	१५.४	६४.३	१८.८	१२.८	२६.८	७१.०	०.०	२०.०	**२९.७**
कर्तव्य ज्यान/ज्यान मार्ने उद्योग	८६.०	८२.१	७९.५	८९.३	८४.४	८२.१	९०.२	९०.३	७५.९	९६.०	**८५.३**
गर्भपतन	६२.०	५९.०	३५.९	६०.७	७५.०	६४.१	५६.१	८०.६	३१.०	४८.०	**५७.५**
कुटपीट अङ्गभङ्ग	७६.०	६९.२	७६.९	६४.३	७५.०	९२.३	६१	८७.१	६५.५	८४.०	**७५.१**
सवारी ज्यान/अङ्गभङ्ग	५६.०	८२.१	६६.७	६०.७	८४.४	७९.५	८७.८	८३.९	४४.८	७२.०	**७२.०**
चोरी/डाँका	६२.०	७६.९	७९.५	६७.९	९०.६	८२.१	९०.२	८७.१	५१.७	६८.०	**७५.९**
जबरजस्ती चन्दा असुली	५०.०	५९.०	५१.३	४६.४	७१.९	७१.८	५८.५	६४.५	१७.२	१६.०	**५२.४**
बैकिङ्ग कसूर/ विदेशी मुद्रा	१८.०	३८.५	३५.९	३५.७	७५.०	६१.५	६१.०	४५.२	१७.२	८.०	**४०.२**
अन्य	०.०	२.६	५.१	२५.०	०.०	७.७	०.०	०.०	०.०	०.०	**३.७**

बढी अपराधजन्य घटना हुने मौसम

उत्तरदातालाई तपाई कार्यरत जिल्लामा सबैभन्दा बढी अपराधजन्य घटना कुन मौसममा हुने गरेको देखिन्छ भनी सोधिएकोमा ३९.६ प्रतिशतले चाडवाडको समयमा, ३५.८ प्रतिशतले जुनसुकै समयमा, १५ प्रतिशतले गर्मी मौसममा, ३.८ प्रतिशतले जाडो मौसममा, १.४ प्रतिशतले वर्षा याममा बढि अपराधजन्य घटना हुने गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ४.४ प्रतिशत उत्तरदाताले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.२८ मा प्रस्तुत गरिएको छः–

तालिका नं. २.२८

बढी अपराधजन्य घटना हुने मौसम

जिल्ला	गर्मी मौसममा	जाडो मौसममा	वर्षा याममा	चाडवाडको समयमा	जुनसुकै समयमा	उत्तर नदिएको	जम्मा (प्रतिशतमा)
ताप्लेजुङ्ग	०.०	२.०	०.०	६०.०	३६.०	२.०	१००
मोरङ्ग	१७.५	२.५	०.०	४०.०	४०.०	०.०	१००
सप्तरी	१७.५	०.०	०.०	१५.०	४५.०	२२.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	६.९	१३.८	३.४	४१.४	३१.०	३.४	१००
काठमाण्डौ	२०.६	५.९	०.०	४७.१	२६.५	०.०	१००
पर्सा	३०.८	२.६	२.६	१५.४	४३.६	५.१	१००
कास्की	१४.६	०.०	४.९	४३.९	३६.६	०.०	१००
बाँके	३२.४	०.०	०.०	३२.४	३२.४	२.९	१००
जुम्ला	५.९	१४.७	२.९	४७.१	२६.५	२.९	१००
बझाङ्ग	४.०	०.०	०.०	५६.०	३६.०	४.०	१००
जम्मा	**१५**	**३.८**	**१.४**	**३९.६**	**३५.८**	**४.४**	**१००**

चित्र नं. २.१९

बढी अपराधजन्य घटना हुने मौसम

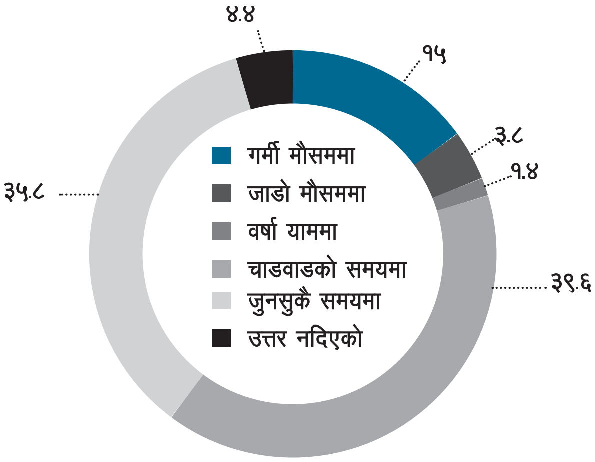

अपराधका घटना बढी हुने समय

उत्तरदातालाई तपाईं कार्यरत जिल्लामा भएका अपराधमध्ये अधिकाँश कुन समयमा भएको पाइन्छ भनी सोधिएकोमा ३२.५ प्रतिशतले साँझको समयमा, अर्को ३२.५ प्रतिशतले रातको समयमा, २३.५ प्रतिशतले जुनसुकै समयमा, ५.२ प्रतिशतले दिउँसो, १.४ प्रतिशतले बिहान र ०.५ प्रतिशत उत्तरदाताले थाहा छैन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ४.४ प्रतिशत उत्तरदाताबाट कुनै पनि जवाफ दिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. २.२९ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. २.२९

बढी अपराधजन्य घटना हुने मौसम

जिल्ला	विहान	दिउँसो	साँझ	राती	जुनसुकै समय	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	२.०	५४.०	२२.०	१८.०	०.०	४.०	१००
मोरङ्ग	०.०	५.०	३०.०	५०.०	१५.०	०.०	०.०	१००
सप्तरी	२.५	२.५	१७.५	२२.५	३५.०	०.०	२०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	०.०	१०.३	३७.९	२४.१	२०.७	०.०	६.९	१००
काठमाण्डौ	२.९	११.८	१७.६	४१.२	२३.५	०.०	२.९	१००
पर्सा	५.१	५.१	२३.१	३८.५	२५.६	०.०	२.६	१००
कास्की	०.०	१२.२	३९.०	२२.०	२२.०	४.९	०.०	१००
बाँके	०.०	०.०	२९.४	४४.१	२३.५	०.०	२.९	१००
जुम्ला	०.०	०.०	४७.१	४१.२	११.८	०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	४.०	४.०	२०.०	२०.०	४८.०	०.०	४.०	१००
जम्मा	**१.४**	**५.२**	**३२.५**	**३२.५**	**२३.५**	**०.५**	**४.४**	**१००**

२.६ निष्कर्ष

समाजमा घट्ने गरेका अपराधको वास्तविक अवस्था पत्ता लगाउने उद्देश्यले आर्थिक वर्ष २०६७/०६८, २०६८/०६९ र २०६९/०७० गरी तीन आर्थिक वर्षको नेपालमा अपराधको तथ्याङ्कीय अवस्था, नेपाल सरकारले आमनागरिकलाई उपलब्ध गराएको सुरक्षाको अवस्था, आमनागरिक तथा सरोकारवालाको अपराधप्रतिको धारणा कस्तो रहेको छ भन्ने जानकारी प्राप्त गर्नका लागि पारिवारिक प्रश्नावली र सरोकारवाला निकाय तथा संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरूलाई सोधिने प्रश्नावली तयार गरी सो मार्फत आमनागरिक तथा सरोकारवालाको धारणा संकलन गरिएको थियो । सर्वेक्षणबाट प्राप्त सूचनाहरूलाई विषयगत आधारमा प्रत्येक प्रश्नमा के कति प्रतिशत उत्तरदाताले के कस्तो जवाफ दिए भन्ने कुरा सम्बन्धित प्रश्न अनुसारको तालिका तयार गरी समग्र रूपमा अपराधको तथ्याङ्कीय विश्लेषण गरिएको छ । यस परिच्छेदमा प्रस्तुत गरिएका तथ्याङ्क र त्यसको विश्लेषण प्रचलित तथ्याङ्कीय विधिका आधारमा तालिकीकरण गरी विश्लेषण गर्दा प्राप्त हुन आएको नतिजाको आधारमा देहाय बमोजिमको निष्कर्ष प्रस्तुत गरिएको छ :–

१. सर्वेक्षणमा सहभागी उत्तरदातामध्ये ५१ प्रतिशतले आफू बसोबास गरेको क्षेत्रमा एक्लै वा रातीमा हिंड्दा आफू सुरक्षित भएको महसूस गरेको पाइयो ।

२. सर्वेक्षणमा सहभागी उत्तरदातामध्ये ६०.५ प्रतिशत उत्तरदाता राती घरमा एक्लै बस्दा पनि आफूलाई सुरक्षित भएको महसूस गरेको पाइयो ।

३. आफूलाई असुरक्षित महसूस गरेको भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई त्यसरी असुरक्षित महसूस गर्नुको मुख्य कारण के होला भनी सोधिएकोमा सबैभन्दा धेरै अर्थात ४२.४ प्रतिशत उत्तरदाताले अपर्याप्त सुरक्षा व्यवस्था भन्ने जवाफ दिएको देखियो ।

४. सर्वेक्षणमा सहभागी उत्तरदातामध्ये ५०.६ प्रतिशत उत्तरदातालाई समाजमा चोरी डकैतीको चिन्ता सामान्यरूपमा रहने गरेको पाईयो भने १७.६ प्रतिशत उत्तरदाता धेरै चिन्तित रहेको पाइयो ।

५. सर्वेक्षणमा सहभागी उत्तरदातामध्ये ४७.२ प्रतिशत उत्तरदातामा यौनजन्य हिंसा हुन सक्ने चिन्ता सामान्यरूपमा रहेको पाइयो भने १८ प्रतिशत उत्तरदाता धेरै चिन्तित रहेको देखियो ।

६. समाजमा घट्ने गरेका अपराधमा के कस्ता व्यक्ति संलग्न भएको पाउनु भएको छ भनी सोधिएकोमा ७३.३ प्रतिशत उत्तरदाताले पुरूष, १७.९ प्रतिशतले महिला, ४.५ प्रशितले बालबालिका संलग्न रहने गरेको भन्ने जवाफ दिएको देखियो ।

७. सर्वेक्षणमा सहभागी उत्तरदातामध्ये ४६.९ प्रतिशत उत्तरदाताले २५ देखि ४० वर्ष उमेर समूहका व्यक्ति अपराधमा संलग्न हुने गरेको भनेका छन् भने २० देखि २४ वर्ष उमेर समूहका व्यक्ति अपराधमा संलग्न हुन्छन् भन्नेमा ३४.२ प्रतिशत उत्तरदाता देखिएका छन् । यसबाट २० देखि ४० वर्ष उमेर समूहका मानिसहरु अपराधमा बढी संलग्न हुने गरेको देखियो । १६ वर्ष मुनिका बालबालिका मूलतः कुटपिट, कर्तव्यज्यान र चोरी सम्बन्धी अपराधमा बढी संलग्न हुने गरेको पाईयो ।

८. सरोकारवाला उत्तरदाताहरु मध्ये ७० प्रतिशत भन्दा बढी उत्तरदाताले समाजमा बढीमात्रामा हुने गरेका अपराधहरूमा क्रमशः ज्यान सम्बन्धी, चोरी डाँका, घरेलु हिंसा, जबरजस्ती करणी, कुटपिट अङ्गभङ्ग र सार्वजनिक अपराध उल्लेख गरेको पाइयो ।

९. सर्वेक्षणमा सहभागी उत्तरदातामध्ये ६८.९ प्रतिशत उत्तरदाताले आफू बसोबास गरेको क्षेत्रमा अन्य क्षेत्रको तुलनामा कम अपराध हुने विश्वास राखेको देखियो ।

१०. अपराध भएको देख्ने वा थाहा पाउने उत्तरदाता मध्ये १५.८ प्रतिशत उत्तरदाताले मात्र अपराध भएको देखे वा थाहा पाए पछि प्रहरीमा उजुरी दर्ता गराएको देखियो भने ४१.६ प्रतिशत उत्तरदाताले मौखिक उजूरी गरेको पाईयो ।

११. सर्वेक्षणमा सहभागी उत्तरदाता मध्ये ४२.३ प्रतिशतले अपराधको सूचना प्रहरीमा जनाकारी नगराउनुको मुख्य कारणमा अपराधीको तर्फबाट आउने डर, त्रास, धम्की र दबाब हुने गरेको बताए भने अपराधको सूचना प्रहरीमा दर्ता गराउँदा अनावश्यक झन्झटमा परिएला भन्ने सोचाई २५.४ प्रतिशत उत्तरदातामा रहेको देखियो ।

१२. आमनागरिक उत्तरदाता मध्ये ७४.१ प्रतिशतले सरकारवादी मुद्दामा बकपत्र गर्दा साक्षीको सुरक्षामा असर पर्ने धारणा व्यक्त गरेको पाइयो भने ५६.३ प्रतिशत उत्तरदाताले सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गर्ने साक्षीको सुरक्षा व्यवस्था नभएको धारणा व्यक्त गरेको पाइयो ।

१३. सर्वेक्षणमा सहभागी उत्तरदातामध्ये ४१.१ प्रतिशत उत्तरदाताले समाजमा घट्ने अपराधमा अभियुक्तलाई जोगाउने प्रयास हुने कुरा बताए भने त्यसरी अभियुक्तलाई जोगाउनमा राजनीतिक पार्टीका सदस्य सक्रीय हुने गर्छन् भन्नेमा ४४.८ प्रतिशत रहेका थिए भने ४४.२ प्रतिशत उत्तरदाताले अभियुक्तका आफन्त नै अभियुक्तलाई जोगाउन सक्रीय रहने गरेको बताएका छन् ।

१४. धेरैजसो अपराधका घटनाहरु राती र साँझको समयमा हुने गरेको पाइयो । ३२.५ प्रतिशत उत्तरदाताले अपराधका घटना अधिकांश रातीमा हुने गरेको बताए भने त्यति नै संख्यामा अर्थात ३२.५ प्रतिशत उत्तरदाताले साँझको समयमा हुने गरेको जवाफ दिए । ३९.६ प्रतिशत उत्तरदाताले अपराधका घटना खासगरी चाडवाडको समयमा बढी हुने गरेको विचार व्यक्त गरे ।

परिच्छेद ३

अपराधको कारण र प्रवृत्ति

३.१ पृष्ठभूमि

अपराधीलाई कडा सजाय दिएर मात्र अपराधको न्यूनीकरण हुँदैन । समाजमा घट्ने हरेक आपराधिक घटनाहरूका पछाडि केही न केही कारणहरु रहेकै हुन्छन्, जुन कारणले मानिसलाई अपराध गर्नमा दुरूत्साहन गर्दछ । त्यस्ता कारणहरु समयमा पहिचान गरी उपयुक्त व्यवस्थापन गर्न सक्ने हो भने अपराध न्यूनीकरणमा सघाउ पुग्दछ । अपराधका घटना घट्नुका पछाडि समाजको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, भौगोलिक अवस्था एवं शैक्षिक चेतनाको स्तरको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ । एउटै कारणबाट सिर्जित अपराधका घटनाहरूको प्रकृति फरक फरक हुन सक्छ भने धेरै कारणबाट एकै प्रकृतिका अपराधका घटनाहरु घट्न सक्छन् । त्यसैले अपराधको न्यूनीकरणको लागि अपराध हुने मुख्य कारणहरु पत्ता लगाई त्यसको निराकरणको लागि राज्यले योजनाबद्ध रूपमा आफ्ना कार्य सुचारू गर्नु पर्ने हुन्छ । यसै कुरालाई मध्यनजर गर्दै नेपालमा अपराधको बेसलाइन सर्वेक्षणको कार्यको थालनी गरिएको हो । सर्वेक्षणको उद्देश्यमध्ये अपराधको कारण र प्रवृत्तिबारे अध्ययन गर्नु पनि एक रहेको छ । यस उद्देश्य प्राप्तीका लागि आवश्यक प्रश्नावली तयार गरी सर्वेक्षणका लागि छनौट गरिएका जिल्लाका उत्तरदाताबाट तथ्याङ्क संकलन गरिएको थियो ।

उत्तरदातालाई एक प्रश्नमा एक भन्दा बढी उत्तर दिन सकिने गरी बहुउत्तर प्रश्न समेत सोधिएको हुँदा त्यस्ता उत्तरलाई घट्दोक्रममा मिलाई प्रस्तुत गरिएको छ । छनौटमा परेका दशवटा जिल्लाका घरपरिवार, सरोकारवाला निकाय तथा संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरु तथा बन्दीहरूबाट प्राप्त उत्तरहरु मध्ये अपराधको कारण र यसको प्रवृतिसँग सम्बन्धित प्राप्त उत्तरलाई प्रश्न अनुसार तालिकाबद्ध गरी उत्तरदाताले दिएको जवाफको आधारमा यस परिच्छेदमा तथ्याङ्कको विश्लेषण गरिएको छ ।

३.२ अपराधको कारण र प्रवृतिबारे आमनागरिकको धारणा

अपराध हुनुका कारणहरू

सहभागी उत्तरदातालाई समाजमा अपराध हुनुका पछाडि के के कारण हुन सक्छन भनी प्रश्न (बहुउत्तर संभव) सोधिएकोमा कुल उत्तरदाता मध्ये ८५.९ प्रतिशतले गरिबी/आर्थिक, ८० प्रतिशतले मादक पदार्थ सेवन, ७७.९ प्रतिशतले बेरोजगारी, ६८.९ प्रतिशतले लागुपदार्थ, ६३.२ प्रतिशतले सुरक्षा व्यबस्था कमजोर, ६०.९ प्रतिशतले रिसइवी/आवेश/प्रतिशोध, ६०.४ प्रतिशतले राजनीतिक, ५९.२ प्रतिशतले प्रलोभन, ४५.२ प्रतिशतले सजाय कडा नभएको, ४२.४ प्रतिशतले भेदभाव कुरीति, ३९.९ प्रतिशतले दवाव वा करकाप, ३८.७ प्रतिशतले पारिवारिक विखण्डन, ३२.६ प्रतिशतले चलचित्र, टेलिभिजन र इन्टरनेटको प्रभाव, ३४.९ प्रतिशतले उन्माद, लहर, चर्चा वा पहिचान स्थापित गर्न,

२४.८ प्रतिशतले धार्मिक कारण तथा २.७ प्रतिशतले अन्य कारण भएको बताएका थिए । उत्तरदाताले दिएको उत्तरको बिस्तृत विवरण तालिका नं. ३.१ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ३.१

अपराध हुनुका कारणहरु

क्र.सं	अपराध हुनुका कारणहरू	प्रतिशत
१.	गरिबी/आर्थिक कारण	८५.९
२.	दवाव वा करकाप	३९.९
३.	रिसइवी, आवेग, प्रतिशोध	६०.९
४.	यौनजन्य कारण	४७.८
५.	राजनीतिक कारण	६०.४
६.	धार्मिक कारण	२४.८
७.	सामाजिक परिवेश/साथीभाइको सङ्गत	४५.२
८.	चलचित्र, टेलिभिजन र इन्टरनेटको प्रभाव	३२.६
९.	अशिक्षा	६६.७
१०.	भेदभाव र कुरीति	४२.४
११.	अन्य	२.७
१२.	प्रलोभन	५९.२
१३.	लागूपदार्थ	६८.९
१४.	मादक पदार्थ सेवन	८०.०
१५.	बेरोजगारी	७७.९
१६.	पारिवारिक विखण्डन	३८.७
१७.	सुरक्षा व्यवस्था कमजोर	६३.२
१८.	सजाय कडा नभएको कारणबाट	५६.६
१९.	उन्माद, लहड, चर्चा वा पहिचान स्थापित गर्न	३४.९

अपराध हुनुको प्रमुख कारण

उत्तरदातालाई अपराध हुनुका मुख्य कारणहरु के के हुन भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये २६ प्रतिशतले गरिबी/आर्थिक कारण, २१.५ प्रतिशतले बेरोजगारी, १८.४ प्रतिशतले मादक पदार्थ सेवन, ५.९ प्रतिशतले अशिक्षा, ५.२ प्रतिशतले प्रलोभन, ३.९ प्रतिशतले सुरक्षा व्यवस्था कमजोर तथा अर्को ३.९ प्रतिशतले रिसइवी आवेश प्रतिशोधलाई अपराध हुनुको प्रमुख कारणको रूपमा लिएको पाईयो । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तालिका नं. ३.२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ३.२

अपराध हुनुका प्रमुख कारणहरु

क्र.सं	अपराध हुनुका कारणहरू	उत्तरदाता (प्रतिशतमा)
१.	गरिबी/आर्थिक कारण	२६.०
२.	बेरोजगारी	२१.५
३.	मादक पदार्थ सेवन	१८.४
४.	अशिक्षा	५.९
५.	लागूपदार्थ	५.५
६.	प्रलोभन	५.२
७.	सुरक्षा व्यवस्था कमजोर	३.९
८.	रिसइवी/ आवेग/प्रतिशोध	३.९
९.	सजाय कडा नभएको	२.६
१०.	राजनीतिक कारण	१.८
११.	यौनजन्य कारण	०.८
१२.	उन्माद /लहड /चर्चा वा पहिचान स्थापित गर्न	०.६
१३.	सामाजिक परिवेश/साथिभाइको सङ्गत	०.६
१४.	भेदभाव र कुरीति	०.४
१५.	चलचित्र/टेलिभिजन/इन्टरनेटको प्रभाव/	०.२
१६.	अन्य	१.०
१७.	उत्तर नदिएको	०.८
	जम्मा	**१००.०**

चित्र नं. ३.१

अपराध हुनुका प्रमुख कारणहरु

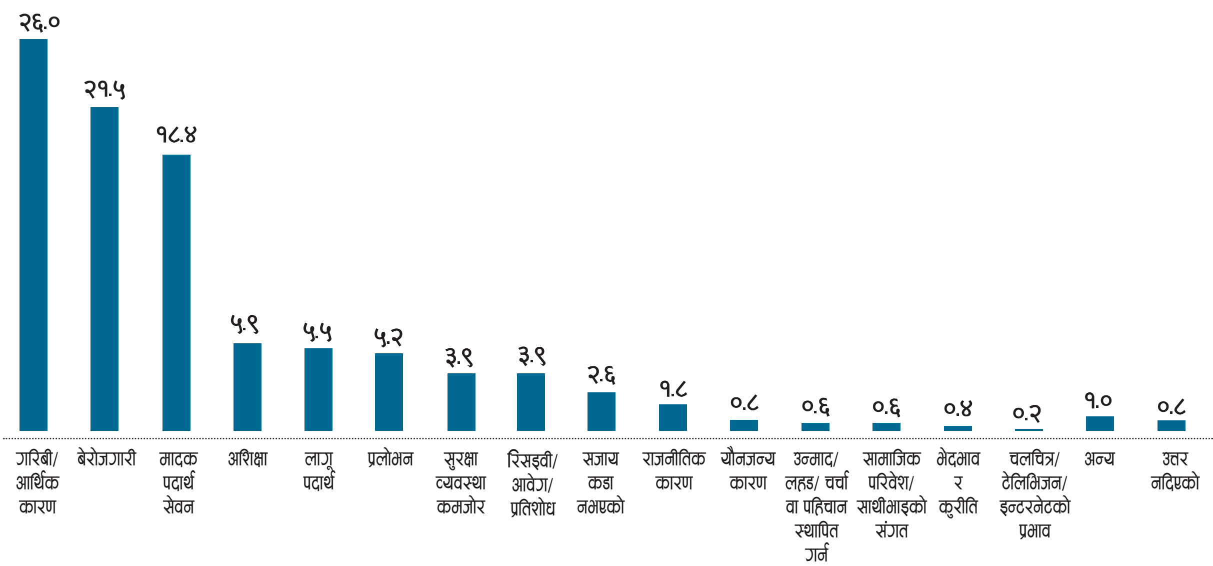

विगत ३ बर्ष यता अपराध भएको छ वा छैन

उत्तरदाता बसोवास गरेको क्षेत्रमा विगत ३ बर्ष यता अपराध भएको छ वा छैन भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ६१.८ प्रतिशतले अपराध नभएको, २४.३ प्रतिशतले अपराध भएको थाहा छैन, १३.५ प्रतिशतले अपराध भएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.५ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । यस सम्बन्धी विवरण तलको चित्रबाट प्रस्तुत गरिएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तालिका नं. ३.३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ३.३

विगत ३ बर्ष यता अपराध भएको छ वा छैन

जिल्ला	छ	छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको
ताप्लेजुङ्ग	१९.०	७४.४	६.६	०.०
मोरङ्ग	१३.४	५६.८	२९.६	०.२
सप्तरी	१५.८	६०.६	२३.४	०.२
सिन्धुपाल्चोक	११.६	६६.४	२१.४	०.७
काठमाण्डौ	२.९	७९.१	१७.८	०.२
पर्सा	२०.९	६३.३	१५.३	०.४
कास्की	९.८	६१.४	२८.३	०.४
बाँके	२३.१	५०.२	२५.६	१.१
जुम्ला	१२.९	४४.३	४१.०	१.८
बभाङ्ग	५.३	६१.३	३३.३	०.०
जम्मा	**१३.५**	**६१.८**	**२४.३**	**०.५**

चित्र नं. ३.२

विगत ३ बर्ष यता अपराध भएको छ वा छैन

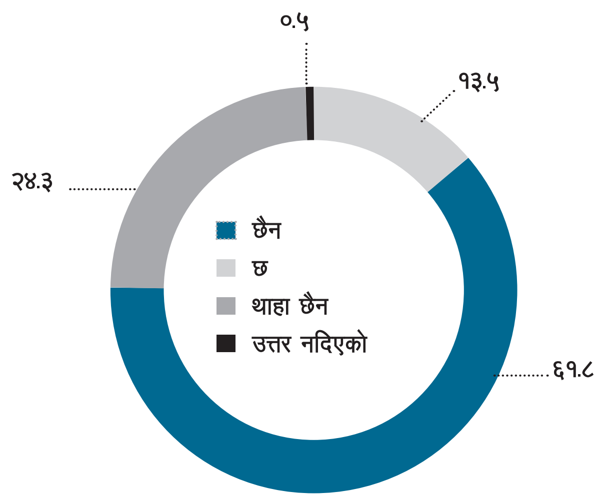

अपराध घटबढको स्थिति

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा विगत ३ बर्ष देखि यता अपराध भएको छ भन्ने जवाफ दिएका उत्तरदातालाई विगत ३ वर्ष देखि यता अपराधको स्थिति कस्तो रहको छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ३१.७ प्रतिशतले समान अवस्थामा रहेको, ३०.२ प्रतिशतले अलिअलि घटेको, १८.१ प्रतिशतले अलिअलि बढेको, १२.४ प्रतिशतले धेरै बढेको, ६.१ प्रतिशतले धेरै घटेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.५ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ३.४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ३.४

अपराध घटबढको स्थिति

जिल्ला	धेरै बढेको	अलिअलि बढेको	समान अवस्थामा	अलिअलि घटेको छ	धेरै घटेको	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	१०.७	१७.९	६४.३	६.०	१.२	१००
मोरङ्ग	२०.०	१५.०	२६.७	२६७	८.३	३.३	१००
सप्तरी	३०.०	२१.४	३४.३	११.४	२.९	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	११.५	१३.५	४२.३	२८.८	१.९	१.९	१००
काठमाण्डौ	०.०	२३.१	३०.८	३०.८	०.०	१५.४	१००
पर्सा	१६.०	१९.१	३८.३	१९.१	७.४	०.०	१००
कास्की	४.५	४.५	१३.६	३८.६	३४.१	४.५	१००
बाँके	७.७	२०.२	३९.४	३१.७	०.०	१.०	१००
जुम्ला	१२.१	३४.५	४१.४	१२.१	०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	१६.७	२०.८	१२.५	४१.७	८.३	०.०	१००
जम्मा	**१२.४**	**१८.१**	**३१.७**	**३०.२**	**६.१**	**१.५**	**१००**

घटबढ भएका अपराधका प्रकृति

विगत ३ वर्ष यता अपराधको स्थिति घटबढ रहेको भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई कुन कुन प्रकृतिको अपराध बढेको र कुन कुन प्रकृतिको अपराध घटेको भनी प्रश्न (बहुउत्तर संभव) सोधिएकोमा उत्तरदाताले अपराधहरु घटेको भनी दिएको जवाफ र बढेको भनी दिएको जवाफ देहाय बमोजिम रहेको छः–

(क) घटेका अपराधहरू

सर्भेक्षणमा सहभागी उत्तरदाता मध्ये ६०.८ प्रतिशतले कर्तव्य ज्यान/ ज्यान मार्ने उद्योग, ५५ प्रतिशतले कुटपिट अङ्गभङ्ग, ५१.२ प्रतिशतले चोरी/डाँका, ४८.८ प्रतिशतले अपहरण तथा शरिर बन्धक अपराध तथा ४६.८ प्रतिशतले बहुविवाह/ बालविवाह सम्बन्धी अपराधमा विगत ३ वर्ष यता कमी आएको भन्ने जवाफ दिएका थिए । विगत ३ वर्ष यता कमी आएका अपराधको सम्बन्धमा उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ३.५ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ३.५

घटेका अपराधहरु

क्र.सं	अपराधहरू	जम्मा (प्रतिशतमा)
१.	कर्तव्य ज्यान/ज्यान मार्ने उद्योग	६०.८
२.	कुटपीट अङ्गभङ्ग	५५.०
३.	चोरी/डाँका	५१.२
४.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	४८.८
५.	बहुविवाह/बालविवाह सम्बन्धी	४६.८
६.	मानव बेचविखन	४६.२
७.	जबरजस्ती चन्दा असुली	४४.७
८.	जातीय भेदभाव सम्बन्धी अपराध	४४.४
९.	घरेलु हिंसा	४३.०
१०.	जबरजस्ती करणी/जबरजस्ती करणी गर्न उद्योग गर्ने	४२.४
११.	गोवध	३९.८
१२.	हातहतियार खरखजाना/विष्फोटक पदार्थ	३८.९
१३.	बैकिङ्ग कसूर/ विदेशी मुद्रा/जाली नोट	३८.६
१४.	आगलागी	३८.०
१५.	गर्भपतन	३८.०
१६.	बैदेशिक रोजगार	३७.७
१७.	सवारी ज्यान/अङ्गभङ्ग	३७.७
१८.	जुवा तास	३५.४
१९.	विद्युतीय अपराध	३५.४
२०.	कालोबजार सम्बन्धी कसूर	३३.०
२१.	तस्करी	३३.०
२२.	सार्वजनिक अपराध	३३.०
२३.	ठगी	३१.६
२४.	लागूऔषध	३१.६
२५.	भ्रष्टाचार	३१.०
२६.	अन्य	९.१

(ख) बढेका अपराधहरू

सर्भेक्षणमा सहभागी उत्तरदाता मध्ये ७५.९ प्रतिशतले भ्रष्टचार, ७५.४ प्रतिशतले लागु औषध, ७४.१ प्रतिशतले कालो बजार सम्बन्धी कसूर, अर्को ७४.१ प्रतिशतले तस्करी, अर्को ७४.१ प्रतिशतले सार्वजनिक अपराध, ७२.१ प्रतिशतले विद्युतीय अपराध र अर्को ७२.१ प्रतिशतले जुवा तास जस्ता अपराधहरु विगत ३ वर्ष यता बढेको जवाफ दिएका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ३.६ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ३.६

बढेका अपराधहरु

क्र.सं.	अपराधहरूको सूची	जम्मा (प्रतिशतमा)
१.	अन्य (यहाँ उल्लेख गरिए बाहेकका)	९४.९
२.	भ्रष्टाचार	७५.९
३.	ठगी	७५.४
४.	लागूऔषध	७५.४
५.	कालोबजार सम्बन्धी कसूर	७४.१
६.	सार्वजनिक अपराध	७४.१
७.	तस्करी	७४.१
८.	जुवा तास	७२.१
९.	विद्युतीय अपराध	७२.१
१०.	बैदेशिक रोजगार	७०.१
११.	सवारी ज्यान/अङ्गभङ्ग	७०.१
१२.	आगलागी	६९.८
१३.	गर्भपतन	६९.८
१४.	बैकिङ्ग कसूर/ विदेशी मुद्रा/जाली नोट	६९.३
१५.	हातहतियार खरखजाना/विष्फोटक पदार्थ	६९.०
१६.	गोवध	६८.३
१७.	जबरजस्ती करणी/जबरजस्ती करणी गर्न उद्योग गर्ने	६६.०
१८.	घरेलु हिंसा	६५.५
१९.	जातीय भेदभाव सम्बन्धी अपराध	६४.२
२०.	जबरजस्ती चन्दा असुली	६४.०
२१.	मानब बेचविखन	६२.७
२२.	बहुविवाह/बालविवाह सम्बन्धी	६२.२
२३.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	६०.४
२४.	चोरी/डाँका	५८.४
२५.	कुटपीट अङ्गभङ्ग	५५.१
२६.	कर्तव्य ज्यान/ज्यान मार्ने उद्योग	५०.०

अपराधको घटबढ सम्बन्धी जिल्लागत विवरण अनुसूची-९ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

पटके अपराध गरेको अवस्था

आफू बसोबास गरेको क्षेत्रमा विगत ३ बर्ष देखि यता अपराध भएको छ भन्ने जवाफ दिएका उत्तरदातालाई एउटै व्यक्तिले एक पटक भन्दा बढी अपराध गरेको अवस्था छ वा छैन भनी सोधिएकोमा ५२.१ प्रतिशतले एक पटक भन्दा बढी अपराध गरेको, २४.९ प्रतिशतले एक पटक भन्दा बढी अपराध नगरेको र २१.२ प्रतिशतले थाहा छैन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.८ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ३.७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ३.७

पटके अपराध गरेको अवस्था

जिल्ला	छ	छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	७६.२	१३.१	९.५	१.२	१००
मोरङ्ग	५०.०	१३.३	३५.०	१.७	१००
सप्तरी	५०.०	२२.९	२५.७	१.४	१००
सिन्धुपाल्चोक	५१.९	२६.९	१९.२	१.९	१००
काठमाण्डौ	१५.४	२३.१	३८.५	२३.१	१००
पर्सा	३४.०	४४.७	२१.३	०.०	१००
कास्की	३४.१	४३.२	२०.५	२.३	१००
बाँके	७३.१	१२.५	११.५	२.९	१००
जुम्ला	३१.०	३१.०	३७.९	०.०	१००
बभाङ्ग	६२.५	२५.०	१२.५	०.०	१००
जम्मा	**५२.१**	**२४.९**	**२१.२**	**१.८**	**१००**

चित्र नं. ३.३

पटके अपराध गरेको अवस्था

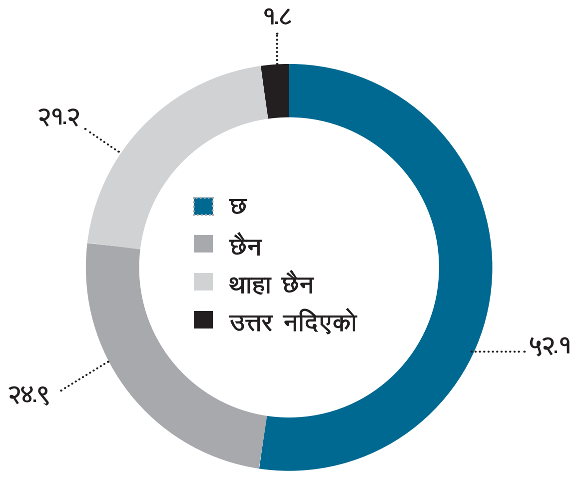

अपराधका घटनाहरू हुने ठाउँ

आफू बसोबास गरेको क्षेत्रमा विगत ३ बर्ष देखि यता अपराध भएको छ भन्ने जवाफ दिएका उत्तरदातालाई अपराधका घटनाहरु प्रायः कुन ठाँउमा हुने गरेको छ भनी प्रश्न (बहुउत्तर संभव) सोधिएकोमा ६०.३ प्रतिशतले बाटो घाटो/सार्वजनिक स्थल, ५६.३ प्रतिशतले घरभित्र, ४३.७ प्रतिशतले जंगल/एकान्त ठाउँ, २६.७ प्रतिशतले होटल, रेष्टुराँ लज, १९.३ प्रतिशतले धार्मिक/सांस्कृतिक रूपमा जमघट हुने स्थल, १०.५ प्रतिशतले सार्वजनिक यातायातको साधनमा, ९ प्रतिशतले बस पार्कमा र ३ प्रतिशतले अन्य ठाउँमा अपराधका घटनाहरु हुने गरेका छन् भनी जवाफ दिएका थिए भने १.८ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ३.८ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ३.८

अपराधका घटनाहरु हुने ठाउँ

जिल्ला	घरभित्र	धार्मिक/ साँस्कृतिक स्थल	बाटोघाटो / सार्वजनिक स्थल	जङ्गल/ एकान्त ठाउँ	होटल, रेष्टुरेन्ट, लज	वसपार्क	सार्वजनिक यातायातका साधनमा	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	७७.४	६.०	३९.३	६३.१	८.३	१.२	०.०	०.०	१.२	१००
मोरङ्ग	४१.७	३.३	५५.०	२१.७	३१.७	३.३	६.७	१.७	१.७	१००
सप्तरी	७८.६	११.४	५८.६	४७.१	१२.९	७.१	११.४	२.९	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	१५.४	४८.१	६३.५	७३.१	२५.०	३.८	०.०	१.९	३.८	१००
काठमाण्डौ	५०.०	८.३	३३.३	१६.७	८.३	०.०	०.०	०.०	१६.७	१००
पर्सा	४५.७	३७.२	६२.८	४३.६	२५.५	१८.१	३०.९	६.४	१.१	१००
कास्की	४७.६	११.९	६१.९	४.८	१४.३	२.४	७.१	०.०	४.८	१००
बाँके	६४.४	९.६	७९.८	५१.९	३८.५	०.२२	११.५	६.७	१.९	१००
जुम्ला	७५.९	२०.७	५१.७	३९.७	५०.०	१०.३	८.६	१.७	०.०	१००
बझाङ्ग	२०.८	५४.२	८३.३	१२.५	५०.०	४.२	८.३	०.०	०.०	१००
जम्मा	**५६.३**	**१९.३**	**६०.३**	**४३.७**	**२६.७**	**९.०**	**१०.५**	**३.०**	**१.८**	**१००**

अपराध गर्नका लागि बढी प्रयोग हुने साधन

आफू बसोबास गरेको क्षेत्रमा विगत ३ बर्ष देखि यता अपराध भएको छ भन्ने जवाफ दिएका उत्तरदातालाई अपराध गर्नका लागि कस्तो प्रकारका साधनको प्रयोग हुने गरेका छन् भनी प्रश्न (बहुउत्तर संभव) सोधिएकोमा ८० प्रतिशतले लाठा, ढुङ्गा, रड, ६२.८ प्रतिशतले धारिलो हतियार (चक्कु, खुकुरी, तरवार, खुंडा, बन्चरो आदि), १६.९ प्रतिशतले सवारी साधन, १६ प्रतिशतले लागूऔषध र मनोद्विप पदार्थ, १५.६ प्रतिशतले बन्दुक/पेस्तोल, ९ प्रतिशतले विष, ४.३ प्रतिशतले तेजाब/ प्रज्वलनशील पदार्थ/आगो, ३.४ प्रतिशतले विद्युतीय उपकरण, ३.२ प्रतिशतले विष्फोटक पदार्थ र १.३ प्रतिशतले ग्यास/रासायनिक पदार्थको प्रयोग भएको भन्ने जबाफ दिएका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ३.९ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ३.९

अपराधमा बढी प्रयोग हुने साधनहरु

क्र.सं.	अपराध गर्न प्रयोग भएका साधनहरू	प्रतिशतमा
१.	लाठा, ढुँगा, रड	८०.०
२.	विद्युतीय उपकरण	३.४
३.	धारिलो हतियार (चक्कु, खुकुरी, तरवार, खुंडा, बन्चरो आदि)	६२.८
४.	बन्दुक/ पेस्तोल	१५.६
५.	विष्फोटक पदार्थ	३.२
६.	लागुऔषध र मनोद्विपक पदार्थ	१६.०
७.	तेजाव, प्रज्वलनशील पदार्थ, आगो	४.३
८.	सवारी साधन	१६.९
९.	विष	९.०
१०.	ग्यास, रासायनिक पदार्थ	१.३

चित्र नं. ३.४

अपराधमा बढी प्रयोग हुने साधनहरु

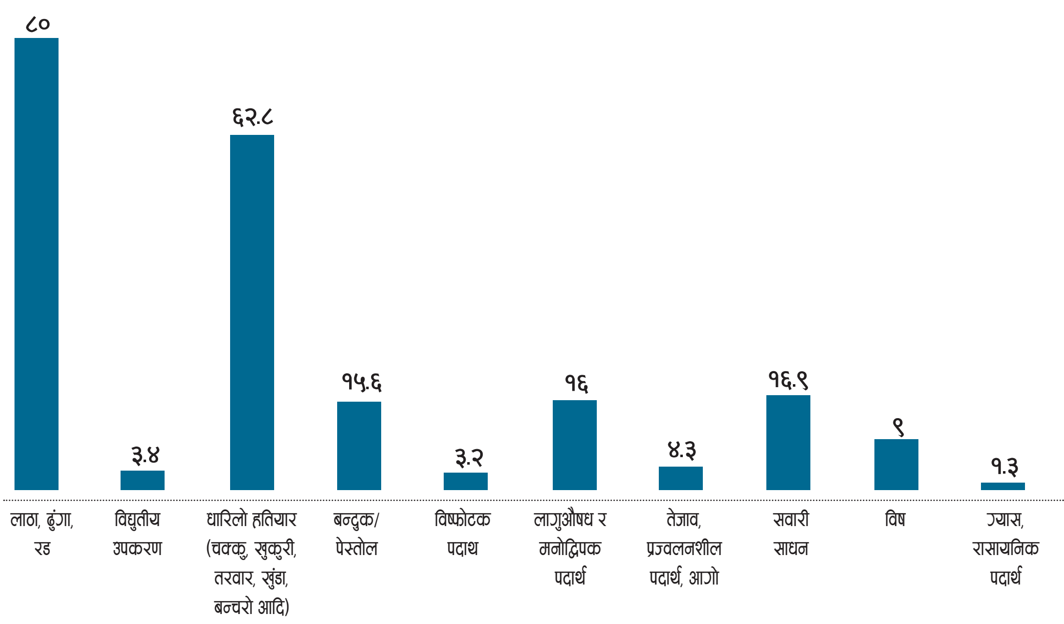

३.३ अपराधको कारण र प्रवृतिबारे सरोकारवालाको धारणा

अपराधजन्य घटना घट्ने प्रवृत्ति

उत्तरदातालाई कानूनको उल्लंघन गरी अपराधजन्य घटना घट्ने प्रवृत्ति कस्तो रहेको छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ५० प्रतिशतले सामान्य रहेको, ४२.९ प्रतिशतले अत्यधिक रहेको, ३.८ प्रतिशतले न्यून रहेको जवाफ दिएका थिए भने ३.३ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ३.१० मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ३.१०

अपराधजन्य घटना घट्ने प्रवृत्ति

जिल्ला	अत्यधिक	सामान्य	न्यून	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३८.०	५२.०	६.०	४.०	१००
मोरङ्ग	३७.५	५५.०	५.०	२.५	१००
सप्तरी	४२.५	५०.०	०.०	७.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	५५.२	४१.४	०.०	३.४	१००
काठमाण्डौ	५८.८	३५.३	०.०	५.९	१००
पर्सा	५१.३	४१.०	५.१	२.६	१००
कास्की	४६.३	४८.८	४.९	०.०	१००
बाँके	३८.२	५५.९	२.९	२.९	१००
जुम्ला	२६.५	५८.८	११.८	२.९	१००
बभ्काङ्ग	३६.०	६४.०	०.०	०.०	१००
जम्मा	**४२.९**	**५०.०**	**३.८**	**३.३**	**१००**

चित्र नं. ३.५

अपराधजन्य घटना घट्ने प्रवृत्ति

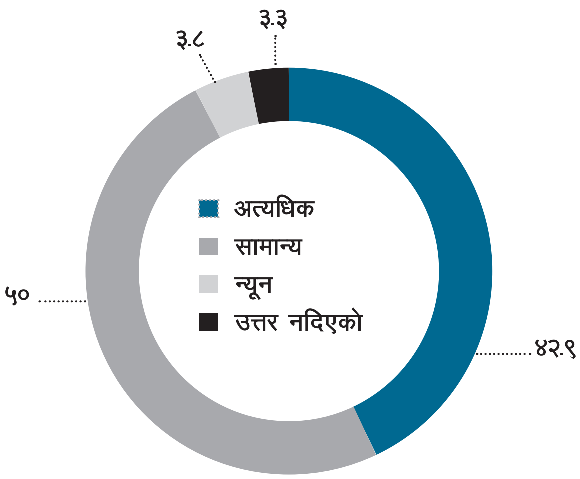

अपराधमा संलग्न व्यक्ति तत्काल गाउँबाट अन्यत्र भाग्ने गरे नगरेको

उत्तरदातालाई अपराधिक कार्यमा संलग्न व्यक्ति तत्काल गाँउबाट अन्यत्र भाग्ने गरेको छ वा छैन भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ३५ प्रतिशतले अपराधको प्रकृति अनुसार भाग्ने र बस्ने गरेको, ३१.७ प्रतिशतले भाग्ने गरेको, २३ प्रतिशतले केही बस्ने केही भाग्ने गरेको, ३.८ प्रतिशतले आफनै गाँउमा बस्ने गरेको, २.७ प्रतिशतले अन्य जवाफ दिएका थिए भने ३.८ प्रतिशत उत्तरदाताले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ३.११ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ३.११

अपराधमा संलग्न व्यक्ति अन्यत्र भाग्ने गरे नगरेको

जिल्ला	आफ्नै गाउँमा बस्ने गरेको	भाग्ने गरेको	केही बस्ने र केही भाग्ने गरेको	अपराधको प्रकृति अनुसार भाग्ने र बस्ने प्रवृत्ति रहेको	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	२.०	३२.०	२६.०	३२.०	४.०	४.०	१००
मोरङ्ग	५.०	२७.५	३०.०	३७.५	०.०	०.०	१००
सप्तरी	५.०	४०.०	१२.५	२०.०	५.०	१७.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	०.०	३४.५	३१.०	२७.६	३.४	३.४	१००
काठमाण्डौ	०.०	२०.६	२०.६	५५.९	२.९	०.०	१००
पर्सा	७.७	४३.६	१७.९	२८.२	०.०	२.६	१००
कास्की	२.४	२९.३	१७.१	५१.२	०.०	०.०	१००
बाँके	२.९	४१.२	२३.५	२६.५	२.९	२.९	१००
जुम्ला	११.८	१४.७	२०.६	४१.२	८.८	२.९	१००
बझाङ्ग	०.०	३२.०	३६.०	२८.०	०.०	४.०	१००
जम्मा	**३.८**	**३१.७**	**२३.०**	**३५.०**	**२.७**	**३.८**	**१००**

अपराधमा संलग्न व्यक्ति

उत्तरदातालाई अपराधमा कस्तो व्यक्ति संलग्न रहेको पाउनु भएको छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ४२.३ प्रतिशतले सबै लिङ्गका व्यक्तिहरु, ४०.७ प्रतिशत पुरुष, ११.५ प्रतिशतले महिला र १.९ प्रतिशतले अन्य भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ३.६ प्रतिशतले जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ३.१२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ३.१२

अपराधमा संलग्न व्यक्ति

जिल्ला	महिला	पुरुष	सबै लिङ्गका	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	२.०	७४.०	२०.०	०.०	४.०	१००
मोरङ्ग	१२.५	२७.५	५७.५	०.०	२.५	१००
सप्तरी	१०.०	२०.०	५०.०	०.०	२०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	६.९	३७.९	४४.८	६.९	३.४	१००
काठमाण्डौ	२.९	४४.१	५०.०	२.९	०.०	१००
पर्सा	७.७	४६.२	४३.६	२.६	०.०	१००
कास्की	२२.०	२४.४	५३.७	०.०	०.०	१००
बाँके	२०.६	२३.५	५२.९	२.९	०.०	१००
जुम्ला	२०.६	४४.१	२६.५	५.९	२.९	१००
बभाङ्ग	१२.०	६४.०	२४.०	०.०	०.०	१००
जम्मा	**११.५**	**४०.७**	**४२.३**	**१.९**	**३.६**	**१००**

चित्र नं. ३.६

अपराधमा संलग्न व्यक्ति

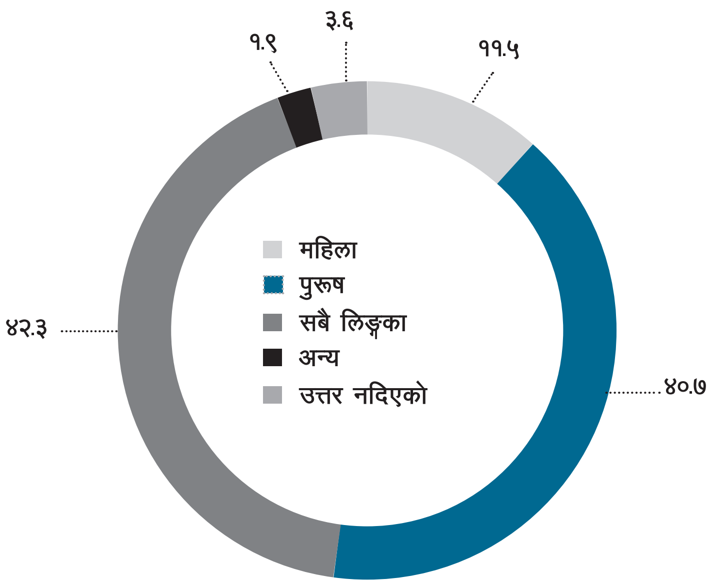

अपराधमा संलग्न हुने व्यक्तिको उमेर समूह

उत्तरदातालाई अपराधमा संलग्न हुने व्यक्तिहरु मध्ये धेरै जसो कुन उमेर समूहका व्यक्तिहरु संलग्न रहेका छन् भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ४२.३ प्रतिशतले २५ देखि ४० बर्ष उमेर समूहका, ३२.२ प्रतिशतले २० देखि २४ बर्ष उमेर समूहका, १६.१ प्रतिशतले १६ देखि १९ वर्ष उमेर समूहका, ३ प्रतिशतले १६ वर्ष भन्दा कम उमेरका व्यक्तिहरु, १.४ प्रतिशतले ६० बर्ष भन्दा माथीका उमेर समूहको व्यक्तिहरु तथा १.१ प्रतिशतले ४१ देखि ६० वर्ष उमेर समूहका व्यक्तिहरु अपराधमा सलग्न रहेको जवाफ दिएका थिए भने ३.८ प्रतिशतले भने कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । विस्तृत विवरण तल चित्रमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

चित्र नं. ३.७

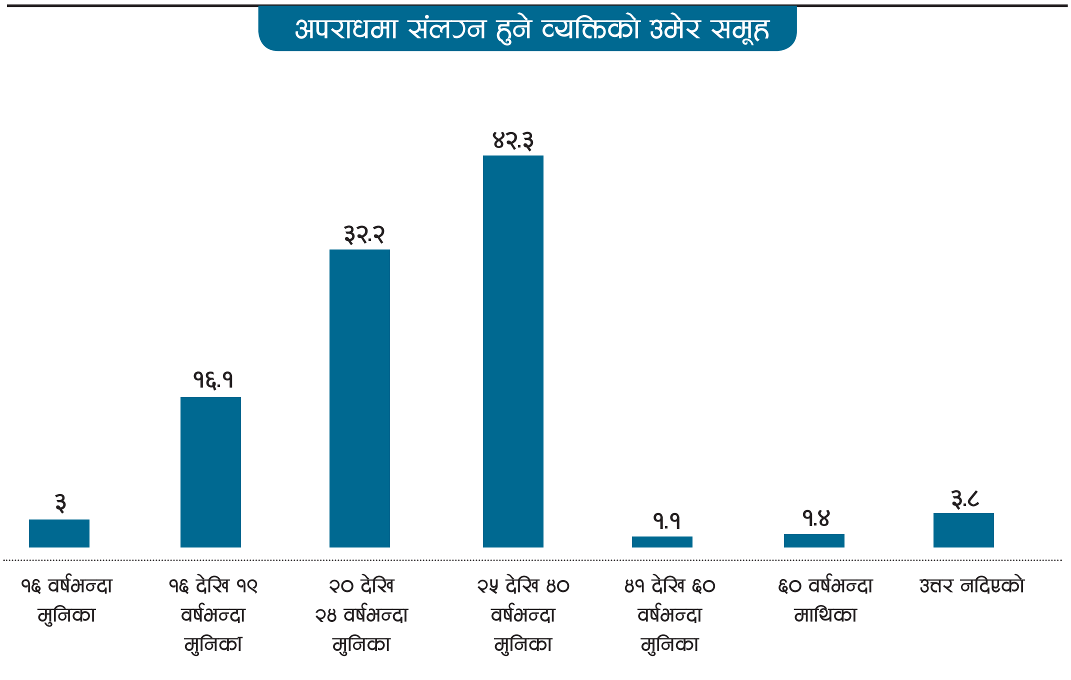

एकै व्यक्तिले एक पटक भन्दा बढी अपराध गरेको छ वा छैन

उत्तरदातालाई एकै व्यक्तिले एक पटक भन्दा बढी अपराध गरेको छ वा छैन भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ७६ प्रतिशतले एकै व्यक्तिले एक भन्दा बढी अपराध गरेको, १५.८ प्रतिशतले थाहा नभएको र ४.६ प्रतिशतले अपराध नगरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ३.६ प्रतिशतले जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ३.१३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ३.१३

एकै व्यक्तिले एक पटक भन्दा बढी अपराध गरेको छ वा छैन

जिल्ला	छ	छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ	७४.०	४.०	१८.०	४.०	१००
मोरङ	८७.५	०.०	१२.५	०.०	१००
सप्तरी	६०.०	०.०	२२.५	१७.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	६९.०	०.०	२७.६	३.४	१००
काठमाण्डौ	८८.२	२.९	८.८	०.०	१००
पर्सा	७९.५	२.६	१५.४	२.६	१००
कास्की	८५.४	४.९	७.३	२.४	१००
बाँके	८५.३	०.०	१४.७	०.०	१००
जुम्ला	५२.९	२०.६	२३.५	२.९	१००
बझाङ	७६.०	१६.०	८.०	०.०	१००

आपराधिक कार्य हुनुका मुख्य कारण

उत्तरदातालाई के कारणले गर्दा मुख्यरूपमा आपराधिक कार्य हुने गरेको होला भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ४३.४ प्रतिशतले गरिवी/आर्थिक, १४.८ प्रतिशतले मादक पदार्थ सेवन, ११.५ प्रतिशतले वेरोजगारी, ७.१ प्रतिशतले प्रलोभन तथा ५.२ प्रतिशतले सुरक्षा व्यवस्था कमजोरलाई मुख्य कारण रहेको जवाफ दिएका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ३.१४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ३.१४

अपराधिक कार्य हुनका मुख्य कारण

क्र.सं.	विवरण	जम्मा प्रतिशतमा
१.	गरिबी/आर्थिक कारण	४३.४
२.	प्रलोभन	७.१
३.	लागूपदार्थ	४.९
४.	मादक पदार्थ सेवन	१४.८
५.	बेरोजगारी	११.५
६.	पारिवारिक विखण्डन	०.५
७.	सुरक्षा व्यवस्था कमजोर	५.२
८.	सजाय कडा नभएको कारणबाट	१.९
९.	उन्माद, लहड, चर्चा वा पहिचान स्थापित गर्न	२.२
१०.	रिसइवी, आवेग, प्रतिशोध	२.७
११.	यौनजन्य कारण	०.५
१२.	राजनीतिक कारण	०.८
१३.	अशिक्षा	१.१
१४.	अन्य	२.७
१५.	उत्तर नदिएको	०.५
	जम्मा	**१००**

चित्र नं. ३.८

अपराधिक कार्य हुनका मुख्य कारण

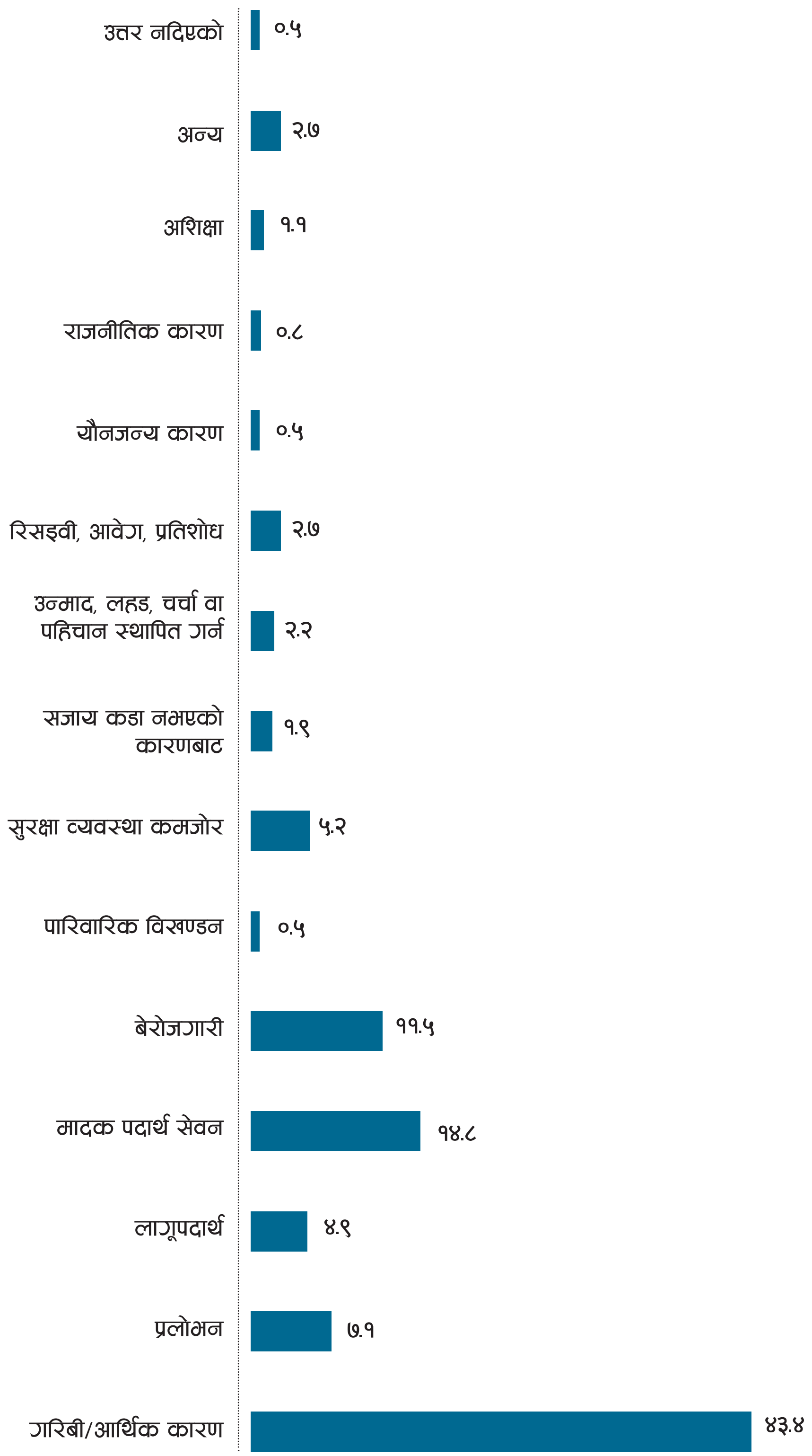

३.४ अपराधको कारणबारे बन्दीहरुको धारणा

अपराधमा संलग्न हुनुको कारण

उत्तरदाता बन्दीहरूलाई कसूर गर्नु परेको कारण सोधिएकोमा उत्तरदाता बन्दीहरूमध्ये १६.६ प्रतिशतले रिसइवी, आवेग, प्रतिशोध, ८.८ प्रतिशतले सामाजिक परिवेश/साथीभाईको संगत, ७.८ प्रतिशतले राजनीतिक, ७.५ प्रतिशतले मादक पदार्थ सेवन, ६.४ प्रतिशतले गरिवी/आर्थिक, ३.४ प्रतिशतले यौनजन्य, २.७ प्रतिशतले प्रलोभन, अर्को २.७ प्रतिशतले लागूपदार्थ, १.७ प्रतिशतले बेरोजगारी, अर्को १.७ प्रतिशतले पारिवारिक विखण्डन, ०.७ प्रतिशतले उन्माद लहड, चर्चा वा पहिचान स्थापित गर्ने, अर्को ०.७ प्रतिशतले धार्मिक, अर्को ०.७ प्रतिशतले अशिक्षा, ०.३ प्रतिशतले सुरक्षा व्यवस्था कमजोर, अर्को ०.३ प्रतिशतले चलचित्र, टेलिभिजन र इन्टरनेट को कारणले कसूर गरेको भनी जवाफ दिएका थिए भने १.७ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । ३३.९ प्रतिशतले माथि उल्लिखित कारण भन्दा अन्य कारणले हुने गरेको जवाफ दिएका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ३.१५ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ३.१५

अपराधमा संलग्न हुनुको कारण

विवरण	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाडौं	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
गरिबी/आर्थिक कारण	०.०	६.७	३.३	६.७	३.३	२६.७	०.०	६.५	१२.५	०.०	**६.४**
प्रलोभन	०.०	०.०	६.७	१३.३	०.०	०.०	०.०	६.५	०.०	०.०	**२.७**
लागूपदार्थ	०.०	३.३	०.०	०.०	३.३	६.७	१०.०	०.०	४.२	०.०	**२.७**
मादक पदार्थ सेवन	६.७	३.३	०.०	३.३	०.०	३.३	१३.३	३.२	१२.५	३०.०	**७.५**
बेरोजगारी	३.३	०.०	०.०	१०.०	०.०	०.०	०.०	३.२	०.०	०.०	**१.७**
पारिवारिक विखण्डन	३.३	०.०	३.३	०.०	३.३	०.०	०.०	०.०	८.३	०.०	**१.७**
सुरक्षा व्यवस्था कमजोर	०.०	०.०	०.०	०.०	३.३	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	**०.३**
उन्माद, लहड, चर्चा वा पहिचान स्थापित गर्न	०.०	३.३	०.०	०.०	३.३	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	**०.७**
दवाव वा करकाप	०.०	०.०	६.७	३.३	३.३	०.०	०.०	३.२	४.२	०.०	**२.०**
रिसइवी, आवेग, प्रतिशोध	१६.७	६.७	४३.३	६.७	२०.०	१३.३	१३.३	२५.८	१६.७	३.३	**१६.६**
यौनजन्य कारण	३.३	१३.३	०.०	०.०	०.०	३.३	६.७	०.०	८.३	०.०	**३.४**
राजनीतिक कारण	२३.३	०.०	३.३	१०.०	३.३	३.३	३.३	९.७	१६.७	६.७	**७.८**
धार्मिक कारण	०.०	०.०	०.०	३.३	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	३.३	**०.७**
सामाजिक परिवेश/ साथी भाइको सङ्गत	३.३	१३.३	३.३	१६.७	६.७	१६.७	६.७	९.७	०.०	१०.०	**८.८**
चलचित्र, टेलिभिजन/ इन्टरनेटको प्रभाव	०.०	०.०	३.३	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	**०.३**
अशिक्षा	०.०	०.०	०.०	६.७	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	**०.७**
भेदभाव र कुरीति	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	३.३	०.०	०.०	०.०	०.०	**०.३**
अन्य	४०.०	४३.३	२६.७	२०.०	४३.३	२३.३	४६.७	२९.०	१६.७	४६.७	**३३.९**
उत्तर नदिएको	०.०	६.७	०.०	०.०	६.७	०.०	०.०	३.२	०.०	०.०	**१.७**

अन्य प्रतिवादी भए नभएको

उत्तरदाता उपर चलेको मुद्दामा अन्य प्रतिवादी थिए वा थिएनन् भनी सोधिएकोमा ६७.५ प्रतिशतले अन्य प्रतिवादी समेत रहेको, ३२.२ प्रतिशतले अन्य प्रतिवादी नरहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.३ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण चित्रमा प्रस्तुत गरिएको छ :-

चित्र नं. ३.९

अन्य प्रतिवादी भए नभएको

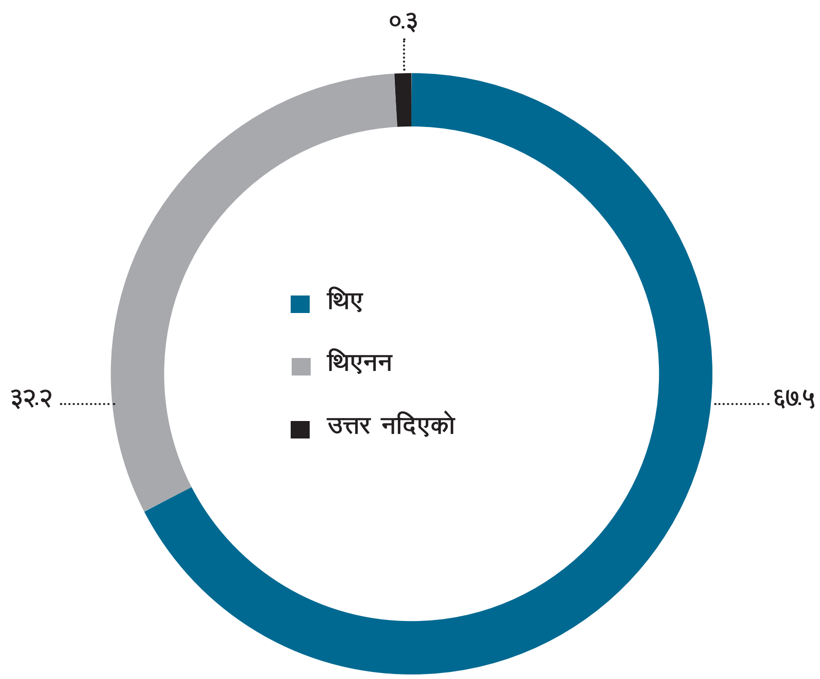

३.५ निष्कर्ष

यस परिच्छेदमा अपराधको कारण र त्यसको प्रवृत्ति बारे जानकारी पाउनको लागि उत्तरदाता समक्ष अपराध हुनुको पछाडि के के कारणहरु हुन सक्छन र ती कारणहरुमध्ये प्रमुख कारण के के होलान् भनी सोधिएको थियो । त्यसैगरी विगत ३ वर्षमा अपराधका घटनाहरुमा के कस्ता अपराधहरु बढेका छन् र के कस्ता अपराध घटेका छन् ? अपराध हुने समय, स्थान, अपराधमा साधनको प्रयोग, अपराधमा संलग्न व्यक्तिको उमेर समूह, लिङ्ग समेतको सम्बन्धमा समेत जवाफ प्राप्त गर्न सकिने गरी आमनागरिक, सरोकारवाला निकाय र संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरु तथा बन्दीहरुबाट जवाफ लिइएको थियो । यस परिच्छेदमा उत्तरदाताबाट प्राप्त जवाफका आधारमा तथ्याङ्कको विश्लेषण गरी देहाय बमोजिम निश्कर्ष प्रस्तुत गरिएको छ :–

१. सर्वेक्षणमा सहभागी आमनागरिक उत्तरदातामध्ये ८५.९ प्रतिशत र सरोकारवाला निकाय तथा संघ संस्थाका प्रतिनिधि उत्तरदातामध्ये ४३.४ प्रतिशतले अपराधका घटना हुनुको पछाडि क्रमशः आर्थिक कारण/गरिबी, मादक पदार्थ सेवन, बेरोजगारी, लागूपदार्थ सेवन एवं कारोबार, सुरक्षा व्यवस्थामा कमी र रिसइबी तथा आवेग जस्ता कारणहरु रहेको भन्ने जवाफ दिएको पाइयो । दुवै समूहबाट आर्थिक कारण /गरिबीका अतिरिक्त मादक पदार्थ सेवन र अशिक्षालाई अपराधको प्रमुख कारकतत्वको रूपमा लिएको पाइएको छ । त्यसैगरी मादक पदार्थ सेवनलाई अपराधको दोस्रो प्रमुख कारणको रूपमा लिइएको पाइएको छ । तर बन्दी उत्तरदाता मध्ये १६.६ प्रतिशतले भने आफूले अपराध गर्नुका पछाडि रिसइबी र आवेग रहेको बताएका छन् ।

२. एक भन्दा बढी व्यक्ति मिलेर हुने अपराधमा विगतका वर्षहरूमा भन्दा कमी आएको भनी ४६.३ प्रतिशत उत्तरदाताले जवाफ दिएका थिए भने २२.४ प्रतिशत उत्तरदाताले उस्तै रहेको जनाएका छन् ।

३. समाजमा अपराधको मात्रा घटी वा बढी के छ भन्ने सम्बन्धमा आमनागरिक उत्तरदातामध्ये ३१.७ प्रतिशतले विगतको जस्तै समान रहेको र ३०.२ प्रतिशत उत्तरदाताले अलिअलि घटेको बताएका छन् । त्यसैगरी सरोकारवाला उत्तरदातामध्ये ५० प्रतिशत उत्तरदाताले अपराधको मात्रा समान अवस्थामा रहेका बताएका थिए ।

४. विगत तीन वर्ष यता अपराध भएको जवाफ दिने उत्तरदातालाई अपराधको घटबढको स्थिति कस्तो रहेको छ भनी प्रश्न (बहुउत्तर संभव) सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ७५.९ प्रतिशतले भ्रष्टाचार, ७५.४ प्रतिशतले ठगी, अर्को ७५.४ प्रतिशतले लागूऔषध, ७४.१ प्रतिशतले कालोबजारी, अर्को ७४.१ प्रतिशतले सार्वजनिक अपराधका घटना बढेको भन्ने जवाफ दिएको पाइयो ।

५. आमनागरिक उत्तरदाता मध्ये ५२.१ प्रतिशतले एउटा व्यक्तिले एक पटक भन्दा बढी अपराध गर्ने गरेको बताए भने २४.९ प्रतिशत उत्तरदाताले पटके अपराध हुने नगरेको बताए । त्यसैगरी सरोकारवाला उत्तरदाता मध्ये ५० प्रतिशतले अपराधको प्रवृत्ति सामान्य अवस्थामा रहेको र ४२.९ प्रतिशतले अपराधका घटना हुने प्रवृति अत्यधिक रहेको बताएका छन् ।

६. उत्तरदाता मध्ये ८० प्रतिशतले अपराध गर्नका लागि प्रयोग भएका साधन सम्बन्धमा लाठा ढुंगा रडको प्रयोग हुने गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ६२.८ प्रतिशतले धारिलो हतियार (चक्कू, खुकुरी, तरवार खुँडा बन्चरो आदि) प्रयोग हुने गरेको भन्ने जवाफ दिएको पाइयो ।

७. सहभागी उत्तरदाता मध्ये ३२.५ प्रतिशत उत्तरदाताले अपराधका घटना साँझ र रातीमा हुने गरेको बताए भने जुनसुकै समयमा अपराध हुन सक्ने भन्नेमा २३.५ प्रतिशत उत्तरदाता थिए ।

८. सहभागी उत्तरदातामध्ये ४२.३ प्रतिशतले महिला र पुरूष दुबै अपराधमा संलग्न हुने गरेको भनी जवाफ दिएको पाइन्छ । त्यसैगरी ४०.७ प्रतिशतले अपराधका घटनामा पुरूषको संलग्नता रहने जवाफ दिएका थिए भने महिलाको संलग्नता हुने गरेको भन्नेको संख्या ११.५ प्रतिशत रहेको पाइयो ।

९. अपराधका घटना खासगरी चाडवाडको समयमा हुने भन्नेमा ३९.६ प्रतिशत उत्तरदाता थिए भने जुनसुकै समयमा हुने गरेको भन्नेमा ३५.८ प्रतिशत उत्तरदाता थिए ।

१०. उत्तरदाताबाट हिमाली जिल्लाहरु ताप्लेजुङ्ग तथा जुम्लामा गर्मी मौसममा भन्दा जाडो तथा बर्षा मौसममा आपराधिक कार्य बढी हुने गरेको भन्ने जवाफ प्राप्त भएको थियो भने पहाडी जिल्लाहरु सिन्धुपाल्चोक, कास्की तथा बझाङ्गमा गर्मी तथा बर्षा मौसमको तुलनामा जाडो मौसममा आपराधिक कार्य बढी हुने गरेको भन्ने जवाफ दिएको देखिन्छ । त्यसैगरी, तराईका मोरङ्ग, सप्तरी तथा बाँके जिल्लाहरु तथा काठमाण्डौंमा औसत रूपमा गर्मी मौसममा बढी आपराधिक कार्य हुने गरेको भन्ने देखिन्छ ।

११. उत्तरदाता मध्ये ३५ प्रतिशतले अपराध भएपछि अपराधमा संलग्न व्यक्ति अपराधको प्रकृति अनुसार भाग्ने र बस्ने प्रवृत्ति रहेको भन्ने जवाफ दिएको पाइयो भने ३१.७ प्रतिशतले अपराधमा संलग्न व्यक्ति भाग्ने गरेको जवाफ दिएका छन् ।

परिच्छेद ४

अपराधको प्रभाव

४.१ पृष्ठभूमि

अपराधलाई समाजको शत्रुको रूपमा लिइन्छ । समाजमा घट्ने विभिन्न खालका आपराधिक घटनाले समाजका विभिन्न क्षेत्रमा कुनै न कुनै किसिमले केही न केही प्रभाव पारेकै हुन्छ । कुनै अपराधको प्रभाव क्षणिक वा केही समयसम्म रहन्छ भने कुनै अपराधको प्रभाव दीर्घकालीन रहेको हुन्छ जुन कुरालाई छोटो समयमा आँकलन गर्न पनि सकिदैंन । समाजमा घट्ने आपराधिक घटनाले देशको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा राजनीतिक वृत्तमा पनि प्रभाव पारेको हुन्छ । समाजमा घट्ने गरेका आपराधिक घटनाले समाजमा के कस्तो प्रभाव पारेको छ भन्ने विषयमा आम नागरिक, सरोकारवाला निकाय तथा संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरु र कारागारमा रहेका कैदी/बन्दीहरूसंग पूर्व निर्धारित प्रश्नावलीको आधारमा अपराधको प्रभावको बारेमा उनीहरूको धारणा सङ्कलन गरिएको थियो । उत्तरदाताबाट प्राप्त जवाफको आधारमा यस परिच्छेदमा अपराधको प्रभाव विश्लेषण गरिएको छ ।

४.२ अपराधको प्रभावको सम्बन्धमा आमनागरिकको धारणा

अपराधबाट पीडित व्यक्ति

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा विगत तीन वर्ष यता भएका आपराधिक कार्यबाट धेरैजसो कस्तो व्यक्ति बढी पीडित हुने गरेको पाउनु भएको छ भनी सोधिएकोमा कुल उत्तरदाता मध्ये ५०.७ प्रतिशतले महिला, २८.२ प्रतिशतले पुरूष, १२.३ प्रतिशतले बालबालिका, ५.१ प्रतिशतले ज्येष्ठ नागरिक, १.५ प्रतिशतले फरक क्षमता (अपाङ्गता) भएका र ०.७ प्रतिशतले आश्रित (पालनपोषण वा संरक्षणमा रहेका/घरेलु कामदार) अपराधबाट बढी पीडित हुने गरेको बताएका थिए भने १.५ प्रतिशतले कुनै उत्तर दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.१ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ४.१

अपराधबाट पीडित व्यक्ति

जिल्ला	बाल–बालिका	फरक क्षमता (अपाङ्गता) भएका	महिला	पुरुष	जेष्ठ नागरिक	आश्रित (पालनपोषण/ संरक्षणमा रहेका/ घरेलु कामदार	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	११.९	१.२	५०.०	२९.८	६.०	०.०	१.२	१००
मोरङ्ग	६.७	०.०	५३.३	३०.०	१.०	०.०	०.०	१००
सप्तरी	२.९	०.०	५४.३	३७.१	५.७	०.०	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	७.७	१.९	३०.८	४२.३	१३.५	१.९	१.९	१००
काठमाण्डौ	०.०	७.७	२३.१	५३.८	०.०	७.७	७.७	१००
पर्सा	३७.२	०.०	२९.८	२९.८	१.१	०.०	२.१	१००
कास्की	१३.६	४.५	६३.६	११.४	०.०	०.०	६.८	१००
बाँके	११.५	३.८	५७.७	१७.३	६.७	०.२२	१.०	१००
जुम्ला	१.७	०.०	७७.६	१९.०	१.७	०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	०.०	०.०	५८.३	४१.७	०.०	०.०	०.०	१००
जम्मा	**१२.३**	**१.५**	**५०.७**	**२८.२**	**५.१**	**०.७**	**१.५**	**१००**

चित्र नं. ४.१

अपराधबाट पीडित व्यक्ति

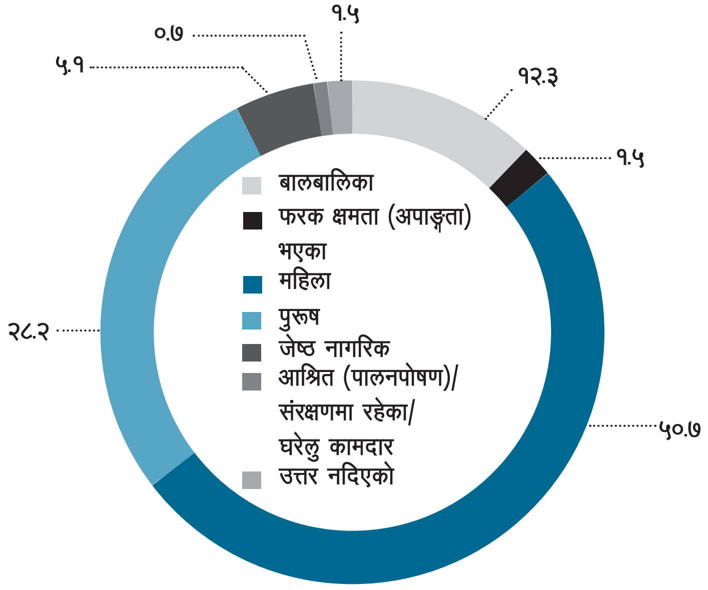

अपराधबाट पीडित महिलाको प्रकार

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा हुने गरेका अपराधबाट महिला बढि पीडित भएको भन्ने जवाफ दिने उत्तरदातालाई कुन प्रकारका महिला बढी पीडित रहेको पाउनु भएको छ भनी सोधिएकोमा कुल उत्तरदाता मध्ये ५७.५ प्रतिशतले युवती, १६.६ प्रतिशतले एकल महिला, १२.४ प्रतिशतले बालिका र ८.४ प्रतिशतले बृद्ध महिला बढी पीडित रहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ५.१ प्रतिशत उत्तरदाताले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ४.२

अपराध पीडित महिला

जिल्ला	बालिका	युवती	एकल महिला	वृद्ध महिला	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	२२.०	६६.१	०.०	०.०	११.९	१००
मोरङ्ग	९.५	४७.६	३८.१	२.४	२.४	१००
सप्तरी	१७.८	६२.२	११.१	४.४	४.४	१००
सिन्धुपाल्चोक	१०.०	४०.०	३३.३	६.७	१०.०	१००
काठमाण्डौ	०.०	६०.०	०.०	२०.०	२०.०	१००
पर्सा	२९.२	४०.०	७.७	१८.५	४.६	१००
कास्की	२.८	२७.८	३३.३	२७.८	८.३	१००
बाँके	३.५	६८.२	१८.८	७.१	२.४	१००
जुम्ला	४.३	८०.९	१०.६	४.३	०.०	१००
बझाङ्ग	०.०	८५.७	१४.३	०.०	०.०	१००
जम्मा	**१२.४**	**५७.५**	**१६.६**	**८.४**	**५.१**	**१००**

चित्र नं. ४.२

अपराध पीडित महिला

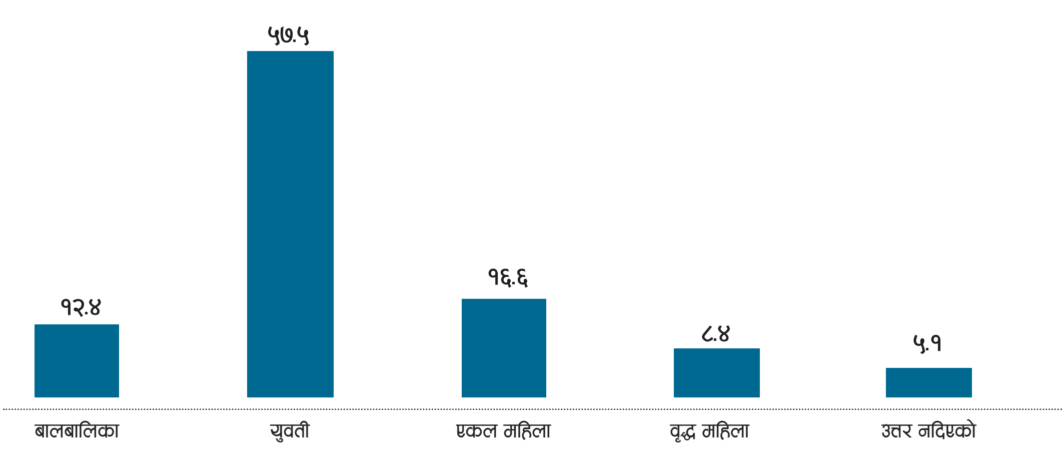

अपराधबाट पीडित व्यक्तिको व्यावसायिक प्रकृति

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा विगत तीन वर्ष यता धेरैजसो कस्तो व्यवसाय गर्ने व्यक्ति अपराधबाट बढी पीडित हुने गरेको पाउनु भएको छ भनी प्रश्न (वहुउत्तर संभव) सोधिएकोमा कुल उत्तरदातामध्ये ६२.१ प्रतिशतले किसान, ६०.३ प्रतिशतले ज्याला मजदुरी गर्ने, १८.९ प्रतिशतले व्यवसाय, ६.३ प्रतिशतले सरकारी कर्मचारी, ५.५ प्रतिशतले गैर सरकारी कर्मचारी, ३.५ प्रतिशतले अवकाशप्राप्त कर्मचारी, २.७ प्रतिशतले अन्य भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १ प्रतिशत उत्तरदाताले जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :—

तालिका नं. ४.३

अपराधबाट पीडित व्यक्तिको व्यवसाय

जिल्ला	ज्याला मजदुरी गर्ने	किसान	सरकारी कर्मचारी	गैर सरकारी कर्मचारी	अवकाश प्राप्त कर्मचारी	ब्यवसायी	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	७६.२	८५.७	३.६	१.२	१.२	४.८	१.२	१.२	१००
मोरङ्ग	५७.६	४०.७	६.८	६.८	३.४	१५.३	१.७	०.०	१००
सप्तरी	५५.७	६५.७	७.१	७.१	५.७	२०.०	४.३	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	५५.८	५१.९	२३.१	२६.९	१७.३	४४.२	९.६	३.८	१००
काठमाण्डौ	३३.३	८.३	३३.३	२५.०	८.३	४१.७	८.३	८.३	१००
पर्सा	५२.१	६२.८	५.३	४.३	२.१	७.४	०.०	०.०	१००
कास्की	२८.६	५७.१	०.०	२.४	४.८	१६.७	७.१	२.४	१००
बाँके	७३.१	५२.९	३.८	१.०	०.०	३९.४	१.९	१.०	१००
जुम्ला	६७.२	७७.६	०.०	०.०	०.०	३.४	०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	६२.५	७९.२	४.२	०.०	०.०	४.२	०.०	०.०	१००
जम्मा	**६०.३**	**६२.१**	**६.३**	**५.५**	**३.५**	**१८.९**	**२.७**	**१.०**	**१००**

चित्र नं. ४.३

अपराधबाट पीडित व्यक्तिको व्यवसाय

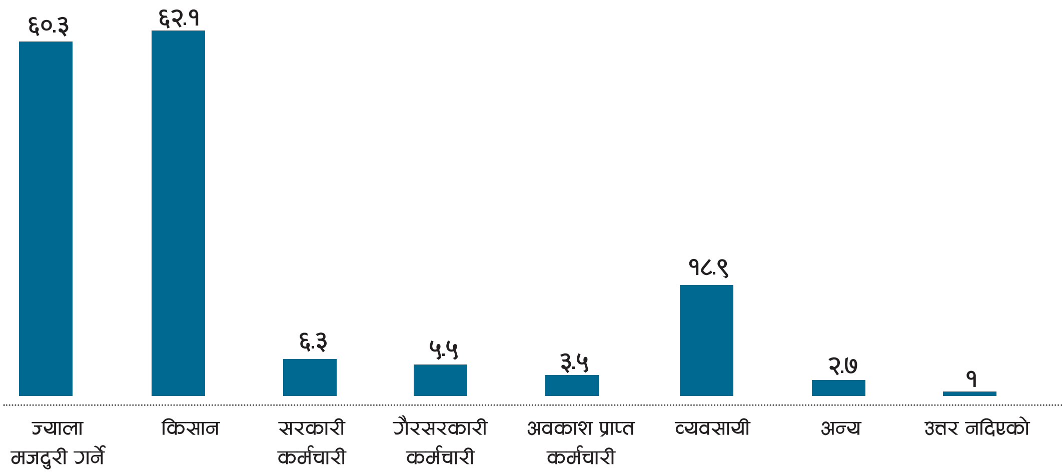

अपराधबाट भएको पीडाको प्रकृति

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा हुने गरेका अपराधबाट पीडितलाई कस्तो प्रकृतिको पीडा भएको पाउनु भएको छ भनी प्रश्न (बहुउत्तर संभव) सोधिएकोमा कुल उत्तरदाता मध्ये ७३.२ प्रतिशतले शारीरिक पीडा, ७०.४ प्रतिशतले मानसिक पीडा, ६३.३ प्रतिशतले आर्थिक हानि, १७.१ प्रतिशतले पारिवारिक विखण्डन, ७.५ प्रतिशतले वृत्ति विकासमा अवरोध र ७.२ प्रतिशतले सामाजिक बहिस्करण, ०.८ प्रतिशत उत्तरदाताले अन्य जवाफ दिएका थिए भने जवाफ नदिने उत्तरदाता ०.८ प्रतिशत रहेका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.४

अपराधबाट पीडित व्यक्तिको पीडा

जिल्ला	शारीरिक पीडा	मानसिक पीडा	आर्थिक हानी	पारिवारिक विखण्डन	सामाजिक वहिष्करण	वृत्ति विकासमा अवरोध	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	९४.०	८६.९	३२.१	१३.१	०.०	०.०	०.०	१.२	१००
मोरङ्ग	४०.०	६०.०	६०.०	६.७	३.३	५.०	१.७	१.७	१००
सप्तरी	७७.९	७०.६	६३.२	१६.२	८.८	५.९	१.५	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	८८.२	९२.४	७४.५	१७.६	१३.७	७.८	०.०	२.०	१००
काठमाण्डौ	३८.५	२३.१	६१.५	०.०	७.७	०.०	७.७	०.०	१००
पर्सा	६४.९	६७.०	६१.७	११.७	६.४	४.३	१.१	०.०	१००
कास्की	४६.३	७८.०	८०.५	२४.४	१२.२	२.४	०.०	२.४	१००
बाँके	८०.८	७६.९	८२.७	२९.८	७.७	२०.२	०.०	१.०	१००
जुम्ला	८७.९	५१.७	६५.५	१७.२	८.६	१.७	०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	६६.७	५४.२	४५.८	२०.८	१२.५	२९.२	४.२	०.०	१००
जम्मा	**७३.२**	**७०.४**	**६३.३**	**१७.१**	**७.२**	**७.५**	**०.८**	**०.८**	**१००**

चित्र नं. ४.४

अपराधबाट पीडित व्यक्तिको पीडा

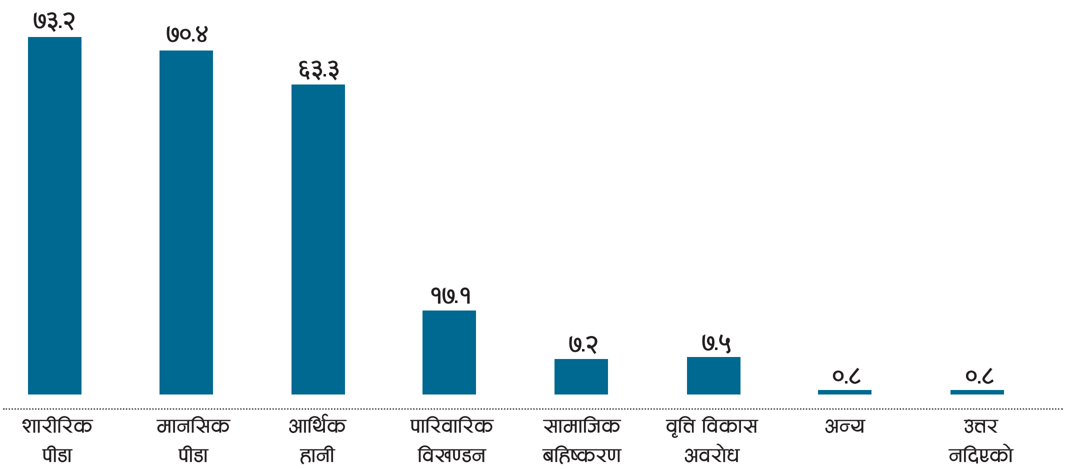

बढी अपराध हुने मौसम

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा तुलनात्मक रूपले सबैभन्दा बढी कुन मौसममा अपराधजन्य कार्य हुने गरेको पाइन्छ भनी सोधिएकोमा ४३.८ प्रतिशतले गर्मी मौसममा, ३५.८ प्रतिशतले जाडो मौसममा, १७.६ प्रतिशतले वर्षाको मौसममा बढी अपराधजन्य कार्य हुने गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने २.८ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.५ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.५

बढी अपराध हुने मौसम

जिल्ला	गर्मी	जाडो	बर्षा	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१०.७	६६.७	२१.४	१.२	१००
मोरङ्ग	४१.७	४६.७	१०.०	१.७	१००
सप्तरी	६०.०	३०.०	१०.०	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	५०.०	३६.५	९.६	३.८	१००
काठमाण्डौ	४६.२	३०.८	०.०	२३.१	१००
पर्सा	७४.५	९.६	१६.०	०.०	१००
कास्की	२२.७	५२.३	११.४	१३.६	१००
बाँके	५१.९	३४.६	१२.५	१.०	१००
जुम्ला	२७.६	५.२	६२.१	५.२	१००
बझाङ्ग	२५.०	७०.८	४.२	०.०	१००
जम्मा	**४३.८**	**३५.८**	**१७.६**	**२.८**	**१००**

चित्र नं. ४.५

बढी अपराध हुने मौसम

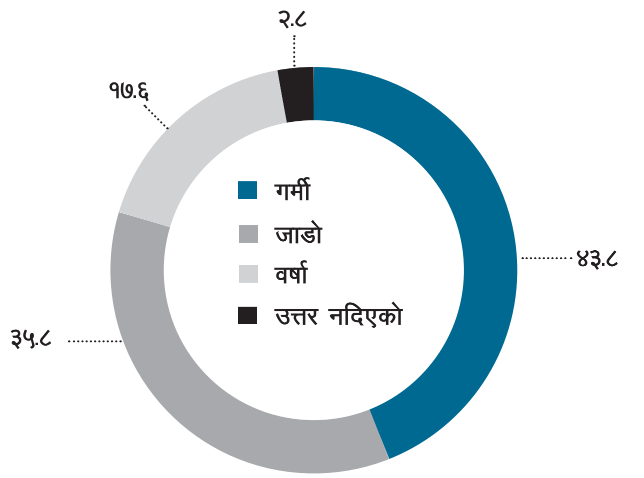

अपराधको कारणबाट शान्ति सुरक्षामा परेको असर

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा अपराध भएको कारणले समाजको शान्ति सुरक्षामा कस्तो असर परेको पाउनु भएको छ भनी सोधिएकोमा कुल उत्तरदाता मध्ये ५१.२ प्रतिशतले गम्भीर असर परेको, ३८.६ प्रतिशतले सामान्य असर परेको, ६.६ प्रतिशतले कुनै असर नपरेको, १.८ प्रतिशतले थाहा छैन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने उत्तर नदिने उत्तरदाताको संख्या १.७ प्रतिशत रहेको थियो । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.६ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.६

अपराधको कारणबाट शान्ति सुरक्षामा परेको असर

जिल्ला	सामान्य असर परेको छ	गम्भीर असर परेको छ	असर परेको छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	२३.८	७२.६	०.०	१.२	२.४	१००
मोरङ्ग	६०.०	३०.०	६.७	०.०	३.३	१००
सप्तरी	३४.३	५१.४	१२.९	१.४	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	३६.५	५३.८	५.८	१.९	१.९	१००
काठमाण्डौ	६१.५	३०.८	०.०	०.०	७.७	१००
पर्सा	३३.०	५७.४	७.४	२.१	०.०	१००
कास्की	४३.२	३४.१	९.१	९.१	४.५	१००
बाँके	३१.७	६१.५	३.८	१.०	१.९	१००
जुम्ला	४६.६	३७.९	१३.८	१.७	०.०	१००
बझाङ्ग	६६.७	२९.२	४.२	०.०	०.०	१००
जम्मा	**३८.६**	**५१.२**	**६.६**	**१.८**	**१.७**	**१००**

चित्र नं. ४.६

अपराधको कारणबाट शान्ति सुरक्षामा परेको असर

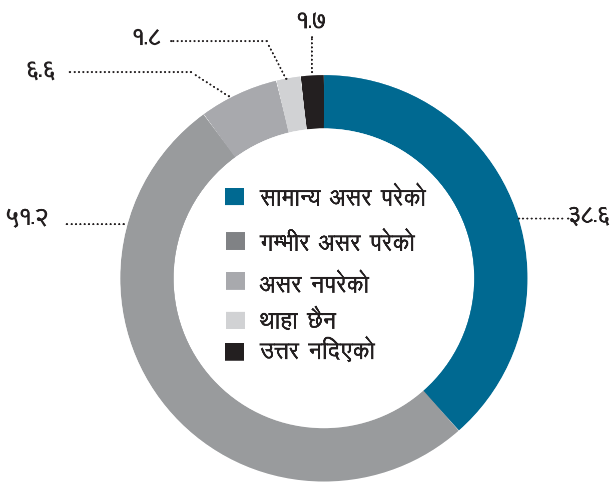

अपराधबाट पेशा, व्यवसाय, व्यापार र रोजगारीमा परेको असर

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा अपराधिक घटनाका कारणले सर्वसाधारणको पेशा, व्यवसाय, व्यापार र रोजगारीमा के कस्तो असर परेको छ भनी सोधिएकोमा कुल उत्तरदाता मध्ये ४७.१ प्रतिशतले गम्भीर असर परेको, ३६.८ प्रतिशतले सामान्य असर परेको, १०.६ प्रतिशतले कुनै असर नपरेको, ३.६ प्रतिशतले थाहा छैन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.८ प्रतिशतले कुनै उत्तर दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.७

अपराधबाट पेशा, व्यवसाय, व्यापार र रोजगारीमा परेको असर

जिल्ला	सामान्य असर परेको छ	गम्भीर असर परेको छ	असर परेको छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	२५.०	७१.४	१.२	१.२	१.२	१००
मोरङ्ग	४८.३	२८.३	११.७	८.३	३.३	१००
सप्तरी	४२.९	४७.१	८.६	१.४	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	४०.४	४०.४	७.७	९.६	१.९	१००
काठमाण्डौ	४६.२	१५.४	१५.४	७.७	१५.४	१००
पर्सा	३३.०	५७.४	७.४	२.१	०.०	१००
कास्की	५०.०	२७.३	९.१	९.१	४.५	१००
बाँके	२८.८	६०.६	४.८	२.९	२.९	१००
जुम्ला	२९.३	२५.९	४४.८	०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	६२.५	२९.२	८.३	०.०	०.०	१००
जम्मा	**३६.८**	**४७.१**	**१०.६**	**३.६**	**१.८**	**१००**

चित्र नं. ४.७

अपराधबाट पेशा, व्यवसाय, व्यापार र रोजगारीमा परेको असर

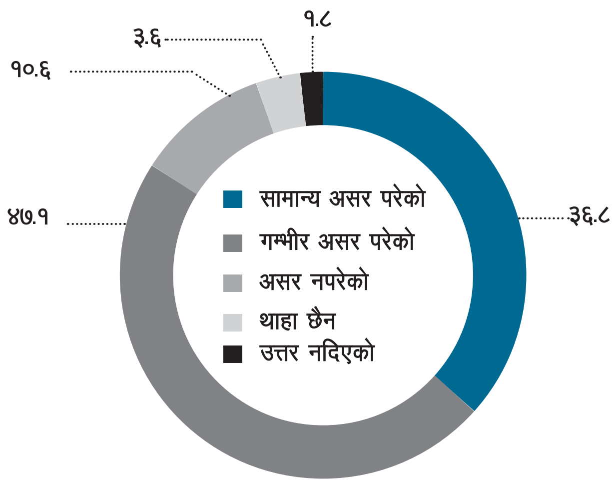

लागूऔषधको दुर्व्यसनी र कारोबारबाट समस्या

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा लागू औषधको दुर्व्यसनी र कारोबारलाई कस्तो समस्याको रूपमा हेर्नु भएको छ भनी सोधिएकोमा कुल उत्तरदाता मध्ये ३३.३ प्रतिशतले सामान्य समस्या, २९.१ प्रतिशतले समस्या नै छैन, २१.१ प्रतिशतले ठूलो समस्या र १६.१ प्रतिशतले धेरै ठूलो समस्याको रूपमा रहेको जवाफ दिएका थिए भने ०.४ प्रतिशतले कुनै उत्तर नै दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.८ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.८

लागूऔषध दुर्व्यसनी र कारोबारको समस्या

जिल्ला	धेरै ठूलो समस्या	ठूलो समस्या	सामान्य समस्या	समस्या नै छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	९.०	४.१	२७.६	६७.०	०.५	१००
मोरङ्ग	१०.५	१७.१	५६.१	१६.०	०.२	१००
सप्तरी	२९.७	२६.८	२९.३	१३.५	०.७	१००
सिन्धुपाल्चोक	४.९	८.२	३३.०	५३.५	०.४	१००
काठमाण्डौ	७.३	१६.०	५८.४	१७.६	०.७	१००
पर्सा	३३.३	२२.४	२६.०	१८.२	०.०	१००
कास्की	७.८	१४.७	३४.८	४१.५	१.१	१००
बाँके	३२.७	२९.१	२१.३	१६.४	०.४	१००
जुम्ला	९.१	३९.९	१९.८	३१.०	०.२	१००
बझाङ्ग	२४.९	३२.०	२६.२	१६.७	०.२	१००
जम्मा	**१६.१**	**२१.१**	**३३.३**	**२९.१**	**०.४**	**१००**

सार्वजनिक स्थानमा मादकपदार्थ सेवनबाट हुने झैझगडा

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा रहेको सार्वजनिक स्थानमा मादक पदार्थ सेवन गरी हुने झैझगडालाई कस्तो समस्याको रूपमा हेर्नु भएको छ भनी सोधिएकोमा कुल उत्तरदाता मध्ये ४३.३ प्रतिशतले सामान्य समस्या, २५.५ प्रतिशतले ठूलो समस्या, १६.७ प्रतिशतले धेरै ठूलो समस्या र १४.२ प्रतिशतले समस्या नै होइन भन्ने जवाफ दिएका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.९ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.९

सार्वजनिक स्थानमा मादकपदार्थ सेवनबाट हुने झैझगडा

जिल्ला	धेरै ठूलो समस्या	ठूलो समस्या	सामान्य समस्या	समस्या नै छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	७.०	२६.७	२६.७	३९.६	०.०	१००
मोरङ्ग	९.४	१८.०	६७.५	४.९	०.२	१००
सप्तरी	२९.१	२८.४	२९.३	१२.८	०.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	१.८	९.४	७५.५	१२.९	०.४	१००
काठमाण्डौ	६.०	१४.९	६७.९	१०.७	०.४	१००
पर्सा	३२.०	२१.१	३४.९	१२.०	०.०	१००
कास्की	६.७	१८.८	५०.२	२३.४	०.९	१००
बाँके	२८.९	३५.३	२०.९	१४.७	०.२	१००
जुम्ला	८.९	४७.९	३८.८	४.५	०.०	१००
बझाङ्ग	३७.३	३४.४	२१.१	७.१	०.०	१००
जम्मा	**१६.७**	**२५.५**	**४३.३**	**१४.२**	**०.३**	**१००**

देशमा अपराधको समस्या

उत्तरदाताले अपराधलाई देशको कस्तो समस्याको रूपमा हेर्नु भएको छ भनी सोधिएकोमा ६७.२ प्रतिशतले धेरै ठूलो समस्या, १८ प्रतिशतले थाहा नभएको, १३.२ प्रतिशतले सामान्य समस्या, १.१ प्रतिशतले समस्या नै नरहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने उत्तर नदिने उत्तरदाता ०.४ प्रतिशत रहेका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.१० मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.१०

अपराध देशको कस्तो समस्या

जिल्ला	धेरै ठूलो समस्या	सामान्य समस्या	समस्या नै होइन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६१.५	२२.२	३.२	१२.९	०.२	१००
मोरङ्ग	७३.७	९.८	१.१	१५.१	०.२	१००
सप्तरी	७७.९	१६.०	०.७	४.७	०.७	१००
सिन्धुपाल्चोक	४७.९	७.८	०.०	४४.१	०.२	१००
काठमाण्डौ	६६.४	७.६	०.०	२४.९	१.१	१००
पर्सा	६६.४	२३.८	४.४	५.३	०.०	१००
कास्की	७३.७	८.९	०.०	१७.०	०.४	१००
बाँके	७४.०	१२.०	०.७	१२.९	०.४	१००
जुम्ला	६१.७	११.६	०.२	२५.८	०.७	१००
बभाङ्ग	६९.१	१२.९	०.७	१७.१	०.२	१००
जम्मा	**६७.२**	**१३.२**	**१.१**	**१८.०**	**०.४**	**१००**

चित्र नं. ४.८

अपराध देशको कस्तो समस्या

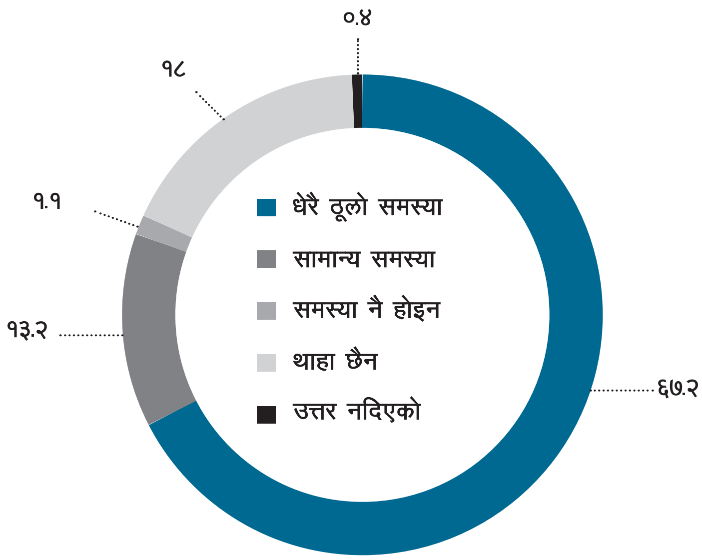

अपराध समस्या हो वा होइन भन्ने धारणाको आधार

देशमा विद्यमान अपराधलाई ठूलो समस्याको रूपमा, सामान्य समस्याको रूपमा वा कुनै समस्या नै होइन भनी धारणा व्यक्त गर्ने उत्तरदातालाई उक्त धारणा के मा आधारित छ भनी सोधिएकोमा ४२.६ प्रतिशतले व्यक्तिगत अनुभव, ४२ प्रतिशतले सञ्चार माध्यम, ९.५ प्रतिशतले नातेदार/साथिभाइको भनाई, ५.४ प्रतिशतले अन्य व्यक्तिले दिएको जानकारीको आधारमा भनेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.६ प्रतिशतले कुनै उत्तर दिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.११ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.११

अपराध समस्या हो वा होइन भन्ने धारणाको आधार

जिल्ला	व्यक्तिगत अनुभव	नातेदार र साथीभाइहरूको भनाई	अन्य व्यक्तिले दिएको जानकारी	सञ्चार माध्यम	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१४.६	१९.५	३.९	६१.७	०.३	१००
मोरङ्ग	४३.४	६.३	२.६	४६.६	१.१	१००
सप्तरी	६६.७	५.५	६.४	२१.४	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	३०.०	३.२	२.८	६२.८	१.२	१००
काठमाण्डौ	३२.५	५.४	०.९	६०.५	०.६	१००
पर्सा	७६.८	६.१	८.०	८.०	१.२	१००
कास्की	२७.०	३.७	७.२	६२.०	०.०	१००
बाँके	५४.०	७.७	४.६	३२.७	१.०	१००
जुम्ला	२२.७	३३.८	९.४	३३.८	०.३	१००
बझाङ्ग	४२.७	४.३	७.३	४५.४	०.३	१००
जम्मा	**४२.६**	**९.५**	**५.४**	**४२.०**	**०.६**	**१००**

स्थानीयस्तरमा अपराधको प्रभाव

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा घट्ने अपराधलाई कस्तो समस्याको रूपमा हेर्नु भएको छ भनी सोधिएकोमा ४१.२ प्रतिशतले सामान्य समस्याको रूपमा हेरेको, ३४.१ प्रतिशतले धेरै ठूलो समस्याको रूपमा हेरेको , १२.६ प्रतिशतले थाहा छैन र ११.७ प्रतिशतले समस्या नै होईन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.४ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.१२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.१२

स्थानीयस्तरमा अपराधको प्रभाव

जिल्ला	धेरै ठूलो समस्या	सामान्य समस्या	समस्या नै होइन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१८.३	३३.७	३८.०	९.३	०.७	१००
मोरङ्ग	२८.३	६१.५	२.०	८.०	०.२	१००
सप्तरी	५४.३	३७.२	४.५	३.४	०.७	१००
सिन्धुपाल्चोक	१४.९	४७.०	६.२	३१.४	०.४	१००
काठमाण्डौ	८.७	४७.७	१८.५	२४.१	१.१	१००
पर्सा	६१.६	२५.६	१०.०	२.९	०.०	१००
कास्की	२३.०	४४.४	२०.५	११.६	०.४	१००
बाँके	४९.१	३८.९	२.७	८.७	०.७	१००
जुम्ला	३३.२	४०.३	१३.८	१२.५	०.२	१००
बझाङ्ग	४९.१	३५.६	१.६	१३.८	०.०	१००
जम्मा	**३४.१**	**४१.२**	**११.७**	**१२.६**	**०.४**	**१००**

स्थानीयस्तरमा अपराधबाट परेको प्रभाव सम्बन्धी धारणाको आधार

उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा घट्ने अपराधलाई ठूलो समस्याको रूपमा, सामान्य समस्याको रूपमा वा कुनै समस्या नै होइन भन्ने धारणा व्यक्त गर्ने उत्तरदातालाई उक्त धारणा के मा आधारित छ भनी सोधिएकोमा ७६ प्रतिशतले व्यक्तिगत अनुभव, १२.१ प्रतिशतले नातेदार र साथीभाइको भनाइ, ७.६ प्रतिशतले सञ्चार माध्यम र ३.१ प्रतिशतले अन्य व्यक्तिहरूले दिएको जानकारीको आधारमा भनेको भन्ने जवाफ दिए भने ०.४ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.१३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :—

तालिका नं. ४.१३

स्थानीयस्तरमा अपराधबाट परेको प्रभाव सम्बन्धी धारणाको आधार

जिल्ला	व्यक्तिगत अनुभव	नातेदार र साथीभाइको भनाई	अन्य व्यक्तिले दिएको जानकारी	सञ्चार माध्यम	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६५.५	२९.३	१.३	३.५	०.५	१००
मोरङ्ग	७७.७	९.७	१.५	१०.२	१.०	१००
सप्तरी	९०.४	६.१	१.६	१.६	०.२	१००
सिन्धुपाल्चोक	७१.२	७.५	२.०	१८.६	०.७	१००
काठमाण्डौ	७२.७	१३.६	२.७	४.२	६.८	१००
पर्सा	८४.२	५.९	३.४	४.८	१.६	१००
कास्की	७२.९	६.१	७.१	१३.४	०.५	१००
बाँके	८४.१	८.६	३.४	२.९	१.०	१००
जुम्ला	५१.३	३१.१	५.४	१२.२	०.०	१००
बझाङ्ग	८६.१	३.९	२.८	७.०	०.३	१००
जम्मा	**७६.०**	**१२.१**	**३.१**	**७.६**	**१.२**	**१००**

दोषीलाई कारबाही गर्न सरोकारवाला निकायहरूको सक्रियता

अपराधजन्य घटनाहरु घटे पश्चात् स्थानीय निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, प्रहरी, सामाजिक संघ संस्था, दबाव समूह, महिला समूहहरु दोषी माथि कारवाहीको लागि कत्तिको सक्रिय हुने गर्छन भनी सोधिएकोमा कुल उत्तरदातामध्ये ४३.८ प्रतिशतले सामान्य रूपमा सक्रिय हुने, १८.८ प्रतिशतले एकदमै सक्रिय हुने, ११.७ प्रतिशतले आफ्नो स्वार्थ भएकोमा क्रियाशिल हुने, ७.८ प्रतिशतले सक्रिय नहुने र १७.२ प्रतिशतले थाहा छैन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.८ प्रतिशतले जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.१४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.१४

दोषीलाई कारबाही गर्न सरोकारवाला निकायहरुको सकृयता

जिल्ला	एकदमै सक्रिय हुने गर्छन	सामान्य रुपमा सक्रिय हुने गर्छन	सक्रिय हुने गर्दैनन्	आफ्नो स्वार्थ भएकोमा क्रियाशिल हुने गर्छन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१६.५	४९.८	१५.६	२.०	१४.९	१.१	१००
मोरङ्ग	२७.२	५०.३	२.०	५.३	१४.५	०.७	१००
सप्तरी	९.७	३८.१	२०.९	१८.५	११.९	०.९	१००
सिन्धुपाल्चोक	८.०	५४.६	२.२	४.९	२९.४	०.९	१००
काठमाण्डौ	१७.४	४२.५	१.६	५.३	३१.६	१.६	१००
पर्सा	३४.२	२९.६	१०.२	१४.२	१०.७	१.१	१००
कास्की	४१.१	४९.३	१.३	३.१	४.५	०.७	१००
बाँके	९.६	४०.७	८.०	२३.६	१८.२	०.०	१००
जुम्ला	१३.८	२७.६	७.६	२६.९	२३.४	०.७	१००
बझाङ्ग	१०.२	५५.१	८.४	१२.७	१३.१	०.४	१००
जम्मा	**१८.८**	**४३.८**	**७.८**	**११.७**	**१७.२**	**०.८**	**१००**

चित्र नं. ४.९

दोषीलाई कारबाही गर्न सरोकारवाला निकायहरुको सकृयता

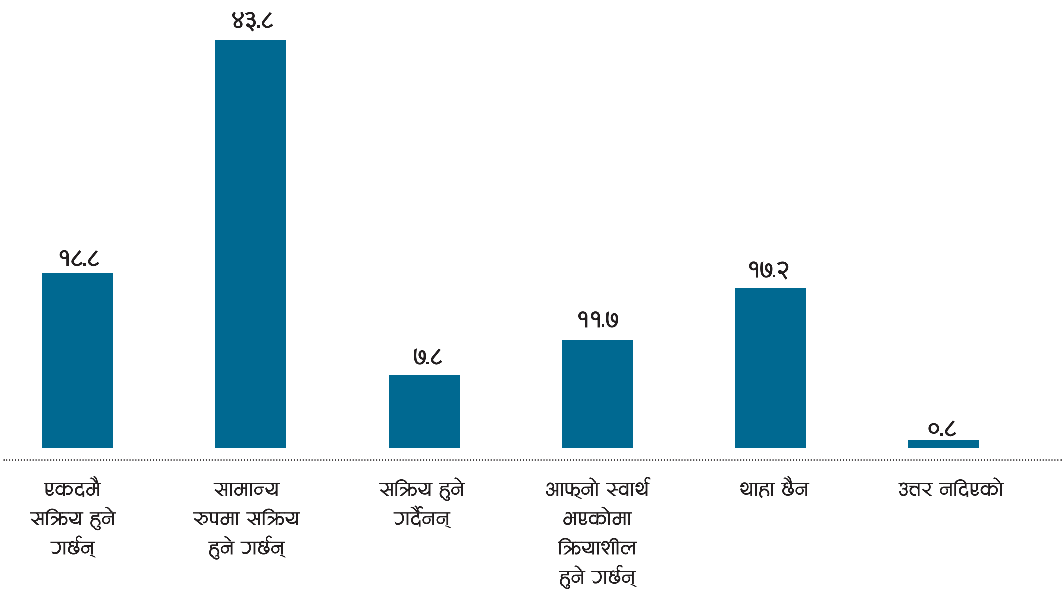

अपराधबाट पीडित व्यक्ति समाजबाट विस्थापित भए नभएको

अपराधिक घटना घटे पश्चात् त्यस्तो अपराधबाट पीडित व्यक्ति समाजबाट विस्थापित हुने गरेका छन् वा छैनन् भनी सोधिएकोमा कुल उत्तरदाता मध्ये ५७.९ प्रतिशतले विस्थापित हुने नगरेको, २४.७ प्रतिशतले थाहा नभएको, १०.९ प्रतिशतले विस्थापित हुने गरेको र ५.३ प्रतिशतले स्वच्छाले अन्यत्र जाने गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.३ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.१५ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.१५

अपराधबाट पीडित व्यक्ति समाजबाट विस्थापित भए नभएको

जिल्ला	विस्थापित हुने गरेका छैनन्	विस्थापित हुने गरेका छन्	स्वेच्छाले अन्यत्र जाने गरेका छन्	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	५२.०	२४.७	१.६	२०.४	१.४	१००
मोरङ्ग	५१.०	१०.२	२.९	३४.७	१.१	१००
सप्तरी	५९.५	९.९	१६.०	१२.८	१.८	१००
सिन्धुपाल्चोक	५९.५	९.१	०.७	२९.८	०.९	१००
काठमाण्डौ	३१.६	४.२	५.१	५७.५	१.६	१००
पर्सा	७२.०	१७.८	३.८	५.६	०.९	१००
कास्की	७७.९	५.४	०.४	१४.५	१.८	१००
बाँके	४२.७	१७.८	८.९	२९.१	१.६	१००
जुम्ला	५७.०	४.९	६.५	३०.१	१.६	१००
बझाङ्ग	७५.३	५.३	७.१	१२.२	०.०	१००
जम्मा	**५७.९**	**१०.९**	**५.३**	**२४.७**	**१.३**	**१००**

कसूरदार र पीडित बिचको सम्बन्ध

कसूरदारले सजाय भुक्तान गरी समाजमा फर्केपछि त्यस्तो कसूरदार र पीडित बिचको सम्बन्ध कस्तो देख्नु भएको छ भनी सोधिएकोमा कुल उत्तरदातामध्ये ३०.१ प्रतिशतले थाहा छैन, २८.७ प्रतिशतले बोलचालसम्म हुने गरेको, २७.६ प्रतिशतले सम्बन्ध राम्रो नरहेको र १२.६ प्रतिशतले सम्बन्ध सुमधुर नै हुने गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.१ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.१६ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.१६

कसूरदार र पीडित बीचको सम्बन्ध

जिल्ला	सम्बन्ध सुमधुर नै हुने गरेको छ	बोलचाल सम्म हुने गरेको छ	सम्बन्ध राम्रो रहेको छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	२७.८	३३.७	१४.०	२२.९	१.६	१००
मोरङ्ग	४.०	२१.८	४१.६	३१.६	०.९	१००
सप्तरी	९.७	४७.५	२०.९	१९.६	२.३	१००
सिन्धुपाल्चोक	१८.९	३०.१	९.४	४०.३	१.३	१००
काठमाण्डौ	४.९	८.२	२७.२	५७.७	२.०	१००
पर्सा	३१.३	२८.०	३१.६	८.२	०.९	१००
कास्की	९.४	१८.१	१२.१	५९.६	०.९	१००
बाँके	२.२	२८.२	४०.९	२८.२	०.४	१००
जुम्ला	२.०	२१.२	५३.५	२२.७	०.७	१००
बझाङ्ग	१५.६	५०.२	२४.४	९.८	०.०	१००
जम्मा	**१२.६**	**२८.७**	**२७.६**	**३०.१**	**१.१**	**१००**

पुनः सामाजिकीकरणको लागि समाजबाट हुने सहयोग

पीडित र कसूरदारलाई पुनः सामाजिकीकरणको लागि समाजबाट सहयोग हुने गरेको छ कि छैन भनी सोधिएकोमा कुल उत्तरदाता मध्ये ४४.१ प्रतिशतले सहयोग हुने गरेको, ४०.८ प्रतिशतले थाहा छैन, १३.२ प्रतिशतले सहयोग नहुने भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.९ प्रतिशतले कुनै उत्तर दिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.१७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.१७

पुनः सामाजिकीकरणको लागि समाजबाट हुने सहयोग

जिल्ला	सहयोग हुने गरेको छ	सहयोग हुने गरेको छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	५३.६	१६.१	२६.९	३.४	१००
मोरङ्ग	५३.५	७.३	३७.२	२.०	१००
सप्तरी	४०.३	२३.४	३३.६	२.७	१००
सिन्धुपाल्चोक	४५.४	७.१	४५.९	१.६	१००
काठमाण्डौ	२१.८	४.०	७१.५	२.७	१००
पर्सा	५८.४	२६.२	१४.०	१.३	१००
कास्की	३९.३	६.३	५२.५	२.०	१००
बाँके	३५.१	२३.३	४०.२	१.३	१००
जुम्ला	२६.१	९.१	६३.७	१.१	१००
बझाङ्ग	६७.३	९.६	२२.४	०.७	१००
जम्मा	**४४.१**	**१३.२**	**४०.८**	**१.९**	**१००**

उत्तरदाता स्वयं अपराधबाट पीडित भए नभएको

उत्तरदाता कुनै अपराधबाट पीडित भएको छ भनी सोधिएकोमा कुल उत्तरदातामध्ये ९६ प्रतिशतले पीडित नभएको र ३.४ प्रतिशतले पीडित भएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.७ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.१८ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.१८

उत्तरदाता स्वयं अपराधबाट पीडित भए नभएको

जिल्ला	पीडित भएको	पीडित नभएको	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.७	९८.६	०.७	१००
मोरङ्ग	५.६	९३.१	१.३	१००
सप्तरी	६.३	९३.५	०.२	१००
सिन्धुपाल्चोक	३.३	९५.१	१.६	१००
काठमाण्डौ	२.०	९८.०	०.०	१००
पर्सा	५.३	९३.३	१.३	१००
कास्की	१.६	९७.३	१.१	१००
बाँके	५.१	९४.९	०.०	१००
जुम्ला	१.८	९७.८	०.४	१००
बझाङ्ग	२.०	९८.०	०.०	१००
जम्मा	**३.४**	**९६.०**	**०.७**	**१००**

उत्तरदाता कुन अपराधबाट पीडित भएको

अपराधबाट पीडित उत्तरदातालाई कुन अपराधबाट पीडित भएको भनी सोधिएकोमा कुल उत्तरदाता मध्ये ३१.४ प्रतिशतले चोरी/डाँकाबाट, १९.६ प्रतिशतले कुटपिट अङ्गभङ्गबाट, १२.४ प्रतिशतले ठगीबाट, १०.५ प्रतिशतले अपहरण तथा शरीर बन्धकबाट, अर्को १०.५ प्रतिशतले घरेलु हिंसाबाट, ९.८ प्रतिशतले चन्दा असूलीबाट, ९.२ प्रतिशतले कर्तव्यज्यान तथा ज्यान मार्ने उद्योग सम्बन्धी अपराधबाट पीडित भएको जवाफ दिएका थिए भने अर्को ९.२ प्रतिशतले अन्य भनी जवाफ दिएका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.१९ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ४.१९

अपराधबाट पीडित उत्तरदाता

जिल्ला	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौ	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
अपहरण तथा शरीर बन्धक	०.०	४.०	२२.२	०.०	३०.०	०.०	१२.५	२०.८	०.०	०.०	**१०.५**
ठगी	०.०	८.०	१४.८	६.७	०.०	१२.५	१२.५	२०.८	०.०	३०.०	**१२.४**
बैदेशिक रोजगार	०.०	०.०	२२.२	०.०	०.०	४.२	१२.५	४.२	०.०	०.०	**५.९**
कालोबजार सम्बन्धी कसूर	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	४.२	१२.५	०.०	०.०	०.०	**१.३**
जबरजस्ती कर णी/जबरजस्ती करणी गर्न उद्योग	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	८.३	०.०	०.०	०.०	०.०	**१.३**
बहुविवाह/बालविवाह सम्बन्धी	०.०	०.०	०.०	६.७	०.०	४.२	१२.५	०.०	०.०	०.०	**२.०**
घरेलु हिंसा	३३.३	४.०	१८.५	०.०	०.०	१२.५	३७.५	४.२	१४.३	१०.०	**१०.५**
सार्वजनिक अपराध	०.०	१६.०	३.७	०.०	०.०	०.२२	०.०	४.२	१४.३	०.०	**०.०**
हातहतियार /विष्फोटक पदार्थ	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	४.२	०.०	०.०	**०.७**
जातीय भेदभाव सम्बन्धी अपराध	०.०	०.०	०.०	२०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१०.०	**२.६**
लागूऔषध	०.०	४.०	१४.८	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	**३.३**
मानब बेचविखन	०.०	४.०	०.०	०.०	१०.०	०.०	०.०	४.२	०.०	०.०	**२.०**
आगलागी	०.०	१६.०	०.०	०.०	१०.०	४.२	०.०	०.०	०.०	०.०	**३.९**
भ्रष्टाचार	०.०	४.०	३.७	०.०	०.०	८.३	०.०	८.३	०.०	१०.०	**४.६**
जुवा तास	०.०	८.०	१४.८	०.०	०.०	०.०	०.०	४.२	१४.३	०.०	**५.२**
अन्य	०.०	४.०	१८.५	४०.०	०.०	८.३	०.०	०.०	०.०	०.०	**९.२**
कर्तव्य ज्यान/ज्यान मार्ने उद्योग	३३.३	१२.०	११.१	६.७	०.०	१६.७	०.०	४.२	०.०	१०.०	**९.२**
गर्भपतन	०.०	१२.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	**२.०**
कुटपीट अङ्गभङ्ग	३३.३	४.०	२२.२	२०.०	१०.०	४.२	२५.०	३७.५	२८.६	४०.०	**१९.६**
सवारी ज्यान/अङ्गभङ्ग	०.०	०.०	७.४	६.७	०.०	४.२	०.०	०.०	०.०	१०.०	**३.३**
चोरी/डाँका	३३.३	४०.०	१८.५	६.७	४०.०	५०.०	३७.५	३३.३	४२.९	१०.०	**३१.४**
जबरजस्ती चन्दा असुली	०.०	८.०	३.७	२०.०	०.०	८.३	१२.५	१२.५	१४.३	२०.०	**९.८**
बैकिङ्ग कसूर/ विदेशी मुद्रा/जाली नोट	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	४.२	०.०	०.०	०.०	०.०	**०.७**

अपराधको सूचना प्रहरी समक्ष पुग्ने माध्यम

अपराधबाट पीडित उत्तरदातालाई अपराध सम्बन्धी सूचना प्रहरी कार्यालयमा कसले दिएको थियो भनी सोधिएकोमा ४५.४ प्रतिशतले आँफैले, १६.४ प्रतिशतले आफन्तले, ९.२ प्रतिशतले अन्य व्यक्तिले, ५.३ प्रतिशतले संरक्षकले र २२.४ प्रतिशतले सूचना नै दिइएन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.३ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.२० मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.२०

अपराधको सूचना प्रहरी समक्ष पुग्ने माध्यम

जिल्ला	आफैले	संरक्षकले	आफन्तले	अन्य व्यक्तिले	सूचना नै दिईएन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६६.७	०.०	०.०	०.०	०.०	घघ।घ	१००
मोरङ्ग	६४.०	४.०	१६.०	४.०	१२.०	०.०	१००
सप्तरी	४२.९	१४.३	२८.६	३.६	१०.७	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	३३.३	०.०	२०.०	१३.३	३३.३	०.०	१००
काठमाण्डौ	४४.४	०.०	११.१	११.१	२२.२	११.१	१००
पर्सा	४५.८	४.२	४.२	१२.५	३३.३	०.०	१००
कास्की	१४.३	०.०	०.०	०.०	८५.७	०.०	१००
बाँके	४७.८	८.७	१३.०	१७.४	१३.०	०.२२	१००
जुम्ला	३७.५	०.०	२५.०	०.०	३७.३	०.०	१००
बझाङ्ग	४०.०	०.०	३०.०	२०.०	१०.०	०.०	१००
जम्मा	**४५.४**	**५.३**	**१६.४**	**९.२**	**२२.४**	**१.३**	**१००**

अपराध पीडित प्रति समाजको व्यवहार

अपराध पीडित उत्तरदातालाई अपराधको घटना घटे पश्चात् समाजमा कस्तो व्यवहार हुने गरेको छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ४३.४ प्रतिशतले सहानुभुति दिने खालको, २१.७ प्रतिशतले व्यवहार राम्रो नहुने, १५.८ प्रतिशतले न्याय प्राप्तीको लागि सहयोगी हुने, १३.२ प्रतिशतले थाहा छैन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ५.९ प्रतिशतले कुनै उत्तर दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.२१ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.२१

अपराध पीडित प्रति समाजको व्यवहार

जिल्ला	न्याय प्राप्तिको लागि सहयोगी हुन्छ	सहानभूति दिने खालको हुन्छ	राम्रो ब्यवहार हुँदैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	०.०	०.०	३३.३	६६.७	१००
मोरङ्ग	१२.०	४८.०	१२.०	२०.०	८.०	१००
सप्तरी	२१.४	५०.०	२५.०	०.०	३.६	१००
सिन्धुपाल्चोक	१३.३	५३.३	२०.०	६.७	६.७	१००
काठमाण्डौ	०.०	४४.४	२२.२	११.१	२२.२	१००
पर्सा	३३.३	३७.५	२०.८	८.३	०.०	१००
कास्की	१४.३	५७.१	१४.३	०.०	१४.३	१००
बाँके	१३.०	२६.१	२१.७	३९.१	०.०	१००
जुम्ला	०.०	५०.०	३७.५	१२.५	०.०	१००
बझाङ्ग	१०.०	५०.०	४०.०	०.०	०.०	१००
जम्मा	**१५.८**	**४३.४**	**२१.७**	**१३.२**	**५.९**	**१००**

अपराध पीडितलाई बकपत्र गर्दा दबाव आउने वा नआउने

अपराध पीडितको हैसियतले बकपत्र गर्दा दबाव आउने गर्छ कि गर्दैन भनी सोधिएकोमा कुल उत्तरदातामध्ये ३२.९ प्रतिशतले थाहा छैन, २३.७ प्रतिशतले दबाव आउने गरेको, २२.४ प्रतिशतले कहिलेकाँही आउने गरेको र १२.५ प्रतिशतले दवाव आउँदैन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ८.६ प्रतिशतले कुनै उत्तर दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.२२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ४.२२

अपराध पीडितलाई बकपत्र गर्दा दबाव आउने वा नआउने

जिल्ला	दवाव आउने गर्दछ	कहिले काहि आउँछ	दवाव आउँदैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	०.०	०.०	३३.३	६६.७	१००
मोरङ्ग	८.०	१६.०	१६.०	४४.०	१६.०	१००
सप्तरी	२८.६	३२.१	१०.७	२१.४	७.१	१००
सिन्धुपाल्चोक	१३.३	२०.०	३३.३	२६.७	६.७	१००
काठमाण्डौ	०.०	११.१	११.१	५५.६	२२.२	१००
पर्सा	३३.३	३३.३	८.३	२५.०	०.०	१००
कास्की	१४.३	०.०	०.०	५७.१	२८.६	१००
बाँके	४३.५	१३.०	१३.०	३०.४	०.०	१००
जुम्ला	०.०	३७.५	१२.५	५०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	५०.०	३०.०	०.०	२०.०	०.०	१००
जम्मा	**२३.७**	**२२.४**	**१२.५**	**३२.९**	**८.६**	**१००**

चित्र नं. ४.१०

अपराध पीडितलाई बकपत्र गर्दा दबाव आउने वा नआउन

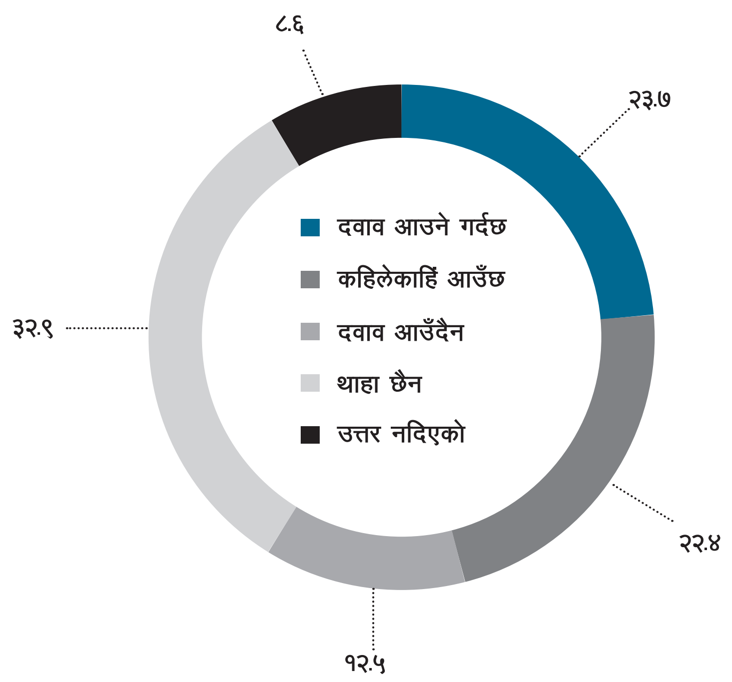

अपराध पीडितलाई प्रतिकूल बकपत्र गर्न दबाव आउने वा नआउने

मुद्दा चलिसके पश्चात् प्रतिकूल बकपत्र (Hostile) गरी मुद्दा मिलापत्र गर्न पीडितलाई दबाव आउँछ कि आउँदैन भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ४८ प्रतिशतले दवाब आउने गरेको, ३०.९ प्रतिशतले थाहा छैन र ११.८ प्रतिशतले दबाब आउंदैन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ९.२ प्रतिशत उत्तरदाताले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.२३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.२३

अपराध पीडितलाई प्रतिकूल बकपत्र गर्न दबाव आउने वा नआउने

जिल्ला	आउँछ	आउँदैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	०.०	३३.३	६६.७	१००
मोरङ्ग	३२.०	४.०	५२.०	१२.०	१००
सप्तरी	५७.१	१४.३	१७.९	१०.७	१००
सिन्धुपाल्चोक	२०.०	३३.३	४०.०	६.७	१००
काठमाण्डौ	२२.२	२२.२	२२.२	३३.३	१००
पर्सा	६२.५	१६.७	२०.८	०.०	१००
कास्की	१४.३	०.०	७१.४	१४.३	१००
बाँके	६९.६	४.३	२१.७	४.३	१००
जुम्ला	३७.५	१२.५	५०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	९०.०	०.०	१०.०	०.०	१००
जम्मा	**४८.०**	**११.८**	**३०.९**	**९.२**	**१००**

सरकारवादी फौजदारी मुद्दाको साक्षीलाई दबाव वा प्रभाव पर्ने वा नपर्ने

सरकारवादी फौजदारी मुद्दामा साक्षी रहेका उत्तरदातालाई बकपत्र गर्न कुनै दबाव वा प्रभाव पर्ने गर्छ वा गर्दैन भनी सोधिएकोमा ६९.५ प्रतिशतले दवाव वा प्रभाव पर्ने गरेको, २७.६ प्रतिशतले दवाव वा प्रभाव नपर्ने, २.३ प्रतिशतले थाहा छैन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.६ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.२४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.२४

सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दाको साक्षीलाई दबाव वा प्रभाव पर्ने वा नपर्ने

जिल्ला	दवाव वा प्रभाव पर्ने गर्छ	दवाव वा प्रभाव पर्दैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६६.७	३३.३	०.०	०.०	१००
मोरङ्ग	६६.७	२३.८	४.८	४.८	१००
सप्तरी	६६.७	२८.२	५.१	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	५६.३	४३.८	०.०	०.०	१००
काठमाण्डौ	६६.७	३३.३	०.०	०.०	१००
पर्सा	८५.७	१४.३	०.०	०.०	१००
कास्की	२०.०	८०.०	०.०	०.०	१००
बाँके	६६.७	३०.३	३.०	०.०	१००
जुम्ला	८७.५	१२.५	०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	८३.३	१६.७	०.०	०.०	१००
जम्मा	**६९.५**	**२७.६**	**२.३**	**०.६**	**१००**

साक्षीले झुठा बकपत्र गर्नुको कारण

सरकारवादी फौजदारी मुद्दाको साक्षी रहेका उत्तरदातालाई झुट्ठा बकपत्र गर्नुको कारण सोधिएकोमा ४३.१ प्रतिशतले आर्थिक प्रलोभन, ३५.१ प्रतिशतले अभियुक्तको दवाव र प्रभाव, १४.४ प्रतिशतले गाउँ समाजमा मिलापत्र गरेको कारणबाट र ५.७ प्रतिशतले अन्य कारण भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.७ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.२५ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.२५

साक्षीको झुठा बकपत्र गर्नुको कारण

जिल्ला	अभियुक्तको दबाब र प्रभाव	आर्थिक प्रलोभन	गाउँ समाजमा मिलापत्र गरेको कारणबाट	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३३.३	३३.३	०.०	०.०	३३.३	१००
मोरङ्ग	५२.४	२३.८	१९.०	४.८	०.०	१००
सप्तरी	३३.३	४१.०	२०.५	५.१	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	३७.५	५०.०	६.३	६.३	०.०	१००
काठमाण्डौ	२२.२	६६.७	०.०	११.१	०.०	१००
पर्सा	३९.३	५३.६	७.१	०.०	०.०	१००
कास्की	४०.०	४०.०	२०.०	०.०	०.०	१००
बाँके	३०.३	३६.४	१८.२	१२.१	३.०	१००
जुम्ला	२५.०	३७.५	१२.५	१२.५	१२.५	१००
बझाङ्ग	२५.०	५८.३	१६.७	०.०	०.०	१००
जम्मा	**३५.१**	**४३.१**	**१४.४**	**५.७**	**१.७**	**१००**

चित्र नं. ४.११

साक्षीको झुठा बकपत्र गर्नुको कारण

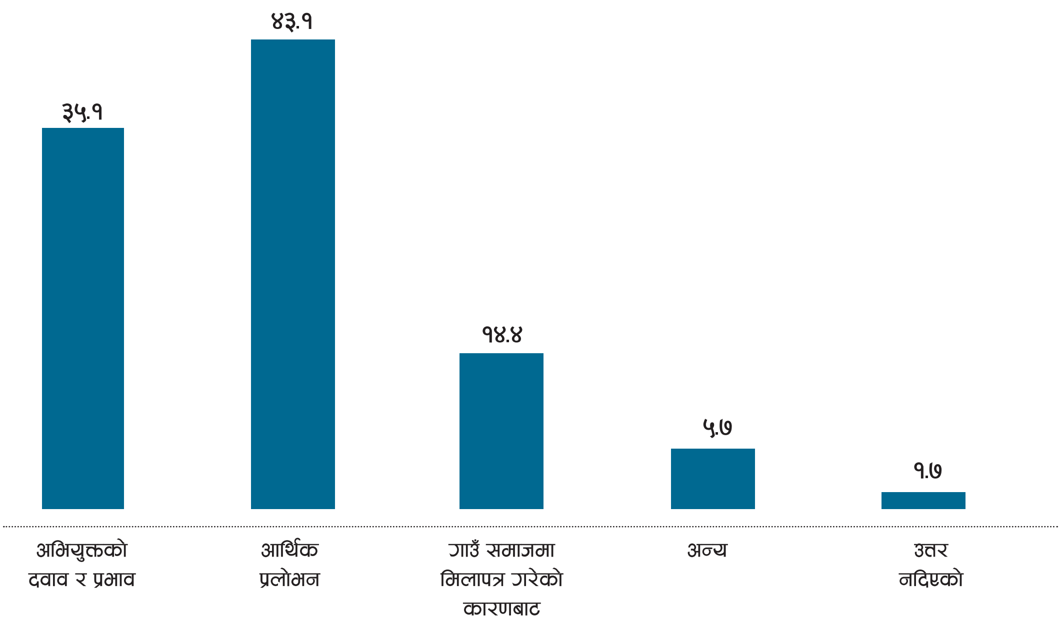

४.३ अपराधको प्रभाव सम्बन्धमा सरोकारवालाको धारणा

सर्वेक्षणका क्रममा समाजमा घट्ने अपराधका कारण समाजमा के कस्तो प्रभाव परेको छ भन्ने विषयमा सरोकारवाला निकाय तथा संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरूको धारणा समेत लिइएको थियो । यस प्रयोजनका लागि सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधिहरूसंग सर्वेक्षण गरिएका प्रत्येक जिल्ला सदरमुकाममा एक अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरी पूर्व निर्धारित प्रश्नावली फाराम भर्न लगाइएको र उक्त प्रश्नावलीमा उनीहरूले दिएको जवाफलाई आधार मानेर अपराधप्रति सरोकारवालाहरूको धारणाको विश्लेषण गरिएको छ ।

जिल्लामा हुने गरेका अपराधका घटनाहरू

उत्तरदातालाई प्रश्नावलीमा समावेश गरेका अपराध मध्ये उत्तरदाता रहेको जिल्लामा कुन कुन अपराध हुने गरेका छन भनी (बहुउत्तर सम्भव) सोधिएकोमा ८५.३ प्रतिशत उत्तरदाताले कर्तव्यज्यान र ज्यान मार्ने उद्योग, ७५.९ प्रतिशतले चोरी डाँका र घरेलु हिंसा, ७५.१ प्रतिशत उत्तरदाताले कुटपिट अंगभंग, ७४.८ प्रतिशतले जबरजस्ती करणी र जबरजस्ती करणी गर्ने उद्योग, ७३.१ प्रतिशतले सार्वजनिक अपराध र ७२ प्रतिशतले सवारीज्यान सम्बन्धी अपराध हुने गरेको जवाफ दिएका थिए । त्यसैगरी, ७१.७ प्रतिशत उत्तरदाताले लागू औषध सम्बन्धी र ७०.८ प्रतिशत उत्तरदाताले बालविवाह र बहुविवाह सम्बन्धी अपराध हुने गरेको जवाफ दिएका थिए । उत्तरदाता (आमनागरिक र सरोकारवाला) ले दिएको जवाफको जिल्लागत विवरण अनुसूची–१० को तालिका (क) र (ख) मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

अपराध भएपछि प्रहरी वा अन्य सरकारी निकायलाई जानकारी गराउने तत्परता देखाउने वा नदेखाउने

अपराध भएपछि त्यसको जानकारी प्रहरी वा अन्य सरकारी निकायलाई गराउन जनताले कतिको तत्परता देखाउछन् भनी सोधिएको प्रश्नमा सहभागी उत्तरदातामध्ये ५५.५ प्रतिशत उत्तरदाताले सामान्यतया तत्परता देखाउने गरेको, २१.६ प्रतिशतले धेरै तत्परता देखाउने गरेको, ५.२ प्रतिशतले उदासिन रहने गरेको जवाफ दिएका थिए । त्यसैगरी, १.१ प्रतिशत उत्तरदाताले सूचना नै दिंदैनन् भन्ने जवाफ दिए भने १६.७ प्रतिशत उत्तरदाताले यस सम्बन्धमा कुनै उत्तर दिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको जिल्लागत विवरण तालिका नं ४.२६ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.२६

अपराधको घटना प्रहरी वा सरकारी निकायमा जानकारी गराउनमा तत्परता

जिल्ला	धेरै तत्परता	सामान्यतया तत्परता	उदासिनता	सूचना दिदैनन्	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३२.०	५२.०	२.०	०.०	१४.०	१००
मोरङ्ग	२७.५	४५.०	५.०	०.०	२२.५	१००
सप्तरी	२७.५	४२.५	५.०	०.०	२५.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	१०.३	७५.९	०.०	०.०	१३.८	१००
काठमाण्डौ	१७.६	६७.६	२.९	०.०	११.८	१००
पर्सा	१७.९	५६.४	१२.८	०.०	१२.८	१००
कास्की	१९.५	६५.९	२.४	२.४	९.८	१००
बाँके	११.८	६७.६	२.९	०.०	१७.६	१००
जुम्ला	२९.४	२९.४	११.८	५.९	२३.५	१००
बझाङ्ग	१२.०	६०.०	८.०	४.०	१६.०	१००
जम्मा	**२१.६**	**५५.५**	**५.२**	**१.१**	**१६.७**	**१००**

अपराधको सूचना नदिएको कारण समाजमा परेको प्रभाव

अपराधको सूचना प्रहरीमा नदिएको कारणले समाजमा कस्तो प्रभाव परेको छ भनी सोधिएकोमा कुल उत्तरदातामध्ये ४२.४ प्रतिशतले दण्डहीनतालाई प्रश्रय हुने, ३०.३ प्रतिशतले राज्यप्रति अविश्वास बढ्ने, ४.५ प्रतिशतले भयको वातावरण सिर्जना हुने, १.५ प्रतिशतले थाहा छैन र अर्को १.५ प्रतिशतले अन्य भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १९.७ प्रतिशतले कुनै जवाफ नै दिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.२७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.२७

अपराधको सूचना नदिएको कारण समाजमा परेको प्रभाव

जिल्ला	राज्यप्रति अविश्वास बढेको	दण्डहिनतालाई प्रश्रय	भयको वातावरण सिर्जना	थाहा छैन	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	५७.१	०.०	०.०	०.०	१४.३	२८.६	१००
मोरङ्ग	३३.३	४४.४	०.०	०.०	०.०	२२.२	१००
सप्तरी	९.१	४५.५	०.०	९.१	०.०	३६.४	१००
सिन्धुपाल्चोक	०.०	५०.०	२५.०	०.०	०.०	२५.०	१००
काठमाण्डौ	५०.०	५०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१००
पर्सा	४०.०	६०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१००
कास्की	२०.०	६०.०	२०.०	०.०	०.०	०.०	१००
बाँके	१६.७	३३.३	१६.७	०.०	०.०	३३.३	१००
जुम्ला	६०.०	३०.०	०.०	०.०	०.०	१०.०	१००
बझाङ्ग	०.०	८०.०	०.०	०.०	०.०	२०.०	१००
जम्मा	**३०.३**	**४२.४**	**४.५**	**१.५**	**१.५**	**१९.७**	**१००**

चित्र नं. ४.१२

साक्षीको झुठा बकपत्र गर्नुको कारण

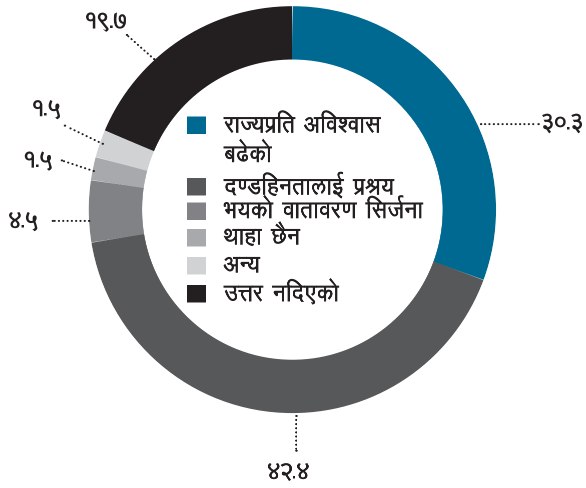

पीडक र पीडित बिच हुने मेलमिलापले अपराध न्यूनीकरणमा परेको असर

अपराधिक घटनामा संलग्न व्यक्ति र पीडित बिच मेलमिलाप भएपछि अपराध न्यूनीकरणमा कस्तो असर परेको छ भनी सोधिएकोमा कुल उत्तरदातामध्ये ४३.७ प्रतिशतले सकारात्मक असर परेको, ३२.२ प्रतिशतले नकारात्मक असर परेको, १३.४ प्रतिशतले थाहा छैन, ५.५ प्रतिशतले अन्य भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ५.२ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.२८ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.२८

पीडक र पीडित बिच हुने मेलमिलापले अपराध न्यूनीकरणमा परेको असर

जिल्ला	नकरात्मक	सकारात्मक	थाहा छैन	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३०.०	४४.०	१४.०	६.०	६.०	१००
मोरङ्ग	४७.५	३२.५	१२.५	७.५	०.०	१००
सप्तरी	३५.०	४०.०	७.५	०.०	१७.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	३७.९	३४.५	२०.७	६.९	०.०	१००
काठमाण्डौ	४७.१	३२.४	१७.६	२.९	०.०	१००
पर्सा	३५.९	४१.०	१५.४	५.१	२.६	१००
कास्की	१४.६	५८.५	१७.१	७.३	२.४	१००
बाँके	२६.५	४७.१	११.८	५.९	८.८	१००
जुम्ला	२३.५	५०.०	८.८	८.८	८.८	१००
बझाङ्ग	२४.०	६०.०	८.०	४.०	४.०	१००
जम्मा	**३२.२**	**४३.७**	**१३.४**	**५.५**	**५.२**	**१००**

अपराधमा संलग्न व्यक्तिलाई राजनीतिक संरक्षण हुने गरे वा नगरेको

उत्तरदाता बसोबास गरेको जिल्लामा अपराधमा संलग्न व्यक्तिहरूलाई राजनीतिक संरक्षण हुने गरेको छ वा छैन भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ७९.५ प्रतिशतले राजनीतिक संरक्षण रहेको, ९.८ प्रतिशतले थाहा छैन, ५.७ प्रतिशतले राजनीतिक संरक्षण नरहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ४.९ प्रतिशतले कुनै उत्तर दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.२९ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.२९

अपराधमा संलग्न व्यक्तिलाई राजनीतिक संरक्षण हुने गरे वा नगरेको

जिल्ला	छ	छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ	८८.०	२.०	६.०	४.०	१००
मोरङ	८७.५	५.०	७.५	०.०	१००
सप्तरी	४५.०	१५.०	१७.५	२२.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	८६.२	०.०	६.९	६.९	१००
काठमाण्डौ	८८.२	५.९	५.९	०.०	१००
पर्सा	७६.९	१०.३	१०.३	२.६	१००
कास्की	८५.४	२.४	९.८	२.४	१००
बाँके	७९.४	८.८	८.८	२.९	१००
जुम्ला	७६.५	२.९	१४.७	५.९	१००
बझाङ	८४.०	४.०	१२.०	०.०	१००
जम्मा	**७९.५**	**५.७**	**९.८**	**४.९**	**१००**

चित्र नं. ४.१३

अपराधमा संलग्न व्यक्तिलाई राजनीतिक संरक्षण हुने गरे वा नगरेको

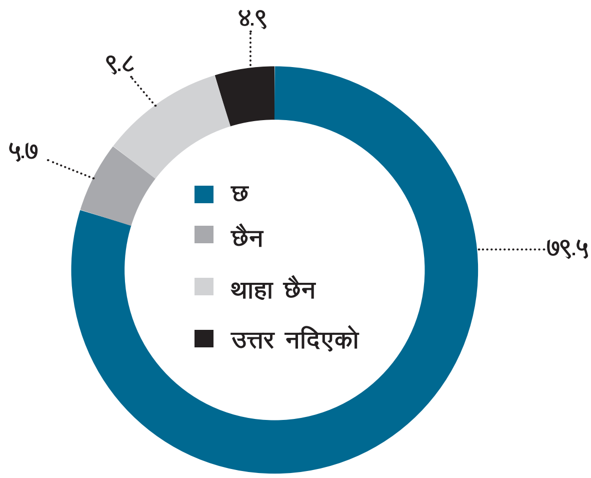

अपराधिक घटनाप्रति आमनागरिकमा रहेको धारणा

आमनागरिकले अपराध सम्बन्धी घटनालाई कसरी लिने गरेका छन् भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ५०.५ प्रतिशतले गम्भीरतापूर्वक लिएको, ३९.१ प्रतिशतले सामान्य रूपमा लिएको र १.६ प्रतिशत उत्तरदाताले थाहा छैन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ८.७ प्रतिशतले उत्तर दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.३० मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.३०

अपराधिक घटनाप्रति आम नागरिकमा रहेको धारणा

जिल्ला	गम्भीरतापूर्वक	सामान्यरुपमा	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	४४.०	४६.०	२.०	८.०	१००
मोरङ्ग	६७.५	३०.०	०.०	२.५	१००
सप्तरी	४७.५	२५.०	२.५	२५.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	४८.३	४१.४	०.०	१०.३	१००
काठमाण्डौ	५०.०	३५.३	२.९	११.८	१००
पर्सा	४३.६	५१.३	०.०	५.१	१००
कास्की	७०.७	२६.८	२.४	०.०	१००
बाँके	३५.३	५२.९	२.९	८.८	१००
जुम्ला	४७.१	३५.३	२.९	८.८	१००
बझाङ्ग	४८.०	५२.०	०.०	०.०	१००
जम्मा	**५०.५**	**३९.१**	**१.६**	**८.७**	**१००**

अपराधबाट पीडित व्यक्तिको पीडाको प्रकृति

अपराधबाट पीडित व्यक्तिलाई के कस्ता प्रकृतिको पीडा हुन गएको देखिन्छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ५१.९ प्रतिशतले शारीरिक पीडा, १९.७ प्रतिशतले मानसिक पीडा, ४.६ प्रतिशतले पारिवारिक पीडा, १०.४ प्रतिशतले सामाजिक असर परेको, २.५ प्रतिशतले आर्थिक असर परेको, ६.६ प्रतिशतले अन्य र ०.५ प्रतिशतले थाहा छैन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ३.८ प्रतिशतले कुनै उत्तर दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.३१ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.३१

अपराधबाट पीडित व्यक्तिको पीडाको प्रकृति

जिल्ला	शारीरिक पीडा	मानसिक पीडा	पारिवारिक पीडा	सामाजिक असर	आर्थिक असर	थाहा छैन	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	५२.०	१८.०	४.०	१०.०	८.०	०.०	२.०	६.०	१००
मोरङ्ग	५२.५	२५.०	२.५	७.५	०.०	०.०	१२.५	०.०	१००
सप्तरी	५०.०	१०.०	२.५	१०.०	५.०	०.०	५.०	१७.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	५१.७	१७.२	३.४	६.९	०.०	०.०	१७.२	३.४	१००
काठमाण्डौ	३२.४	३५.३	५.९	८.८	२.९	०.०	११.८	२.९	१००
पर्सा	६४.१	२०.५	७.७	७.७	०.०	०.०	०.०	०.०	१००
कास्की	५१.२	१९.५	४.९	१२.२	०.०	२.४	९.८	०.०	१००
बाँके	६१.८	२३.५	५.९	२.९	०.०	०.०	५.९	०.०	१००
जुम्ला	४४.१	११.८	८.८	२०.६	२.९	२.९	२.९	५.९	१००
बझाङ्ग	६०.०	१६.०	०.०	२०.०	४.०	०.०	०.०	०.०	१००
जम्मा	**५१.९**	**१९.७**	**४.६**	**१०.४**	**२.५**	**०.५**	**६.६**	**३.८**	**१००**

कैद सजाय भुक्तान गरे पछि समाजमा पुनःस्थापना हुन समस्या भए वा नभएको

कैद सजायको भुक्तान गरी समाजमा फर्कने व्यक्तिको पुनःस्थापना गर्न कुनै समस्या छ वा छैन भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ४७.३ प्रतिशतले समस्या रहेको, ३५.५ प्रतिशतले समस्या नरहेको, १३.१ प्रतिशतले थाहा छैन भन्ने जबाफ दिएका थिए भने ४.१ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.३२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.३२

कैद सजाय भुक्तान गरे पछि समाजमा पुन:स्थापना हुन समस्या भए वा नभएको

जिल्ला	छ	छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	४२.०	३४.०	१८.०	६.०	१००
मोरङ्ग	५२.५	४०.०	७.५	०.०	१००
सप्तरी	३७.५	३०.०	१२.५	२०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	४१.४	३७.९	१३.८	६.९	१००
काठमाण्डौ	६१.८	२६.५	११.८	०.०	१००
पर्सा	३५.९	५६.४	७.७	०.०	१००
कास्की	६३.४	२९.३	७.३	०.०	१००
बाँके	५५.९	३५.३	८.८	०.०	१००
जुम्ला	४४.१	२३.५	२६.५	५.९	१००
बझाङ्ग	३६.०	४४.०	२०.०	०.०	१००
जम्मा	**४७.३**	**३५.५**	**१३.१**	**४.१**	**१००**

चित्र नं. ४.१४

कैद सजाय भुक्तान गरे पछि समाजमा पुन:स्थापना हुन समस्या भए वा नभएको

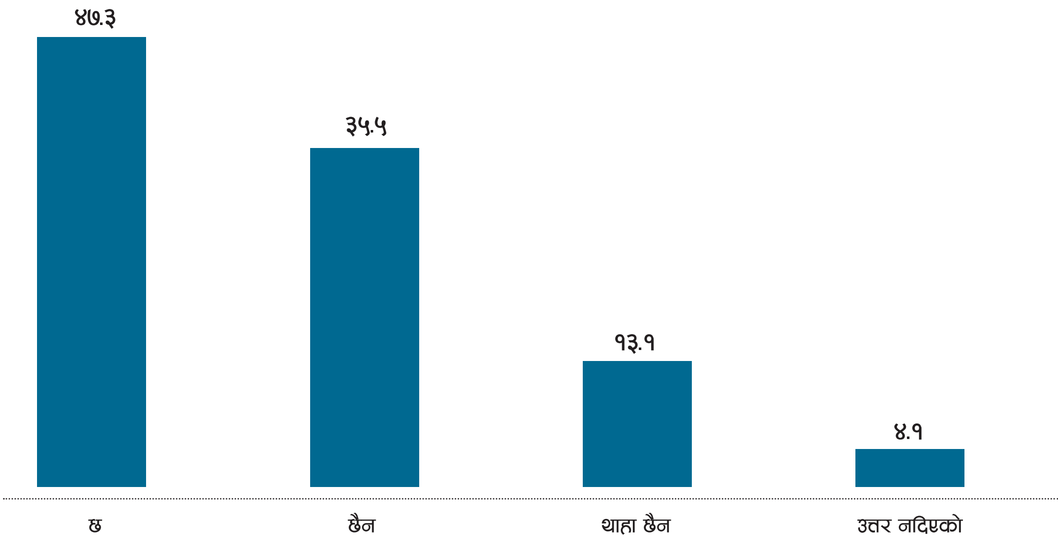

कैद भुक्तान गरेको व्यक्तिलाई समाजमा हेर्ने दृष्टिकोण

कसूरदारले सजाय भुक्तान गरी समाजमा फर्केपछि निजलाई हेर्ने समाजको दृष्टिकोण कस्तो रहेको छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ३९.१ प्रतिशतले असहज रूपमा लिने गरेको, २९.८ प्रतिशतले अपराधीको रूपमा हेर्ने गरेको, २५.१ प्रतिशतले सामान्य रूपमा लिने गरेको भन्ने जबाफ दिएका थिए भने ६ प्रतिशतले कुनै जबाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.३३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.३३

कैद भुक्तान गरेको व्यक्तिलाई समाजमा हेर्ने दृष्टिकोण

जिल्ला	अपराधीको रुपमा हेर्ने	असहजरुपमा लिने	सामान्यरुपमा लिने	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१४.०	३६.०	३८.०	१२.०	१००
मोरङ्ग	३७.५	४२.५	२०.०	०.०	१००
सप्तरी	२०.०	२७.५	२७.५	२५.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	२७.६	४१.४	२७.६	३.४	१००
काठमाण्डौ	२०.६	६१.८	१४.७	२.९	१००
पर्सा	३३.३	३५.९	३०.८	०.०	१००
कास्की	३१.७	४८.८	१९.५	०.०	१००
बाँके	६१.८	१७.६	२०.६	०.०	१००
जुम्ला	३२.४	४१.२	२०.६	५.९	१००
बझाङ्ग	२४.०	४०.०	२८.०	८.०	१००
जम्मा	**२९.८**	**३९.१**	**२५.१**	**६.०**	**१००**

४.४ आफूले गरेको अपराधप्रति बन्दीको धारणा

बन्दी उत्तरदातालाई अपराध गरेकोमा पश्चाताप लागेको छ वा छैन भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ५४.९ प्रतिशतले पश्चाताप लागेको, २५.८ प्रतिशतले अन्य र १८.६ प्रतिशतले पश्चाताप नलागेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.७ प्रतिशतले कुनै उत्तर दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं ४.३४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ४.३४

आफूले गरेको अपराधप्रति बन्दीको धारणा

जिल्ला	छ	छैन	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६६.७	१६.७	१६.७	०.०	१००
मोरङ्ग	५०.०	१०.०	४०.०	०.०	१००
सप्तरी	६३.३	२०.०	१६.७	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	५६.७	१३.३	३०.०	०.०	१००
काठमाण्डौ	४३.३	४३.३	१०.०	३.३	१००
पर्सा	८०.०	१३.३	६.७	०.०	१००
कास्की	३३.३	२०.०	४६.७	०.०	१००
बाँके	४८.४	२९.०	२२.६	०.०	१००
जुम्ला	५४.२	१६.७	२५.०	४.२	१००
बझाङ्ग	५३.३	३.३	४३.३	०.०	१००
जम्मा	**५४.९**	**१८.६**	**२५.८**	**०.७**	**१००**

चित्र नं. ४.१५

आफूले गरेको अपराधप्रति पश्चाताप

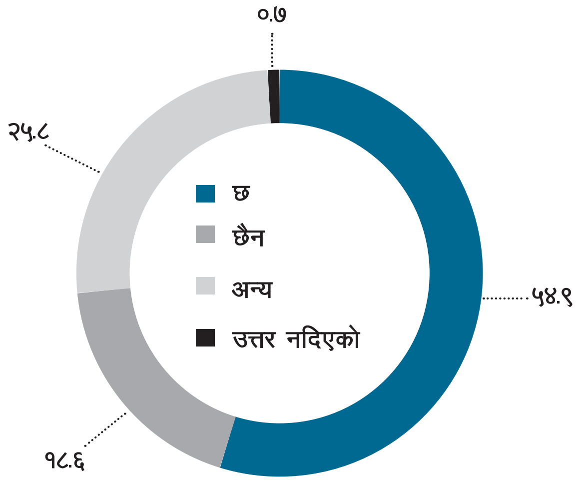

४.५ निश्कर्ष

समाजमा घट्ने आपराधिक गतिविधिहरूले समाजमा कुनै न कुनै तरिकाले प्रभाव पारेको हुन्छ । मुलुकमा भएका अपराधका गतिविधिले समाजमा के कस्ता किसिमका प्रभाव परेका छन् भन्ने विषयमा उत्तरदाताबाट जवाफ संकलन गरिएको थियो । अपराधको प्रभावको विषयमा आमनागरिक, सरोकारवाला निकाय तथा संघ, संस्थाका प्रतिनिधिहरु र कारागारमा रहेका कैदी/बन्दीहरूसँग प्रश्नावलीको माध्यमबाट प्राप्त गरेका धारणाहरूलाई तथ्याङ्कको रूपमा प्रस्तुत गरिएको र सोही तथ्याङ्कको आधारमा अपराधको प्रभाव विश्लेषण गरी देहाय बमोजिम निष्कर्ष प्रस्तुत गरिएको छ :–

१. सहभागी उत्तरदातामध्ये ५०.७ प्रतिशत उत्तरदाताले अपराधिक कृयाकलापबाट महिला नै धेरै पीडित हुने गरेको र २८.२ प्रतिशतले पुरूषहरु पनि पीडित हुने गरेको जवाफ दिएको पाइयो । त्यसैगरी अपराधिक क्रियाकलापबाट महिला धेरै पीडित हुने गरेको जवाफ दिने कुल उत्तरदाता मध्ये ५७.५ प्रतिशत उत्तरदाताबाट पीडित महिलामध्ये युवतीहरु अपराधबाट बढी पीडित हुने गरेको धारणा व्यक्त गरेको पाइयो ।

२. अपराध पीडितको व्यवसायको आधारमा अपराधको प्रभावलाई हेर्दा ६२.१ प्रतिशत उत्तरदाता (आमनागरिक) ले किसानहरु अपराधबाट बढी पीडित भएको धारणा ब्यक्त गरेका छन् ।

३. अपराध पीडितलाई अपराधको पीडाको प्रकृतिको सम्बन्धमा प्रश्न (बहुउत्तर संभव) सोधिएकोमा सहभागी उत्तरदाता (आमनागरिक) मध्ये ७३.२ प्रतिशत उत्तरदाताले अपराधको कारणले शाारीरिक पीडा र ७०.४ प्रतिशतले मानसिक पीडा हुने बताए । त्यस्तै, उत्तरदाता (सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधि) मध्ये ५१.९ प्रतिशत उत्तरदाताले शारीरिक पीडा हुने गएको जवाफ दिएका छन् ।

४. अपराधको कारणबाट शान्ति सुरक्षामा गम्भीर असर पर्ने गरेको भन्नेमा ५१.२ प्रतिशत उत्तरदाता देखिए भने ४७.१ प्रतिशत उत्तरदाताले अपराधको कारणबाट पेशा, व्यापार व्यवसायमा पनि गम्भीर असर पर्ने गरेको जवाफ दिएका थिए ।

५. उत्तरदाता बसोबास गरेको क्षेत्रमा लागू औषधको दुर्व्यसनी र कारोबारलाई ३३.३ प्रतिशतले सामान्य समस्याको रूपमा लिएको र ४३.३ प्रतिशत उत्तरदाताले सार्वजनिक स्थानमा मादक पदार्थ सेवन गरी हुने झैझगडालाई सामान्य समस्याको रूपमा लिने गरेको पाइयो ।

६. अपराधलाई देशको धेरै ठूलो समस्या हो भन्ने उत्तरदाताको संख्या ६७.२ प्रतिशत थियो । त्यस्तो जवाफ आफ्नो व्यक्तिगत अनुभवको आधारमा दिएको भन्नेहरूको संख्या ४२.६ प्रतिशत रहेको थियो भने सञ्चार माध्यमबाट प्रचार प्रसार भएको आधारमा जवाफ दिएको भन्ने उत्तरदाता ४२ प्रतिशत थिए ।

७. स्थानीयस्तरमा अपराधको प्रभावलाई सामान्य समस्याको रूपमा हेर्ने गरेको भन्नेमा ३४.१ प्रतिशत उत्तरदाता रहेको पाइयो । त्यसो भन्नुको आधार ब्यक्तिगत अनुभवबाट भन्ने उत्तरदाताको संख्या ७६ प्रतिशत रहेको पाइयो ।

८. दोषीलाई कारबाही गर्न सरोकारवाला निकायहरूको सक्रियताको सम्बन्धमा सोधिएकोमा ४३.८ प्रतिशत उत्तरदाताले सामान्य रूपमा सक्रीय रहेको जवाफ दिएका छन् । अपराधिक घटना घटे पश्चात् त्यस्तो अपराधबाट पीडित व्यक्ति समाजबाट विस्थापित हुने गरेका छैनन् भन्नेहरु ५७.९ प्रतिशत तथा कसूरदार र पीडित बिचको सम्बन्ध बारेको प्रश्नमा बोलचालसम्म हुने गरेको भन्नेहरु २८.७ प्रतिशत रहेको देखिएको छ । कसूरदार र पीडित बिच पुनः सामाजिकीकरणको

लागि समाजबाट हुने सहयोगको बारेमा सोधिएकोमा पुनः सामाजिकीकरणको लागि सहयोग हुने गरेको छ भन्ने उत्तरदाताको संख्या ४४.१ प्रतिशत रहेको पाइयो ।

९. यस सर्वेक्षणमा सहभागी उत्तरदातामध्ये ९६ प्रतिशतले स्वयं अपराधबाट पीडित नभएको कुरा ब्यक्त गरे भने अपराधबाट पीडित भएका उत्तरदातामध्ये सबैभन्दा बढी ३१.४ प्रतिशतले चोरी/डाँकाबाट पीडित हुने गरेको बताएका छन् । त्यसैगरी ४५.४ प्रतिशत उत्तरदाताले अपराधबाट पीडित ब्यक्तिहरूले अपराध सम्बन्धी सूचना प्रहरी कार्यालयमा आफै जानकारी गराउने गरेको जानकारी दिए ।

१०. अपराधबाट पीडित भएकामध्ये ४३.४ प्रतिशत उत्तरदाताले अपराधको घटना घटे पश्चात् समाजमा आफुसँगको व्यवहार सहानुभूति दिने खालको रहेको बताएका छन् ।

११. २३.७ प्रतिशत उत्तरदाताले अपराध पीडितलाई बकपत्र गर्दा दबाव आउने गरेको भन्ने धारणा ब्यक्त गरेका छन् भने ४८ प्रतिशत उत्तरदाताले मुद्दा चलिसके पश्चात् प्रतिकूल बकपत्र (Hostile) गरी मुद्दा मिलापत्र गर्न पीडितलाई दबाव आउँछ भन्ने धारणा व्यक्त गरेका छन् ।

१२. सरकारवादी फौजदारी मुद्दामा साक्षी रहेका उत्तरदातामध्ये ६९.५ प्रतिशतले बकपत्र गर्न दबाव वा प्रभाव पर्ने गर्छ भनेका छन् । त्यसैगरी ४३.१ प्रतिशत उत्तरदाताले झुठा बकपत्र गर्नुको कारण आर्थिक प्रलोभन भएको मानेका छन् ।

१३. अपराधको सूचना प्रहरीमा नदिएको कारणले समाजमा परेको प्रभावको बारेमा ४२.४ प्रतिशत उत्तरदाताले दण्डहिनतालाई प्रश्रय हुने भनेका छन् । ४४ प्रतिशत उत्तरदाताले अपराधिक घटनामा संलग्न व्यक्ति र पीडित बिच मेलमिलाप भएपछि अपराध न्यूनीकरणमा सकारात्मक असर परेको भन्ने कुरा व्यक्त गरेका छन् ।

१४. अपराधमा संलग्न व्यक्तिलाई राजनीतिक संरक्षण हुने गरे वा नगरेको सम्बन्धमा सोधिएको प्रश्नमा ७९.५ प्रतिशत उत्तरदाताले राजनीतिक संरक्षण हुने गरेको भनेका छन् । ५०.५ प्रतिशत उत्तरदाताले आमनागरिकले अपराध सम्बन्धी घटनालाई गम्भीरतापूर्वक लिएको विचार व्यक्त गरेका छन् ।

१५. सर्वेक्षणमा सहभागी ४७.३ प्रतिशत बन्दीले कैद सजायको भुक्तान गरी समाजमा फर्कने व्यक्तिको पुनःस्थापना गर्न समस्या रहेको धारणा ब्यक्त गरेका छन् । त्यसैगरी ३९.१ प्रतिशत बन्दी उत्तरदाताले सजाय भुक्तान गरी समाजमा फर्केपछि समाजले असहज रूपमा लिने गरेको धारणा व्यक्त गरे ।

१६. बन्दी उत्तरदातामध्ये ५४.९ प्रतिशत उत्तरदाताले अपराध गरेकोमा पश्चाताप गरेको पाइयो ।

परिच्छेद ९

फौजदारी न्याय प्रणालीको प्रभावकारिता

५.१ पृष्ठभूमि

फौजदारी न्याय प्रशासनसँग सम्बन्धित अनुसन्धान, अभियोजन, पुर्पक्ष, फैसला र फैसला कार्यान्वयनसँग प्रत्यक्ष रूपमा सरोकार राख्ने निकायहरु जिल्ला अदालत, जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय र जिल्ला कारागार कार्यालय गरी जम्मा पाँचवटा कार्यालय तथा जिल्ला बार इकाइ, कानून व्यवसायी, मानव अधिकारकर्मी, अन्य सामाजिक संघ संस्था तथा नागरिक समाजका प्रतिनिधिहरुबाट प्रश्नावली मार्फत फौजदारी न्याय प्रणालीको प्रभावकारिताका सम्बन्धमा उनीहरुको धारणा बुझ्ने कार्य भएको थियो ।

त्यसैगरी नेपालको समग्र फौजदारी न्याय प्रणालीप्रति सर्वेक्षणको लागि छनौट परेका आमनागरिक (अपराधबाट पीडित, सरकारी साक्षीको रूपमा रहेका व्यक्तिहरु) बाट उनीहरुलाई सोधिएको प्रश्नमा प्राप्त हुन आएको जवाफ अनुसार तथ्याङ्कीय विधिबाट तालिकाबद्ध गरी तथ्याङ्क विश्लेषण गरिएको छ । त्यसैगरी बन्दीहरुबाट लिइएको जवाफ मार्फत उनीहरुको फौजदारी न्याय प्रणालीप्रतिको धारणा एवं सामाजिक आर्थिक पक्षको विश्लेषण गरिएको छ । सर्वेक्षणका क्रममा सोधिएका प्रश्न र ती प्रश्नमा उत्तरदाताले दिएको जवाफलाई तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

५.२ फौजदारी न्याय प्रणालीप्रति आमनागरिकको धारणा

कसैका विरूद्ध झुट्टा मुद्दा दायर भए नभएको

उत्तरदातालाई अदालतमा दायर भएका मुद्दाहरुमध्ये कसैका विरूद्ध झुट्टा मुद्दा दायर भए नभएको सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ४४.२ प्रतिशतले झुट्टा मुद्दा दायर हुने नगरेको, १९ प्रतिशतले झुट्टा मुद्दा दायर भएको र ३५.४ प्रतिशतले थाहा नभएको भनी जवाफ दिएका थिए भने १.४ प्रतिशतले कुनै उत्तर दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको उत्तरको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.१ प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.१

कसैका विरुद्ध झुठ्ठा मुद्दा दायर भए नभएको

जिल्ला	छ	छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१२.२	६८.६	१८.८	०.५	१००
मोरङ्ग	२७.४	२४.१	४७.९	०.७	१००
सप्तरी	१९.६	५१.८	२५.७	२.९	१००
सिन्धुपाल्चोक	७.३	५५.५	३५.९	१.३	१००
काठमाण्डौ	११.४	३८.१	४७.४	३.१	१००
पर्सा	४७.३	३७.६	१४.७	०.४	१००
कास्की	१०.७	५९.८	२८.६	०.९	१००
बाँके	३५.८	२५.८	३६.९	१.६	१००
जुम्ला	८.७	३७.०	५३.०	१.३	१००
बझाङ्ग	९.३	४४.७	४४.९	१.१	१००
जम्मा	**१९.०**	**४४.२**	**३५.४**	**१.४**	**१००**

चित्र नं. ५.१

कसैका विरुद्ध झुठ्ठा मुद्दा दायर भए नभएको

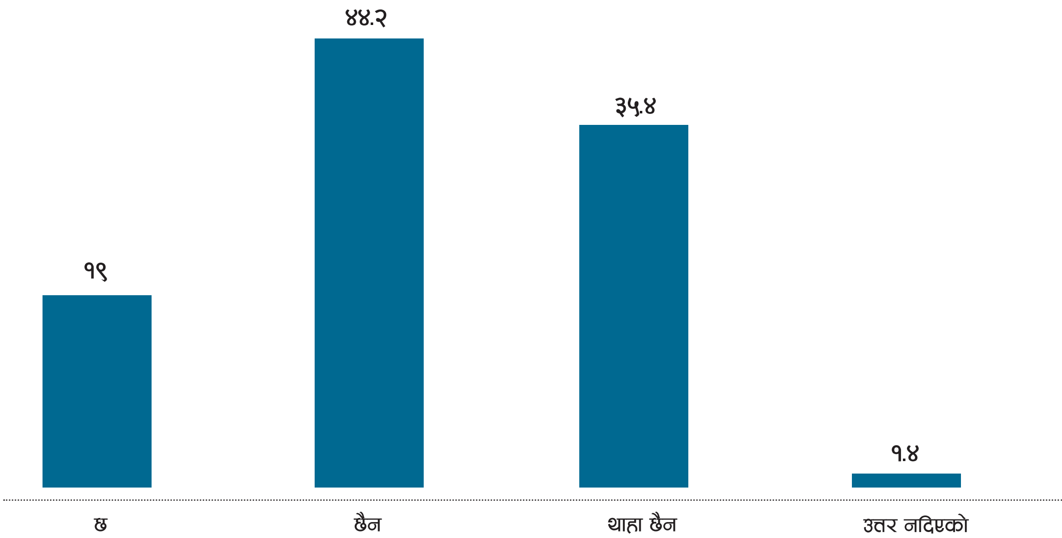

अपराधको रोकथाममा कानूनको पर्याप्तता

उत्तरदातालाई समाजमा घटेका अपराध रोकथाम गर्न विद्यमान फौजदारी कानून कत्तिको पर्याप्त रहेको पाउनु भएको छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ३८.२ प्रतिशतले ठिकै रहेको, २९.५ प्रतिशले पर्याप्त नभएको, २४.९ प्रतिशतले थाहा नभएको, ७.१ प्रतिशतले कानून एकदम पर्याप्त भएको भनी जवाफ दिएका थिए भने ०.३ प्रतिशत उत्तरदाताले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५.२

अपराधको रोकथाममा कानूनको पर्याप्तता

जिल्ला	एकदम पर्याप्त छ	ठिकै छ	पर्याप्त छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१३.३	३३.५	३६.२	१६.७	०.२	१००
मोरङ्ग	६.२	४५.२	२०.७	२७.६	०.२	१००
सप्तरी	९.५	३८.७	३३.६	१८.०	०.२	१००
सिन्धुपाल्चोक	१.३	३६.३	२२.३	३९.६	०.४	१००
काठमाण्डौ	४.५	३२.५	३१.४	३१.०	०.७	१००
पर्सा	२३.१	३३.८	३०.९	१२.०	०.२	१००
कास्की	२.७	५२.९	१८.१	२५.४	०.९	१००
बाँके	७.८	३८.०	४०.९	१३.३	०.०	१००
जुम्ला	०.७	२८.७	३३.२	३७.२	०.२	१००
बझाङ्ग	१.८	४२.४	२७.८	२८.०	०.०	१००
जम्मा	**७.१**	**३८.२**	**२९.५**	**२४.९**	**०.३**	**१००**

चित्र नं. ५.२

अपराधको रोकथाममा कानूनको पर्याप्तता

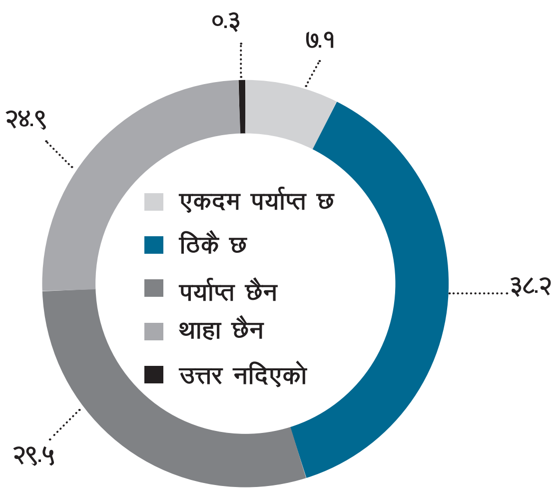

अभियुक्त पक्राउ गर्न नेपाल प्रहरीको क्रियाशीलता

उत्तरदातालाई समाजमा घटेका अपराधका अभियुक्तलाई पक्रन नेपाल प्रहरी कत्तिको क्रियाशील हुने गरेको छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ६०.८ प्रतिशतले क्रियाशील रहेको, १५ प्रतिशतले क्रियाशील नभएको, १२.९ प्रतिशतले थाहा नभएको, १०.८ प्रतिशतले एकदम अग्रसर भएको भनी जवाफ दिएका थिए भने ०.४ प्रतिशतले कुनै उत्तर दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.३ मा प्रस्तुत गरिएको छ : -

तालिका नं. ५.३

अभियुक्त पक्राउ गर्न नेपाल प्रहरीको क्रियाशीलता

जिल्ला	एकदम अग्रसर	क्रियाशिल	क्रियाशिल छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१६.७	५७.७	१३.८	११.३	०.५	१००
मोरङ्ग	१६.५	६८.२	८.०	६.९	०.४	१००
सप्तरी	१०.१	५२.७	२५.२	११.३	०.७	१००
सिन्धुपाल्चोक	४.५	६८.६	४.२	२२.३	०.४	१००
काठमाण्डौ	८.२	७०.२	६.७	१४.७	०.२	१००
पर्सा	१८.०	४३.६	३०.७	७.३	०.४	१००
कास्की	१५.६	६२.५	९.८	११.२	०.९	१००
बाँके	७.३	५१.१	३५.६	६.०	०.०	१००
जुम्ला	३.१	६५.५	८.५	२२.७	०.२	१००
बझाङ्ग	८.२	६८.०	७.८	१५.८	०.२	१००
जम्मा	**१०.८**	**६०.८**	**१५.०**	**१२.९**	**०.४**	**१००**

अभियुक्त पक्राउ गर्न प्रहरी क्रियाशील नहुनुका कारण

अभियुक्तलाई पक्रन प्रहरी क्रियाशील नरहेको भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई प्रहरी क्रियाशील नहुनुका कारणहरु के के हुन सक्छन् भनी सोधिएकोमा ४६.९ प्रतिशतले राजनीतिक दवाब, ३१.३ प्रतिशतले आर्थिक प्रलोभन, ११.५ प्रतिशतले जनशक्ति/साधनस्रोतको कमी, ५.८ प्रतिशतले सूचना र अभिलेख पूर्वाधारको कमी, २.५ प्रतिशतले उत्प्रेरणाको कमी भन्ने जवाफ दिएका थिए भने २.१ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ५.४

अभियुक्त पक्राउ गर्न प्रहरी क्रियाशीलता नहुनुका कारण

जिल्ला	राजनीतिक दबाब	जनशक्ति/ साधनस्रोत कमी	आर्थिक प्रलोभन	उत्प्रेरणाको कमी	सूचना र अभिलेख पूर्वाधारको कमी	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ	५७.१	१९.०	७.९	०.०	११.१	४.८	१००
मोरङ	५०.०	२.८	२७.८	५.६	११.१	२.८	१००
सप्तरी	४६.९	१०.६	३५.४	३.५	३.५	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	७३.७	०.०	२१.१	०.०	०.०	५.३	१००
काठमाण्डौ	३२.३	९.७	२९.०	९.७	०.०	१९.४	१००
पर्सा	३५.५	१०.१	४५.७	२.९	५.८	०.०	१००
कास्की	५४.५	९.१	२७.३	६.८	२.३	०.०	१००
बाँके	४६.०	१२.४	३१.१	०.६	८.७	१.२	१००
जुम्ला	४७.४	७.९	४२.१	०.०	०.०	२.६	१००
बझाङ	६२.९	२५.७	८.६	०.०	२.९	०.०	१००
जम्मा	**४६.९**	**११.५**	**३१.३**	**२.५**	**५.८**	**२.१**	**१००**

चित्र नं. ५.३

अभियुक्त पक्राउ गर्न प्रहरी क्रियाशीलता नहुनुका कारण

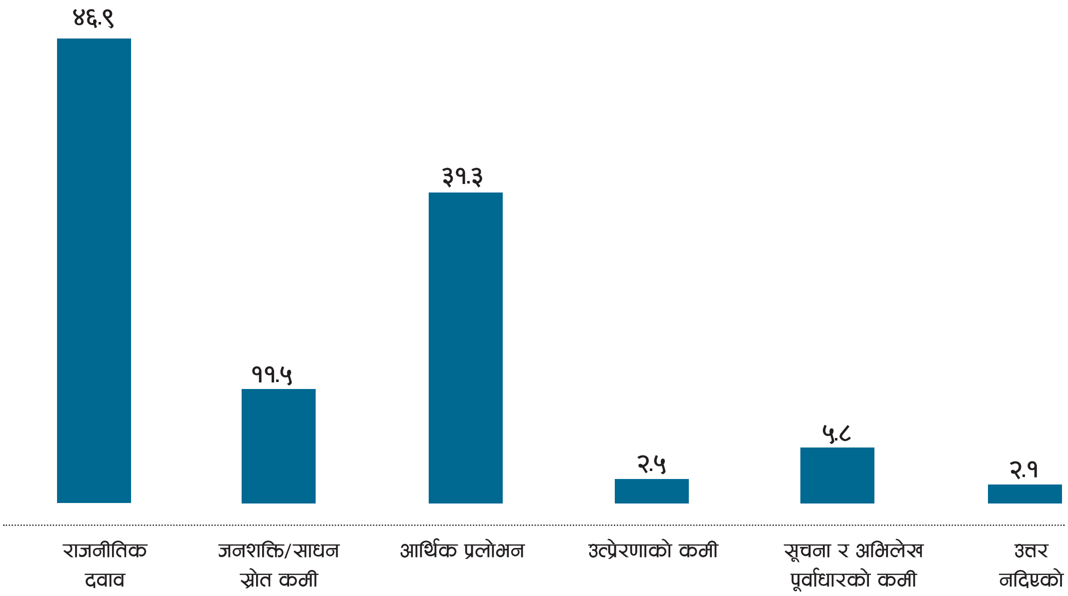

फौजदारी मुद्दाको अभियोजनमा सरकारी वकिलको प्रभावकारिता

उत्तरदातालाई सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दाको अभियोजन गर्ने कार्यमा सरकारी वकिलको भूमिका प्रभावकारी भए नभएको सम्बन्धमा सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ४३.६ प्रतिशतले थाहा नभएको, ३८.१ प्रतिशतले सामान्य रहेको, १२.२ प्रतिशतले प्रभावकारी नभएको, ५.६ प्रतिशतले अन्यन्त प्रभावकारी रहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.६ प्रतिशत उत्तरदाताले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएका जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.५ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.५

फौजदारी मुद्दाको अभियोजन गर्ने कार्यमा सरकारी वकिलको प्रभावकारिता

जिल्ला	अत्यन्त प्रभावकारी	सामान्य	प्रभावकारी छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६.१	४३.०	१८.१	३१.९	०.९	१००
मोरङ्ग	४.९	४०.८	५.८	४८.१	०.४	१००
सप्तरी	१३.३	४१.०	१५.१	२९.७	०.९	१००
सिन्धुपाल्चोक	२.०	३१.८	३.३	६२.४	०.४	१००
काठमाण्डौ	३.८	३३.९	९.८	५२.३	०.२	१००
पर्सा	१४.९	३७.३	३२.४	१४.९	०.४	१००
कास्की	२.९	३४.४	५.६	५५.८	१.३	१००
बाँके	३.१	३५.३	२०.०	४०.९	०.७	१००
जुम्ला	२.०	४७.०	६.०	४४.५	०.४	१००
बझाङ्ग	२.९	३६.७	५.६	५४.९	०.०	१००
जम्मा	**५.६**	**३८.१**	**१२.२**	**४३.६**	**०.६**	**१००**

सरकारी वकिल प्रभावकारी नहुनुका कारणहरू

सरकारी वकिलको भूमिका प्रभावकारी नभएको भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई सरकारी वकिलको भूमिका प्रभावकारी नहुनुका कारणहरु के हुन सक्लान भनी प्रश्न (बहुउत्तर संभव) सोधिएकोमा ६९.२ प्रतिशतले आर्थिक प्रलोभन, ४२.५ प्रतिशतले राजनीतिक दवाब, ७.७ प्रतिशतले उत्प्रेरणाको कमी, ७ प्रतिशतले जनशक्ति/साधन स्रोतको कमी र ०.८ प्रतिशतले अन्य कारण भन्ने जवाफ दिएका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.६ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.६

सरकारी वकिल प्रभावकारी नहुनुका कारणहरु

जिल्ला	राजनीतिक दबाब	जनशक्ति/साधन स्रोत कमी	आर्थिक प्रलोभन	उत्प्रेरणाको कमी	अन्य	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	५८.९	२.७	४७.९	०.०	२.७	१००
मोरङ्ग	२४.०	०.०	८८.०	८.०	०.०	१००
सप्तरी	३८.१	९.५	६९.८	१२.७	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	७८.६	३५.७	७८.६	१४.३	०.०	१००
काठमाण्डौ	९.१	४.५	८६.४	२.३	०.०	१००
पर्सा	४०.०	४.८	६३.४	१०.३	०.०	१००
कास्की	५२.०	१२.०	८०.०	४.०	४.०	१००
बाँके	४२.७	११.२	८२.०	७.९	१.१	१००
जुम्ला	६६.७	०.०	५१.९	११.१	०.०	१००
बझाङ्ग	४०.०	८.०	७२.०	८.०	०.०	१००
जम्मा	**४२.५**	**७.०**	**६९.२**	**७.७**	**०.८**	**१००**

चित्र नं. ५.४

सरकारी वकिल प्रभावकारी नहुनुका कारणहरु

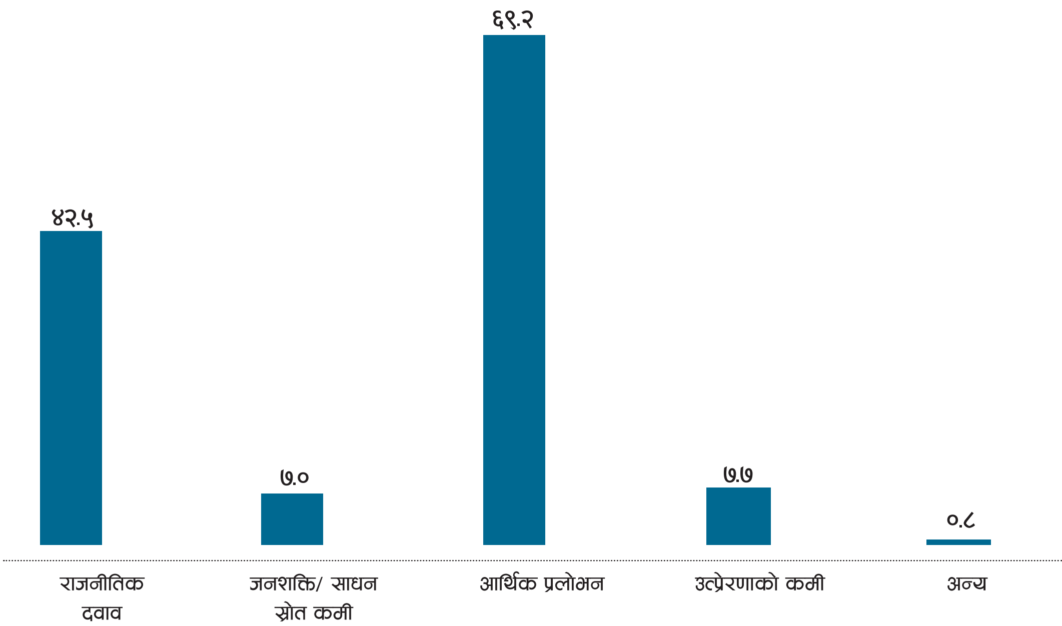

अदालतको काम कारबाहीको प्रभावकारिता

उत्तरदातालाई सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दाको अभियोजन भए पश्चात् अदालतको काम कारबाही कत्तिको प्रभावकारी पाउनु भएको छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ४०.४ प्रतिशतले सामान्य रहेको, ३५.२ प्रतिशतले थाहा नभएको, १३.१ प्रतिशतले प्रभावकारी नरहेको, १०.८ प्रतिशतले प्रभावकारी रहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.५ प्रतिशतले जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.७

अदालतको काम कारबाहीको प्रभावकारिता

जिल्ला	प्रभावकारी	सामान्य	प्रभावकारी छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	११.५	३६.४	२२.९	२८.५	०.७	१००
मोरङ्ग	१०.२	४७.७	५.६	३६.३	०.२	१००
सप्तरी	१६.२	४०.३	२४.१	१८.५	०.९	१००
सिन्धुपाल्चोक	२.९	३३.४	५.१	५८.१	०.४	१००
काठमाण्डौ	११.१	३२.७	११.१	४४.५	०.४	१००
पर्सा	२५.६	३५.८	२७.१	११.१	०.४	१००
कास्की	४.२	४०.४	५.८	४८.९	०.७	१००
बाँके	६.९	४१.८	२०.२	३०.७	०.४	१००
जुम्ला	१२.२	४९.७	४.५	३३.४	०.२	१००
बझाङ्ग	७.६	४५.८	४.४	४२.०	०.२	१००
जम्मा	**१०.८**	**४०.४**	**१३.१**	**३५.२**	**०.५**	**१००**

सजाय दिने कार्यमा अदालतको प्रभावकारिता

उत्तरदातालाई सरकारवादी फौजदारी मुद्दाका कसूरदारलाई कानून बमोजिम सजाय दिन अदालतहरु कत्तिको प्रभावकारी छन् भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ३८ प्रतिशतले सामान्य रहेको, ३४.६ प्रतिशतले थाहा नभएको, १४.९ प्रतिशतले प्रभावकारी नरहेको, ११.९ प्रतिशतले प्रभावकारी रहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.५ प्रतिशतले जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.८ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.८

सजाय दिने कार्यमा अदालतको प्रभावकारिता

जिल्ला	प्रभावकारी	सामान्य	प्रभावकारी छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१०.६	३४.६	२४.४	२९.९	०.५	१००
मोरङ्ग	११.८	४७.९	५.८	३४.१	०.४	१००
सप्तरी	१८.२	३६.९	२७.५	१६.४	०.९	१००
सिन्धुपाल्चोक	२.४	३२.७	६.७	५७.५	०.७	१००
काठमाण्डौ	११.१	३१.०	१२.२	४५.०	०.७	१००
पर्सा	२३.१	३७.६	२८.७	१०.४	०.२	१००
कास्की	७.४	३६.४	७.८	४७.८	०.७	१००
बाँके	९.३	३५.३	२३.८	३१.३	०.२	१००
जुम्ला	१५.८	४३.४	७.१	३३.४	०.२	१००
बझाङ्ग	९.१	४४.४	५.६	४०.०	०.९	१००
जम्मा	**११.९**	**३८.०**	**१४.९**	**३४.६**	**०.५**	**१००**

चित्र नं. ५.५

सजाय दिने कार्यमा अदालतको प्रभावकारिता

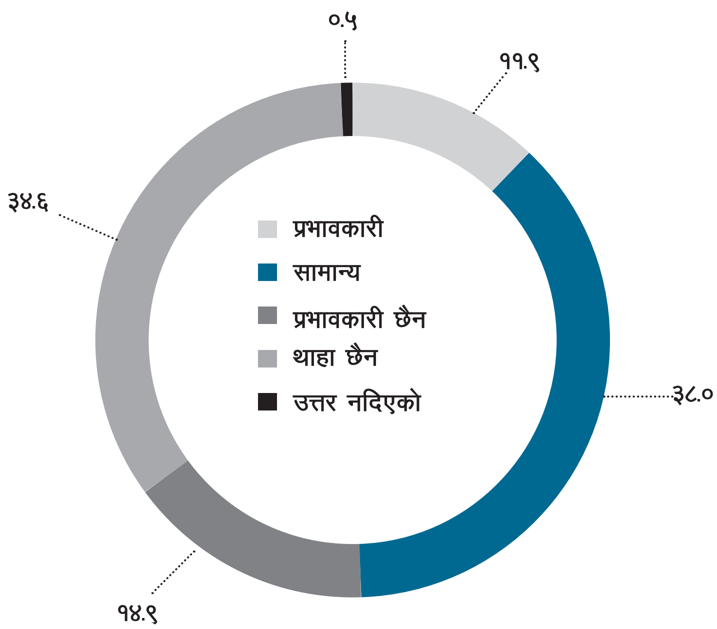

अर्धन्यायिक निकायको काम कारबाहीको प्रभावकारिता

उत्तरदातालाई सरकारवादी फौजदारी मुद्दाको अभियोजन भए पश्चात् अर्धन्यायिक निकायको काम कारबाही कत्तिको प्रभावकारी पाउनु भएको छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ३७.६ प्रतिशतले सामान्य रहेको, ३७ प्रतिशतले थाहा नभएको, १६.५प्रतिशतले प्रभावकारी नरहेको, ८.५ प्रतिशतले प्रभावकारी रहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.४ प्रतिशतले जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएका जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.९ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.९

अर्धन्यायिक निकायको काम कारबाहीको प्रभावकारिता

जिल्ला	प्रभावकारी	सामान्य	प्रभावकारी छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	७.०	३३.७	२५.१	३३.५	०.७	१००
मोरङ्ग	११.८	३७.४	६.९	४३.७	०.२	१००
सप्तरी	१४.२	४४.४	२५.९	१४.६	०.९	१००
सिन्धुपाल्चोक	३.३	३१.४	४.५	६०.४	०.४	१००
काठमाण्डौ	७.३	२८.५	९.६	५३.७	०.९	१००
पर्सा	२०.०	३८.९	२७.३	१३.६	०.२	१००
कास्की	५.६	३७.१	५.६	५१.३	०.४	१००
बाँके	५.६	४०.७	२४.२	२९.३	०.२	१००
जुम्ला	४.७	४७.७	१९.२	२८.३	०.२	१००
बझाङ्ग	५.६	३६.२	१६.९	४१.३	०.०	१००
जम्मा	**८.५**	**३७.६**	**१६.५**	**३७.०**	**०.४**	**१००**

सजाय कार्यान्वयनको प्रभावकारिता

उत्तरदातालाई सरकारवादी फौजदारी मुद्दामा मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत र अर्ध न्यायिक निकाय) बाट भएको सजायको कार्यान्वयनको अवस्था कस्तो रहेको छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ४५ प्रतिशतले आंशिक रूपमा कार्यान्वयन भएको, ४०.७ प्रतिशतले थाहा नभएको, ७.६ प्रतिशतले कार्यान्वयन नभएको र ५.९ प्रतिशतले पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन भएको भनी जवाफ दिएका थिए भने ०.७ प्रतिशतले जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.१० मा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५.१०

सजाय कार्यान्वयनको प्रभावकारिता

जिल्ला	पूर्णरुपमा कार्यान्वयन भएको छ	आंशिक रुपमा कार्यान्वयन भएको छ	कार्यान्वयन भएको छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३.२	४३.०	११.१	४१.४	१.४	१००
मोरङ्ग	१०.५	४०.५	३.३	४५.४	०.२	१००
सप्तरी	८.१	६०.६	१०.८	१९.१	१.४	१००
सिन्धुपाल्चोक	०.९	३३.४	२.९	६१.९	०.९	१००
काठमाण्डौ	२.९	३१.४	३.६	६१.०	१.१	१००
पर्सा	२१.८	४९.३	१५.६	१३.१	०.२	१००
कास्की	२.२	४०.२	३.१	५३.६	०.९	१००
बाँके	४.९	५३.८	८.७	३२.२	०.४	१००
जुम्ला	१.६	४६.३	१४.५	३७.२	०.४	१००
बझाङ्ग	३.३	५१.८	२.७	४२.२	०.०	१००
जम्मा	**५.९**	**४५.०**	**७.६**	**४०.७**	**०.७**	**१००**

फौजदारी न्याय प्रणालीको प्रभावकारिता र निष्पक्षता

उत्तरदातालाई नेपालको फौजदारी न्याय प्रणाली प्रभावकारी र निष्पक्ष छ भन्ने कुरामा कत्तिको विश्वस्त हुनुहुन्छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ४६.५ प्रतिशतले सामान्य रूपमा विश्वस्त रहेको, २५.९ प्रतिशतले थाहा नभएको, २०.२ प्रतिशतले विश्वस्त नभएको, ६.७ प्रतिशतले धेरै विश्वस्त भएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.६ प्रतिशतले जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.११ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.११

फौजदारी न्याय प्रणालीको प्रभावकारिता र निष्पक्षता

जिल्ला	धेरै विश्वस्त	सामान्य रुपमा विश्वस्त	विश्वस्त छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	४.८	४०.३	२२.२	३१.९	०.९	१००
मोरङ्ग	८.०	५८.१	१०.२	२३.२	०.४	१००
सप्तरी	११.५	४२.८	३०.४	१४.४	०.९	१००
सिन्धुपाल्चोक	२.७	३९.६	६.९	४९.९	०.९	१००
काठमाण्डौ	२.७	२९.०	३०.७	३६.५	१.१	१००
पर्सा	२१.३	४९.६	२२.०	६.९	०.२	१००
कास्की	८.३	६२.५	१३.६	१५.०	०.७	१००
बाँके	४.७	४६.७	३०.९	१७.८	०.०	१००
जुम्ला	०.४	४०.१	१९.४	३९.६	०.४	१००
बझाङ्ग	२.९	५६.७	१६.२	२४.२	०.०	१००
जम्मा	**६.७**	**४६.५**	**२०.२**	**२५.९**	**०.६**	**१००**

फौजदारी न्याय प्रणालीले पहिलो प्राथमिकता दिनु पर्ने विषय

उत्तरदातालाई नेपालको फौजदारी न्याय प्रणालीले कुन कुरालाई पहिलो प्राथमिकता दिनु पर्ला भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ४७.९० प्रतिशतले अपराधीलाई कडा सजाय दिनु पर्ने, २३.४० प्रतिशतले मुद्दाको चाँडो र प्रभावकारी छिनोफानो हुनु पर्ने, १२.९० प्रतिशतले अपराध रोकथामका उपायहरु अवलम्बन गर्नुपर्ने, ८.२० प्रतिशतले पीडितलाई सम्बोधन गर्नु पर्ने, ३.२० प्रतिशतले निष्पक्ष व्यवहार गर्नु पर्ने, २.३० प्रतिशतले अन्य कारणहरु रहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने २.१० प्रतिशतले जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.१२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.१२

फौजदारी न्याय प्रणालीले पहिलो प्राथमिकता दिनु पर्ने विषय

जिल्ला	मुद्दाको चाँडो र प्रभावकारी छिनोफानो	अपराधीलाई कडा सजाय गर्ने	पीडितलाई संबोधन	अभियोग लागेको व्यक्तिलाई निष्पक्ष व्यवहार	अपराध रोकथामका उपायहरू अबलम्वन गर्ने	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	२२.२	५८.६	५.७	१.८	५.९	०.५	५.४	१००
मोरङ्ग	१५.१	४५.०	८.९	३.३	२६.५	०.०	१.१	१००
सप्तरी	२०.७	५७.२	१३.१	२.३	५.०	०.७	१.१	१००
सिन्धुपाल्चोक	१७.८	४१.६	५.१	०.७	१०.७	२१.४	२.७	१००
काठमाण्डौ	२४.७	५३.०	६.०	०.९	१३.१	०.२	२.०	१००
पर्सा	४३.८	२३.६	१४.०	८.०	१०.०	०.४	०.२	१००
कास्की	२४.८	५३.३	७.६	३.३	८.५	०.०	२.५	१००
बाँके	२७.८	४९.३	११.८	२.२	८.०	०.०	०.९	१००
जुम्ला	२१.६	४०.१	१.८	५.१	३०.१	०.०	१.३	१००
बझाङ्ग	१५.६	५८.०	७.८	४.०	१०.९	०.०	३.८	१००
जम्मा	**२३.४**	**४७.९**	**८.२**	**३.२**	**१२.९**	**२.३**	**२.१**	**१००**

चित्र नं. ५.६

फौजदारी न्याय प्रणालीले पहिलो प्राथमिकता दिनु पर्ने विषय

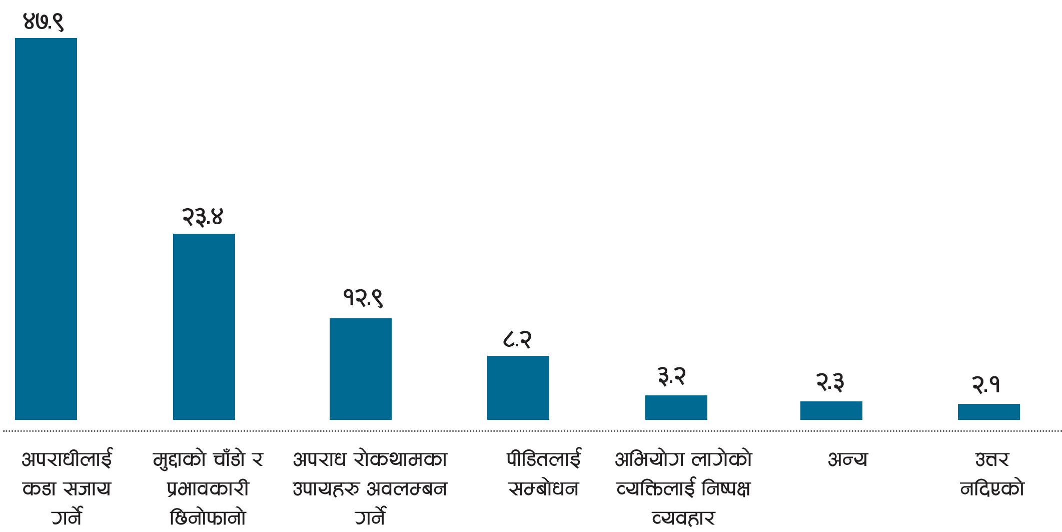

आफैले सूचना दिएको अपराधमा कारबाहीको अवस्था

उत्तरदातालाई तपाईंले दिएको अपराधको सूचना सम्बन्धमा के कस्तो कारबाही भयो भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ४६.६० प्रतिशतले थाहा नभएको, ११.०० प्रतिशतले कसूर ठहर भई सजाय पाएको, ६.८० प्रतिशतले अनुसन्धान नै नभएको, ५.५० प्रतिशतले मुद्दा विचाराधीन रहेको, २.७० प्रतिशतले अनुसन्धान भएको तर मुद्दा नचलेको, अर्को २.७० प्रतिशतले अभियुक्तले सफाई पाएको भएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने २४.७० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.१३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.१३

आफैले सूचना दिएको अपराधमा कारवाहीको अवस्था

जिल्ला	अनुसन्धान नै भएन	अनुसन्धान भयो तर मुद्दा चलेन	मुद्दा विचाराधीन रहेको	अभियुक्तले सफाई पाएको	कसूरदार ठहर भई सजाय पाएको	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	०.०	२५.०	०.०	०.०	२५.०	५०.०	१००
मोरङ्ग	०.०	०.०	१४.३	०.०	०.०	४२.९	४२.९	१००
सप्तरी	१६.७	०.०	०.०	०.०	१६.७	६६.७	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	०.०	०.०	०.०	३३.३	०.०	०.०	६६.७	१००
काठमाण्डौ	०.०	२०.०	०.०	०.०	२०.०	६०.०	०.०	१००
पर्सा	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	९१.७	८.३	१००
कास्की	११.१	०.०	११.१	११.१	३३.३	०.०	३३.३	१००
बाँके	५.३	५.३	५.३	०.०	५.३	०.२२	३१.६	१००
जुम्ला	२५.०	०.०	०.०	०.०	०.०	५०.०	२५.०	१००
बझाङ्ग	२५.०	०.०	०.०	०.०	५०.०	२५.०	०.०	१००
जम्मा	**६.८**	**२.७**	**५.५**	**२.७**	**११.०**	**४६.६**	**२४.७**	**१००**

अभियुक्तलाई जोगाउने वा मुद्दा चल्न नदिने प्रयास

उत्तरदातालाई समाजमा आपराधिक घटना घटिसके पछि अभियुक्तलाई जोगाउने वा मुद्दा चल्न नदिने प्रयास भए नभएको सम्बन्धमा सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ४१.१० प्रतिशतले हुने गरेको, ३१.३० प्रतिशतले थाहा नभएको र २६.६० प्रतिशतले जोगाउने प्रयास नगरेको भनी जवाफ दिएका थिए भने ०.९० प्रतिशतले जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.१४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५.१४

अभियुक्तलाई जोगाउने वा मुद्दा चल्न नदिने प्रयास

जिल्ला	हुने गरेको छ	हुने गरेको छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	२७.१	५२.३	१९.८	०.९	१००
मोरङ्ग	४४.८	९.८	४४.८	०.७	१००
सप्तरी	६१.५	१८.५	१८.९	१.१	१००
सिन्धुपाल्चोक	४०.३	२४.३	३४.७	०.७	१००
काठमाण्डौ	२१.४	१६.५	६०.६	१.६	१००
पर्सा	७५.१	१२.७	११.६	०.७	१००
कास्की	१३.२	६६.५	१९.४	०.९	१००
बाँके	६२.९	१७.३	१८.७	१.१	१००
जुम्ला	२४.९	१२.९	६१.०	१.१	१००
बभाङ्ग	४०.०	३५.८	२३.८	०.४	१००
जम्मा	**४१.१**	**२६.६**	**३१.३**	**०.९**	**१००**

चित्र नं. ५.७

अभियुक्तलाई जोगाउने वा मुद्दा चल्न नदिने प्रयास

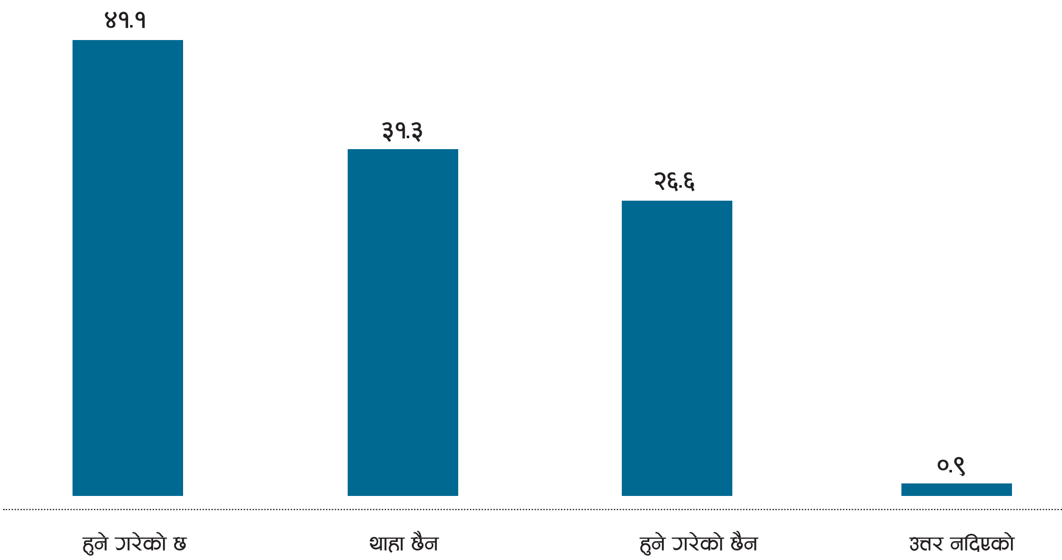

आपराधिक घटनाको स्थानीय स्तरमा मेलमिलाप हुने गरे वा नगरेको

उत्तरदातालाई सरकार वादी हुने फौजदारी अपराधको घटना घटे पश्चात् त्यस्ता आपराधिक घटनाको मेलमिलाप /मिलापत्र हुने गरे वा नगरेको भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ५५.०० प्रतिशतले मेलमिलाप /मिलापत्र नभएको, ४३.८० प्रतिशतले मेलमिलाप/मिलापत्र हुने गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.१० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.१५ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.१५

आपराधिक घटनाको स्थानीय स्तरमा मेलमिलाप हुने गरे वा नगरेको

जिल्ला	छ	छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	४८.६	५०.५	०.९	१००
मोरङ्ग	५७.५	४१.०	१.६	१००
सप्तरी	५८.८	४०.१	१.१	१००
सिन्धुपाल्चोक	३९.६	५९.७	०.७	१००
काठमाण्डौ	१९.२	८०.०	०.९	१००
पर्सा	६६.४	३२.०	१.६	१००
कास्की	१६.७	८२.१	१.१	१००
बाँके	५२.७	४५.३	२.०	१००
जुम्ला	२८.५	७०.२	१.३	१००
बझाङ्ग	५०.४	४९.३	०.२	१००
जम्मा	**४३.८**	**५५.०**	**१.१**	**१००**

चित्र नं. ५.८

आपराधिक घटनाको स्थानीय स्तरमा मेलमिलाप हुने गरे वा नगरेको

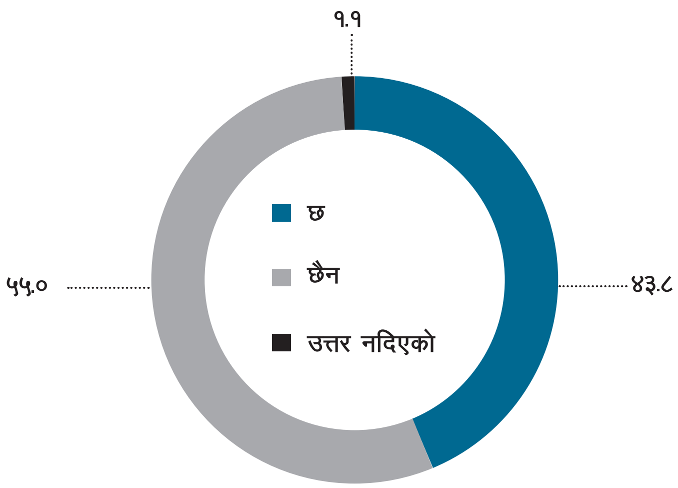

आपराधिक घटनामा मिलापत्रको लागि छलफल हुने स्थान

स्थानीयस्तरमा मेलमिलाप हुने गरेको छ भन्ने जवाफ दिने उत्तरदातालाई मिलापत्रको लागि कहाँ छलफल हुने गर्दछ भनी सोधिएकोमा ७४ प्रतिशतले गाउँ समाजमा, १८.६० प्रतिशतले प्रहरी कार्यालयमा, ६.४० प्रतिशतले स्थानीय निकायमा, ०.७० प्रतिशतले जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.४० प्रतिशतले जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.१६ मा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५.१६

मेलमिलापको लागि छलफल हुने स्थान

जिल्ला	गाउँ समाजमा	स्थानीय निकायमा	प्रहरी कार्यालयमा	जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६६.७	९.७	२३.१	०.५	०.०	१००
मोरङ्ग	५०.०	५.०	४२.६	१.२	१.२	१००
सप्तरी	८७.०	६.५	५.४	१.१	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	८६.५	८.४	४.५	०.६	०.०	१००
काठमाण्डौ	६४.०	१४.६	१९.१	०.०	१.१	१००
पर्सा	७२.९	३.०	२३.४	०.३	०.३	१००
कास्की	८५.३	२.७	१०.७	१.३	०.०	१००
बाँके	६१.५	७.९	२९.३	०.४	०.८	१००
जुम्ला	८१.७	८.४	९.९	०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	९३.८	२.६	२.६	०.९	०.०	१००
जम्मा	**७४.०**	**६.४**	**१८.६**	**०.७**	**०.४**	**१००**

चित्र नं. ५.९

मेलमिलापको लागि छलफल हुने स्थान

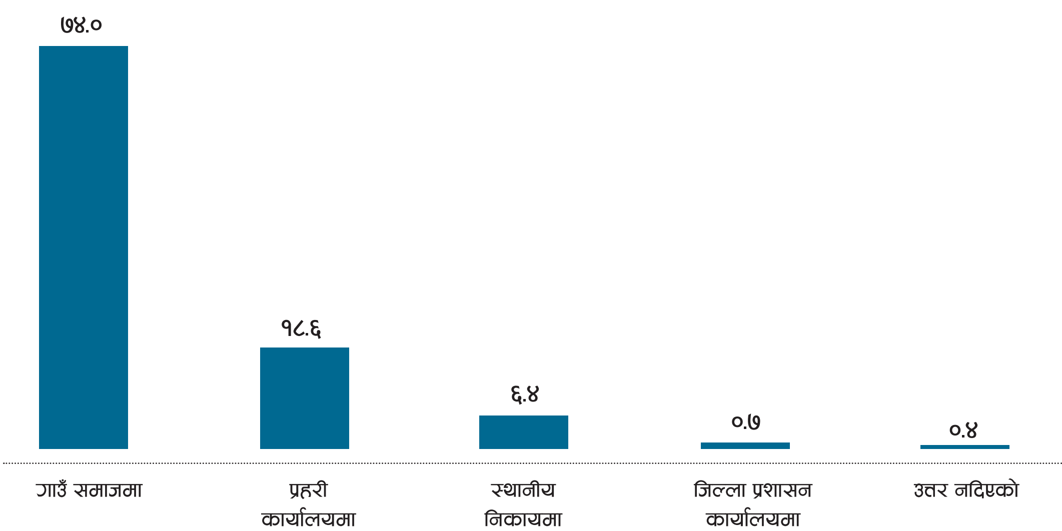

पीडित र कसूरदारका बिच भएको मेलमिलाप पश्चातको सम्बन्ध

अपराधिक घटना स्थानीयस्तरमा मिलापत्र हुने गरेको छ भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई अपराधको घटनाबाट पीडित र कसूरदारका बिच मिलापत्र भए पश्चात् उनीहरु बिच कस्तो सम्बन्ध हुने गरेको छ भनी सोधिएकोमा ४८.४० प्रतिशतले खासै राम्रो सम्बन्ध हुन नसकेको, ३९.०० प्रतिशतले राम्रो सम्बन्ध हुने गरेको, ७.४० प्रतिशतले सम्बन्ध बिग्रेको, ४.६० प्रतिशतले थाहा नभएको जवाफ दिएका थिए भने ०.६० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.१७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.१७

पीडित र कसूरदारका बीच भएको मेलमिलाप पश्चातको सम्बन्ध

जिल्ला	सम्बन्ध राम्रो हुने गरेको छ	खासै राम्रो सम्बन्ध हुँदैन	सम्बन्ध बिग्रेको हुन्छ	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	४३.५	५०.५	४.२	१.४	०.५	१००
मोरङ्ग	४०.७	४६.१	८.१	३.९	१.२	१००
सप्तरी	३७.९	४८.३	७.३	५.७	०.८	१००
सिन्धुपाल्चोक	५६.७	२८.७	१.१	१३.५	०.०	१००
काठमाण्डौ	२७.३	६२.५	५.७	२.३	२.३	१००
पर्सा	५४.२	३७.१	७.७	०.७	०.३	१००
कास्की	५६.०	३८.७	१.३	२.७	१.३	१००
बाँके	२७.२	४७.७	१४.६	९.६	०.८	१००
जुम्ला	११.५	७०.२	१६.८	१.५	०.०	१००
बझाङ्ग	२७.८	६५.६	३.५	३.१	०.०	१००
जम्मा	**३९.०**	**४८.४**	**७.४**	**४.६**	**०.६**	**१००**

मिलापत्र भएका अपराधमा अनुसन्धान भए वा नभएको

आपराधिक घटना स्थानीयस्तरमा मिलापत्र हुने गरेको छ भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई मिलापत्र भएका अपराधको अनुसन्धान हुने गरेको छ छैन भनी सोधिएकोमा ६०.९० प्रतिशतले अनुसन्धान हुने नगरेको, २४.६० प्रतिशतले थाहा नभएको, १३.९ प्रतिशतले अनुसन्धान हुने गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.६० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.१८ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.१८

मिलापत्र भएका अपराधमा अनुसन्धान भए वा नभएको

जिल्ला	छ	छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	८.३	८७.५	३.२	०.९	१००
मोरङ्ग	१८.२	५८.९	२१.७	१.२	१००
सप्तरी	१८.४	६५.१	१६.५	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	७.३	७१.९	२०.८	०.०	१००
काठमाण्डौ	३.४	६८.२	२५.०	३.४	१००
पर्सा	२९.१	५८.२	१२.४	०.३	१००
कास्की	१३.३	६८.०	१७.३	१.३	१००
बाँके	१०.५	४७.७	४१.०	०.८	१००
जुम्ला	१.५	३५.९	६२.६	०.०	१००
बझाङ्ग	९.७	५०.७	३९.६	०.०	१००
जम्मा	**१३.५**	**६०.५**	**२४.६**	**०.६**	**१००**

मिलापत्र गर्न उपयुक्त हुने अपराधिक घटनाहरू

उत्तरदातालाई सरकार वादी हुने फौजदारी अपराधको घटनाहरूमध्ये के कस्ता प्रकृतिका घटनाहरूमा मेलमिलाप/मिलापत्र गर्न उपयुक्त हुन्छ भनी सोधिएकोमा ४७.९० प्रतिशतले पारिवारिक प्रकृतिका घटनाहरूमा, ३९.९० प्रतिशतले सामान्य प्रकृतिका सामाजिक अपराधमा, ७.५० प्रतिशतले सबै प्रकृतिका अपराधमा मेलमिलाप/मिलापत्र गर्न नहुने र २.३ प्रतिशतले सबै प्रकृतिका मुद्दामा मिलापत्र गर्न हुने जवाफ दिएका थिए भने २.५० प्रतिशतले जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.१९ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.१९

मिलापत्र गर्न उपयुक्त हुने अपराधिक घटनाहरु

जिल्ला	पारिवारिक	सामान्य प्रकृतिका सामाजिक अपराध	सबै प्रकृतिका अपराध	कुनै पनि अपराधमा मेलमिलाप/ मिलापत्र गर्न नहुने	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३९.१	५२.७	२.७	१.१	४.३	१००
मोरङ्ग	३९.४	४४.१	१.१	१३.१	२.२	१००
सप्तरी	४२.१	३८.७	२.३	१४.६	२.३	१००
सिन्धुपाल्चोक	४९.७	४२.८	१.६	२.०	४.०	१००
काठमाण्डौ	७३.९	१२.०	२.७	८.२	३.१	१००
पर्सा	५८.७	२४.४	७.३	६.४	३.१	१००
कास्की	४३.५	५४.२	०.७	०.७	०.९	१००
बाँके	५७.३	३४.९	३.६	२.४	१.८	१००
जुम्ला	२७.४	४६.३	०.०	२४.५	१.८	१००
बझाङ्ग	४७.१	४८.७	०.९	१.८	१.६	१००
जम्मा	**४७.९**	**३९.९**	**२.३**	**७.५**	**२.५**	**१००**

असमर्थ व्यक्तिलाई निःशुल्क कानूनी सहायताको उपलब्धताको जानकारी भए नभएको

उत्तरदातालाई असमर्थ व्यक्तिलाई नेपाल सरकारले उपलब्ध गराउने निःशुल्क कानूनी सहायताका सम्बन्धमा जानकारी छ छैन भनी सोधिएकोमा ८७.७० प्रतिशतले जानकारी नभएको, ११.१० प्रतिशतले जानकारी रहेको र १.२० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.२० मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.२०

असमर्थ व्यक्तिलाई निशुल्क कानूनी सहायता सम्बन्धमा जानकारी भए नभएको

जिल्ला	छ	छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	९.७	८८.७	१.६	१००
मोरङ्ग	७.८	९१.३	०.९	१००
सप्तरी	११.५	८८.१	०.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	१२.७	८६.४	०.९	१००
काठमाण्डौ	९.६	८९.८	०.७	१००
पर्सा	१६.२	८२.४	१.३	१००
कास्की	१०.९	८६.८	२.२	१००
बाँके	१२.२	८६.०	१.८	१००
जुम्ला	९.१	८९.५	१.३	१००
बझाङ्ग	१०.९	८८.०	१.१	१००
जम्मा	**११.१**	**८७.७**	**१.२**	**१००**

चित्र नं. ५.१०

असमर्थ व्यक्तिलाई निशुल्क कानूनी सहायता सम्बन्धमा जानकारी भए नभएको

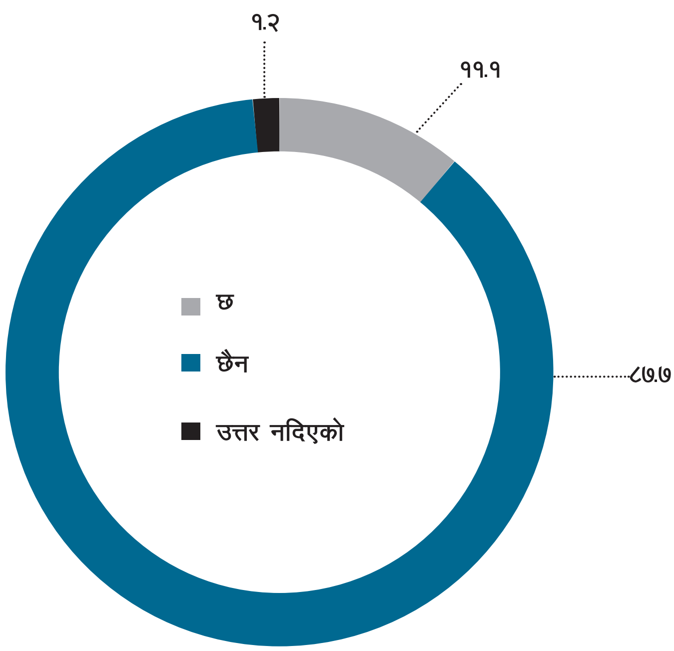

नि:शुल्क कानूनी सहायता उपलब्ध गराउने निकाय वा संयन्त्रको जानकारी भए नभएको

असमर्थ व्यक्तिलाई नेपाल सरकारले उपलब्ध गराउने नि:शुल्क कानूनी सहायताका सम्बन्धमा जानकारी छ भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई नि:शुल्क कानूनी सहायता कुन निकाय वा संयन्त्र मार्फत पाइने गरेको छ भनी सोधिएकोमा ४१.२० प्रतिशतले जिल्ला कानूनी सहायता समितिबाट, २४.८० प्रतिशतले वैतनिक कानून व्यवसायीबाट, १४.८० प्रतिशतले सरकारी वकिलबाट, ६.८० प्रतिशतले कानूनी सहायता प्राप्त हुने गरेको छैन, ६.४० प्रतिशतले अन्यबाट र २.७० प्रतिशतले आफूले रोजेको कानून व्यवसायीबाट मात्र प्राप्त हुने गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ३.१० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफ तालिका नं. ५.२१ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.२१

नि:शुल्क कानुनी सहायता उपलब्ध गराउने निकाय वा संयन्त्रको जानकारी भए नभएको

जिल्ला	सरकारी वकीलबाट प्राप्त हुने गरेको	जिल्ला कानूनी सहायता समितिबाट प्राप्त हुने गरेको	वैतनिक वकिलबाट प्राप्त हुने गरेको	आफूले रोजेको कानून व्यवसायीबाट मात्र प्राप्त हुने गरेको	कानूनी सहायता प्राप्त हुने गरेको छैन	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६.७	६४.४	४.४	८.९	११.१	२.२	२.२	१००
मोरङ्ग	१८.९	४५.९	१८.९	०.०	२.७	५.४	८.१	१००
सप्तरी	११.८	३७.३	२७.५	२.०	१५.७	३.९	२.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	२१.१	४३.९	१०.५	१.८	०.०	२२.८	०.०	१००
काठमाण्डौ	१०.६	३८.३	३४.०	२.१	०.०	१०.६	४.३	१००
पर्सा	२२.७	५८.७	१०.७	१.३	२.७	४.०	०.०	१००
कास्की	१०.०	४६.०	१२.०	२.०	१६.०	४.०	१०.०	१००
बाँके	२२.४	२२.४	३६.२	०.०	६.९	५.२	६.९	१००
जुम्ला	०.०	११.९	८३.३	२.४	०.०	२.४	०.०	१००
बझाङ्ग	१६.०	३६.०	२४.०	८.०	१४.०	२.०	०.०	१००
जम्मा	**१४.८**	**४१.२**	**२४.८**	**२.७**	**६.८**	**६.४**	**३.१**	**१००**

नि:शुल्क कानूनी सहायताको प्रभावकारिता

असमर्थ व्यक्तिलाई नेपाल सरकारले उपलब्ध गराउने नि:शुल्क कानूनी सहायताका सम्बन्धमा जानकारी छ भन्ने जवाफ दिएको उत्तरदातालाई जिल्ला कानूनी सहायता वा वैतनिक वकिलबाट उपलब्ध गराउने निशुल्क कानूनी सहायता कत्तिको प्रभावकारी छ भनी सोधिएकोमा ५९.२० प्रतिशतले सामान्य रहेको, १८.३० प्रतिशतले प्रभावकारी नरहेको, १५.१० प्रतिशतले एकदमै प्रभावकारी रहेको भनी जवाफ दिएका थिए भने ७.४० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.२२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५.२२

निःशुल्क कानुनी सहायताको प्रभावकारिता

जिल्ला	एकदमै प्रभावकारी	सामान्य	प्रभावकारी छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	११.६	७२.१	१४.०	२.३	१००
मोरङ्ग	२२.९	४८.६	१४.३	१४.३	१००
सप्तरी	११.८	६०.८	२५.५	२.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	३.५	६८.४	१२.३	१५.८	१००
काठमाण्डौ	१७.४	५४.३	१५.२	१३.०	१००
पर्सा	३६.५	४१.९	२१.६	०.०	१००
कास्की	१४.०	५४.०	१२.०	२०.०	१००
बाँके	१०.९	५०.९	३०.९	७.३	१००
जुम्ला	२.४	६४.३	३१.०	२.४	१००
बझाङ्ग	१२.२	८३.७	४.१	०.०	१००
जम्मा	**१५.१**	**५९.२**	**१८.३**	**७.४**	**१००**

निःशुल्क कानूनी सहायता प्रभावकारी नहुनुका कारण

असमर्थ व्यक्तिलाई नेपाल सरकारले उपलब्ध गराउने निःशुल्क कानूनी सहायताका सम्बन्धमा जानकारी छ भन्ने जवाफ दिएको उत्तरदातालाई निःशुल्क कानूनी सहायता प्रभावकारी नहुनुका कारण सोधिएकोमा ४१.२० प्रतिशतले पर्याप्त ध्यान नदिएको, २३.३० प्रतिशतले कानूनी सहायता प्रदान गर्ने कर्मचारी वा वैतनिक वकिलमा अनुभवको कमी भएको कारण, १६.१० प्रतिशतले स्रोत र साधनको कमी, २.८० प्रतिशतले अन्य कारण भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १६.५० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.२३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.२३

नि:शुल्क कानुनी सहायताको प्रभावकारिता नहुनुका कारण

जिल्ला	कानूनी सहायता प्रदान गर्ने कर्मचारी वा वैतनिक वकीलले पर्याप्त ध्यान नदिएको कारणबाट	कानूनी सहायता प्रदान गर्ने कर्मचारी वा वैतनिक वकीलमा अनभवको कमी भएको कारणबाट	जिल्ला कानूनी सहायता समितिमा स्रोत र साधनको कमी भएको कारणबाट	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३४.१	१५.९	२९.५	९.१	११.४	१००
मोरङ्ग	२८.६	१७.१	३१.४	०.०	२२.९	१००
सप्तरी	५१.०	१३.७	१५.७	५.९	१३.७	१००
सिन्धुपाल्चोक	२८.१	३.५	४०.४	५.३	२२.८	१००
काठमाण्डौ	३४.८	१९.६	२८.३	०.०	१७.४	१००
पर्सा	६९.९	१६.४	८.२	४.१	१.४	१००
कास्की	२२.०	१०.०	१२.०	०.०	५६.०	१००
बाँके	४०.०	१४.५	२७.३	०.०	१८.२	१००
जुम्ला	६१.९	२३.८	१४.३	०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	२८.६	३०.६	३२.७	२.०	६.१	१००
जम्मा	**४१.२**	**१६.१**	**२३.३**	**२.८**	**१६.५**	**१००**

चित्र नं. ५.११

नि:शुल्क कानुनी सहायताको प्रभावकारिता नहुनुका कारण

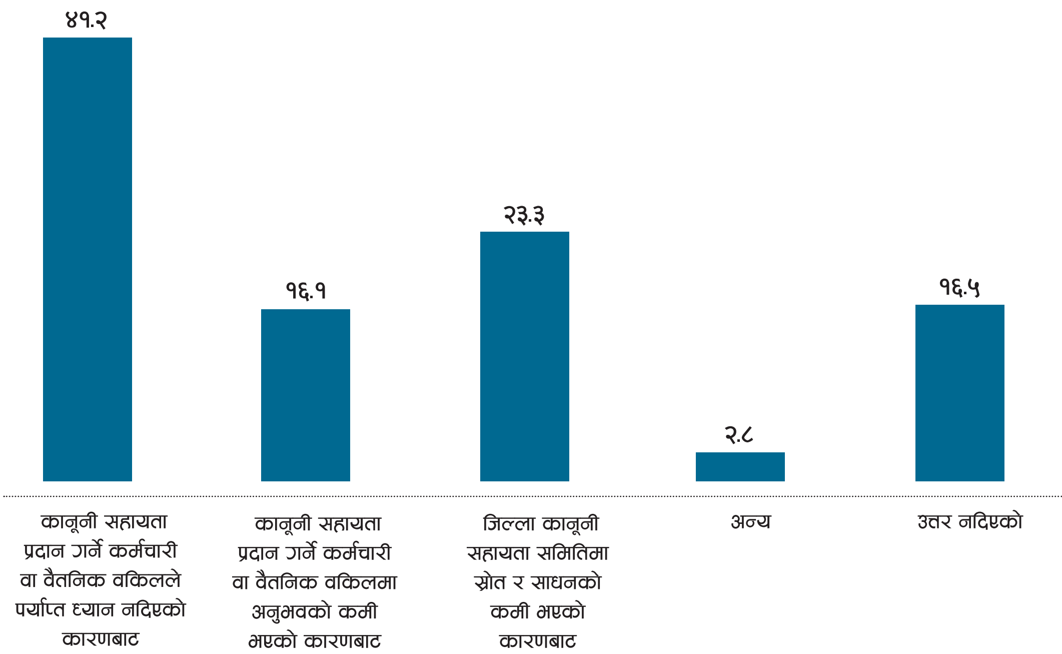

निर्दोष व्यक्तिले सजाय पाए नपाएको

उत्तरदातालाई अपराधमा संलग्न नभएको (निर्दोष) व्यक्तिले सजाय पाएको छ छैन भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ७७.८० प्रतिशतले सजाय नपाएको, २१.०० प्रतिशतले सजाय पाएको भनी जवाफ दिएका थिए भने १.२० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.२४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.२४

निर्दोष व्यक्तिले सजाय पाए नपाएको

जिल्ला	छ	छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१०.४	८६.७	२.९	१००
मोरङ्ग	३५.२	६३.९	०.९	१००
सप्तरी	१५.८	८३.८	०.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	६.९	९१.८	१.३	१००
काठमाण्डौ	२२.३	७६.८	०.९	१००
पर्सा	५१.१	४७.३	१.६	१००
कास्की	१४.५	८४.२	१.३	१००
बाँके	३३.८	६५.१	१.१	१००
जुम्ला	१२.५	८६.४	१.१	१००
बझाङ्ग	७.८	९२.०	०.२	१००
जम्मा	**२१.०**	**७७.८**	**१.२**	**१००**

कसूरदार ठहरिएका व्यक्तिहरू सजाय भुक्तान नगरी खुल्ला रूपमा घुमफिर गरे वा नगरेको

उत्तरदातालाई अदालतबाट कसूरदार ठहरिएका व्यक्तिहरु सजाय भुक्तान नगरी खुल्ला रूपमा घुमफिर गरेको देख्नु भएको छ भनी सोधिएकोमा ५६.३० प्रतिशतले त्यसरी घुमफिर नगरेको, ३२.७० प्रतिशतले थाहा नभएको, ९.२० प्रतिशतले घुमफिर गर्ने गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.८० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.२५ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.२५

कसूरदार ठहरिएका व्यक्तिहरु सजाय भुक्तान नगरी खुल्ला रुपमा घुमफिर गरे वा नगरेको

जिल्ला	छ	छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३.२	८४.४	९.०	३.४	१००
मोरङ्ग	८.९	३८.५	५१.९	०.७	१००
सप्तरी	९.२	५७.२	३०.२	३.४	१००
सिन्धुपाल्चोक	३.३	५५.५	४०.१	१.१	१००
काठमाण्डौ	६.५	४०.५	४९.९	३.१	१००
पर्सा	२०.४	६४.०	१४.४	१.१	१००
कास्की	२.२	७९.०	१७.०	१.८	१००
बाँके	३३.३	३२.०	३३.३	१.३	१००
जुम्ला	१.३	५२.८	४४.३	१.६	१००
बझाङ्ग	२.९	५९.८	३६.७	०.७	१००
जम्मा	**५.२**	**५६.३**	**३२.७**	**१.८**	**१००**

पीडितहरूको लागि संचालित राहत र पुनः स्थापना कार्यक्रमको बारेमा जानकारी रहे नरहेको

उत्तरदातालाई अपराध पीडितहरूको लागि राहत र पुनःस्थापनाको लागि संचालन भएका कार्यक्रमको बारेमा जानकारी रहे नरहेको सोधिएकोमा ४५.७० प्रतिशतले जानकारी नरहेको, ४४.५० प्रतिशतले थाहा नभएको, ८.५० प्रतिशतले जानकारी रहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.३० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.२६ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.२६

पीडितहरुको लागि संचालित राहत र पुन: स्थापना कार्यक्रमको बारेमा जानकारी रहे नरहेको

जिल्ला	छ	छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	४.३	७०.१	२३.५	२.०	१००
मोरङ्ग	८.२	४३.४	४७.४	०.९	१००
सप्तरी	१३.१	५१.१	३२.७	३.२	१००
सिन्धुपाल्चोक	३.१	४८.३	४७.०	१.६	१००
काठमाण्डौ	८.०	२०.३	६९.७	२.०	१००
पर्सा	२२.४	६२.२	१४.४	०.९	१००
कास्की	९.२	५८.५	३१.०	१.३	१००
बाँके	११.१	४९.६	३८.७	०.७	१००
जुम्ला	२.९	१५.६	८०.६	०.९	१००
बझाङ्ग	२.२	३८.०	५९.८	०.०	१००
जम्मा	**८.५**	**४५.७**	**४४.५**	**१.३**	**१००**

चित्र नं. ५.१२

पीडितहरुको लागि संचालित राहत र पुन: स्थापना कार्यक्रमको बारेमा जानकारी रहे नरहेको

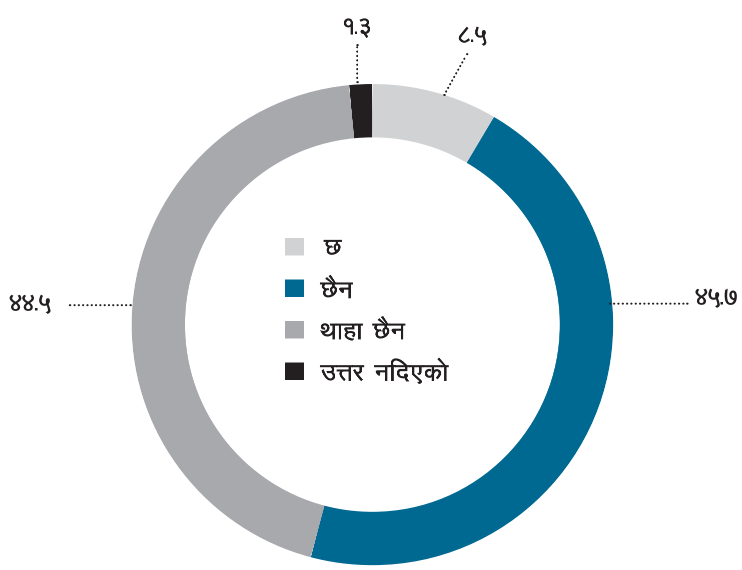

अपराध पीडितहरूको लागि राहत र पुनः स्थापनाका कार्यक्रम संचालनको आवश्यकता रहे नरहेको

उत्तरदातालाई अपराध पीडितहरूको लागि राहत र पुनः स्थापनाको कुनै कार्यक्रम संचालनको आवश्यकता महसुस गर्नु भएको छ भनी सोधिएकोमा ७३.५० प्रतिशतले आवश्यकता रहेको, १९.३० प्रतिशतले थाहा नभएको, ५.९० प्रतिशतले आवश्यक नरहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.३० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.२७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.२७

अपराध पीडितहरुको लागि राहत र पुनः स्थापनाका कार्यक्रम संचालनको आवश्यकता रहे नरहेको

जिल्ला	छ	छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६०.६	१६.१	२१.७	१.६	१००
मोरङ्ग	८८.९	६.९	३.१	१.१	१००
सप्तरी	७६.८	५.६	१५.३	२.३	१००
सिन्धुपाल्चोक	५८.१	५.१	३५.२	१.६	१००
काठमाण्डौ	४५.०	६.५	४५.९	२.७	१००
पर्सा	९२.७	३.६	२.९	०.९	१००
कास्की	८७.९	४.२	६.७	१.१	१००
बाँके	८५.६	४.२	११.१	०.९	१००
जुम्ला	६२.८	४.२	३२.१	०.९	१००
बझाङ्ग	७६.९	४.४	१८.७	०.०	१००
जम्मा	**७३.५**	**५.९**	**१९.३**	**१.३**	**१००**

चित्र नं. ५.१३

अपराध पीडितहरुको लागि राहत र पुनः स्थापनाका कार्यक्रम संचालनको आवश्यकता रहे नरहेको

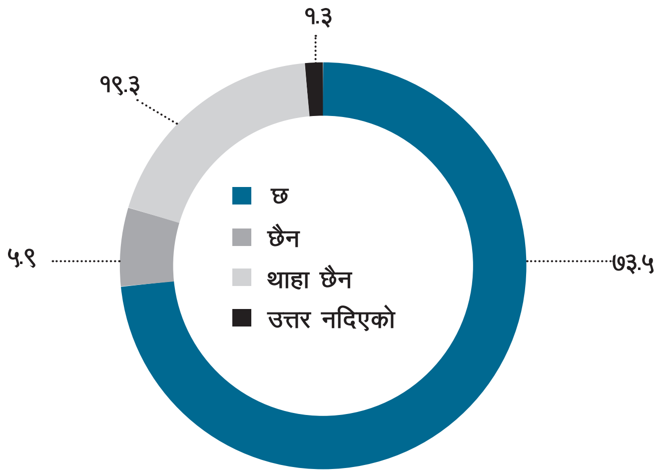

५.३ फौजदारी न्याय प्रणालीको प्रभावकारिता प्रति पीडितको धारणा

उत्तरदाता पीडित भएको अपराधमा प्रहरी कार्यालय समक्ष कसले सूचना दिएको

अपराध पीडित उत्तरदातालाई अपराधबाट पीडित भएपछि प्रहरी कार्यालयमा कसले सूचना दिएको थियो भनी सोधिएकोमा ४५.४ प्रतिशतले आफैले, २२.४ प्रतिशतले सूचना नै नदिएको, १६.४ प्रतिशतले आफन्तले, ९.२० प्रतिशतले अन्य व्यक्तिले, ५.३० प्रतिशतले संरक्षकले भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.३० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका ५.२८ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.२८

आफू पीडित भएको अपराधमा प्रहरी कार्यालय समक्ष कसले सूचना दिएको

जिल्ला	आफैले	संरक्षकले	आफन्तले	अन्य व्यक्तिले	सूचना नै दिईएन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६६.७	०.०	०.०	०.०	०.०	३३.३	१००
मोरङ्ग	६४.०	४.०	१६.०	४.०	१२.०	०.०	१००
सप्तरी	४२.९	१४.३	२८.६	३.६	१०.७	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	३३.३	०.०	२०.०	१३.३	३३.३	०.०	१००
काठमाण्डौ	४४.४	०.०	११.१	११.१	२२.२	११.१	१००
पर्सा	४५.८	४.२	४.२	१२.५	३३.३	०.०	१००
कास्की	१४.३	०.०	०.०	०.०	८५.७	०.०	१००
बाँके	४७.८	८.७	१३.०	१७.४	१३.०	०.२२	१००
जुम्ला	३७.५	०.०	२५.०	०.०	३७.५	०.०	१००
बझाङ्ग	४०.०	०.०	३०.०	२०.०	१०.०	०.०	१००
जम्मा	**४५.४**	**५.३**	**१६.४**	**९.२**	**२२.४**	**१.३**	**१००**

अपराधबाट पीडित भएपछि प्रहरी कार्यालयमा सूचना नदिनुको कारण

अपराधबाट पीडित भएपछि प्रहरी कार्यालयमा सूचना नदिएको भन्ने जवाफ दिएका उत्तरदातालाई अपराधको सूचना नदिनुको कारण के होला भनी सोधिएकोमा १३.२० प्रतिशतले डर त्रासको कारण, ११.२० प्रतिशतले झन्झट हुने भएकोले, ७.२० प्रतिशतले मिलापत्र गरेको कारण, ५.३० प्रतिशतले फौजदारी न्याय प्रणालीप्रति नै विश्वास नभएको कारण, ४.६० प्रतिशतले सूचना कहाँ दिने भन्ने कुरा थाहा नभएर भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ५३.३० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका ५.२९ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.२९

अपराधबाट पीडित भएपछि प्रहरी कार्यालयमा सूचना नदिनुको कारण

जिल्ला	उजुरी कहाँ दिने भन्ने कुरा थाहा नभएर	डर त्रासको कारण	झन्झट हुने भएकोले	मिलापत्र गरेकोले	फौजदारी न्याय प्रणालीप्रति विश्वास नभएकोले	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१००.०	१००
मोरङ्ग	०.०	०.०	१६.०	०.०	८.०	४.०	७२.०	१००
सप्तरी	३.६	२१.४	१०.७	१०.७	७.१	७.१	३९.३	१००
सिन्धुपाल्चोक	०.०	६.७	१३.३	२६.७	०.०	०.०	५३.३	१००
काठमाण्डौ	११.१	०.०	११.१	०.०	०.०	११.१	६६.७	१००
पर्सा	४.२	१२.५	२०.८	०.०	४.२	४.२	५४.२	१००
कास्की	०.०	२८.६	०.०	४२.९	०.०	०.०	२८.६	१००
बाँके	४.३	८.७	८.७	०.०	८.७	८.७	६०.९	१००
जुम्ला	२५.०	१२.५	०.०	१२.५	०.०	१२.५	३७.५	१००
बझाङ्ग	१०.०	५०.०	०.०	०.०	१०.०	०.०	३०.०	१००
जम्मा	**४.६**	**१३.२**	**११.२**	**७.२**	**५.३**	**५.३**	**५३.३**	**१००**

पीडितप्रति प्रहरीबाट हुने व्यवहार

अपराधबाट पीडित उत्तरदातालाई प्रहरीबाट पीडितप्रति कस्तो व्यवहार हुने गरेको छ भनी सोधिएकोमा ४३.४ प्रतिशतले सामान्य व्यवहार हुने गरेको, २५ प्रतिशतले राम्रो व्यवहार नभएको, २०.४ प्रतिशतले राम्रो व्यवहार हुने गरेको, ७.२ प्रतिशतले थाहा नभएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ३.९ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका ५.३० मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.३०

पीडित प्रति प्रहरीबाट हुने ब्यवहार

जिल्ला	राम्रो ब्यवहार हुने गरेको	सामान्य व्यवहार हुने गरेको	राम्रो ब्यवहार हुने गरेको छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६६.७	०.०	०.०	०.०	३३.३	१००
मोरङ्ग	२४.०	५६.०	१२.०	४.०	४.०	१००
सप्तरी	३२.१	२८.६	२५.०	१०.७	३.६	१००
सिन्धुपाल्चोक	२०.०	६०.०	१३.३	६.७	०.०	१००
काठमाण्डौ	२२.२	३३.३	११.१	११.१	२२.२	१००
पर्सा	४.२	५८.३	३३.३	४.२	०.०	१००
कास्की	१४.३	४२.९	०.०	२८.६	१४.३	१००
बाँके	३०.४	३०.४	३४.८	४.३	०.०	१००
जुम्ला	०.०	५०.०	३७.५	१२.५	०.०	१००
बझाङ्ग	०.०	४०.०	६०.०	०.०	०.०	१००
जम्मा	**२०.४**	**४३.४**	**२५.०**	**७.२**	**३.९**	**१००**

पीडितप्रति सरकारी वकिलबाट हुने व्यवहार

पीडित उत्तरदातालाई सरकारी वकिलबाट कस्तो व्यवहार हुने गरेको छ भनी सोधिएकोमा ३८.८ प्रतिशतले सामान्य व्यवहार हुने गरेको, ३४.२ प्रतिशतले थाहा नभएको, ८.६ प्रतिशतले राम्रो व्यवहार हुने गरेको, अर्को ८.६ प्रतिशतले राम्रो व्यवहार नभएको भन्ने जवाफ दिए भने ९.९ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.३१ मा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५.३१

अपराधबाट पीडित प्रति सरकारी वकिलबाट हुने व्यवहार

जिल्ला	राम्रो ब्यवहार हुने गरेको	सामान्य व्यवहार हुने गरेको	राम्रो ब्यवहार हुने गरेको छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	०.०	०.०	०.०	१००.०	१००
मोरङ्ग	१६.०	१६.०	१२.०	४०.०	१६.०	१००
सप्तरी	७.१	५३.६	१४.३	१७.९	७.१	१००
सिन्धुपाल्चोक	२०.०	१३.३	१३.३	४६.७	६.७	१००
काठमाण्डौ	११.१	२२.२	०.०	३३.३	३३.३	१००
पर्सा	८.३	६६.७	०.०	२५.०	०.०	१००
कास्की	०.०	१४.३	१४.३	५७.१	१४.३	१००
बाँके	४.३	४७.८	०.०	४३.५	४.३	१००
जुम्ला	०.०	५०.०	०.०	५०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	०.०	४०.०	३०.०	३०.०	०.०	१००
जम्मा	**८.६**	**३८.८**	**८.६**	**३४.२**	**९.९**	**१००**

अपराधबाट पीडित प्रति मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत र अर्धन्यायिक निकाय) बाट हुने व्यवहार

अपराधबाट पीडित उत्तरदातालाई मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत र अर्धन्यायिक निकाय) बाट के कस्तो व्यवहार हुने गरेको छ भनी सोधिएकोमा ४०.८ प्रतिशतले सामान्य व्यवहार हुने गरेको, ३२.२ प्रतिशतले थाहा नभएको, ११.२ प्रतिशतले राम्रो व्यवहार नभएको, ८.६ प्रतिशतले राम्रो व्यवहार हुने गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ७.२ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका ५.३२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.३२

अपराधबाट पीडित प्रति मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत र अर्धन्यायिक निकाय) बाट हुने व्यवहार

जिल्ला	राम्रो ब्यवहार हुने गरेको	सामान्य व्यवहार हुने गरेको	राम्रो ब्यवहार हुने गरेको छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	०.०	०.०	३३.३	६६.७	१००
मोरङ्ग	१२.०	३६.०	८.०	३२.०	१२.०	१००
सप्तरी	३.६	५०.०	२१.४	२१.४	३.६	१००
सिन्धुपाल्चोक	२०.०	१३.३	२०.०	४०.०	६.७	१००
काठमाण्डौ	०.०	११.१	११.१	५५.६	२२.२	१००
पर्सा	१६.७	५८.३	४.२	२०.८	०.०	१००
कास्की	०.०	२८.६	०.०	५७.१	१४.३	१००
बाँके	८.७	३९.१	१७.४	३४.८	०.०	१००
जुम्ला	०.०	३७.५	०.०	५०.०	१२.५	१००
बझाङ्ग	०.०	८०.०	०.०	२०.०	०.०	१००
जम्मा	**८.६**	**४०.८**	**११.२**	**३२.२**	**७.२**	**१००**

पीडितले जिल्ला कानूनी सहायता समिति वा वैतनिक वकिलबाट निःशुल्क कानूनी सहायता पाए नपाएको

पीडित उत्तरदातालाई जिल्ला कानूनी सहायता समिति वा वैतनिक कानून व्यवसायीबाट निःशुल्क कानूनी सहायता पाउनु भएको थियो वा थिएन भनी सोधिएकोमा ८७.५ प्रतिशतले कानूनी सहायता नपाएको, ४.६ प्रतिशतले कानूनी सहायता पाएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ७.९ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका ५.३३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५.३३

जिल्ला कानूनी सहायता समिति वा वैतनिक वकिलबाट कानूनी सहायता पाए नपाएको

जिल्ला	थियो	थिएन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	३३.३	६६.७	१००
मोरङ्ग	०.०	९२.०	८.०	१००
सप्तरी	७.१	८५.७	७.१	१००
सिन्धुपाल्चोक	६.७	८६.७	६.७	१००
काठमाण्डौ	०.०	७७.८	२२.२	१००
पर्सा	४.२	९१.७	४.२	१००
कास्की	०.०	७१.४	२८.६	१००
बाँके	०.०	१००.०	०.०	१००
जुम्ला	१२.५	८७.५	०.०	१००
बझाङ्ग	२०.०	८०.०	०.०	१००
जम्मा	**४.६**	**८७.५**	**७.९**	**१००**

आफू पीडित भएको मुद्दाको कारबाही/निर्णयको जानकारी पीडितलाई गराए नगराएको

अपराधबाट पीडित भएका उत्तरदातालाई आफू पीडित भएको मुद्दाको कारबाही/निर्णयको जानकारी गराउने गरेको छ छैन भनी सोधिएकोमा २९.६ प्रतिशतले जानकारी गराएको, २७ प्रतिशतले थाहा नभएको, २२.४ प्रतिशतले जानकारी नगराएको, १३.२ प्रतिशतले अदालतमा बकपत्रका लागि मात्र झिकाउने गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ७.९ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका ५.३४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.३४

आफू पीडित भएको मुद्दाको कारबाही/निर्णयको जानकारी पीडितलाई गराए नगराएका

जिल्ला	जानकारी गराउने गरेको	अदालतमा वकपत्रका लागि मात्र झिकाउने गरेको	जानकारी गराउने गरेको छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	०.०	०.०	३३.३	६६.७	१००
मोरङ्ग	२०.०	२०.०	२०.०	२८.०	१२.०	१००
सप्तरी	४२.९	१४.३	७.१	३२.१	३.६	१००
सिन्धुपाल्चोक	३३.३	६.७	४६.७	६.७	६.७	१००
काठमाण्डौ	११.१	११.१	३३.३	२२.२	२२.२	१००
पर्सा	४१.७	१६.७	१६.७	२०.८	४.२	१००
कास्की	२८.६	०.०	१४.३	२८.६	२८.६	१००
बाँके	३०.४	१३.०	२१.७	३४.८	०.०	१००
जुम्ला	१२.५	१२.५	१२.५	६२.५	०.०	१००
बझाङ्ग	२०.०	१०.०	६०.०	१०.०	०.०	१००
जम्मा	**२९.६**	**१३.२**	**२२.४**	**२७.०**	**७.९**	**१००**

संवेदनशील मुद्दामा पीडितको गोपनीयता राखे नराखेको

अपराधबाट पीडित भएका उत्तरदातालाई महिला हिंसा, मानव बेचबिखन, जबरजस्ती करणी जस्ता संवेदनशील मुद्दामा अनुसन्धान देखि मुद्दा फैसलाको चरणसम्म पीडितको गोपनीयता कायम गरिएको छ, छैन भनी सोधिएकोमा ५२.६ प्रतिशतले गोपनीयता कायम नगरेको र ३१.६ प्रतिशतले गोपनीयता कायम गरिएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १५.८ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका ५.३५ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.३५

संवेदनशील मुद्दामा पीडितको गोपनीयता राखे नराखेको

जिल्ला	छ	छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	३३.३	६६.७	१००
मोरङ्ग	२४.०	५२.०	२४.०	१००
सप्तरी	५३.६	२८.६	१७.९	१००
सिन्धुपाल्चोक	६.७	६६.७	२६.७	१००
काठमाण्डौ	३३.३	३३.३	३३.३	१००
पर्सा	३३.३	६६.७	०.०	१००
कास्की	१४.३	४२.९	४२.९	१००
बाँके	२१.७	७८.३	०.०	१००
जुम्ला	५०.०	३७.५	१२.५	१००
बझाङ्ग	५०.०	५०.०	०.०	१००
जम्मा	**३१.६**	**५२.६**	**१५.८**	**१००**

चित्र नं. ५.१४

संवेदनशील मुद्दामा पीडितको गोपनीयता राखे नराखेको

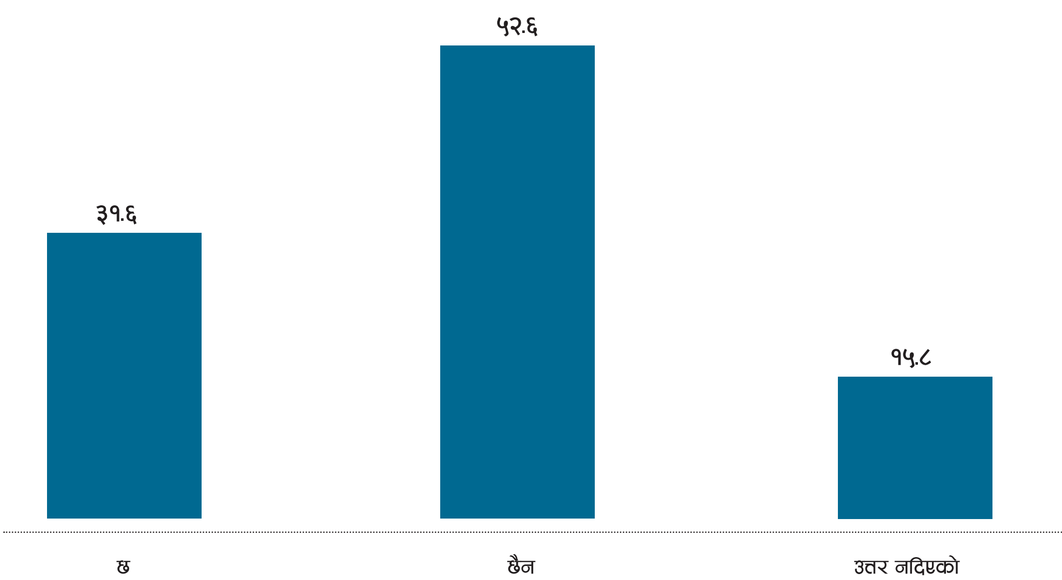

अपराध पीडितलाई तत्कालै क्षतिपूर्ति दिने कानूनी व्यवस्था आवश्यक भए नभएको

अपराधबाट पीडित भएका उत्तरदातालाई तत्कालै क्षतिपूर्ति दिने कानूनी व्यवस्था हुन आवश्यक छ, छैन भनी सोधिएकोमा ७३.० प्रतिशतले तत्काल आवश्यक रहेको, १४.५ प्रतिशतले आवश्यकता नभएको भनी जवाफ दिएका थिए भने १२.५ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका ५.३६ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.३६

अपराध पीडितलाई तत्कालै क्षतिपूर्ति दिने कानूनी व्यवस्था आवश्यक भए नभएको

जिल्ला	छ	छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	०.०	१००.०	१००
मोरङ्ग	७६.०	१६.०	८.०	१००
सप्तरी	७५.०	७.१	१७.९	१००
सिन्धुपाल्चोक	६६.७	२०.०	१३.३	१००
काठमाण्डौ	४४.४	११.१	४४.४	१००
पर्सा	६२.५	२९.२	८.३	१००
कास्की	७१.४	१४.३	१४.३	१००
बाँके	८७.०	१३.०	०.०	१००
जुम्ला	८७.५	१२.५	०.०	१००
बझाङ्ग	१००.०	०.०	०.०	१००
जम्मा	**७३.०**	**१४.५**	**१२.५**	**१००**

चित्र नं. ५.१५

अपराध पीडितलाई तत्कालै क्षतिपूर्ति दिने कानूनी व्यवस्था आवश्यक भए नभएको

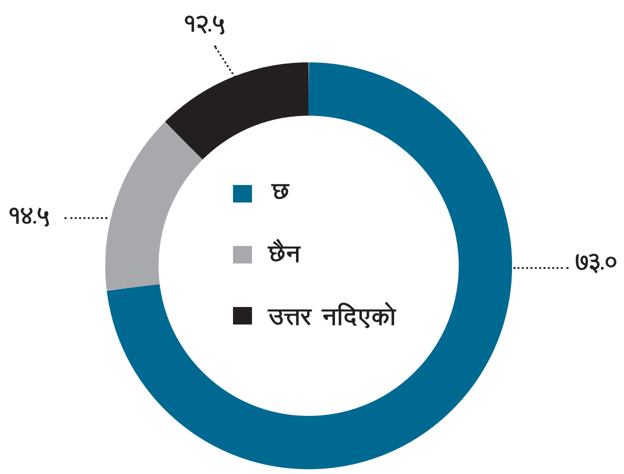

सरकारले गम्भीर प्रकृतिका फौजदारी मुद्दाहरू फिर्ता लिन उपयुक्त हुने नहुने

अपराधबाट पीडित भएका उत्तरदातालाई सरकारवादी भई चलेका गम्भीर प्रकृतिका फौजदारी मुद्दाहरु सरकारले निर्णय गरी फिर्ता लिनु उपयुक्त हो वा होइन भनी सोधिएकोमा ६५.६ प्रतिशतले उपयुक्त होइन, १७.३ प्रतिशतले झुट्टा मुद्दा फिर्ता लिनु राम्रो हो, ९.५ प्रतिशतले थाहा छैन र ६.२ प्रतिशतले ठिकै हो भनी जवाफ दिएका थिए भने १.४ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका ५.३७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.३७

सरकारले गम्भीर प्रकृतिका फौजदारी मुद्दाहरु फिर्ता लिन उपयुक्त हुने नहुने

जिल्ला	फिर्ता लिनु उपयुक्त होइन	ठिकै हो	झुट्टा मुद्दा फिर्ता लिनु राम्रो हो	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	७८.८	७.२	५.७	५.२	३.२	१००
मोरङ्ग	५९.२	२.७	२८.३	९.१	०.७	१००
सप्तरी	६०.१	१२.२	१७.६	९.२	०.९	१००
सिन्धुपाल्चोक	६४.१	०.९	८.९	२४.३	१.८	१००
काठमाण्डौ	८६.०	३.१	२.४	६.९	१.६	१००
पर्सा	६०.२	२१.१	१३.८	४.२	०.७	१००
कास्की	६५.८	४.०	२५.२	४.०	०.९	१००
बाँके	६२.२	५.६	२४.०	६.०	२.२	१००
जुम्ला	६०.१	३.८	२३.६	१२.०	०.४	१००
बझाङ्ग	६०.०	१.६	२३.१	१३.६	१.८	१००
जम्मा	**६५.६**	**६.२**	**१७.३**	**९.५**	**१.४**	**१००**

चित्र नं. ५.१६

सरकारले गम्भीर प्रकृतिका फौजदारी मुद्दाहरु फिर्ता लिन उपयुक्त हुने नहुने

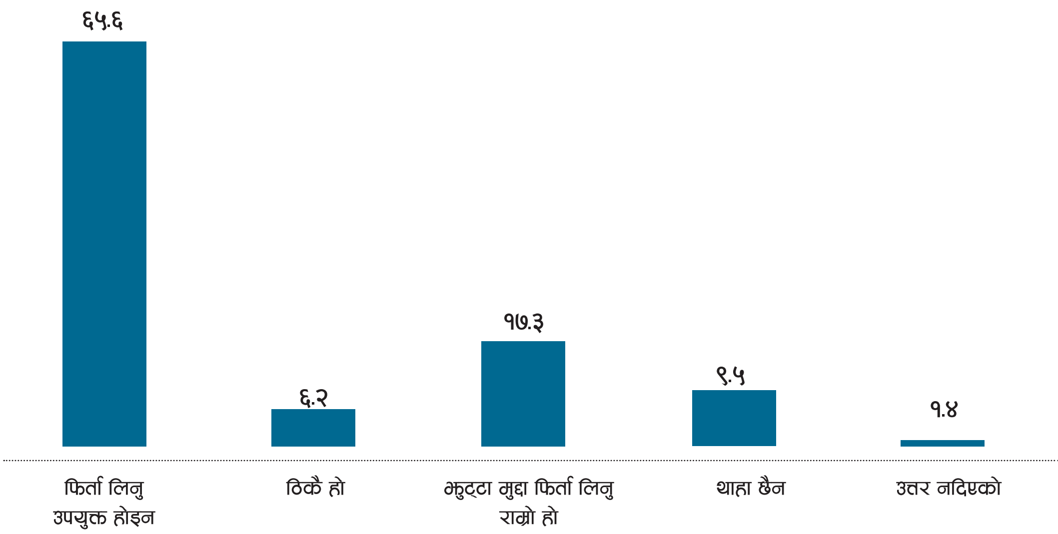

सरकारले मुद्दा फिर्ता लिने निर्णय गर्दा अपराधबाट पीडित व्यक्तिको पूर्व सहमति आवश्यक भए नभएको

गंभीर प्रकृतिका फौजदारी मुद्दा सरकारले फिर्ता लिने निर्णय गर्नु अघि त्यस्तो अपराधबाट पीडित व्यक्तिको पूर्व सहमति आवश्यक छ छैन भनी सोधिएकोमा ६४.४ प्रतिशतले पीडितको पूर्व सहमति आवश्यक रहेको, ५.२ प्रतिशतले पूर्व सहमति आवश्यक नरहेको र २५.० प्रतिशतले थाहा नभएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ५.५प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.३८ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.३८

सरकारले मुद्दा फिर्ता लिने निर्णय गर्दा अपराधबाट पीडित व्यक्तिको पूर्व सहमति आवश्यक भए नभएको

जिल्ला	आवश्यक छ	आवश्यक छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	५९.८	३.९	२३.५	१२.७	१००
मोरङ्ग	७४.९	३.३	१५.८	६.०	१००
सप्तरी	७१.३	५.१	१८.०	५.६	१००
सिन्धुपाल्चोक	२८.६	१.९	६४.६	५.०	१००
काठमाण्डौ	३०.८	४.६	५३.८	१०.८	१००
पर्सा	७२.८	२०.०	५.६	१.७	१००
कास्की	८९.७	१.९	५.१	३.२	१००
बाँके	७६.६	५.३	१४.०	४.१	१००
जुम्ला	५३.१	३.९	३८.५	४.५	१००
बझाङ्ग	६२.८	०.६	२९.४	७.२	१००
जम्मा	**६४.४**	**५.२**	**२५.०**	**५.५**	**१००**

पीडितको न्यायमा सरकारको संवेदनशीलता

अपराधबाट पीडित भएका व्यक्तिलाई पीडितको न्याय प्राप्तिमा सरकार कत्तिको संवेदनशील रहेको छ भनी सोधिएकोमा ४२.२ प्रतिशतले अलि अलि संवेदनशील रहेको, २१.३ प्रतिशतले थाहा नभएको, १९.९ प्रतिशतले संवेदनशील नरहेको, १४.८ प्रतिशतले संवेदनशील रहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.८ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.३९ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.३९

पीडितको न्यायमा सरकारको संवेदनशीलता

जिल्ला	संवेदनशील छ	अलि अलि संवेदनशील छ	संवेदनशील छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१७.९	४१.९	१८.१	१९.७	२.५	१००
मोरङ्ग	२५.२	४७.७	११.८	१४.७	०.७	१००
सप्तरी	१६.४	४२.३	२३.६	१५.१	२.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	४.७	४०.३	६.५	४६.५	२.०	१००
काठमाण्डौ	१७.८	२३.४	३०.३	२५.२	३.३	१००
पर्सा	२७.८	३७.८	२६.९	७.१	०.४	१००
कास्की	१८.३	५३.३	९.८	१७.०	१.६	१००
बाँके	१०.७	४४.९	२९.३	१२.२	२.९	१००
जुम्ला	३.६	२८.३	३३.६	३३.४	१.१	१००
बझाङ्ग	६.०	६२.०	८.९	२२.४	०.७	१००
जम्मा	**१४.८**	**४२.२**	**१९.९**	**२१.३**	**१.८**	**१००**

अपराधबाट पीडित भए पछि क्षतिपूर्ति पाए नपाएको

अपराधबाट पीडित भए पछि कुनै क्षतिपूर्ति प्राप्त गरेको छ वा छैन भनी सोधिएकोमा ९१.७ प्रतिशतले क्षतिपूर्ति प्राप्त नगरेको, १.५ प्रतिशतले क्षतिपूर्ति प्राप्त गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ६.७ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका छैनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.४० मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.४०

अपराधबाट पीडित भए पछि क्षतिपूर्ति पाए नपाएको

जिल्ला	छ	छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३.६	९२.५	३.८	१००
मोरङ्ग	२.९	८७.८	९.४	१००
सप्तरी	०.९	९६.४	२.७	१००
सिन्धुपाल्चोक	०.९	९५.५	३.६	१००
काठमाण्डौ	०.९	९५.५	३.६	१००
पर्सा	३.३	९५.८	०.९	१००
कास्की	०.७	६०.५	३८.८	१००
बाँके	०.७	९६.९	२.४	१००
जुम्ला	०.४	९८.९	०.७	१००
बझाङ्ग	१.१	९७.३	१.६	१००
जम्मा	**१.५**	**९१.७**	**६.७**	**१००**

अपराधबाट पीडितले क्षतिपूर्ति प्राप्त गरेको मुद्दा

अपराधबाट पीडित भए पछि क्षतिपूर्ति प्राप्त गरेको भन्ने जवाफ दिएका उत्तरदातालाई कुन मुद्दामा त्यस्तो क्षतिपूर्ति प्राप्त गरेको हो भनी सोधिएकोमा ५८.८ प्रतिशतले जबरजस्ती करणी मुद्दामा, १८.८ प्रतिशतले अन्य मुद्दामा, ८.८ प्रतिशतले मानब बेचबिखन तथा ओसारपसार सम्बन्धी मुद्दामा भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १३.८ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.४१ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.४१

अपराधबाट पीडितले क्षतिपूर्ति प्राप्त गरेको मुद्दा

जिल्ला	मानव वेचविखन तथा ओसारपसार	जबरजस्ती करणी	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	५.३	८९.५	०.०	५.३	१००
मोरङ्ग	६.७	५३.३	२६.७	१३.३	१००
सप्तरी	०.०	२५.०	५०.०	२५.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	२५.०	०.०	५०.०	२५.०	१००
काठमाण्डौ	१६.७	५०.०	१६.७	१६.७	१००
पर्सा	६.७	४६.७	३३.३	१३.३	१००
कास्की	०.०	८५.७	०.०	१४.३	१००
बाँके	०.०	१००.०	०.०	०.०	१००
जुम्ला	०.०	५०.०	५०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	४०.०	२०.०	०.०	४०.०	१००
जम्मा	**८.८**	**५८.८**	**१८.८**	**१३.८**	**१००**

५.४ फौजदारी न्याय प्रणालीप्रति सरोकारवालाको धारणा

सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गरे नगरेको

उत्तरदातालाई सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दामा मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत/अर्ध न्यायिक निकाय) समक्ष सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गर्नु भएको छ, छैन भनी सोधिएकोमा ९५.६० प्रतिशतले बकपत्र नगरेको, ३.९० प्रतिशतले बकपत्र गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.६० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.४२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.४२

सरकारी साक्षीको रुपमा बकपत्र गरे नगरेको

जिल्ला	छ	छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.७	९८.६	०.७	१००
मोरङ्ग	४.७	९४.४	०.९	१००
सप्तरी	८.८	९०.५	०.७	१००
सिन्धुपाल्चोक	३.६	९५.३	१.१	१००
काठमाण्डौ	१.८	९८.२	०.०	१००
पर्सा	६.२	९३.६	०.२	१००
कास्की	१.१	९८.०	०.९	१००
बाँके	७.३	९२.०	०.७	१००
जुम्ला	१.८	९७.६	०.७	१००
बझाङ्ग	२.७	९७.३	०.०	१००
जम्मा	**३.९**	**९५.६**	**०.६**	**१००**

बकपत्र गराउने प्रकृयामा के कस्तो सुधार

सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दामा मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत/अर्ध न्यायिक निकाय) समक्ष सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गरेको भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई बकपत्र गराउने प्रकृयामा के कस्तो सुधार गर्नु पर्ने देख्नु भएको छ भनी सोधिएकोमा ४७.१० प्रतिशतले सुरक्षा व्यवस्थामा सुधार गर्नु पर्ने, २७.६० प्रतिशतले चाडो बकपत्र सुरूवात गर्नु पर्ने, २१.३० प्रतिशतले आवश्यक खर्चको प्रबन्ध गर्नु पर्ने र १.७० प्रतिशतले अन्य सुधार गर्नु पर्ने भन्ने जवाफ दिएका थिए भने २.३० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.४३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.४३

बकपत्र गराउने प्रकृयामा के कस्तो सुधार

जिल्ला	सुरक्षा व्यवस्था	चाँडो वकपत्र सुरुवात	आवश्यक खर्चको प्रवन्ध	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३३.३	०.०	६६.७	०.०	०.०	१००
मोरङ्ग	६१.९	१४.३	१४.३	०.०	९.५	१००
सप्तरी	४६.२	२५.६	२०.५	२.६	५.१	१००
सिन्धुपाल्चोक	२५.०	३७.५	३७.५	०.०	०.०	१००
काठमाण्डौ	३३.३	४४.४	२२.२	०.०	०.०	१००
पर्सा	६४.३	१४.३	१७.९	३.६	०.०	१००
कास्की	२०.०	८०.०	०.०	०.०	०.०	१००
बाँके	३९.४	३०.३	२७.३	३.०	०.०	१००
जुम्ला	५०.०	२५.०	२५.०	०.०	०.०	१००
बभाङ्ग	५८.३	४१.७	०.०	०.०	०.०	१००
जम्मा	**४७.१**	**२७.६**	**२१.३**	**१.७**	**२.३**	**१००**

चित्र नं. ५.१७

बकपत्र गराउने प्रकृयामा के कस्तो सुधार

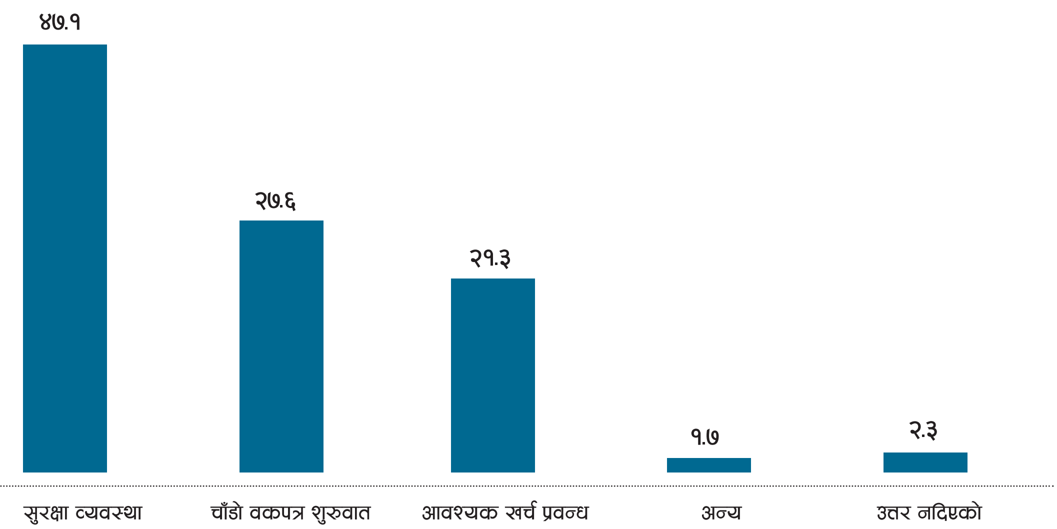

बकपत्रको लागि कुनै दवाब वा प्रभाव पर्ने वा नपर्ने

सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दामा मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत/अर्ध न्यायिक निकाय) समक्ष सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गरेको भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई बकपत्रको लागि कुनै दवाब वा प्रभाव पर्ने गर्छ गर्दैन भनी सोधिएकोमा ६९.५० प्रतिशतले दवाब वा प्रभाव पर्ने गरेको, २७.६० प्रतिशतले दवाब वा प्रभाव पर्ने नगरेको र २.३० प्रतिशतले थाहा नभएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.६० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.४४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.४४

बकपत्रको लागि कुनै दवाब वा प्रभाव पर्ने वा नपर्ने

जिल्ला	दवाव वा प्रभाव पर्ने गर्छ	दवाव वा प्रभाव पर्दैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६६.७	३३.३	०.०	०.०	१००
मोरङ्ग	६६.७	२३.८	४.८	४.८	१००
सप्तरी	६६.७	२८.२	५.१	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	५६.३	४३.८	०.०	०.०	१००
काठमाण्डौ	६६.७	३३.३	०.०	०.०	१००
पर्सा	८५.७	१४.३	०.०	०.०	१००
कास्की	२०.०	८०.०	०.०	०.०	१००
बाँके	६६.७	३०.३	३.०	०.०	१००
जुम्ला	८७.५	१२.५	०.०	०.०	१००
बभाङ्ग	८३.३	१६.७	०.०	०.०	१००
जम्मा	**६९.५**	**२७.६**	**२.३**	**०.६**	**१००**

बकपत्र गर्ने सरकारी साक्षीको सुरक्षामा असर पर्ने नपर्ने

सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दामा मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत/अर्ध न्यायिक निकाय) समक्ष सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गरेको भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई सरकारी साक्षीलाई बकपत्र गर्दा निजको सुरक्षामा असर पर्ने गर्छ कि गर्दैन भनी सोधिएकोमा ७४.१० प्रतिशतले सुरक्षामा असर परेको, २१.३० प्रतिशतले सुरक्षामा असर नपरेको, ४ प्रतिशतले थाहा नभएको जवाफ दिएका थिए भने ०.६० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.४५ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.४५

बकपत्र गर्ने सरकारी साक्षीको सुरक्षामा असर पर्ने नपर्ने

जिल्ला	सुरक्षामा असर पर्ने गरेको	सुरक्षामा असर नपरेको	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६६.७	०.०	०.०	३३.३	१००
मोरङ्ग	९०.५	९.५	०.०	०.०	१००
सप्तरी	६९.२	२३.१	७.७	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	४३.८	५०.०	६.३	०.०	१००
काठमाण्डौ	७७.८	११.१	११.१	०.०	१००
पर्सा	९६.४	३.६	०.०	०.०	१००
कास्की	६०.०	४०.०	०.०	०.०	१००
बाँके	६६.७	३०.३	३.०	०.०	१००
जुम्ला	७५.०	१२.५	१२.५	०.०	१००
बझाङ्ग	७५.०	२५.०	०.०	०.०	१००
जम्मा	**७४.१**	**२१.३**	**४.०**	**०.६**	**१००**

साक्षीको बकपत्रको गर्दा सुरक्षा व्यवस्था हुने गरे वा नगरेको

सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दामा मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत/अर्ध न्यायिक निकाय) समक्ष सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गरेको भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई सरकारी साक्षीलाई बकपत्र गर्दा निजको सुरक्षा सम्बन्धमा कुनै व्यवस्था हुने गरेको छ वा छैन भनी सोधिएकोमा ५६.३० प्रतिशतले सुरक्षा व्यवस्था हुने नगरेको, २०.७० प्रतिशतले सुरक्षा व्यवस्था हुने गरेको, १५.५० प्रतिशतले थाहा नभएको र ६.३० प्रतिशतले सुरक्षा व्यवस्था आवश्यक नरहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.१० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.४६ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.४६

साक्षीको बकपत्रको गर्दा सुरक्षा व्यवस्था हुने गरे वा नगरेको

जिल्ला	सुरक्षा व्यवस्था हुने गरेको छ	सुरक्षा व्यवस्था हुने गरेको छैन	सुरक्षा व्यवस्था आवश्यक नै छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	६६.७	०.०	०.०	३३.३	१००
मोरङ्ग	९.५	६१.९	०.०	२८.६	०.०	१००
सप्तरी	३३.३	४१.०	७.७	१५.४	२.६	१००
सिन्धुपाल्चोक	२५.०	३७.५	६.३	३१.३	०.०	१००
काठमाण्डौ	३३.३	३३.३	०.०	३३.३	०.०	१००
पर्सा	१४.३	७८.६	७.१	०.०	०.०	१००
कास्की	०.०	४०.०	२०.०	४०.०	०.०	१००
बाँके	१८.२	६३.६	९.१	९.१	०.०	१००
जुम्ला	१२.५	६२.५	१२.५	१२.५	०.०	१००
बझाङ्ग	२५.०	६६.७	०.०	८.३	०.०	१००
जम्मा	**२०.७**	**५६.३**	**६.३**	**१५.५**	**१.१**	**१००**

सरकारी साक्षीलाई बकपत्र गर्न जाने आउने खर्च प्राप्त हुने नहुने

सरकारवादी फौजदारी मुद्दामा मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत/अर्ध न्यायिक निकाय) समक्ष सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गरेको भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई बकपत्र गर्न आउँदा जाँदाको खर्च प्राप्त भए नभएको सम्बन्धमा सोधिएकोमा ६३.२० प्रतिशतले खर्च प्राप्त नहुने, १०.९० प्रतिशतले खर्च प्राप्त हुने, २५.३० प्रतिशतले थाहा नभएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.६० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएका जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.४७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.४७

सरकारी साक्षीलाई बकपत्र गर्न जाने आउने खर्च प्राप्त हुने नहुने

जिल्ला	यातायात खर्च प्राप्त हुन्छ	यातायात खर्च प्राप्त हुँदैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	६६.७	०.०	३३.३	१००
मोरङ्ग	४.८	६१.९	३३.३	०.०	१००
सप्तरी	१५.४	४८.७	३५.९	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	६.३	७५.०	१८.८	०.०	१००
काठमाण्डौ	०.०	७७.८	२२.२	०.०	१००
पर्सा	१०.७	६४.३	२५.०	०.०	१००
कास्की	०.०	८०.०	२०.०	०.०	१००
बाँके	१२.१	६६.७	२१.२	०.०	१००
जुम्ला	५०.०	२५.०	२५.०	०.०	१००
बझाङ्ग	०.०	९१.७	८.३	०.०	१००
जम्मा	**१०.९**	**६३.२**	**२५.३**	**०.६**	**१००**

बकपत्र गर्न जाँदा कसैसँग कानूनी सल्लाह लिए नलिएको

सरकारवादी फौजदारी मुद्दामा मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत/अर्ध न्यायिक निकाय) समक्ष सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गरेको भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई बकपत्र गर्न जाँदा कसैसँग कानूनी सल्लाह लिए नलिएको सम्बन्धमा सोधिएकोमा ४६ प्रतिशतले सरकारी वकिलसँग कानूनी सल्लाह लिने गरेको, ३०.५० प्रतिशतले कसैसँग सल्लाह नलिएको, २१.८ प्रतिशतले जाहेरवालाको वकिलसँग कानूनी सल्लाह लिने गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.७० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.४८ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.४८

बकपत्र गर्न जाँदा कसैसँग कानूनी सल्लाह लिए नलिएको

जिल्ला	जाहेरवालाको वकिलसँग	सरकारी वकिलसँग	सल्लाह लिने गरेको छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	३३.३	३३.३	३३.३	१००
मोरङ्ग	१९.०	५७.१	२३.८	०.०	१००
सप्तरी	३०.८	४६.२	२०.५	२.६	१००
सिन्धुपाल्चोक	१८.८	५६.३	२५.०	०.०	१००
काठमाण्डौ	११.१	११.१	७७.८	०.०	१००
पर्सा	१७.९	४६.४	३५.७	०.०	१००
कास्की	४०.०	०.०	४०.०	२०.०	१००
बाँके	२४.२	३६.४	३९.४	०.०	१००
जुम्ला	०.०	७५.०	२५.०	०.०	१००
बझाङ्ग	२५.०	६६.७	८.३	०.०	१००
जम्मा	**२१.८**	**४६.०**	**३०.५**	**१.७**	**१००**

सरकारी साक्षीले झुठा बकपत्र गर्नुका कारण

सरकारवादी फौजदारी मुद्दामा मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत/अर्ध न्यायिक निकाय) समक्ष सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गरेको भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई सरकारी साक्षीले झुठा बकपत्र गर्नुका कारणको सम्बन्धमा सोधिएकोमा ४३.१० प्रतिशतले आर्थिक प्रलोभन, ३५.१० प्रतिशतले अभियुक्तको दवाब र प्रभाव, १४.४० प्रतिशतले गाउँ समाजमा मिलापत्र गरेकोले, ५.७० प्रतिशतले अन्य कारण भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.७० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.४९ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.४९

सरकारी साक्षीले झुठा बकपत्र गर्नुका कारण

जिल्ला	अभियुक्तको दबाब र प्रभाव	आर्थिक प्रलोभन	गाउँ समाजमा मिलापत्र गरेको कारणबाट	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ	३३.३	३३.३	०.०	०.०	३३.३	१००
मोरङ	५२.४	२३.८	१९.०	४.८	०.०	१००
सप्तरी	३३.३	४१.०	२०.५	५.१	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	३७.५	५०.०	६.३	६.३	०.०	१००
काठमाण्डौ	२२.२	६६.७	०.०	११.१	०.०	१००
पर्सा	३९.३	५३.६	७.१	०.०	०.०	१००
कास्की	४०.०	४०.०	२०.०	०.०	०.०	१००
बाँके	३०.३	३६.४	१८.२	१२.१	३.०	१००
जुम्ला	२५.०	३७.५	१२.५	१२.५	१२.५	१००
बझाङ	२५.०	५८.३	१६.७	०.०	०.०	१००
जम्मा	**३५.१**	**४३.१**	**१४.४**	**५.७**	**१.७**	**१००**

अनुसन्धानको क्रममा बुझिएका व्यक्तिको कागज गराउने प्रकृया कस्तो रहेको

सरकारवादी फौजदारी मुद्दामा मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत/अर्ध न्यायिक निकाय) समक्ष सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गरेको भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई फौजदारी मुद्दाको अनुसन्धानको क्रममा बुझिएका व्यक्तिको कागज गराउने प्रकृया कस्तो रहेको छ भनी सोधिएकोमा ६५.५० प्रतिशतले झन्झटिलो रहेको, २५.९० प्रतिशतले सरल रहेको, ६.३० प्रतिशतले थाहा नभएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने २.३० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.५० मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.५०

अनुसन्धानको क्रममा बुझिएका व्यक्तिको कागज गराउने प्रकृया कस्तो रहेको

जिल्ला	सरल छ	झन्झटिलो छ	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	६६.७	०.०	३३.३	१००
मोरङ्ग	३८.१	५७.१	४.८	०.०	१००
सप्तरी	३८.५	५३.८	७.७	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	५६.३	३१.३	१२.५	०.०	१००
काठमाण्डौ	०.०	८८.९	०.०	११.१	१००
पर्सा	१०.७	८९.३	०.०	०.०	१००
कास्की	२०.०	४०.०	४०.०	०.०	१००
बाँके	२१.२	६९.७	६.१	३.०	१००
जुम्ला	०.०	७५.०	१२.५	१२.५	१००
बझाङ्ग	१६.७	८३.३	०.०	०.०	१००
जम्मा	**२५.९**	**६५.५**	**६.३**	**२.३**	**१००**

साक्षीको बकपत्र गराउने प्रकृया कस्तो रहेको

सरकारवादी फौजदारी मुद्दामा मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत/अर्ध न्यायिक निकाय) समक्ष सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गरेको भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई साक्षीको बकपत्र गराउने प्रकृया कस्तो रहेको छ भनी सोधिएकोमा ५८.० प्रतिशतले झन्झटिलो रहेको, २९.३० प्रतिशतले सरल रहेको, ८.६० प्रतिशतले पीडादायी रहेको, ३.४० प्रतिशतले थाहा नभएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.६० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.५१ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.५१

साक्षीको बकपत्र गराउने प्रकृया कस्तो रहेको

जिल्ला	सरल छ	झन्झटिलो छ	पीडादायी छ	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	३३.३	३३.३	०.०	३३.३	१००
मोरङ्ग	३८.१	५७.१	४.८	०.०	०.०	१००
सप्तरी	३०.८	५६.४	५.१	७.७	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	५०.०	३७.५	१२.५	०.०	०.०	१००
काठमाण्डौ	४४.४	५५.६	०.०	०.०	०.०	१००
पर्सा	२५.०	७५.०	०.०	०.०	०.०	१००
कास्की	६०.०	२०.०	०.०	२०.०	०.०	१००
बाँके	२१.२	५७.६	१५.२	६.१	०.०	१००
जुम्ला	०.०	१००.०	०.०	०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	१६.७	५०.०	३३.३	०.०	०.०	१००
जम्मा	**२९.३**	**५८.०**	**८.६**	**३.४**	**०.६**	**१००**

बकपत्र गर्दा लागेको समय

सरकारवादी फौजदारी मुद्दामा मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत/अर्ध न्यायिक निकाय) समक्ष सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गरेको भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई साक्षीको रूपमा बकपत्र गर्दा कति समय लागेको थियो भनी सोधिएकोमा ३६.८० प्रतिशतले तोकिएको दिन नै बकपत्र गर्ने कार्य सकिएको, ३२.८ प्रतिशत बकपत्र गर्न दुई दिन भन्दा बढी समय लागेको, २९.३ प्रतिशतले तोकिएको दिनको भोलिपल्ट बकपत्र गर्ने कार्य सकिएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १.१ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.५२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ५.५२

बकपत्र गर्दा लागेको समय

जिल्ला	तोकिएको दिन नै बकपत्र सकिएको थियो	तोकिएको दिनको भोलिपल्ट बकपत्र सकिएको थियो	बकपत्र गर्न दुई दिन भन्दा बढी समय लागेको थियो	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३३.३	०.०	३३.३	३३.३	१००
मोरङ्ग	२८.६	४२.९	२३.८	४.८	१००
सप्तरी	१५.४	२०.५	६४.१	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	७५.०	१२.५	१२.५	०.०	१००
काठमाण्डौ	८८.९	०.०	११.१	०.०	१००
पर्सा	५३.६	२८.६	१७.९	०.०	१००
कास्की	६०.०	२०.०	२०.०	०.०	१००
बाँके	२७.३	४८.५	२४.२	०.०	१००
जुम्ला	२५.०	२५.०	५०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	१६.७	४१.७	४१.७	०.०	१००
जम्मा	**३६.८**	**२९.३**	**३२.८**	**१.१**	**१००**

५.५ फौजदारी न्याय प्रणालीको प्रभावकारिताप्रति सरोकारवालाको धारणा

पृष्ठभूमि

आफ्ना नागरिकलाई सुरक्षा प्रदान गर्नु राज्यको प्रमुख दायित्व हो । नागरिकले आफू बसोबास गरेको स्थानमा सुरक्षित भएको महसुस गरेनन् भने उनीहरूको राज्य प्रतिको विश्वास घट्दै जान्छ । नागरिकहरूले आफू बसेको ठाउँमा आफूलाई कत्तिको सुरक्षित भएको महसूस गरेका छन् कि छैनन् भन्ने विषयमा जानकारी लिने उद्देश्यले उत्तरदातासँग उनीहरूको सुरक्षा अवस्था बारे बुझ्ने प्रयास गरिएको थियो ।

सम्बन्धित निकायलाई अपराधको सूचना दिने सम्बन्धमा जनताको तत्परताको अवस्था

अपराध घटे पश्चात प्रहरी वा अन्य सरकारी निकायलाई जानकारी गराउन जनताले कत्तिको तत्परता देखाउछन भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ५५.५ प्रतिशतले सामान्य तत्परता देखाउने, २१.६ प्रतिशतले धेरै तत्परता देखाउने, ५.२ प्रतिशतले सूचना दिन उदासीन रहने र १.१ प्रतिशतले सूचना नै नदिने गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १६.७ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.५३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ५.५३

सम्बन्धित निकायलाई अपराधको सूचना दिने सम्बन्धमा जनताको तत्परताको अवस्था

जिल्ला	धेरै तत्परता	सामान्य तत्परता	उदासिनता	सूचना दिदैंनन्	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३२.०	५२.०	२.०	०.०	१४.०	१००
मोरङ्ग	२७.५	४५.०	५.०	०.०	२२.५	१००
सप्तरी	२७.५	४२.५	५.०	०.०	२५.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	१०.३	७५.९	०.०	०.०	१३.८	१००
काठमाण्डौ	१७.६	६७.६	२.९	०.०	११.८	१००
पर्सा	१७.९	५६.४	१२.८	०.०	१२.८	१००
कास्की	१९.५	६५.९	२.४	२.४	९.८	१००
बाँके	११.८	६७.६	२.९	०.०	१७.६	१००
जुम्ला	२९.४	२९.४	११.८	५.९	२३.५	१००
बझाङ्ग	१२.०	६०.०	८.०	४.०	१६.०	१००
जम्मा	**२१.६**	**५५.५**	**५.२**	**१.१**	**१६.७**	**१००**

अपराधको सूचना नदिनुको कारण

सम्बन्धित निकायलाई अपराधको सूचना नै दिंदैनन् भनी जवाफ दिने उत्तरदातालाई अपराधको सूचना प्रहरी वा सम्बन्धित निकायमा नदिनुका कारण के होला भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ३७.९ प्रतिशतले धाक/धम्की/डर/त्रास/दवाब, १६.७ प्रतिशतले अन्य कारण रहेको, १५.२ प्रतिशतले सामाजिक प्रतिष्ठा र सम्बन्ध, १०.६ प्रतिशतले सचेतनाको कमी, ७.६ प्रतिशतले अनावश्यक कानूनी झन्झटमा परिएला भन्ने सोचाई, ६.१ प्रतिशतले फौजदारी न्याय प्रति विश्वास नभएको, ३ प्रतिशतले उजूरी दिने निकायमा पहुँच अभाव/भौगोलिक विकटता, १.५ प्रतिशतले आर्थिक अभाव भनी जवाफ दिएका थिए र १.५ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.५४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ५.५४

अपराधको सूचना नदिनुको कारण

जिल्ला	सामाजिक प्रतिष्ठा र सम्बन्धको कारणले	धाक / धम्की/ डर/ त्रास / दवाब	फौजदारी न्याय प्रणाली प्रति अविश्वास भएर	उजुरी दिने निकायमा पहुँच (भौगोलिक विकटता) नभएको	आर्थिक कारण	अनावश्यक कानूनी झन्झटमा परिएला भन्ने सोचाई	सचेतनाको कमी	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	४२.९	०.०	०.०	०.०	०.०	१४.३	४२.९	०.०	१००
मोरङ्ग	११.१	२२.२	०.०	०.०	०.०	२२.२	२२.२	२२.२	०.०	१००
सप्तरी	९.१	९.१	१८.२	०.०	०.०	०.०	१८.२	४५.५	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	२५.०	२५.०	०.०	०.०	०.०	२५.०	०.०	०.०	२५.०	१००
काठमाण्डौ	२५.०	५०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२५.०	०.०	०.०	१००
पर्सा	२०.०	८०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१००
कास्की	२०.०	४०.०	२०.०	०.०	०.०	२०.०	०.०	०.०	०.०	१००
बाँके	०.०	३३.३	१६.७	१६.७	१६.७	०.०	०.०	१६.७	०.०	१००
जुम्ला	३०.०	६०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१०.०	०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	२०.०	४०.०	०.०	२०.०	०.०	२०.०	०.०	०.०	०.०	१००
जम्मा	**१५.२**	**३७.९**	**६.१**	**३.०**	**१.५**	**७.६**	**१०.६**	**१६.७**	**१.५**	**१००**

चित्र नं. ५.१८

अपराधको सूचना नदिनुको कारण

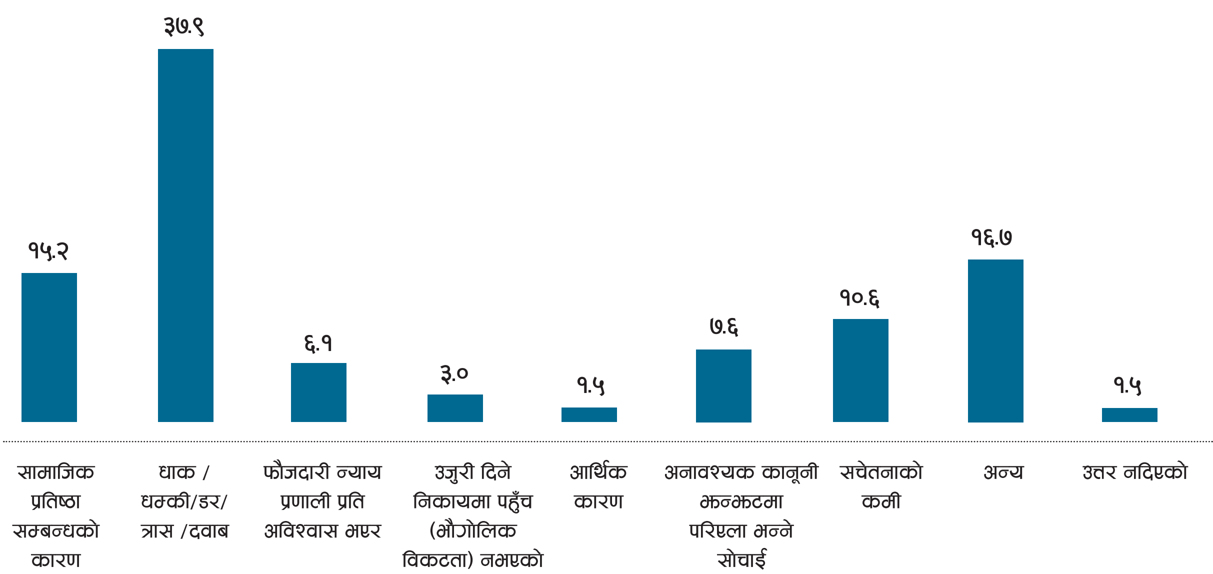

सवैभन्दा बढी अपराधको सूचना दर्ता गरिने निकाय

उत्तरदातालाई समाजमा घटेका अपराधको सूचना कुन कार्यालयमा बढी दिइन्छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ७७.३ प्रतिशतले जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा, १६.९ प्रतिशतले जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा, १.९ प्रतिशतले स्थानीय निकायमा, १.१ प्रतिशतले अन्य कार्यालय तथा निकायहरूमा, ०.३ प्रतिशतले महिला तथा बालबालिका कार्यालयमा अपराधको सूचना बढी दर्ता हुने गरेको भनी जवाफ दिएका थिए भने २.५ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.५५ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ५.५५

अपराधको सूचना दर्ता गर्ने निकायको विवरण

जिल्ला	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रहरी कार्यालय	स्थानीय निकाय	महिला तथा बालबालिका कार्यालय	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	२२.०	७४.०	०.०	०.०	०.०	४.०	१००
मोरङ्ग	१०.०	८५.०	५.०	०.०	०.०	०.०	१००
सप्तरी	२०.०	६५.०	०.०	०.०	२.५	१२.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	६.९	८६.२	३.४	०.०	०.०	३.४	१००
काठमाण्डौ	११.८	८५.३	२.९	०.०	०.०	०.०	१००
पर्सा	२५.६	६६.७	२.६	०.०	५.१	०.०	१००
कास्की	७.३	९०.२	२.४	०.०	०.०	०.०	१००
बाँके	३५.३	६१.८	२.९	०.०	०.०	०.०	१००
जुम्ला	१४.७	७९.०	०.०	०.०	२.९	२.९	१००
बझाङ्ग	१२.०	८४.०	०.०	४.०	०.०	०.०	१००
जम्मा	**१६.९**	**७७.३**	**१.९**	**०.३**	**१.१**	**२.५**	**१००**

अपराधमा मेलमिलापको लागि स्थानीय निकायमा जाने प्रवृति

उत्तरदातालाई अपराध भए पश्चात स्थानीय निकायमा मेलमिलापको लागि मानिसहरु कुन मात्रामा जाने गरेका छन् भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ५४.१ प्रतिशतले सामान्य रूपमा, २८.१ प्रतिशतले न्यून रूपमा, ९.८ प्रतिशतले अत्यधिक मात्रामा जाने गरेको र २.७ प्रतिशतले मेलमिलापको लागि जाने गरेका छैनन् भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ५.२ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.५६ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.५६

स्थानीय निकायमा अपराधको मेलमिलापको लागि जाने नजाने अवस्था

जिल्ला	अत्यधिक मात्रामा जाने गरेको	सामान्य रुपमा जाने गरेको	न्यूनरुपमा जाने गरेको	जाने गरेका छैनन्	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	२०.०	५६.०	१२.०	२.०	१०.०	१००
मोरङ्ग	१५.०	६२.५	२२.५	०.०	०.०	१००
सप्तरी	१५.०	४७.५	१७.५	५.०	१५.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	३.४	६२.१	२४.१	३.४	६.९	१००
काठमाण्डौ	५.९	५५.९	३५.३	२.९	०.०	१००
पर्सा	५.१	४८.७	३५.९	७.७	२.६	१००
कास्की	०.०	५३.७	४३.९	२.४	०.०	१००
बाँके	०.०	५०.०	४४.१	२.९	२.९	१००
जुम्ला	१७.६	५०.०	२६.५	०.०	५.९	१००
बभाङ्ग	१२.०	५६.०	२४.०	०.०	८.०	१००
जम्मा	**९.८**	**५४.१**	**२८.१**	**२.७**	**५.२**	**१००**

भद्र भलाद्मीद्वारा मिलापत्र गराउने गरे नगरेको

उत्तरदातालाई अपराध भए पश्चात त्यस्तो अपराध स्थानीय भद्र भलाद्मीद्वारा मिलापत्र गराउने गरिएको छ छैन भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ७०.२ प्रतिशतले केही मात्रामा मिलापत्र हुने गरेको, १९.७ प्रतिशतले मिलापत्र हुने गरेको र ५.५ प्रतिशतले मिलापत्र हुने गरेको छैन भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ४.६ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.५७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ५.५७

भद्र भलाद्मीद्वारा मिलापत्र गराउने गरे नगरेको

जिल्ला	मिलापत्र हुने गरेको छ	केही मात्रामा मिलापत्र मिलापत्र हुने गरेको	मिलापत्र हुने गरेको छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३४.०	५४.०	६.०	६.०	१००
मोरङ्ग	१७.५	७५.०	७.५	०.०	१००
सप्तरी	२२.५	६२.५	२.५	१२.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	१३.८	६९.०	१०.३	६.९	१००
काठमाण्डौ	२.९	८८.२	५.९	२.९	१००
पर्सा	२३.१	७४.४	०.०	२.६	१००
कास्की	४.९	८०.५	१२.२	२.४	१००
बाँके	८.८	७९.४	५.९	५.९	१००
जुम्ला	३५.३	६१.८	०.०	२.९	१००
बभाङ्ग	३२.०	६०.०	४.०	४.०	१००
जम्मा	**१९.७**	**७०.२**	**५.५**	**४.६**	**१००**

जाहेरी दिएका मुद्दाहरूमा अनुसन्धानको अवस्था

उत्तरदातालाई अपराध भए पश्चात त्यस्तो अपराधको सम्बन्धमा सम्बन्धित प्रहरी कार्यालयमा जाहेरी दरखास्त दिएकोमा सबै मुद्दाहरूमा अनुसन्धान हुन्छ हुदैन भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ५३ प्रतिशतले केहीमा हुने गरेको, ३३.६ प्रतिशतले सबैमा हुने गरेको, १.४ प्रतिशतले अनुसन्धान नभएको र ६.८ प्रतिशतले थाहा नभएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ५.२ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.५८ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.५८

जाहेरी दिएका मुद्दाहरुमा अनुसन्धानको अवस्था

जिल्ला	सबै हुन्छन्	केही हुन्छन्	हुँदैनन्	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३६.०	५४.०	०.०	४.०	६.०	१००
मोरङ्ग	३७.५	५२.५	०.०	७.५	२.५	१००
सप्तरी	२७.५	४५.०	०.०	७.५	२०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	२७.६	५५.२	०.०	६.९	१०.३	१००
काठमाण्डौ	३८.२	५५.९	२.९	२.९	०.०	१००
पर्सा	३८.५	५६.४	२.६	०.०	२.६	१००
कास्की	१४. ६	६८.३	४.९	९.८	२.४	१००
बाँके	४४.१	४१.२	०.०	११.८	२.९	१००
जुम्ला	२९.४	५२.९	०.०	१४.७	२.९	१००
बझाङ्ग	४८.०	४४.०	४.०	४.०	०.०	१००
जम्मा	**३३.६**	**५३.०**	**१.४**	**६.८**	**५.२**	**१००**

अनुसन्धान भएका सबै मुद्दा अदालतमा दर्ता नहुनुका कारण

प्रहरीबाट अनुसन्धान भएका सबै मुद्दा अदालतमा दर्ता नहुनुका कारण के होला भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ५३.८ प्रतिशतले राजनीतिक दवाब/अनुचित प्रभाव, २३ प्रतिशतले झुट्टा उजुरी/प्रमाणको अभाव, १४.२ प्रतिशतले फितलो/अपूर्ण अनुसन्धान, र ५.२ प्रतिशतले थाहा नभएको भनी जवाफ दिएका थिए भने ३.८ प्रतिशतले यस सम्बन्धमा कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.५९ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.५९

अनुसन्धान भएका सबै मुद्दा अदालतमा दर्ता नहुनुका कारण

जिल्ला	राजनैतिक दबाब/ अनुचित प्रभाव	फितलो / अपुर्ण अनसन्धान	झुठा उजरी/ प्रमाणको अभाव	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६६.०	८.०	१६.०	८.०	२.०	१००
मोरङ्ग	६०.०	१२.५	२७.५	०.०	०.०	१००
सप्तरी	४७.५	१०.०	२०.०	२.५	२०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	५१.७	१३.८	२४.१	३.४	६.९	१००
काठमाण्डौ	४४.१	२३.५	२९.४	२.९	०.०	१००
पर्सा	४१.०	२५.६	३०.८	०.०	२.६	१००
कास्की	७०.७	१७.१	९.८	२.४	०.०	१००
बाँके	४४.१	२०.६	१४.७	१७.६	२.९	१००
जुम्ला	३८.२	५.९	४४.१	११.८	०.०	१००
बझाङ्ग	७२.०	४.०	१६.०	४.०	४.०	१००
जम्मा	**५३.८**	**१४.२**	**२३.०**	**५.२**	**३.८**	**१००**

अदालतमा दर्ता भएका मुद्दाको परिणाम

प्रहरीबाट अनुसन्धान तहकिकात भई अदालतमा दर्ता भएका मुद्दाको परिणाम कस्तो पाउनु भएको छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ५७.९ प्रतिशतले केहीले मात्र सजाय पाएको, ३२.८ प्रतिशतले मुद्दामा अधिकांश प्रतिवादीले सजाय पाएको, ४.९ प्रतिशतले थाहा नभएको र ०.३ प्रतिशतले सबैले सफाई पाएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ४.१ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.६० मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.६०

अदालतमा दर्ता भएका मुद्दाको परिणाम

जिल्ला	अधिकांशले सजाय पाउछन्	केहीले सजाय पाउँछन्	सबैले सफाई पाउँछन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	२६.०	७०.०	०.०	२.०	२.०	१००
मोरङ्ग	४२.५	५२.५	०.०	५.०	०.०	१००
सप्तरी	२५.०	४५.०	०.०	१०.०	२०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	४४.८	४८.३	०.०	०.०	६.९	१००
काठमाण्डौ	३५.३	५८.८	०.०	५.९	०.०	१००
पर्सा	३३.३	६१.५	२.६	०.०	२.६	१००
कास्की	२६.८	६५.९	०.०	७.३	०.०	१००
बाँके	३५.३	५५.९	०.०	५.९	२.९	१००
जुम्ला	२९.४	५५.९	०.०	११.८	२.९	१००
बझाङ्ग	३६.०	६०.०	०.०	०.०	४.०	१००
जम्मा	**३२.८**	**५७.५**	**०.३**	**४.५**	**४.१**	**१००**

फैसला कार्यान्वयनको अवस्था

सरकारवादी फौजदारी मुद्दामा भएको फैसला कार्यान्वयनको अवस्थाका कस्तो पाउनु भएको छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ६१.२ प्रतिशतले आंशिक रूपमा हुने गरेको, २३.५ प्रतिशतले प्रभावकारी रूपमा हुने गरेको, ७.९ प्रतिशतले थाहा नभएको र ३.६ प्रतिशतले कार्यान्वयन नै नभएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ३.८ प्रतिशतले यस सम्बन्धमा कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.६१ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.६१

फैसला कार्यान्वयनको अवस्था

जिल्ला	प्रभावकारी रुपमा हुने गरेको	आंशिकरुपमा हुने गरेको	कार्यान्वयन नै नहुने गरेको	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	२२.०	६२.०	४.०	१०.०	२.०	१००
मोरङ्ग	२०.०	६२.५	२.५	१५.०	०.०	१००
सप्तरी	२२.५	४०.०	१०.०	७.५	२०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	१३.८	७५.९	०.०	३.४	६.९	१००
काठमाण्डौ	५.९	८८.२	२.९	२.९	०.०	१००
पर्सा	२३.१	६९.२	५.१	२.६	०.०	१००
कास्की	२२.०	७०.७	४.९	२.४	०.०	१००
बाँके	२९.४	५५.९	२.९	८.८	२.९	१००
जुम्ला	५०.०	२३.५	०.०	२०.६	५.९	१००
बझाङ्ग	२८.०	६८.०	०.०	४.०	०.०	१००
जम्मा	**२३.५**	**६१.२**	**३.६**	**७.९**	**३.८**	**१००**

सरकारवादी फौजदारी मुद्दा फिर्ता लिए नलिएको

सरकारले अभियोजन गरेका सरकारवादी फौजदारी मुद्दा फिर्ता लिएको छ छैन भनी सोधिएकोमा ३६.६ प्रतिशतले फिर्ता नलिएको, १८.६ प्रतिशतले फिर्ता लिएको, ३९.३ प्रतिशतले थाहा नभएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ५.५ प्रतिशत उत्तरदाताले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.६२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ५.६२

सरकारवादी फौजदारी मुद्दा फिर्ता लिए नलिएको

जिल्ला	फिर्ता लिएको छ	फिर्ता लिएका छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३६.०	२०.०	३८.०	६.०	१००
मोरङ्ग	१०.०	५०.०	३७.५	२.५.०	१००
सप्तरी	१२.५	३२.५	३५.०	२०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	२४.१	२०.७	४४.८	१०.३	१००
काठमाण्डौ	२३.५	२३.५	५०.०	२.९	१००
पर्सा	१२.८	६१.५	२५.६	०.०	१००
कास्की	१७.१	४६.३	३४.१	२.४	१००
बाँके	२९.४	१७.६	५०.०	२.९	१००
जुम्ला	८.८	३२.४	५२.९	५.९	१००
बझाङ्ग	४.०	६८.०	२८.०	०.०	१००
जम्मा	**१८.६**	**३६.६**	**३९.३**	**५.५**	**१००**

फौजदारी मुद्दामा सजाय पाएको व्यक्तिको सजाय माफी भए नभएको

उत्तरदातालाई अदालतबाट फौजदारी मुद्दामा सजाय भएको व्यक्तिलाई सजाय माफी भएको छ छैन भनी सोधिएकोमा ३८.३ प्रतिशतले माफी नभएको, ३६.१ प्रतिशतले थाहा नभएको र १९.१ प्रतिशतले माफी भएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ६.६० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.६३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :–

तालिका नं. ५.६३

फौजदारी मुद्दामा सजाय पाएको व्यक्तिको सजाय माफी भए नभएको

जिल्ला	माफी भएको छ	माफी भएको छैन	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३४.०	३२.०	२८.०	६.०	१००
मोरङ्ग	१२.५	५२.५	३५.०	०.०	१००
सप्तरी	७.५	३५.०	३५.०	२२.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	१०.३	२७.६	४८.३	१३.८	१००
काठमाण्डौ	३५.३	१७.६	४७.१	०.०	१००
पर्सा	१५.४	५१.३	३०.८	२.६	१००
कास्की	१९.५	२९.३	४३.९	७.३	१००
बाँके	२३.५	२९.४	४४.१	२.९	१००
जुम्ला	१४.७	४४.१	३२.४	८.८	१००
बभाङ्ग	१२.०	७२.०	१६.०	०.०	१००
जम्मा	**१९.१**	**३८.३**	**३६.१**	**६.६**	**१००**

नागरिक सचेतना अभिबृद्धि कार्यक्रमको अवस्था

उत्तरदातालाई अपराध, कानून र अपराधको रोकथाम सम्बन्धमा आम नागरिकको कर्तव्य बारे सचेतना अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम भए नभएको भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ५३ प्रतिशतले त्यस्तो कार्यक्रम भएको, ३३ प्रतिशतले कार्यक्रम नभएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १४ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.६४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.६४

नागरिक सचेतना अभिबृद्धि कार्यक्रमको अवस्था

जिल्ला	हुने गरेको छ	हुने गरेको छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	५४.०	३४.०	१२.०	१००
मोरङ्ग	५०.०	२५.०	२५.०	१००
सप्तरी	३०	३२.५	३७.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	४१.४	३४.५	२४.१	१००
काठमाण्डौ	७०.६	२९.४	०.०	१००
पर्सा	५९	३३.३	७.७	१००
कास्की	६८.३	२६.८	४.९	१००
बाँके	५८.८	३२.४	८.८	१००
जुम्ला	५८.८	२०.६	२०.६	१००
बभाङ्ग	४०.०	६०.०	०.०	१००
जम्मा	**५३.०**	**३३.०**	**१४.०**	**१००**

अपराध पीडितले राहत पाए नपाएको

उत्तरदातालाई हालको विद्यमान कानूनी व्यवस्थाबाट अपराध पीडितले कुनै राहत पाउन सकेको छ वा छैन भनी प्रश्न सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ४५.१ प्रतिशतले केहीले मात्र पाएको, २८.४ प्रतिशतले कसैले नपाएको, १५.८ प्रतिशतले सबैले पाएको, ५.७ प्रतिशतले थाहा नभएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ४.९ प्रतिशतले यस सम्बन्धमा कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.६५ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.६५

अपराध पीडितले राहत पाएका छन् छैनन्

जिल्ला	छन्	छैनन्	केहीले मात्र पाएका छन्	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१०.०	३४.०	३८.०	१०.०	८.०	१००
मोरङ्ग	१७.५	२०.०	५७.५	५.०	०.०	१००
सप्तरी	२७.५	२५.०	१७.५	१२.५	१७.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	१३.८	१३.८	६२.१	३.४	६.९	१००
काठमाण्डौ	११.८	२३.५	६१.८	०.०	२.९	१००
पर्सा	१०.३	२८.२	५६.४	२.६	२.६	१००
कास्की	७.३	४३.९	४६.३	०.०	२.४	१००
बाँके	२३.५	२३.५	४४.१	८.८	०.०	१००
जुम्ला	१७.६	२६.५	४१.२	८.८	५.९	१००
बझाङ्ग	२४.०	४४.०	२८.०	४.०	०.०	१००
जम्मा	**१५.८**	**२८.४**	**४५.१**	**५.७**	**४.९**	**१००**

समाजमा अपराध हुन नदिन राज्यले चाल्नु पर्ने कदम

उत्तरदातालाई समाजमा अपराध हुन नदिन राज्यले के गर्नु पर्ला भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ५१.१ प्रतिशतले शान्ति सुरक्षाको उचित प्रबन्ध गर्नु पर्ने, १६.४ प्रतिशतले फौजदारी न्याय प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउनु पर्ने, १०.१ प्रतिशतले रोजगारीका अवसर सिर्जना गर्नु पर्ने, ९.० प्रतिशतले शिक्षाको अवसर/जनचेतना अभिवृद्धि गर्नु पर्ने, ४.१ प्रतिशतले अन्य कदम चाल्नु पर्ने, ३.३ प्रतिशतले आर्थिक सामाजिक विकास हुनु पर्ने, १.४ प्रतिशतले राजनीतिक प्रतिबद्धता हुनु पर्ने भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ४.६ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.६६ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.६६

समाजमा अपराध हुन नदिन राज्यले चाल्नु पर्ने कदम

जिल्ला	शान्ति सुरक्षाको उचित प्रबन्ध	फौजदारी न्याय प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने	रोजगारीका अवसर सिर्जना	शिक्षाको अवसर/ जनचेतना	राजनीतिक प्रतिवद्धता	आर्थिक सामाजिक विकास	अन्य	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	४२.०	२६.०	१४.०	४.०	०.०	२.०	४.०	८.०	१००
मोरङ्ग	५७.५	१२.५	१५.०	५.०	०.०	७.५	२.५	०.०	१००
सप्तरी	५७.५	७.५	२.५	१२.५	०.०	०.०	२.५	१७.५	१००
सिन्धुपाल्चोक	४८.३	१०.३	२४.१	३.४	०.०	३.४	३.४	६.९	१००
काठमाण्डौ	२६.५	२३.५	८.८	१४.७	८.८	५.९	११.८	०.०	१००
पर्सा	५६.४	१०.३	१२.८	१५.४	०.०	०.०	२.६	२.६	१००
कास्की	६१.०	२२.०	२.४	९.८	०.०	०.०	४.९	०.०	१००
बाँके	६१.८	२०.६	२.९	२.९	०.०	२.९	८.८	०.०	१००
जुम्ला	५२.९	५.९	८.८	११.८	०.०	११.८	०.०	८.८	१००
बझाङ्ग	४४.०	२४.०	१२.०	१२.०	८.०	०.०	०.०	०.०	१००
जम्मा	**५१.१**	**१६.४**	**१०.१**	**९.०**	**१.४**	**३.३**	**४.१**	**४.६**	**१००**

सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०४९ को अनुसूची -१ बाट हटाउनु पर्ने मुद्दाहरू

उत्तरदातालाई सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०४९ को अनुसूची १ मा समावेश भएको मुद्दाहरूमध्ये कुन कुन मुद्दा उक्त अनुसूचीबाट हटाउनु पर्ला भनी प्रश्न (बहुउत्तर संभव) सोधिएकोमा १५.८ प्रतिशतले जुवा मुद्दा, १२.१ प्रतिशतले धर्म सम्बन्धी मुद्दा, ११.७ प्रतिशतले गोवध र चौपाया सम्बन्धी मुद्दा, ९.४ प्रतिशतले हुलाक ऐन अन्तर्गतको मुद्दा, ९.१ प्रतिशतले चिट्ठा ऐन अन्तर्गको मुद्दालाई अनुसूचीबाट हटाउने सुझाव दिएका थिए भने ५० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण अनुसूची -११ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

पीडितमैत्री छिटो छरितो न्यायका लागि गर्नु पर्ने सुधार

उत्तरदातालाई पीडित र साक्षीको सुरक्षा, पीडितलाई क्षतिपूर्ति र न्याय छिटो छरितो र प्रभावकारी रूपमा दिलाउन फौजदारी न्याय प्रणालीमा के कस्तो सुधार गर्नु पर्ला भनी सोधिएकोमा ३१.४० प्रतिशतले पीडितलाई पुनर्स्थापना, क्षतिपूर्ति/गोप्य सुनुवाइको व्यवस्था हुनु पर्ने, १५.६० प्रतिशतले मुद्दाको फैसला छिटो हुनु पर्ने, १५.३० प्रतिशतले पीडित र साक्षीको सुरक्षा गर्नु पर्ने, १४.२ प्रतिशतले नयाँ अपराध संहिता लागू गर्ने, कानून परिमार्जन गर्नु पर्ने, १३.७ प्रतिशतले सामाजिक सुरक्षा हुनु पर्ने, १२.८ प्रतिशतले साक्षीलाई दैनिक भ्रमण भत्ता उपलब्ध गराउनु पर्ने, १०.१ प्रतिशतले छिटो छरितो अनुसन्धान गर्नु पर्ने/प्रयोगशाला परीक्षण स्थापना गर्नु पर्नेमा, १०.४० प्रतिशतले फैसला कार्यान्वयन गर्नु पर्ने भन्ने सुझाव दिएका थिए भने ३१.१ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण अनुसूचीमा-१२ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सरकारवादी फौजदारी मुद्दाहरू असफल हुनाका कारणहरू

उत्तरदातालाई सरकारवादी फौजदारी मुद्दाहरु असफल हुनाका ५ वटा कारण उल्लेख गर्नुहोस भनी अनुरोध गरिएकोमा उत्तरदातामध्ये ३७.२ प्रतिशतले फितलो अनुसन्धान/गैर जिम्मेवार अनुसन्धान/अनुसन्धान ढिलाई हुनु, ३३.३ प्रतिशतले राजनीतिक हस्तक्षेप/नातावाद कृपावाद हुनु, २४.३ प्रतिशतले वैज्ञानिक अनुसन्धानको कमी/स्रोत साधनको कमी/प्रमाणको अभाव र नष्ट हुनु, २३.५ प्रतिशतले भ्रष्टाचार, आर्थिक प्रलोभन रहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ३०.३ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण अनुसूची -१३ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

कानूनले फौजदारी अपराधको रूपमा अपराधीकरण गर्नु पर्ने विषयहरू

उत्तरदातालाई समाजमा घटेका कुनै कार्यलाई फौजदारी अपराधको रूपमा कानूनले अपराधीकरण गर्नु पर्ने कुनै विषय छ वा छैन भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ९०.२ प्रतिशतले मदिरा सेवनको कार्य, ४.६ प्रतिशतले घरेलु हिंसा/महिला हिंसा, १.४ प्रतिशतले वातावरण प्रदुषण, १.१ प्रतिशतले दाइजो प्रथालाई अपराधीकरण गर्नु पर्ने सुझाव दिएका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.६७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.६७

कानूनले फौजदारी अपराधको रुपमा अपराधीकरण गर्नु पर्ने विषयहरु

विवरण	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौ	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
घरेलु हिंसा/महिला हिंसा	४.०	१०.०	२.५	३.४	११.८	२.६	०.०	०.०	५.९	८.०	४.६
वातावरण प्रदुषण	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२.६	७.३	२.९	०.०	०.०	१.४
दहेज प्रथा/दाईजो	०.०	२.५	०.०	३.४	०.०	५.१	०.०	०.०	०.०	०.०	१.१
आत्महत्या	०.०	०.०	२.५	०.०	०.०	२.६	०.०	२.९	०.०	०.०	०.८
सार्वजनिक सम्पत्ति अतिक्रमण	२.०	०.०	०.०	०.०	२.९	०.०	२.४	०.०	०.०	०.०	०.८
झुठा अभिव्यक्ति (Perjury) /झुठा प्रमाण	०.०	०.०	२.५	०.०	०.०	२.६	०.०	०.०	०.०	०.०	०.५
वृद्ध बाबु आमालाई पालन पोषण नगर्ने कार्य	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२.६	०.०	२.९	०.०	०.०	०.५
ढुकुटी खेलाउने कार्य	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२.४	०.०	२.९	०.०	०.५
धर्म परिवर्तन	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२.४	०.०	०.०	०.०	०.३
आशय करणी	०.०	०.०	०.०	३.४	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.३
मदिरा सेवनको कार्य	९६.०	८७.५	९२.५	९३.१	८८.२	८२.१	८५.४	९४.१	९१.२	९२.०	९०.२
कुनै विषय नभएको	१००	१००	१००	१००	१००	१००	१००	१००	१००	१००	१००

सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०४९ को अनुसूची १ मा समावेश गर्नु पर्ने मुद्दा

उत्तरदातालाई कुनै अपराधलाई गम्भीरताको आधारमा सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०४९ को अनुसूची १ मा समावेश गर्नु पर्ने विषयहरु के के हुन भनी सोधिएकोमा ३.६० प्रतिशतले घरेलु हिंसा/महिला हिंसा, १.९० प्रतिशतले महिलाले गरेको वहुविवाह, ०.५० प्रतिशतले सबै प्रकारका कुटपिट, लुटपिटलाई समावेश गर्नु पर्ने सुझाब दिएका थिए भने ९३.७ प्रतिशतले कुनै सुझाव दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.६८ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.६८

सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०४९ को अनुसूची १ मा समावेश गर्नु पर्ने मुद्दा

विवरण	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौ	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
घरेलु हिंसा/ महिला हिंसा	४.०	५.०	२.५	०.०	१४.७	०.०	०.०	०.०	५.९	४.०	३.६
महिलाले गरेको बहुविवाह	०.०	२.५	०.०	०.०	०.०	०.०	१४.६	०.०	०.०	०.०	१.९
सवै प्रकारका कुटपीट	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२.४	२.९	०.०	०.०	०.५
लुटपीट	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२.४	०.०	०.०	०.०	०.३
आशय करणी	०.०	०.०	०.०	३.४	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.३
कुनै मुद्दा उल्लेख नगरेको	९६.०	९२.५	९७.५	९६.६	८५.३	१००	८२.९	९७.१	९४.१	९६.०	९३.७

कैद दण्ड प्रणालीमा सुधारका लागि प्राप्त सुझावहरू

उत्तरदातालाई हाल राज्यले अवलम्बन गरेको कैद दण्ड प्रणालीमा के सुधार गर्नु पर्छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये १३.९ प्रतिशतले जेललाई सुधार गृहमा रूपान्तर गर्नुपर्ने/सुधारमुखी दण्ड प्रणाली अवलम्बन गर्नु पर्ने, ९.३० प्रतिशतले पुरानो कानूनमा परिमार्जनमा, ९.०० प्रतिशतले कैद दण्डको अवधि बढाउनु पर्ने भन्ने सुझाब दिएका थिए भने ५६.३ प्रतिशतले कुनै सुझाब दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.६९ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.६९

कैददण्ड प्रणालीमा सुधारका लागि प्राप्त सुझावहरु

विवरण	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाडौ	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
सुधार गृहको आवश्यकता	२.०	७.५	०.०	०.०	२.९	२.६	२.४	०.०	०.०	४.०	२.२
प्रोवेशन प्रणालीको व्यवस्था गर्नुपर्ने	२.०	२.५	०.०	०.०	२.९	५.१	०.०	२.९	०.०	०.०	१.६
जेललाई सुधार गृहमा रूपान्तर गर्नुपर्ने/सुधारमुखी दण्ड प्रणाली अवलम्बन गर्नु पर्ने	१४.०	५.०	७.५	१०.३	११.८	१२.८	४१.५	११.८	१४.७	४.०	१३.९
पीडितलाई क्षतिपूर्तिको व्यवस्था	४.०	५.०	०.०	०.०	०.०	२.६	२.४	०.०	२.९	०.०	१.९
कैद दण्डको अवधि वढाउनु पर्ने	२०.०	२.५	५.०	१३.८	२.९	१२.८	१२.२	२.९	८.८	४.०	९.०
धरौटीमा पीडक छुटन नहुने	२.०	५.०	२.५	०.०	०.०	२.६	०.०	०.०	०.०	०.०	१.४
कानूनको प्रभावकारी कार्यान्वयन/फैसला कार्यान्वयन	१०.०	७.५	५.०	६.९	२.९	२.६	७.३	२.९	२.९	०.०	५.२
कसूर कायम र सजाय गर्ने कुरा अलग अलग इजलासवाट गर्नुपर्ने ।	०.०	२.५	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.३
पुरानो कानूनमा परिमार्जन	६.०	५.०	७.५	१३.८	८.८	७.७	१२.२	२०.६	२.९	१२.०	९.३
गम्भीर प्रकृतिका अपराधमा मृत्युदण्ड हुनु पर्ने	४.०	२.५	२.५	३.४	०.०	०.०	४.९	८.८	५.९	४.०	३.६
श्रमकैदको व्यवस्था	०.०	०.०	०.०	३.४	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.३
सुझाव उल्लेख नभएको	४८.०	५५.०	७५.०	४८.३	७०.६	५३.८	३१.७	५२.९	६४.७	७२.०	५६.३

समग्र फौजदारी न्यायप्रणालीको सुधारको लागि प्राप्त सुझावहरू

उत्तरदाताबाट समग्र फौजदारी न्याय प्रणालीको सुधारको लागि पाँचवटा सुझाब माग गरिएकोमा उत्तरदातामध्ये १६.४० प्रतिशतले कानूनको समय सापेक्ष परिवर्तन गर्नु पर्ने, ६.६० प्रतिशतले न्याय प्रणाली चुस्त दुरूस्त हुनु पर्ने/फैसला छिटो हुनु पर्ने, ४.६० प्रतिशतले कानूनको प्रभावकारी कार्यान्वयन, ३.८० प्रतिशतले राज्यको स्पष्ट नीति हुनुपर्ने/नीतिगत सुधार गर्नु पर्ने, ३.३ प्रतिशतले कानूनी सचेतना अभिवृद्धि गर्नु पर्ने भन्ने सुझाब प्राप्त भएको थियो भने ५२.५ ले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण अनुसूची–१४ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

५.६ फौजदारी न्याय प्रणालीप्रति बन्दीको धारणा

अपराधको आर्थिक तथा सामाजिक विश्लेषणको लागि बन्दीसँग संकलन गरिने व्यक्तिगत प्रश्नावलीमा फौजदारी न्याय प्रणालीसँग सम्बन्धित प्रश्नहरु पनि समावेश गरिएको थियो । प्रस्तुत सन्दर्भमा बन्दीहरूसँग सोधिएको प्रश्न र उनीहरूबाट लिएको जवाफको आधारमा प्राप्त तथ्याङ्कलाई तालिकाबद्ध गरी देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ :-

बन्दी संलग्न अपराधमा अन्य प्रतिवादीको संलग्नता रहे नरहेको

उत्तरदातालाई निजले गरेको अपराधमा अन्य प्रतिवादीको संलग्नता रहेको थियो वा थिएन भनी सोधिएकोमा ६७.५ प्रतिशतले अन्य प्रतिवादी रहेको, ३२.२ प्रतिशतले अन्य प्रतिवादी नभएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.३ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.७० मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.७०

उत्तरदाता बन्दी संलग्न अपराधमा अन्य प्रतिवादीको संलग्नता रहे नरहेको

जिल्ला	थिए	थिएनन्	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६३.३	३६.७	०.०	१००
मोरङ्ग	७०.०	३०.०	०.०	१००
सप्तरी	७६.७	२३.३	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	६३.३	३६.७	०.०	१००
काठमाण्डौ	६३.३	३६.७	०.०	१००
पर्सा	७६.६	२३.३	०.०	१००
कास्की	६३.३	३३.३	३.३	१००
बाँके	६४.५	३५.५	०.०	१००
जुम्ला	६२.५	३७.५	०.०	१००
बझाङ्ग	७०.०	३०.०	०.०	१००
जम्मा	**६७.५**	**३२.२**	**०.३**	**१००**

चित्र नं. ५.१९

अपराधमा अन्य प्रतिवादीको अवस्था

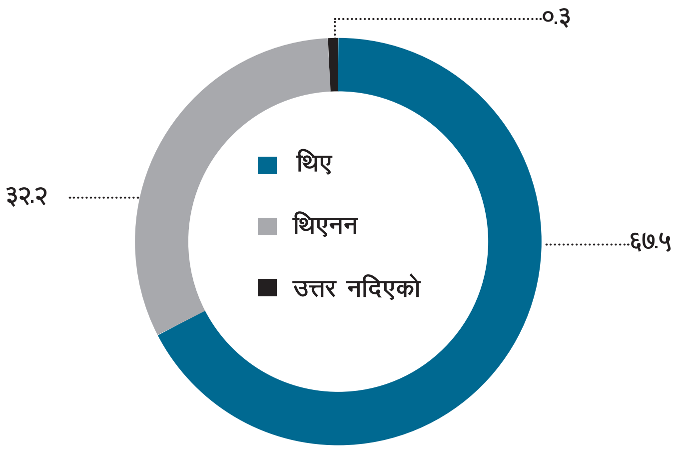

अपराधमा संलग्न अन्य प्रतिवादीहरूलाई सजाय भए नभएको

उत्तरदातासँगै अन्य प्रतिवादी रहेको भन्ने जवाफ दिने उत्तरदातालाई अन्य प्रतिवादीलाई सजाय भए नभएको भनी सोधिएकोमा ५४.८ प्रतिशतले सजाय भएको, १७.६ प्रतिशतले सजाय नभएको, १२.६ प्रतिशतले केही अन्य प्रतिवादीलाई सजाय भएको, ९.५ प्रतिशतले मुद्दा न्यायिक निकायमा विचाराधीन रहेको र २.५ प्रतिशतले थाहा नभएको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ३ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.७१ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.७१

अपराधमा संलग्न अन्य प्रतिवादीहरुलाई सजाय भए नभएको

जिल्ला	सजाय भएको छ	सजाय भएको छैन	मुद्दा विचाराधीन रहेको	केहीले पाए केहीले पाएनन्	थाहा छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	८४.२	५.३	५.३	०.०	०.०	५.३	१००
मोरङ्ग	६१.९	१४.३	४.८	१९.०	०.०	०.०	१००
सप्तरी	६०.९	३०.४	०.०	८.७	०.०	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	६८.४	१५.८	०.०	१०.५	५.३	०.०	१००
काठमाण्डौ	४७.४	१५.८	१०.५	२६.३	०.०	०.०	१००
पर्सा	४७.८	३९.१	०.०	०.०	४.३	८.७	१००
कास्की	५२.६	१५.८	१५.८	१०.५	५.३	०.०	१००
बाँके	६०.०	५.०	०.०	२०.०	५.०	१०.०	१००
जुम्ला	४६.७	२६.७	६.७	६.७	६.७	६.७	१००
बझाङ्ग	१९.०	४.८	५२.४	२३.८	०.०	०.०	१००
जम्मा	**५४.८**	**१७.६**	**९.५**	**१२.६**	**२.५**	**३.०**	**१००**

चित्र नं. ५.२०

अपराधमा संलग्न अन्य प्रतिवादीहरुलाई सजाय भए नभएको

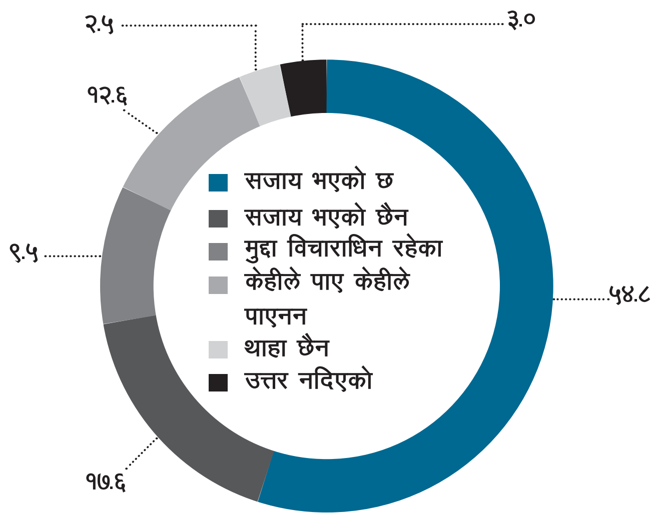

बन्दीले कारागारमा रहँदा व्यावसायिक वा सीपमूलक तालीम प्राप्त गरे नगरेको

उत्तरदातालाई कारागारमा रहँदा व्यावसायिक वा सीपमूलक तालीम प्राप्त गरेको छ वा छैन भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ६८.८ प्रतिशतले त्यस्तो तालीम प्राप्त नगरेको र ३०.८ प्रतिशतले प्राप्त गरेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.३ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.७२ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.७२

बन्दीले कारागारमा रहँदा व्यवसायिक वा सीपमूलक तालीम प्राप्त गरेको छ छैन

जिल्ला	गरेको छ	गरेको छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	३३.३	६६.७	०.०	१००
मोरङ्ग	६०.०	४०.०	०.०	१००
सप्तरी	४३.३	५६.७	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	२६.७	७३.३	०.०	१००
काठमाण्डौ	२३.३	७६.७	०.०	१००
पर्सा	२०.०	८०.०	०.०	१००
कास्की	३०.०	६६.७	३.३	१००
बाँके	२५.८	७४.२	०.०	१००
जुम्ला	२९.२	७०.८	०.०	१००
बझाङ्ग	१६.७	८३.३	०.०	१००
जम्मा	**३०.८**	**६८.८**	**०.३**	**१००**

चित्र नं. ५.२१

कारागारमा रहेका बन्दीहरुले तालीम प्राप्त गरे नगरेको

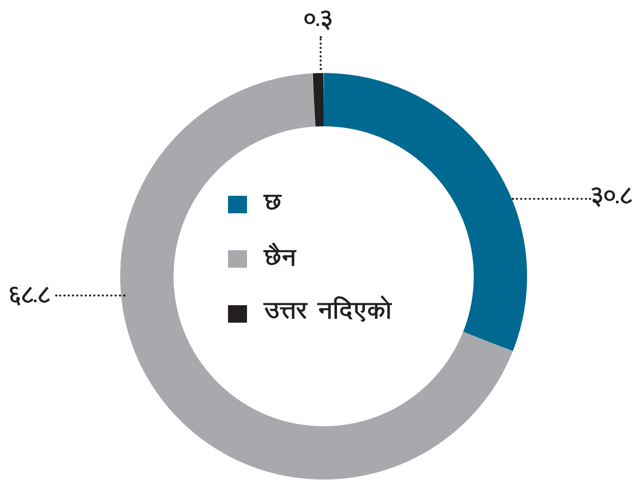

आश्रित बालबच्चा भएका बन्दीलाई आय आर्जनको रकमले पालन पोषण र शिक्षादीक्षा गर्न पुग्ने नपुग्ने

आश्रित बालबच्चा भएका उत्तरदाता बन्दीलाई कारागारमा रहँदा आर्जन गरेको रकमले उनीहरूसँग आश्रित रहेका बालबच्चाको पालनपोषण गर्न तथा शिक्षा दीक्षा दिन पुग्छ पुग्दैन भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ९६.२ प्रतिशतले पुग्दैन भन्ने र ३.८ प्रतिशतले पुग्छ भन्ने जवाफ दिएका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.७३ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.७३

आश्रित बालबच्चा भएका बन्दीलाई आय आर्जनको रकमले पालन पोषण र शिक्षादीक्षा गर्न पुग्ने नपुग्ने

जिल्ला	पुग्दैन	पुग्छ	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१००.०	०.०	१००
मोरङ्ग	८५.७	१४.३	१००
सप्तरी	१००.०	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	१००.०	०.०	१००
काठमाण्डौ	१००.०	०.०	१००
पर्सा	१००.०	०.०	१००
कास्की	१००.०	०.०	१००
बाँके	१००.०	०.०	१००
जुम्ला	१००.०	०.०	१००
बझाङ्ग	९६.२	३.८	१००

चित्र नं. ५.२२

आर्जित रकमले बालबच्चाको खर्च पुगे नपुगेको

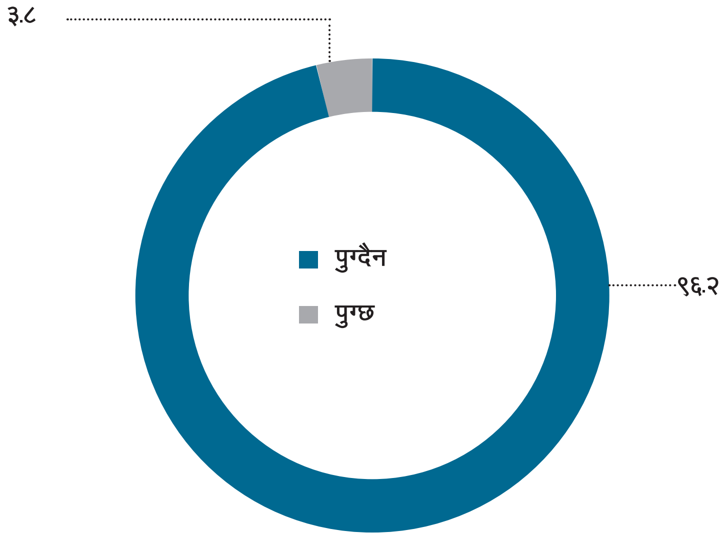

आश्रित बालबालिकाको पालनपोषण तथा शिक्षा दीक्षामा कसैको सहयोग रहे नरहेको

आश्रित बालबच्चा भएका बन्दीलाई बालबालिकाको पालनपोषण गर्न तथा शिक्षा दीक्षा दिन सहयोग प्राप्त भए नभएको भनी सोधिएकोमा उत्तरदाता मध्ये ५० प्रतिशतले सहयोग प्राप्त भएको र ४२.३ प्रतिशतले सहयोग प्राप्त नभएको भनी जवाफ दिएका थिए भने ७.७ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.७४ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.७४

आश्रित बालबालिकाको पालनपोषण तथा शिक्षादीक्षामा कसैको सहयोग रहे नरहेको

जिल्ला	रहेको छ	रहेको छैन	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	०.०	१००.०	०.०	१००
मोरङ्ग	२८.६	४२.९	२८.६	१००
सप्तरी	५०.०	५०.०	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	६६.७	३३.३	०.०	१००
काठमाण्डौ	१००.०	०.०	०.०	१००
पर्सा	१००.०	०.०	०.०	१००
कास्की	१००.०	०.०	०.०	१००
बाँके	०.०	१००	०.०	१००
जुम्ला	५०.०	५०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	५०.०	४२.३	७.७	१००

चित्र नं. ५.२३

आश्रित बालबच्चा पाल्न सहयोग भए नभएका

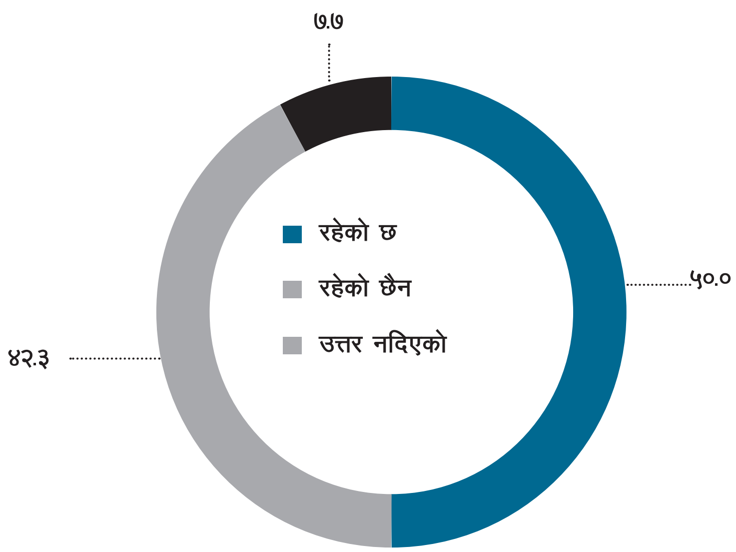

आश्रित बालबच्चाको पालनपोषण तथा शिक्षादीक्षा दिन अरू कसैको सहयोग रहेको

आश्रित बालबच्चाको पालनपोषण गर्न अरू कसैको सहयोग छ भन्ने उत्तरदातालाई त्यस्तो सहयोग कसबाट प्राप्त भएको छ भनी सोधिएकोमा उत्तरदातामध्ये ६९.२० प्रतिशतले अन्यको सहयोग रहेको, २३.१० प्रतिशतले स्वदेशी गैरसरकारी संघ संस्थाको सहयोग रहेको र ७.७ प्रतिशतले नेपाल सरकारको सहयोग प्राप्त भएको जवाफ दिएका थिए । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम चित्रमा प्रस्तुत गरिएको छ :-

चित्र नं. ५.२४

आश्रित बालबच्चाको पालनपोषणमा कसको सहयोग रहेको

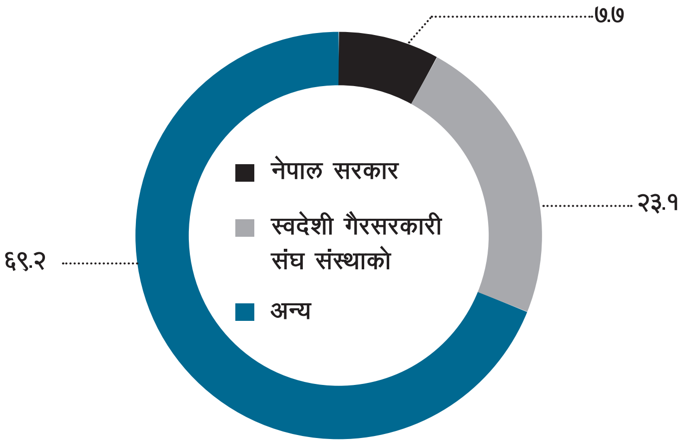

कारागारको भौतिक अवस्था

उत्तरदातालाई कारागारको भौतिक अवस्था कस्तो रहेको पाउनु भएको छ भनी सोधिएकोमा ४१.४ प्रतिशतले सामान्य रहेको, २६.४ प्रतिशतले राम्रो रहेको, १९.३० प्रतिशतले नराम्रो र १२.५ प्रतिशतले भौतिक अवस्था नाजुक रहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए भने ०.३ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.७५ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.७५

कारागारको भौतिक अवस्था

जिल्ला	राम्रो	सामान्य	नराम्रो	नाजुक	उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	६.७	४६.७	२६.७	२०.०	०.०	१००
मोरङ्ग	५०.०	३६.७	१३.३	०.०	०.०	१००
सप्तरी	३३.३	५६.७	१०.०	०.०	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	६.७	६०.०	१३.३	२०.०	०.०	१००
काठमाण्डौ	१३.३	३०.०	३०.०	२३.३	३.३	१००
पर्सा	८०.०	१३.३	६.७	०.०	०.०	१००
कास्की	२३.३	४३.३	३.३	३०.०	०.०	१००
बाँके	६.५	३२.३	५१.६	९.७	०.०	१००
जुम्ला	४१.७	५०.०	८.३	०.०	०.०	१००
बझाङ्ग	६.७	४६.७	२६.७	२०.०	०.०	१००
जम्मा	**२६.४**	**४१.४**	**१९.३**	**१२.५**	**०.३**	**१००**

कारागार मुक्त भएपछिको योजना

उत्तरदातालाई कारागारबाट छुटेपछि के गर्ने विचार गर्नु भएको छ भनी सोधिएकोमा २७.५ प्रतिशतले व्यापार व्यवसाय गर्ने, २४.४ प्रतिशतले कृषि तथा खेतिपाति गर्ने, १८ प्रतिशतले पछि विचार गर्ने, ९.२ प्रतिशतले ज्याला/मजदुरी गर्ने, ६.८ प्रतिशतले समाज सेवा र राजनीति गर्ने, ६.४ प्रतिशतले वैदेशिक रोजगारमा जाने, ४.१ प्रतिशतले अध्ययन गर्ने, २.७ प्रतिशतले नोकरी गर्ने, ०.७ प्रतिशतले तीर्थव्रत गर्न चाहेको कुरा व्यक्त गरेका थिए भने ०.३० प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.७६ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.७६

कारागार मुक्त भएपछिको योजना

जिल्ला	कृषि/ खेतिपाती	वैदेशिक रोजगार	व्यापार व्यावसाय	अध्ययन	श्रम/ ड्राईभिङ/ ज्याला मजदुरी/ इलेक्ट्रिसियन सम्बन्धी काम गर्ने	पछि विचार गर्ने /घर सल्लाह गरेर काम गर्ने	समाज सेवा गर्ने / राजनीति गर्ने	तिर्थव्रत गर्ने	नोकरी गर्ने	केही पनि उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	४६.७	३.३	२०.०	६.७	०.०	१३.३	१०.०	०.०	०.०	०.०	१००
मोरङ्ग	४३.३	६.७	२६.७	०.०	१०.०	१०.०	३.३	०.०	०.०	०.०	१००
सप्तरी	२३.३	१६.७	४०.०	३.३	३.३	१३.३	०.०	०.०	०.०	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	२६.७	३.३	१६.७	०.०	१६.७	२३.३	१०.०	०.०	३.३	०.०	१००
काठमाण्डौ	६.७	०.०	४३.३	३.३	६.७	१६.७	१६.७	३.३	३.३	०.०	१००
पर्सा	१३.३	१३.३	३६.७	३.३	२०.०	३.३	०.०	०.०	६.७	३.३	१००
कास्की	१०.०	१३.३	१०.०	१३.३	६.७	४०.०	३.३	३.३	०.०	०.०	१००
बाँके	२५.८	०.०	३५.५	३.२	६.५	९.७	१६.१	०.०	३.२	०.०	१००
जुम्ला	२५.०	०.०	२९.२	८.३	८.३	२०.८	०.०	०.०	८.३	०.०	१००
बझाङ्ग	२३.३	६.७	१६.७	०.०	१३.३	३०.०	६.७	०.०	३.३	०.०	१००
जम्मा	**२४.४**	**६.४**	**२७.५**	**४.१**	**९.२**	**१८.०**	**६.८**	**०.७**	**२.७**	**०.३**	**१००**

चित्र नं. ५.२५

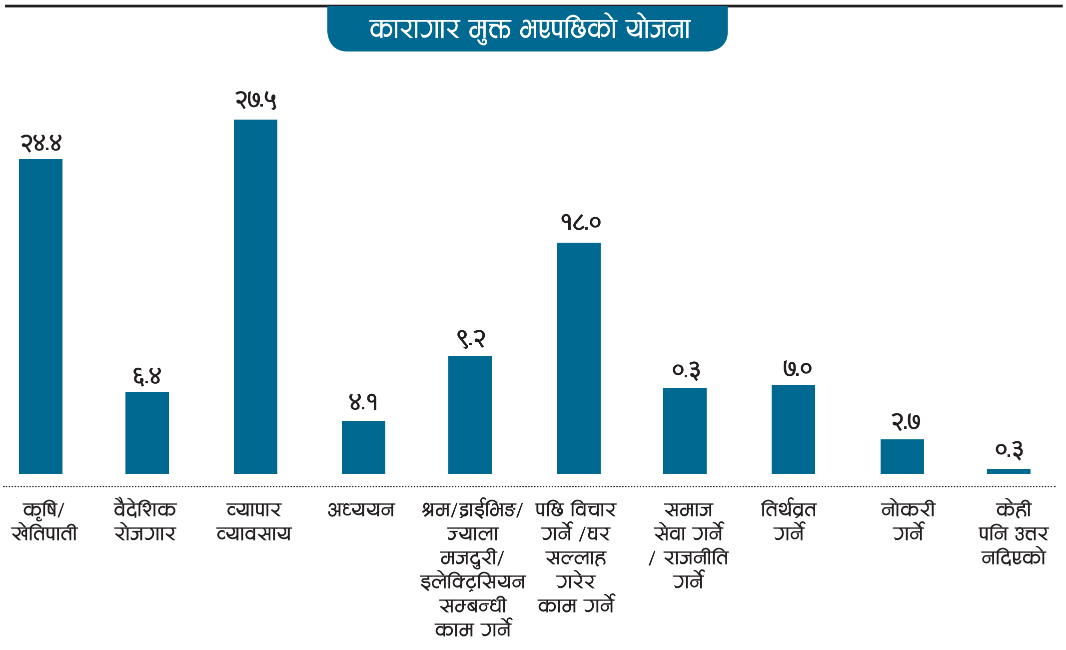

कारागार मुक्त भएपछि समाजमा पुनः स्थापनाको समस्या हुने नहुने

उत्तरदातालाई कारागार मुक्त भए पछि समाजमा पुनः स्थापनाका लागि समस्या छ छैन भनी सोधिएकोमा ५२.९ प्रतिशतले समस्या नहुने, ४६.१ प्रतिशतले समस्या हुने भन्ने जवाफ दिएका थिए भने १ प्रतिशतले कुनै जवाफ दिएका थिएनन् । उत्तरदाताले दिएको जवाफको विस्तृत विवरण तालिका नं. ५.७७ मा प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका नं. ५.७७

कारागार मुक्त भए पछि समाजमा पुनः स्थापनाको समस्या हुने नहुने

जिल्ला	हुने	नहुने	केही पनि उत्तर नदिएको	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१६.७	८०.०	३.३	१००
मोरङ्	७०.०	३०.०	०.०	१००
सप्तरी	१६.७	८३.३	०.०	१००
सिन्धुपाल्चोक	७३.३	२३.३	३.३	१००
काठमाण्डौ	५६.७	४०.०	३.३	१००
पर्सा	५०.०	५०.०	०.०	१००
कास्की	२३.३	७६.७	०.०	१००
बाँके	४१.९	५८.१	०.०	१००
जुम्ला	४५.८	५४.२	०.०	१००
बझाङ्	६६.७	३३.३	०.०	१००
जम्मा	**४६.१**	**५२.९**	**१.०**	**१००**

चित्र नं. ५.२६

कारागार मुक्त भएपछि पुनर्स्थापनामा समस्या देखे नदेखेको

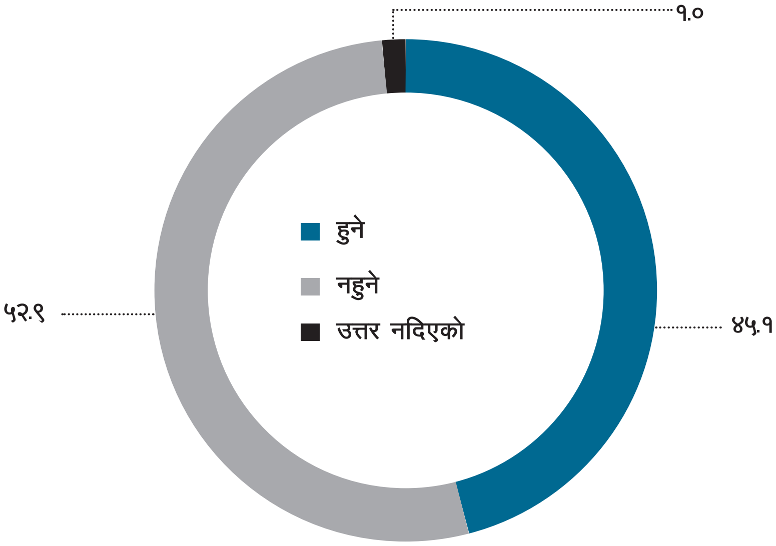

५.७ निष्कर्ष

फौजदारी न्याय प्रणालीका मुख्य तत्वहरूमा अपराधको अनुसन्धान, अभियोजन, पुर्पक्ष, फैसला र फैसलाको कार्यान्वयन पर्दछन् । उल्लिखित तत्वहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा समग्र फौजदारी न्याय प्रणाली अडिएको हुन्छ । सर्वेक्षणका क्रममा फौजदारी न्याय प्रणालीसंग सम्बन्धित प्रश्नावली मार्फत आमनागरिक, सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधि र फौजदारी अपराधमा कारागारमा सजाय भोगिरहेका बन्दीहरूको धारणा संकलन गरिएको हुँदा उत्तरदाताबाट प्राप्त धारणालाई नै तथ्याङ्कीय विधिको प्रयोग गरी तालिकाबद्ध गरिएको र सोही तालिकामा उल्लेख भएको तथ्याङ्कको विश्लेषण गरी देहाय बमोजिम निष्कर्ष निकालिएको छ :-

१. अपराधको रोकथामका लागि प्रचलित कानूनी व्यवस्था पर्याप्त छ भन्नेमा ३८.२ प्रतिशत र पर्याप्त छैन भन्नेमा २९. ५ प्रतिशत उत्तरदाता रहेका थिए ।

२. अपराधका घटना घटी सकेपछि अभियुक्त पक्राउ गर्न प्रहरीको क्रियाशीलता प्रभावकारी छ भन्नेमा ६०.८ प्रतिशत रहेको पाइयो । त्यसैगरी प्रहरीको क्रियाशीलता प्रभावकारी नभएको भन्ने १५ प्रतिशत उत्तरदातालाई त्यसको कारण सोधिएकोमा त्यस्ता उत्तरदातामध्ये ६० प्रतिशतले त्यसो हुनुमा राजनीतिक दबाबलाई मुख्य कारण मानेका रहेछन् ।

३. उत्तरदातामध्ये ३८.१ प्रतिशतले मुद्दा अभियोजन गर्ने कार्यमा सरकारी वकिलको प्रभावकारिता सामान्य रहेको र ५.६ प्रतिशत उत्तरदाताले अत्यन्त प्रभावकारी रहेको भन्ने जवाफ दिएको देखियो । सरकारी वकिलको काम कारवाही प्रभावकारी नहुनुको कारणमा ६९.२ प्रतिशतले आर्थिक प्रलोभन र ४२.५ प्रतिशतले राजनीतिक दबाब रहेको भन्ने जवाफ दिए ।

४. उत्तरदातामध्ये ४०.४ प्रतिशत उत्तरदाताले अदालतको काम कारबाहीको प्रभावारिता सामान्य रहेको भनेका छन् भने १०.८ प्रतिशत उत्तरदाताले प्रभावकारी रहेको बताए । ३५.२ प्रतिशत उत्तरदातालाई यस सम्बन्धमा कुनै जानकारी नभएको पाईयो । त्यसैगरी सजाय दिने कार्यमा

अदालतको काम कारवाही प्रभावकारी छ भन्नेमा ११.९ प्रतिशत र सामान्य रहेको भन्नेमा ३८ प्रतिशत उत्तरदाता रहेको पाइयो ।

५. उत्तरदातामध्ये ४५ प्रतिशत उत्तरदाताले न्यायिक तथा अर्धन्यायिक निकायबाट भएको सजायको कार्यान्वयन आंशिक रूपमा भएको भनेका छन् भने ४०.७ प्रतिशत उत्तरदाताले यस सम्बन्धमा अनभिज्ञता प्रकट गरेको पाइयो ।

६. फौजदारी न्याय प्रणालीको प्रभावकारिता र निष्पक्षता प्रति ४६.५ प्रतिशत उत्तरदाताले सामान्य रूपमा विश्वस्त रहेको जनाए भने २५.९ प्रतिशतले थाहा छैन भनी अनभिज्ञता प्रकट गरेको देखियो ।

७. फौजदारी न्याय प्रणालीले पहिलो प्राथमिकता दिनु पर्ने विषय के हुन सक्छ भन्ने प्रश्नमा ४७.९ प्रतिशत उत्तरदाताले अपराधीलाई कडा सजाय हुनु पर्ने बताए भने २३.४० प्रतिशत उत्तरदाताले मुद्दाको छिनोफानो चाँडो र प्रभावकारी हुनुपर्ने जवाफ दिएको पाइयो ।

८. फौजदारी अपराधमा अभियुक्तलाई जोगाउने वा मुद्दा चल्न नदिने प्रयास कत्तिको हुन्छ भन्ने प्रश्नमा ४१.१ प्रतिशत उत्तरदाताले अभियुक्तलाई जोगाउने वा मुद्दा चल्न नदिने प्रयास हुने गरेको जवाफ दिए भने अभियुक्तलाई जोगाउनमा राजनीतिक पार्टीका सदस्य सक्रिय हुने भन्नेमा ४४.८ प्रतिशत र अभियुक्तका आफन्त भन्नेमा ४४.२ प्रतिशत उत्तरदाता रहेको पाईयो ।

९. आपराधिक घटनामा स्थानीयस्तरमा मेलमिलाप हुने गरेको छ छैन भन्ने प्रश्नमा ५५ प्रतिशत उत्तरदाताले मेलमिलाप हुने गरेको छैन भन्ने जवाफ दिए भने ४३.८ प्रतिशत उत्तरदाताले मेलमिलाप हुने गरेको छ भन्ने जवाफ दिएका थिए । पहाडी जिल्लामा भन्दा तराईका जिल्लामा तुलनात्मक रूपमा आपराधिक कार्यमा मेलमिलाप हुने मात्रा बढी देखियो । ४८.४ प्रतिशत उत्तरदाताले मेलमिलाप पछि पीडित र कसूरदार बिचको सम्बन्ध खासै राम्रो नहुने भन्ने जवाफ दिएका थिए । यद्यपि मिलापत्र पछि पीडित र कसूरदार बिचको सम्बन्ध राम्रो हुने गरेको भन्ने उत्तरदाताको संख्या समेत उल्लेख्य अर्थात ३९ प्रतिशत रहेको छ ।

१०. के कस्ता अपराधका घटनामा मिलापत्र गर्न उपयुक्त हुन्छ भनी सोधिएको प्रश्नमा ४७.९ प्रतिशतले पारिवारिक घटनामा र ३९.९ प्रतिशत उत्तरदाताले सामान्य प्रकृतिका सामाजिक अपराधमा मिलापत्र गर्न उपयुक्त हुन्छ भन्ने जवाफ दिएका थिए ।

११. असमर्थ व्यक्तिलाई नेपाल सरकारले उपलब्ध गराउदै आएको निःशुल्क कानूनी सहायताको सम्बन्धमा ८७.७ प्रतिशत उत्तरदाताले जानकारी नभएको बताए । जानकारी पाउने उत्तरदातामध्ये ५९.२ प्रतिशत उत्तरदाताले कानूनी सहायताको प्रभावकारिता सामान्य रहेको जवाफ दिएका थिए । त्यसैगरी निःशुल्क कानूनी सहायता प्रभावकारी नहुनुमा त्यस्तो सहायता प्रदान गर्ने वकिल वा कर्मचारीले पर्याप्त ध्यान नदिएको भन्नेमा ४१.२ प्रतिशत उत्तरदाता थिए ।

१२. अपराधबाट पीडित प्रति प्रहरीबाट कस्तो व्यवहार हुने गरेको छ भन्ने प्रश्नमा ४३.४ प्रतिशतले सामान्य व्यवहार हुने गरेको र २५ प्रतिशतले राम्रो व्यवहार हुने गरेको छैन भन्ने जवाफ दिएका थिए । त्यसैगरी पीडित प्रति सरकारी वकिलबाट कस्तो व्यवहार हुने गरेको छ भन्ने सम्बन्धमा ३८.८ प्रतिशतले सामान्य व्यवहार हुने गरेको बताए भने ८.६ प्रतिशतले राम्रो व्यवहार हुने गरेको छैन भन्ने जवाफ दिएका थिए ।

१३. सरकारवादी फौजदारी मुद्दामा पीडितलाई मुद्दाको कारबाही वा निर्णयको जानकारी गराउने गरे नगरेको प्रश्नमा २९.६ प्रतिशत उत्तरदाताले जानकारी गराउने गरेको र २२.४ प्रतिशतले जानकारी गराउने गरेको छैन भन्ने जवाफ दिएका थिए ।

१४. संवेदनशील मुद्दामा पीडितको गोपनीयता राखे नराखेको प्रश्नमा ५२.६ प्रतिशत उत्तरदाताले गोपनीयता राख्ने गरेको छैन भन्ने जवाफ दिएका थिए । त्यसैगरी पीडितलाई क्षतिपूर्ति दिनुपर्ने कानूनी व्यवस्था आवश्यक छ छैन भन्ने प्रश्नमा ७३ प्रतिशत उत्तरदाताले आवश्यक छ भन्ने जवाफ दिएका थिए ।

१५. सरकारले गम्भीर प्रकृतिका फौजदारी मुद्दा फिर्ता लिनु उपयुक्त हुन्छ वा हुंदैन भन्ने प्रश्नमा मुद्दा फिर्ता लिन नहुने भन्नेमा ६५.५ प्रतिशत उत्तरदाता थिए । फौजदारी मुद्दा फिर्ता लिनु अघि अपराधबाट पीडितको पूर्व सहमति आवश्यक पर्छ भन्नेमा ६४.४ प्रतिशत उत्तरदाता थिए ।

१६. पीडितको न्यायमा सरकार कत्तिको संवेदनशील छ भन्ने प्रश्नमा अलिअलि संवेदनशील छ भन्नेमा ४२.२ प्रतिशत र संवेदनशील छैन भन्नेमा १९.९ प्रतिशत उत्तरदाता रहेको पाईयो ।

१७. उत्तरदातामध्ये ९१.७ प्रतिशत उत्तरदाताले अपराधबाट पीडितले क्षतिपूर्ति पाएका छैनन् भन्ने जवाफ दिएका थिए भने क्षतिपूर्ति पाएको भन्ने १.५ प्रतिशत उत्तरदातालाई कुन मुद्दामा क्षतिपूर्ति पाएको थाहा छ भनी सोधिएकोमा सोमध्ये ५८.८ प्रतिशत उत्तरदाताले जबरजस्ती करणी मुद्दामा क्षतिपूर्ति पाएको भन्ने जवाफ दिएका थिए ।

१८. सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दामा मुद्दा हेर्ने अधिकारी समक्ष बकपत्र गरेका उत्तरदातालाई बकपत्र गर्दा दबाव वा प्रभाव पर्ने गरेको छ वा छैन भनी सोधिएकोमा ६९.५ प्रतिशत उत्तरदाताले दबाव पर्ने गरेको जवाफ दिएका थिए । उत्तरदातामध्ये ७४.१ प्रतिशतले सरकारी साक्षीको सुरक्षामा असर पर्ने गरेको जवाफ दिएका थिए । त्यसैगरी ६३.२ प्रतिशत उत्तरदाताले सरकारी साक्षीको रूपमा बकपत्र गर्न जाँदा आउदा यातायात खर्च प्राप्त नहुने जवाफ दिएका थिए ।

१९. साक्षीले भुठा बकपत्र गर्नुको कारण आर्थिक प्रलोभन हो भन्नेमा ४३.१ प्रतिशत र अभियुक्तको दबाव र प्रभाव हो भन्नेमा ३५.१ प्रतिशत उत्तरदाता थिए ।

२०. अनुसन्धान भएका सबै मुद्दा अदालतमा दर्ता नहुनुको कारण राजनैतिक दबाब र अनुचित प्रभाव भएको भन्नेमा ५३.८ प्रतिशत उत्तरदाता रहेको र भुठा उजुरी र प्रमाणको अभाव भन्नेमा २३ प्रतिशत उत्तरदाता रहेको पाइयो ।

२१. उत्तरदातामध्ये ६१.२ प्रतिशत उत्तरदाताले फैसला कार्यान्वयन आँशिक रूपमा हुने गरेको बताए ।

२२. अपराध भएपछि सोको सूचना दिन जनता कत्तिको तत्पर हुन्छन भनी सोधिएकोमा ५५.५ प्रतिशतले सूचना दिन सामान्य तत्परता देखाउने, २१.६ प्रतिशतले धेरै तत्परता देखाउने र ५.२ प्रतिशतले जनता सूचना दिन उदासिन रहने जवाफ दिए भने १.१ प्रतिशतले सूचना दिंदैनन् भन्ने जवाफ दिए । त्यसरी सूचना नदिनुको कारणमा डर, धाक धम्की भन्ने ३७.९ प्रतिशत उत्तरदाता थिए ।

२३. उत्तरदातामध्ये ५३.७ प्रतिशत उत्तरदाताले अपराधको रोकथाम र कानूनी विषयमा आम नागरिकको कर्तव्यबारे सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम हुने गरेको जानकारी दिए भने ३२ प्रतिशतले त्यस्तो सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम हुने नगरेको जवाफ दिएका थिए । सचेतना कार्यक्रम हुने गरेको भन्ने उत्तरदाताले त्यस्तो कार्यक्रमको सञ्चालन सरकारी, गैरसरकारी, स्थानीय निकायबाट समेत हुने गरेको जवाफ दिएका थिए ।

२४. हालको विद्यमान कानूनी व्यवस्थाबाट अपराध पीडितले कुनै राहत पाउन सकेको वा नसकेको भन्ने प्रश्नमा २८.४ प्रतिशत उत्तरदाताले कुनै राहत नपाएको भन्ने जवाफ दिएको पाइन्छ । केहीले मात्र राहत पाएका छन् भन्ने उत्तरदाता ४५.१ प्रतिशत रहेका छन् ।

२५. अपराध हुन नदिन राज्यले कस्तो कदम चाल्नु पर्ला भन्ने प्रश्नमा ५१.१ प्रतिशत उत्तरदाताले शान्ति सुरक्षाको उचित प्रबन्ध मिलाउनु पर्ने सुझाव दिए भने १६.४ प्रतिशत उत्तरदाताले फौजदारी न्याय प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउनु पर्ने सुझाव दिएका थिए ।

२६. सरकारवादी मुद्दा असफल हुनाका कारणहरु के के हुन सक्छन् भन्ने प्रश्नमा ३७.२ प्रतिशतले फितलो अनुसन्धान, ३३.३ प्रतिशतले राजनीतिक हस्तक्षेप र नाताबाद कृपावाद र २४.३ प्रतिशतले वैज्ञानिक अनुसन्धान नहुनु र स्रोत र साधनको कमी तथा प्रमाणको अभाव र २३.५ प्रतिशतले भ्रष्टाचार र आर्थिक प्रलोभन रहेको भन्ने जवाफ दिएका थिए ।

परिच्छेद ६

निष्कर्ष र सुझाव

६.१ निष्कर्ष

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयबाट नेपालमा पहिलो पटक गरिएको अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षणको उद्देश्य समाजमा घट्ने गरेका अपराधको वास्तविक अवस्था पत्ता लगाउनु रहेको थियो । यस प्रयोजनको लागि विगत तीन आर्थिक वर्ष (२०६७/६८, ०६८/६९ र ०६९/७०) को अवधिमा मुलुकको अपराधको वर्तमान तथ्याङ्कीय अवस्था, सरकारले आमनागरिकलाई उपलब्ध गराएको सुरक्षाको अवस्था, आमनागरिक तथा सरोकारवालाहरूको अपराधप्रतिको धारणा कस्तो रहेको छ भन्ने जानकारी प्राप्त गर्नका लागि आमनागरिक र सरोकारवालालाई लक्षित गरी छुट्टाछुट्टै प्रश्नावली तयार गरिएको थियो भने अपराधको आर्थिक सामाजिक विश्लेषणको लागि बन्दीहरूलाई लक्षित गरी छुट्टै प्रश्नावली तयार गरिएको थियो । आमनागरिक, सरोकारवाला निकाय र संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरु तथा बन्दीहरूबाट निर्धारित प्रश्नावली मार्फत जवाफ संकलन गरिएको थियो । त्यसैगरी अपराधको अनुसन्धान, अभियोजन, पुर्पक्ष, फैसला र फैसला कार्यान्वयनको चरणमा संलग्न हुने जिल्लास्थित कार्यालयहरु जिल्ला अदालत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय, जिल्ला कारागार कार्यालय तथा जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा रहेका अपराधसँग सम्बन्धित संस्थागत तथ्यांक संकलनको लागि तथ्याङ्क सङ्कलन फाराम विकास गरी सो मार्फत तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको थियो ।

सर्वेक्षणबाट प्राप्त सूचनाहरूको आधारमा प्रत्येक प्रश्नमा के कति प्रतिशत उत्तरदाताले के कस्तो जवाफ दिए भन्ने कुरा सम्बन्धित प्रश्न र जिल्लास्थित कार्यालयमा रहेको संस्थागत तथ्याङ्क समेतको आधारमा तालिका तयार गरी समग्र रूपमा प्रचलित तथ्याङ्कीय विधिका आधारमा तथ्याङ्कको विश्लेषण गरिएको थियो । सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कलाई प्रश्नावली अनुसार पाँच परिच्छेदमा विभाजन गरी विश्लेषण गरिएको र उक्त विश्लेषणबाट प्राप्त हुन आएको नतिजाको आधारमा नेपालमा अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षणको निष्कर्ष निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :–

१. अपराधमा २५ देखि ४० वर्षको उमेर समूहका व्यक्तिहरु बढी संलग्न रहने गरेको, लैङ्गिक रूपमा हेर्दा ७३ प्रतिशत पुरूष र १८ प्रतिशत महिला आपराधिक कार्यमा सहभागिता रहने गरेको भन्ने उत्तरदाता आमनागरिकको धारणा रहेको पाइयो ।

२. समाजमा सबैभन्दा बढी क्रमशः ज्यान सम्बन्धी, चोरी डकैती, घरेलु हिंसा, जबरजस्ती करणी, कुटपिट र सार्वजनिक अपराधका घटना हुने गरेको भन्ने सरोकारवाला उत्तरदाताको धारणा रहेको पाइयो ।

३. आमनागरिकले अपराधको सूचना प्रहरीमा नगर्नुको कारणमा अभियुक्तको तर्फबाट हुने डर,त्रास, धम्की दबाब हुन सक्ने, अपराधको सूचना प्रहरीमा दर्ता गराउँदा अनावश्यक झन्झटमा व्यहोर्नु पर्ने र सरकारवादी मुद्दामा सरकारी साक्षीको रूपमा रहने व्यक्तिले आफू असुरक्षित महसूस गर्ने गरेको धारणा व्यक्त गरेको पाइयो ।

४. समाजमा अपराध हुनुको पछाडि मुख्यरूपमा आर्थिक (गरिबी, बेरोजगारी) कारण रहेको देखियो भने अन्य कारणमा मादक पदार्थ सेवन, रिस इबी तथा आवेग, लागूऔषध कारोबारको समस्या, सुरक्षा व्यवस्थाको कमी र अशिक्षा रहेको भन्ने धारणा व्यक्त गरेको पाइयो ।

५. सर्वेक्षण अवधिमा तथ्याङ्कीय रूपमा अपराधका घटनामा घटीबढी नभई यथावत अवस्था नै रहेको देखिए तापनि उत्तरदाता आमनागरिकले भने भ्रष्टाचार, ठगी, कालोबजारीका अपराध बढेको भन्ने धारणा व्यक्त गरेको देखियो ।

६. उत्तरदातामध्ये ४४.८ प्रतिशत उत्तरदाताले समाजमा घट्ने अपराधमा संलग्न दोषीलाई राजनीतिक पार्टीका सदस्य र अभियुक्तका आफन्तले जोगाउने प्रयास हुने गरेको र अपराधमा संलग्न व्यक्तिलाई राजनीतिक संरक्षण हुने गरेको भन्ने धारणा व्यक्त गरेको पाइयो ।

७. अपराधका घटना हुनुमा समय र मौसमको समेत प्रभाव देखियो । धेरैजसो अपराधका घटनाहरू राती र साँझको समयमा तथा चाडवाडको याममा बढी हुने धारणा व्यक्त गरेको पाइयो ।

८. उत्तरदातामध्ये ५०.७ प्रतिशत उत्तरदाताले अपराधिक कृयाकलापबाट महिला नै धेरै पीडित हुने गरेको र त्यसमा पनि युवतीहरू बढी पीडित हुने गरेको धारणा व्यक्त गरेको पाइयो ।

९. सरकारवादी मुद्दामा अपराध पीडितलाई बकपत्र गर्दा दबाव र आर्थिक प्रलोभन आउने हुनाले मुद्दा चलिसके पछि प्रतिकूल बकपत्र (Hostile) हुने अवस्था आउने गरेको देखियो ।

१०. बन्दी उत्तरदाता मध्ये बहुसंख्यक वन्दी उत्तरदाताले अपराध गरेकोमा पश्चाताप गरेको पाइयो ।

११. उत्तरदाता मध्ये ६०.८ उत्तरदातामा अपराधका घटना घटी सकेपछि अभियुक्त पक्राउ गर्न प्रहरी क्रियाशील रहेको छ भन्ने धारणा रहेको पाइयो ।

१२. उत्तरदाता मध्ये ३८.१ प्रतिशत उत्तरदातामा मुद्दा अभियोजन गर्ने कार्यमा सरकारी वकिलको प्रभावकारिता सामान्य रहेको छ भन्ने धारणा रहेको देखियो ।

१३. उत्तरदाता मध्ये ४०.४ प्रतिशत उत्तरदातामा अदालतको काम कारबाहीको प्रभावकारिता सामान्य रहेको छ भन्ने धारणा पाइयो ।

१४. नेपालको फौजदारी न्याय प्रणालीको प्रभावकारिता र निष्पक्षता प्रति ५० प्रतिशत नागरिकहरू पूर्णरूपमा विश्वस्त हुन सकेको देखिएन । अपराधीलाई कडा सजाय र मुद्दाको छिनोफानो चाँडो र प्रभावकारी हुनुपर्ने अधिकाँश उत्तरदाताको धारणा रहेको पाइयो ।

१५. असमर्थ व्यक्तिलाई नेपाल सरकारले उपलब्ध गराउदै आएको निःशुल्क कानूनी सहायताको बारेमा ८७.७ प्रतिशत उत्तरदाता आमनागरिकलाई जानकारी भएको देखिएन । निःशुल्क कानूनी सहायता कार्यक्रम प्रभावकारी नहुनुमा त्यस्तो सहायता प्रदान गर्ने वैतनिक वकिल वा कर्मचारीले पर्याप्त ध्यान नदिएको भन्ने जवाफ पाइयो ।

१६. उत्तरदातामध्ये ५२.६ प्रतिशत उत्तरदाताले संवेदनशील मुद्दामा पीडितको गोपनीयता राख्ने गरेको छैन भन्ने धारणा व्यक्त गरेको पाइयो । त्यसैगरी पीडितलाई क्षतिपूर्ति दिनुपर्ने कानूनी व्यवस्था आवश्यक छ भन्नेमा ७३ प्रतिशत उत्तरदाताको धारणा रहेको पाइयो ।

१७. सरकारले गम्भीर प्रकृतिका फौजदारी मुद्दा फिर्ता लिनु उपयुक्त होइन भन्नेमा ६५.५ प्रतिशत उत्तरदाता (आमनागरिक) को धारणा रहेको पाइयो । त्यसैगरी ६४.४ प्रतिशत उत्तरदाताले फौजदारी मुद्दा फिर्ता लिनु अघि अपराधबाट पीडितको पूर्व सहमति आवश्यक पर्ने धारणा व्यक्त गरेको पाइयो ।

१८. उत्तरदाता मध्ये ४२.२ प्रतिशतले पीडितको न्यायमा सरकार अलि अलि संवेदनशील भएको भन्ने र १९.९ प्रतिशतले पीडितको न्यायमा सरकार संवेदनशील नभएको भन्ने धारणा व्यक्त गरेको पाइयो । अपराधबाट पीडितले क्षतिपूर्ति पाउनु पर्ने धारणा ९१.७ प्रतिशत उत्तरदाताले व्यक्त गरेको पाइयो ।

१९. अनुसन्धान भएका सबै मुद्दा अदालतमा दर्ता नहुनुको कारण राजनैतिक दबाब र अनुचित प्रभाव भएको भन्नेमा ५३.८ प्रतिशत उत्तरदाता रहेको र झुटा उजुरी र प्रमाणको अभाव भन्नेमा २३ प्रतिशत उत्तरदाता रहेको पाइयो ।

२०. सरकारी निकायबाट हुने गरेको अपराधको रोकथाम र कानूनी विषयमा हुने गरेको सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रमको बारेमा धेरैजसो नागरिक अनभिज्ञ देखिए ।

२१. अपराध हुन नदिन राज्यले शान्ति सुरक्षाको उचित प्रबन्ध मिलाउनु पर्ने र फौजदारी न्याय प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउनु पर्ने भन्ने सुझाव ५१ प्रतिशत उत्तरदाता आमनागरिकले दिएको पाइयो ।

२२. सरकारवादी मुद्दा असफल हुनाका कारणहरूमा फितलो अनुसन्धान (३७.२ प्रतिशत), राजनीतिक हस्तक्षेप र नाताबाद कृपावाद (३३.३ प्रतिशत), वैज्ञानिक अनुसन्धान नहुनु, स्रोत र साधनको कमी, प्रमाणको अभाव (२४.३ प्रतिशत) र भ्रष्टाचार र आर्थिक प्रलोभन (२३.५ प्रतिशत) रहेको भन्ने आमनागरिकको दृष्टिकोण रहेको देखियो ।

६.२ सुझाव

१. सुरक्षा व्यवस्थालाई सुदृढ बनाउन सुरक्षा निकायलाई स्रोत साधन सम्पन्न बनाई जनसंख्याको वितरणको आधारमा सुरक्षाकर्मीको उपस्थिति र सुरक्षा निकायको विस्तार सुनिश्चित गर्ने ।

२. अपराध न्यूनीकरणसँग सम्बन्धित सचेतनामूलक सरकारी कार्यक्रमहरु लक्षित समूहसँग पुग्ने गरेको नपाइएकोले सरकारी कार्यक्रमको विस्तार तथा निरन्तर अनुगमन गर्ने ।

३. कानूनी सचेतनाका कार्यक्रमहरु शहरी इलाकाभन्दा ग्रामीण तथा दुर्गम इलाकासम्म पुऱ्याउने ।

४. अपराधको अनुसन्धान र अभियोजनको कार्यमा संलग्न सरकारका निकायहरु बढी सम्वेदनशील हुनुपर्नेमा आर्थिक प्रलोभन तथा दबाबमा परी पीडितलाई न्याय प्रदान गर्ने कार्यमा उदासीन देखिएकोले त्यस्ता निकायमा कार्यरत कर्मचारीको क्षमता विकास तथा दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउने ।

५. अपराधबाट महिला बढी पीडित हुने गरेको पाइएकोले पीडित महिला तथा बालबालिकाको सुरक्षाको लागि राज्यका तर्फबाट विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

६. अपराधबाट पीडितलाई तत्काल राहत दिनको लागि आवश्यक कानूनी व्यवस्था गरी सोको लागि छुट्टै पीडित राहत कोषको स्थापना गर्ने ।

७. अदालती कारबाही छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाउने ।

८. फौजदारी मुद्दामा अदालतबाट भएको सजायको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने ।

९. सरकारी साक्षीको सुरक्षाको सम्बन्धमा छुट्टै कानूनी व्यवस्था गर्ने ।

१०. अपराधको प्रवृत्ति, अपराधको कारण र अपराधबाट समाजमा परेको प्रभावजस्ता विषयमा राज्यको तर्फबाट नियमित सर्वेक्षण गर्ने ।

११. अनुसन्धान र सर्वेक्षणबाट प्राप्त नतिजाको आधारमा नीतिगत, कानुनी र संस्थागत सुधार गर्ने ।

१२. पारिवारिक र सामाजिक प्रकृतिका अपराधको सूचना लिने र अनुसन्धान गर्ने अलग अलग कार्यविधि सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था गर्ने ।

१३. अनुसन्धान गरिएका आपराधिक घटनामध्ये ठूलो संख्यामा घटना अदालतमा मुद्दाको रूपमा दर्ता हुन नदिने राजनीतिक कार्यकर्ता नै सक्रिय रहेको भन्ने आमनागरिकमा धारणा रहेकोले यस्तो प्रवृत्तिको अन्त्य गर्न मूलरूपमा राजनीतिक प्रतिबद्धता र इच्छाशक्ति आवश्यक रहेको ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची १

नेपालमा अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्बेक्षण

(२०७०/०७१)

पारिवारिक प्रश्नावली

नेपाल सरकार

कानून, न्याय, संविधानसभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय,

सिंहदरबार, काठमाण्डौ

यो प्रश्नावलीमा समावेश भएका विवरणहरु तथ्यांक ऐन २०१५ बमोजिम सङ्कलन गरिएको हो । यसमा सङ्कलन गरिएका विवरणहरु गोप्य रहने छन र सामूहिकरुपमा तथ्याङ्कीय प्रयोजनका लागि मात्र प्रयोग गरिने छन् ।

तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने कर्मचारी तथा सुपरिवेक्षक/अनुगमनकर्ता सम्बन्धी विवरण

१. कर्मचारीको नाम :

२. सुपरीवेक्षक/अनुगमनकर्ताको नाम :

३. सुपरीवेक्षक/अनुगमनकर्ताको धारणा : .

....

....

....

....

४. तथ्याङ्क सङ्कलन गरेको क्षेत्र सम्बन्धी विवरण :

(१) जिल्ला :

(२) गा. वि. स./नगरपालिका :

(३) वडा नं. :

(४) टोल :

(५) गणना क्षेत्र :

(६) घर क्र. सं.

(७) परिवार क्र. सं.

५. तथ्याङ्क सङ्कलन गरेको मिति :

खण्ड (क)

उत्तरदाताको परिचयात्मक विवरण

१. नाम र थर :

२. लिङ्गः १. पुरूष २. महिला ३. तेस्रो लिङ्गी

३. उमेरः .... (पुरा भएको उमेर वर्षमा लेख्नुहोस)

४. वैवाहिक अवस्थाः
१. विवाहित
२. अविवाहित
३. एकल
४.सम्बन्ध विच्छेद

५. पेशाः
१. कृषि
२. ब्यापार
३. ज्याला/मजदुरी
४.सरकारी जागीर
५. प्राइभेट जागिर
६. अवकाश प्राप्त
७. अध्ययन
८. घरेलु कामदार
९. अन्य

६. जात जाति : .... (जात जातिको कोड लेख्नुहोस)

७. घर परिवारका जम्मा सदस्य संख्या : ....

८. बसोबासको अवस्था :

१ स्थायी

२ अस्थायी

३ वैवाहिक

९. शैक्षिक अवस्था : ....

खण्ड (ख)

(यस खण्डमा सोधिएका प्रश्नहरुमा उत्तरदाताले भनेको विकल्पको नम्वरमा गोलो घेरा (O) लगाउनु होस ।)

अपराध र सुरक्षा अवस्थाप्रति सर्वसाधारणको धारणा

(१) तपाईको विचारमा अपराध हुनुका कारणहरु के के हुन ? (वहुउत्तर संभव रहेको)

१.	गरिबी/आर्थिक कारण	१. हो	२. होइन
२.	प्रलोभन	१. हो	२. होइन
३.	लागूपदार्थ	१. हो	२. होइन
४.	मादक पदार्थ सेवन	१. हो	२. होइन
५	बेरोजगारी	१. हो	२. होइन
६.	पारिवारिक विखण्डन	१. हो	२. होइन
७.	सुरक्षा व्यवस्था कमजोर	१. हो	२. होइन
८.	सजाय कडा नभएको कारणबाट	१. हो	२. होइन
९.	उन्माद, लहड, चर्चा वा पहिचान स्थापित गर्न	१. हो	२. होइन
१०.	दवाव वा करकाप	१. हो	२. होइन
११.	रिसइवी, आवेग, प्रतिशोध	१. हो	२. होइन
१२.	यौनजन्य कारण	१. हो	२. होइन
१३.	राजनीतिक कारण	१. हो	२. होइन
१४.	धार्मिक कारण	१. हो	२. होइन
१५.	सामाजिक परिवेश /साथिभाइको सङ्गत	१. हो	२. होइन
१६.	चलचित्र, टेलिभिजन र इन्टरनेटको प्रभाव	१. हो	२. होइन
१७.	अशिक्षा	१. हो	२. होइन
१८.	भेदभाव र कुरीति	१. हो	२. होइन
१९.	अन्य केही भए खुलाउनेः		

(२) तपाईले उल्लेख गर्नु भएको कारणहरु मध्ये तपाईको विचारमा कुन कारण अपराधको प्रमुख कारण हो ?

१. गरिबी/आर्थिक कारण
२. प्रलोभन
३. लागूपदार्थ
४. मादक पदार्थ सेवन
५. बेरोजगारी
६. पारिवारिक विखण्डन
७. सुरक्षा व्यवस्था कमजोर
८. सजाय कडा नभएको कारणबाट
९. उन्माद, लहड, चर्चा वा पहिचान स्थापित गर्न
१०. दवाव वा करकाप
११. रिसइवी, आवेग, प्रतिशोध
१२. यौनजन्य कारण
१३. राजनीतिक कारण
१४. धार्मिक कारण

१५. सामाजिक परिवेश/साथिभाइको सङ्गत
१६. चलचित्र, टेलिभिजन र इन्टरनेटको प्रभाव
१७. अशिक्षा
१८. भेदभाव र कुरीति
१९. अन्य केही भए खुलाउने : ....

(३) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा विगत ३ बर्षदेखि यता कुनै अपराध भएको छ वा छैन ?

१.	छ		
२.	छैन	→	(प्रश्न नं. २२ मा जानुहोस्)
३.	थाहा छैन	→	(प्रश्न नं. २२ मा जानुहोस्)

(४) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा विगत ३ बर्षदेखि यता कुनै अपराध भएको भए देहायका अपराधहरुमध्ये कुन/कुन अपराध भएको पाउनु भएको छ ?

१.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	१. भएको	२. नभएको
२.	मानब बेचविखन	१. भएको	२. नभएको
३.	कर्तव्य ज्यान/ज्यान मार्ने उद्योग	१. भएको	२. नभएको
४.	गर्भपतन	१. भएको	२. नभएको
५.	कुटपीट अङ्गभङ्ग	१. भएको	२. नभएको
६.	सवारी ज्यान/अङ्गभङ्ग	१. भएको	२. नभएको
७.	चोरी/डाँका	१. भएको	२. नभएको
८.	जबरजस्ती चन्दा असुली	१. भएको	२. नभएको
९.	बैकिङ्ग कसूर/ विदेशी मुद्रा/जाली नोट	१. भएको	२. नभएको
१०.	ठगी	१. भएको	२. नभएको
११.	बैदेशिक रोजगार	१. भएको	२. नभएको
१२.	कालोबजार सम्बन्धी कसूर	१. भएको	२. नभएको
१३.	जबरजस्ती करणी/जबरजस्ती करणी गर्न उद्योग गर्ने	१. भएको	२. नभएको
१४.	बहुविवाह/बालविवाह सम्बन्धी	१. भएको	२. नभएको
१५.	घरेलु हिंसा	१. भएको	२. नभएको
१६.	सार्वजनिक अपराध	१. भएको	२. नभएको
१७.	हातहतियार खरखजाना/विष्फोटक पदार्थ	१. भएको	२. नभएको
१८.	जातीय भेदभाव सम्बन्धी अपराध	१. भएको	२. नभएको
१९.	लागूऔषध	१. भएको	२. नभएको
२०.	आगलागी	१. भएको	२. नभएको
२१.	तस्करी	१. भएको	२. नभएको
२२.	भ्रष्टाचार	१. भएको	२. नभएको
२३.	जुवा तास	१. भएको	२. नभएको
२४.	विद्युतीय अपराध	१. भएको	२. नभएको
२५.	गोवध	१. भएको	२. नभएको
२६.	अन्य भए खुलाउने :		

(५) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा विगत ३ वर्ष देखि यता भएको अपराधमा कस्तो व्यक्ति संलग्न रहेको पाउनु भएको छ ?

१. बालबालिका
२. महिला
३. पुरूष
४ तेस्रो लिङ्गी
५ माथिका सबै

(६) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा विगत ३ वर्ष देखि यता सामूहिक रूपमा (एक भन्दा बढी व्यक्तिहरु मिलेर) हुने अपराधको अवस्था कस्तो रहेको छ ?

१. वृद्धि भएको छ
२. कम भएको छ
३. उस्तै छ
४. थाहा छैन

(७) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा विगत तीन बर्ष देखि यता अपराधको स्थिति कस्तो देख्नु भएको छ ?

१. धेरै बढेको छ
२. अलिअलि बढेको छ
३. समान अवस्थामा रहेको छ → प्रश्न नं. ९ मा जानुहोस ।
४. अलिअलि घटेको छ
५. धेरै घटेको छ

(८) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा विगत तीन बर्ष देखि यता देहायको अपराध घटेको वा बढेको के छ?

१.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	१. घटेको	२. बढेको
२.	मानब बेचविखन	१. घटेको	२. बढेको
३.	कर्तव्य ज्यान/ज्यान मार्ने उद्योग	१. घटेको	२. बढेको
४.	गर्भपतन	१. घटेको	२. बढेको
५.	कुटपीट अङ्गभङ्ग	१. घटेको	२. बढेको
६.	सवारी ज्यान/अङ्गभङ्ग	१. घटेको	२. बढेको
७.	चोरी/डाँका	१. घटेको	२. बढेको
८.	जबरजस्ती चन्दा असुली	१. घटेको	२. बढेको
९.	बैकिङ्ग कसूर/ विदेशी मुद्रा/जाली नोट	१. घटेको	२. बढेको
१०.	ठगी	१. घटेको	२. बढेको
११.	बैदेशिक रोजगार	१. घटेको	२. बढेको
१२.	कालोबजार सम्बन्धी कसूर	१. घटेको	२. बढेको
१३	जबरजस्ती करणी/जबरजस्ती करणी गर्न उद्योग गर्ने	१. घटेको	२. बढेको
१४.	बहुविवाह/बालविवाह सम्बन्धी	१. घटेको	२. बढेको
१५.	घरेलु हिंसा	१. घटेको	२. बढेको
१६.	सार्वजनिक अपराध	१. घटेको	२. बढेको
१७.	हातहतियार खरखजाना/विष्फोटक पदार्थ	१. घटेको	२. बढेको
१८.	जातीय भेदभाव सम्बन्धी अपराध	१. घटेको	२. बढेको

१९.	लागूऔषध	१. घटेको	२. बढेको
२०.	आगलागी	१. घटेको	२. बढेको
२१.	तस्करी	१. घटेको	२. बढेको
२२.	भ्रष्टाचार	१. घटेको	२. बढेको
२३.	जुवा तास	१. घटेको	२. बढेको
२४.	विद्युतीय अपराध	१. घटेको	२. बढेको
२५.	गोवध	१. घटेको	२. बढेको
२६.	अन्य भए खुलाउने :		

(९) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा विगत ३ वर्षदेखि यता धेरैजसो कुन उमेरका व्यक्तिहरु अपराधमा बढी संलग्न भएको पाउनु भएको छ ?

१.	१६ वर्ष भन्दा मुनिका		
२.	१६ - १९ वर्ष भन्दा मुनिका	→	प्रश्न नं. ११ मा जानुहोस ।
३.	२० - २४ वर्ष भन्दा मुनिका	→	प्रश्न नं. ११ मा जानुहोस ।
४.	२५ - ४० वर्ष भन्दा मुनिका	→	प्रश्न नं. ११ मा जानुहोस ।
५.	४१ - ६० वर्ष भन्दा मुनिका	→	प्रश्न नं. ११ मा जानुहोस ।
६.	६० वर्षभन्दा माथिका	→	प्रश्न नं. ११ मा जानुहोस ।

(१०) १६ वर्ष मुनिका बालबालिका अपराधमा संलग्न भएको भए देहायको मध्ये कुन कुन अपराधमा संलग्न भएको पाउनु भएको छ ?

१.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	१. भएको	२. नभएको
२.	मानब बेचविखन	१. भएको	२. नभएको
३.	कर्तव्य ज्यान/ज्यान मार्ने उद्योग	१. भएको	२. नभएको
४.	गर्भपतन	१. भएको	२. नभएको
५.	कुटपीट अङ्गभङ्ग	१. भएको	२. नभएको
६.	सवारी ज्यान/अङ्गभङ्ग	१. भएको	२. नभएको
७.	चोरी/डाँका	१. भएको	२. नभएको
८.	जबरजस्ती चन्दा असुली	१. भएको	२. नभएको
९.	बैकिङ्ग कसूर/ विदेशी मुद्रा/जाली नोट	१. भएको	२. नभएको
१०.	ठगी	१. भएको	२. नभएको
११.	बैदेशिक रोजगार	१. भएको	२. नभएको
१२.	कालोबजार सम्बन्धी कसूर	१. भएको	२. नभएको
१३.	जबरजस्ती करणी/जबरजस्ती करणी गर्न उद्योग गर्ने	१. भएको	२. नभएको
१४.	बहुविवाह/बालविवाह सम्बन्धी	१. भएको	२. नभएको
१५.	घरेलु हिंसा	१. भएको	२. नभएको
१६.	सार्वजनिक अपराध	१. भएको	२. नभएको
१७.	हातहतियार खरखजाना/विष्फोटक पदार्थ	१. भएको	२. नभएको
१८.	जातीय भेदभाव सम्बन्धी अपराध	१. भएको	२. नभएको
१९.	लागूऔषध	१. भएको	२. नभएको
२०.	आगलागी	१. भएको	२. नभएको

२१.	तस्करी	१. भएको	२. नभएको
२२.	भ्रष्टाचार	१. भएको	२. नभएको
२३.	जुवा तास	१. भएको	२. नभएको
२४.	विद्युतीय अपराध	१. भएको	२. नभएको
२५.	गोवध	१. भएको	२. नभएको
२६.	अन्य भए खुलाउने :		

(११) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा विगत ३ बर्ष यता धेरैजसो कस्तो व्यक्ति अपराधबाट बढी पीडित हुने गरेको पाउनु भएको छ ?

१. बालबालिका
२. फरक क्षमता (अपाङ्गता) भएका व्यक्तिहरु
३. महिला
४. पुरूष → प्रश्न नं. १३ मा जानुहोस ।
५. जेष्ठ नागरिक
६. तेश्रो लिङ्गी
७. आश्रित (पालनपोषण वा संरक्षणमा रहेको/घरेलु कामदार)

(१२) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा यदि अपराध पीडित महिला भए तलका मध्ये कुन प्रकारको महिला बढी पीडित रहेको पाउनु भएको छ ?

१. बालिका
२. युवती
३. एकल महिला
४ वृद्ध महिला

(१३) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा विगत ३ बर्ष यता धेरैजसो कस्तो ब्यावसाय गर्ने ब्यक्ति अपराधबाट बढी पीडित हुने गरेको पाउनु भएको छ ? (वहुउत्तर संभव)

१. ज्याला मजदुरी गर्ने
२. किसान
३. सरकारी कर्मचारी
४. गैर सरकारी कर्मचारी
५. अवकाशप्राप्त कर्मचारी
६. ब्यावसायी
७. अन्य (खुलाउने) ....

(१४) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा अपराधबाट पीडितहरूलाई कस्तो प्रकृतिको पीडा भएको पाउनु भएको छ ? (वहुउत्तर संभव रहेको)

१. शारीरिक पीडा
२. मानसिक पीडा
३. आर्थिक हानी
४. पारिवारिक विखण्डन
५. सामाजिक वहिष्करण
६. वृत्ति विकासमा अवरोध
७. अन्य कारण भए खुलाउने : ....

(१५) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा तुलनात्मकरूपले सबै भन्दा बढी कुन मौसममा अपराधजन्य कार्य हुने गरेको पाइन्छ ?

१. गर्मी
२. जाडो
३. बर्षा

(१६) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा घटेका अपराध मध्ये कुन समयमा त्यस्तो अपराध बढी हुने गरेको पाइन्छ ? (बहुउत्तर संभव)

१. विहान
२. दिंउसो
३. साँझ
४. राती

(१७) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा एउटै व्यक्तिले एक पटक भन्दा बढी अपराध गरेको अवस्था छ वा छैन ?

१. छ
२. छैन
३. थाहा छैन

(१८) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रको कुन ठाउँमा अपराधका घटनाहरू प्रायः हुने गरेको पाउनु भएको छ ? (वहुउत्तर संभव)

१. घरभित्र
२. धार्मिक/सांस्कृतिक रूपमा जमघट हुने स्थल
३. बाटोघाटो /सार्वजनिक स्थल
४. जङ्गल/एकान्त ठाउँ
५. होटल, रेष्टुराँ, लज
६. वसपार्क
७ सार्वजनिक यातायातका साधनमा
८. अन्य भए खुलाउने :.........................

(१९) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा विगत ३ वर्ष देखि यता अपराध गर्नका लागि देहायका साधनहरू प्रयोग भएको छ वा छैन ?

१.	लाठा, ढुँगा, रड	१. भयो	२. भएन
२.	धारिलो हतियार (चक्कु, खुकुरी तरवार खुँडा बन्चरो आदि)	१. भयो	२. भएन
३.	बन्दुक/पेस्तोल	१. भयो	२. भएन
४.	विष्फोटक पदार्थ	१. भयो	२. भएन
५.	लागुऔषध र मनोद्विपक पदार्थ	१. भयो	२. भएन
६.	तेजाव, प्रज्वलनशील पदार्थ, आगो	१. भयो	२. भएन
७.	सवारी साधन	१. भयो	२. भएन
८.	विष	१. भयो	२. भएन
९.	ग्यास, रासायनिक पदार्थ	१. भयो	२. भएन
१०.	विद्युतीय उपकरण	१. भयो	२. भएन

(२०) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा अपराध भएको कारणले समाजको शान्ति सुरक्षामा कस्तो असर परेको पाउनु भएको छ ?

१. सामान्य असर परेको छ

२. गम्भीर असर परेको छ

३. असर परेको छैन

४. थाहा छैन

(२१) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमाअपराध भएको कारणले सर्वसाधारणको पेशा, व्यवसाय, व्यापार र रोजगारीमा कस्तो असर परेको छ ?

१. सामान्य असर परेको छ

२. गम्भीर असर परेको छ

३. असर परेको छैन

४. थाहा छैन

(२२) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा राती वा एक्लै हिड्दा आफूलाई कत्तिको सुरक्षित भएको महसुस गर्नु हुन्छ ?

१. सुरक्षित

२. केही सुरक्षित

३. धेरै असुरक्षित

(२३) तपाई राती आफ्नो घरमा एक्लै वस्दा कत्तिको सुरक्षित भएको महसुस गर्नु हुन्छ ?

१. सुरक्षित → (प्रश्न नं. २५ मा जानुहोस)

२. केही सुरक्षित → (प्रश्न नं. २५ मा जानुहोस)

३. धेरै असुरक्षित

(२४) तपाईले असुरक्षित महसुस गर्नुको कारण के होला ?

१. अपराधमा बृद्धि

२. अपर्याप्त सुरक्षा व्यवस्था

३. श्रोत साधन विनाको प्रहरी

४. दण्डहिनता

५ नैतिकतामा ह्रास

६ अन्य (खुलाउने) ....

(२५) तपाई आफ्नो घरमा चोरी डकैंती हुन सक्ला भनी कत्तिको चिन्तित हुनुहुन्छ ?

१. धेरै चिन्तित

२. सामान्य रूपमा चिन्तित

३. कुनै चिन्ता छैन

(२६) तपाई आफू वा आफ्नो परिवारको सदस्यमाथि यौनजन्य हिंसा हुन सक्छ भनी कत्तिको चिन्तित हुनु हुन्छ?

१. धेरै चिन्तित

२. सामान्य रूपमा चिन्तित

३. कुनै चिन्ता छैन

(२७) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा लागूऔषधको दुर्व्यसन र कारोबारलाई कस्तो समस्याको रूपमा हेर्नु भएको छ ?

१. धेरै ठूलो समस्या

२. ठूलो समस्या

३. सामान्य समस्या

४. समस्या नै छैन

(२८) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा रहेको सार्वजनिक क्षेत्रमा मादक पदार्थको सेवन गरी हुने झैझगडालाई कस्तो समस्याको रूपमा हेर्नु भएको छ ?

१. धेरै ठूलो समस्या

२. ठूलो समस्या

३. सामान्य समस्या

४. समस्या नै छैन

(२९) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा भ्रष्टाचार सम्बन्धी अपराधको संख्यात्मक स्थिति कस्तो पाउनु भएको छ ?

१. एक दम धेरै

२. सामान्य

३. भएको छैन

४. थाहा छैन

(३०) नेपालको अन्य क्षेत्रमा हुने अपराधको तुलनामा तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा अपराधको संख्यात्मक स्थिति कस्तो पाउनु भएको छ ?

१. बढी छ

२. कम छ

३. उस्तै छ

४. थाहा छैन

(३१) तपाईले अपराधलाई देशको कस्तो समस्याको रूपमा हेर्नु भएको छ?

१. धेरै ठूलो समस्या

२. सामान्य समस्या

३. समस्या नै होइन

४. थाहा छैन → (प्रश्न नं. ३३ मा जानुहोस)

(३२) तपाईले देशको अपराधको स्थितिको बारेमा भन्नु भएको कुरा केमा आधारित छ ?

१. व्यक्तिगत अनुभव

२. नातेदारर साथीभाइहरूको भनाई

३. अन्य व्यक्तिहरूले दिएको जानकारी

४. सञ्चार माध्यम

(३३) तपाई बस्नु भएको क्षेत्रमाघट्ने अपराधलाईकस्तो समस्याको रूपमा हेर्नु भएको छ?

१. धेरै ठूलो समस्या

२. सामान्य समस्या

३. समस्या नै छैन

४. थाहा छैन → (प्रश्न नं. ३५ मा जानुहोस)

(३४) तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा घट्ने अपराधको स्थितिको बारेमा तपाईले भन्नु भएको कुरा के मा आधारित छ ?

१. व्यक्तिगत अनुभव
२. नातेदार र साथीभाइहरूको अनुभव
३. अन्य व्यक्तिहरूले दिएको जानकारी
४. सञ्चार माध्यम

(३५) तपाईको विचारमा कसैका विरूद्ध अदालतमा झुठा मुद्दा दायर भएको छ वा छैन ?

१. छ
२. छैन
३ थाहा छैन

खण्ड (ग)

(यस खण्डमा सोधिएका प्रश्नहरूमा उत्तरदाताले भनेको विकल्पको नम्वरमा गोलो घेरा (O) लगाउनु होस ।)

फौजदारी न्याय प्रणाली प्रति सर्वसाधारणको धारणा

(३६) अपराधको रोकथाम र नियन्त्रण गर्न विद्यमान फौजदारी कानून कत्तिको पर्याप्त रहेको पाउनु भएको छ ?

१. एकदम पर्याप्त छ
२. ठिकै छ
३. पर्याप्त छैन
४. थाह छैन

(३७) अपराधको अनुसन्धान गर्न र फरार अभियुक्तलाई पक्रन प्रहरी कत्तिको क्रियाशिल हुने गरेको पाउनु भएको छ ?

१. एकदम अग्रसर → (प्रश्न नं. ३९ मा जानुहोस)
२. क्रियाशिल → (प्रश्न नं. ३९ मा जानुहोस)
३. क्रियाशिल छैन
४. थाहा छैन → (प्रश्न नं. ३९ मा जानुहोस)

(३८) प्रहरी क्रियाशील नरहेको भए त्यसको कारण के होला ?

१. राजनीतिक दबाब
२. जनशक्ति/साधनस्रोत कमी
३. आर्थिक प्रलोभन
४. उत्प्रेरणाको कमी
५. सूचना र अभिलेख पूर्वाधारको कमी
६. अन्य कुनै भए खुलाउने : ....

(३९) सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दाको अभियोजन गर्ने कार्यमा सरकारी वकीलको भूमिका कत्तिको प्रभावकारी रहेको पाउनु भएको छ ?

१. अत्यन्त प्रभावकारी → (प्रश्न नं. ४१ मा जानुहोस)

२. सामान्य → (प्रश्न नं. ४१ मा जानुहोस)

३. प्रभावकारी छैन

४. थाहा छैन → (प्रश्न नं. ४१ मा जानुहोस)

(४०) सरकारी वकीलको काम कारबाही प्रभावकारी नरहेको भए त्यसको कारण के होला ? (बहुउत्तर संभव)

१. राजनीतिक दबाब

२. जनशक्ति/साधन स्रोत कमी

३. आर्थिक प्रलोभन

४. उत्प्रेरणाको कमी

५. अन्य केही भए खुलाउने : ....

(४१) सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दामा अदालतको काम कारबाही कत्तिको प्रभावकारी भएको पाउनु भएको छ ?

१. प्रभावकारी

२. सामान्य

३. प्रभावकारी छैन

४. थाहा छैन

(४२) सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दाका कसूरदारलाई कानून बमोजिम सजाय दिन अदालतहरु कत्तिको प्रभावकारी भएको पाउनु भएको छ ?

१. प्रभावकारी

२. सामान्य

३. प्रभावकारी छैन

४. थाहा छैन

(४३) सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दामा अर्धन्यायिक निकायको काम कारबाही कत्तिको प्रभावकारी भएको पाउनु भएको छ ?

१. प्रभावकारी

२. सामान्य

३. प्रभावकारी छैन

४. थाहा छैन

(४४) मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत र अर्धन्यायिक निकाय) बाट भएको सजायको कार्यान्वयन अवस्था कस्तो रहेको पाउनु भएको छ ?

१. पूर्णरूपमा कार्यान्वयन भएको छ

२. आंशिक रूपमा कार्यान्वयन भएको छ

३. कार्यान्वयन भएको छैन

४. थाह छैन

(४५) नेपालको फौजदारी न्याय प्रणाली प्रभावकारी र निष्पक्ष छ भन्ने कुरामा तपाई कत्तिको विश्वस्त हुनुहुन्छ ?

१. धेरै विश्वस्त

२. सामान्य रूपमा विश्वस्त

३. विश्वस्त छैन

४. थाहा छैन

(४६) तपाईको बिचारमा फौजदारी न्याय प्रणालीले निम्न मध्ये कुन कुरालाई पहिलो प्राथमिकता दिनुपर्छ ?

१. मुद्दाको चाँडो र प्रभावकारी छिनोफानो

२. अपराधीलाईकडा सजाय गर्ने

३. पीडितलाई संवोधन

४. अभियोग लागेको व्यक्तिलाई निष्पक्ष व्यवहार

५. अपराध रोकथामका उपायहरु अबलम्वन गर्ने

६. अन्य केही भए खुलाउने : ....

(४७) तपाइले कुनै अपराध भएको प्रत्यक्षरूपमा देख्नु भएको वा अपराध भएको थाहा पाउनु भएको छ वा छैन ?

१. छ

२. छैन → (प्रश्न नं ५१मा जानुहोस)

(४८) तपाइले कुनै अपराध भएको प्रत्यक्षरूपमा देखे वा अपराध भएको थाहा पाए पश्चात त्यस सम्बन्धमा के गर्नु भयो ?

१. प्रहरीलाई मौखिक जानकारी गराएको → (प्रश्न नं ५१ मा जानुहोस)

२. प्रहरीमा उजुरी वा जाहेरी दर्ता गराएको → (प्रश्न नं ५१ मा जानुहोस)

३. घर परिवार साथीभाइ र इष्टमित्रलाई जानकारी गराएको → (प्रश्न नं ५१ मा जानुहोस)

४. कसैलाई पनि भनिन

(४९) तपाई आफूले देखेको वा थाहा पाएको अपराधको विषयमा प्रहरीलाई जानकारी नगराएको भए के कारणले जानकारी नगराउनु भएको हो ?

१ सामाजिक प्रतिष्ठा र सम्बन्धको कारणले

२ धाक /धम्की/डर/ त्रास /दवाब

३ फौजदारी न्याय प्रणाली प्रति अविश्वास भएर

४ उजुरी दिने निकायमा पहुँच (भौगोलिक विकटता) नभएको

५ आर्थिक कारण

६ स्थानीयस्तरमा मेलमिलाप हुने भएकोले

७ अनावश्यक कानूनी झञ्झटमा परिएला भन्ने सोचाई

८ सचेतनाको कमी

९ अन्यभए खुलाउने : ....

(५०) तपाईले दिएको अपराध सम्बन्धी सूचनाको सम्बन्धमा के कस्तो कारबाही भयो ?

१. अनुसन्धान नै भएन

२. अनुसन्धान भयो तर मुद्दा चलेन

३. मुद्दा विचाराधिन रहेको

४. अभियुक्तले सफाई पाएको

५. कसूरदार ठहर भई सजाय पाएको

६. थाहा छैन

(५१) तपाई बसोबास गरेको क्षेत्रमा अपराध घटेर पनि प्रहरीमा जानकारी नगराएको संख्या कति छ ?

१. धेरै छ

२. कम छ

३. छैन

४ थाहा छैन

(५२) अपराधजन्य घटनाहरु घटे पश्चात सो सम्बन्धमा स्थानीय सञ्चार माध्यमवाट सो सम्बन्धी सूचना संप्रेषण हुने गरेको छ की छैन ?

१. छ

२. छैन

३. थाहा छैन

(५३) अपराधजन्य घटनाहरु घटे पश्चात स्थानीय निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, प्रहरी, सामाजिक संघ संस्था, दवाब समूह, महिला समूहहरु दोषी माथी कारवाहीको लागि कत्तिको सक्रिय हुने गर्दछन ?

१. एकदमै सक्रिय हुने गर्छन

२. सामान्य रूपमा सक्रिय हुने गर्छन

३. सक्रिय हुने गर्दैनन्

४. आफ्नो स्वार्थ भएकोमा क्रियाशिल हुने गर्छन

५. थाहा छैन

(५४) आपराधिक घटना घटी सके पश्चात अभियुक्तलाई जोगाउने वा मुद्दा चल्न नदिने प्रयास हुने गरेको छ कि छैन ?

१. हुने गरेको छ

२. हुने गरेको छैन → (प्रश्न नं. ५६ मा जानुहोस्)

३. थाहा छैन → (प्रश्न नं. ५६ मा जानुहोस)

(५५) अभियुक्तलाई जोगाउने प्रयासमा कसको बढी सक्रियता रहेको देख्नु भएको छ ?

१. अभियुक्तका आफन्तहरु

२. राजनीतिक पार्टीका सदस्यहरु

३. समाजका अन्य ब्यक्तिहरु

४. थाहा छैन

(५६) आपराधिक घटना घटे पश्चात त्यस्तो अपराधबाट पीडित व्यक्ति समाजवाट विस्थापित हुने गरेका छन कि छैनन् ?

१. विस्थापित हुने गरेका छैनन्

२. विस्थापित हुने गरेका छन्

३. स्वेच्छाले अन्यत्र जाने गरेका छन

४. थाहा छैन

(५७) सरकार वादी हुने फौजदारी अपराधको घटना घटे पश्चात तपाई बसोबास गरेको क्षेत्रमा त्यस्तो अपराधमा मेलमिलाप/मिलापत्र हुने गरेको छ वा छैन ?

१. छ

२. छैन → (प्रश्न नं. ६१ मा जानुहोस्)

(५८) तपाई बसोबास गरेको क्षेत्रमा सरकार वादी हुने फौजदारी अपराधको घटना घटे पश्चात मेलमिलाप/मिलापत्र हुने गरेको भए त्यस्तो मेलमिलाप/मिलापत्रको लागि कहाँ छलफल हुने गर्दछ ?

१. गाउँ समाजमा
२. स्थानीय निकायमा
३. प्रहरी कार्यालयमा
४. जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा
५. मेलमिलाप/मिलापत्र हुने गरेको छैन

(५९) अपराधजन्य घटनाबाट पीडित र कसूरदारका वीच मेलमिलाप/मिलापत्र भए पश्चात उनीहरु वीचको सम्बन्ध कस्तो देख्नु भएको छ ?

१. सम्बन्ध राम्रो हुने गरेको छ
२. खासै राम्रो सम्बन्ध हुदैन
३. सम्बन्ध बिग्रेको हुन्छ
४. थाहा छैन

(६०) सरकार वादी हुने फौजदारी अपराधको घटना स्थानीय रूपमा मेलमिलाप/मिलापत्र भएमा त्यस्तो अपराधको अनुसन्धान हुने गरेको छ वा छैन ?

१. छ
२. छैन
३. थाहा छैन

(६१) तपाईको विचारमा कस्तो प्रकारको अपराधमा मेलमिलाप/मिलापत्र गर्न उपयुक्त हुने देख्नु भएको छ ?

१. पारिवारिक
२. सामान्य प्रकृतिका सामाजिक अपराध
३. सबै प्रकृतिका अपराध
४. कुनै पनि अपराधमा मेलमिलाप/मिलापत्र गर्न नहुने

(६२) नेपाल सरकारले असमर्थ व्यक्तिलाई निःशुल्क कानूनी सहायता उपलब्ध गराउछ भन्ने कुराको जानकारी तपाईलाई छ वा छैन ?

१. छ
२. छैन → (प्रश्न नं. ६६ मा जानुहोस)

(६३) नेपाल सरकारले असमर्थ व्यक्तिलाई उपलब्ध गराउने निःशुल्क कानूनी सहायता कुन निकाय वा संयन्त्र मार्फत पाइने गरेको छ ?

१. सरकारी वकीलबाट प्राप्त हुने गरेको
२. जिल्ला कानूनी सहायता समितिबाट प्राप्त हुने गरेको
३. वैतनिक वकीलबाट प्राप्त हुने गरेको
४ आफूले रोजेको कानून व्यवसायीबाट मात्र प्राप्त हुने गरेको
५. कानूनी सहायता प्राप्त हुने गरेको छैन
६. अन्य भए खुलाउनुहोस ....

(६४) जिल्ला कानूनी सहायता समिति वा वैतनिक वकीलबाट प्राप्त हुने गरेको निःशुल्क कानूनी सहायता कत्तिको प्रभावकारी छ ?

१ एकदमै प्रभावकारी
२ सामान्य
३ प्रभावकारी छैन

(६५) जिल्ला कानूनी सहायता समिति वा वैतनिक वकीलबाट प्रदान हुने गरेको निःशुल्क कानूनी सहायता प्रभावकारी नहुनुका कारणहरु के के हुन सक्छन् ?

१ कानूनी सहायता प्रदान गर्ने कर्मचारी वा वैतनिक वकीलले पर्याप्त ध्यान नदिएको कारणबाट

२ कानूनी सहायता प्रदान गर्ने कर्मचारी वा वैतनिक वकीलमा अनुभवको कमी भएको कारणबाट

३ जिल्ला कानूनी सहायता समितिमा स्रोत र साधनको कमी भएको कारणबाट

४ अन्य भए खुलाउने ....

(६६) तपाइको विचारमा अपराधमा संलग्न नभएको व्यक्तिले (निर्दोष) सजाय पाएको अवस्था छ वा छैन ?

१ छ

२ छैन

(६७) अदालतबाट कसूरदार ठहरिएका व्यक्तिहरु सजाय भुक्तान नगरी तपाई बसोबास गर्नु भएको क्षेत्रमा खुल्ला रूपमा घुमफिर गरेको देख्नु भएको छ ?

१. छ

२. छैन

३. थाहा छैन

(६८) कसूरदारले सजाय भुक्तान गरी समाजमा फर्के पछि त्यस्तो कसूरदार र पीडितका वीचको सम्बन्ध कस्तो देख्नु भएको छ ?

१. सम्बन्ध सुमधुर नै हुने गरेको छ

२. बोलचाल सम्म हुने गरेको छ

३. सम्बन्ध राम्रो रहेको छैन

४. थाहा छैन

(६९) पीडित र कसूरदारलाई पुनःसामाजिकीकरणको लागि समाजबाट सहयोग हुने गरेको छ कि छैन ?

१. सहयोग हुने गरेको छ

२. सहयोग हुने गरेको छैन

३. थाहा छैन

(७०) अपराध पीडितहरूलाई राहत र पुनःस्थापनाको लागि कुनै कार्यक्रम सञ्चालन भएको थाहा पाउनु भएको छ ?

१. छ

२. छैन

३. थाहा छैन

(७१) अपराध पीडितहरूलाई राहत र पुनःस्थापनाको लागि कुनै कार्यक्रम सञ्चालनको आबश्यकता महसुस गर्नु भएको छ कि छैन ?

१. छ

२. छैन

३. थाहा छैन

खण्ड (घ)

(यस खण्डमा सोधिएका प्रश्नहरूमा उत्तरदाताले भनेको विकल्पको नम्वरमा गोलो घेरा (O) लगाउनु होस ।)

फौजदारी न्याय प्रणाली प्रति पीडितको धारणा

(७२) तपाई कुनै अपराधबाट पीडित हुनु भएको छ ?

१. छ   २. छैन   → (प्रश्न नं. ८७ मा जानुहोस)

(७३) अपराधबाट पीडित हुनु भएको भए तपाई कुन कुन अपराध बाट पीडित हुनु भएको छ ?

१.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	१. छ	२. छैन
२.	मानब बेचविखन	१. छ	२. छैन
३.	कर्तव्य ज्यान/ज्यान मार्ने उद्योग	१. छ	२. छैन
४.	गर्भपतन	१. छ	२. छैन
५.	कुटपीट अङ्गभङ्ग	१. छ	२. छैन
६.	सवारी ज्यान/अङ्गभङ्ग	१. छ	२. छैन
७.	चोरी/डाँका	१. छ	२. छैन
८.	जबरजस्ती चन्दा असुली	१. छ	२. छैन
९.	बैकिङ्ग कसूर, विदेशी मुद्रा	१. छ	२. छैन
१०.	ठगी	१. छ	२. छैन
११.	बैदेशिक रोजगार	१. छ	२. छैन
१२.	कालोबजार सम्बन्धी कसूर	१. छ	२. छैन
१३	जबरजस्ती करणी/जबरजस्ती करणी गर्न उद्योग गर्ने	१. छ	२. छैन
१४.	बहुविवाह/बालविवाह सम्बन्धी	१. छ	२. छैन
१५.	घरेलु हिंसा	१. छ	२. छैन
१६.	सार्वजनिक अपराध	१. छ	२. छैन
१७.	हातहतियार खरखजाना/विष्फोटक पदार्थ	१. छ	२. छैन
१८.	जातीय भेदभाव सम्बन्धी अपराध	१. छ	२. छैन
१९.	लागूऔषध	१. छ	२. छैन
२०.	आगलागी	१. छ	२. छैन
२१.	तस्करी	१. छ	२. छैन
२२.	भ्रष्टाचार	१. छ	२. छैन
२३.	जुवा तास	१. छ	२. छैन
२४.	विद्युतीय अपराध	१. छ	२. छैन
२५.	गोवध	१. छ	२. छैन
२६.	अन्य भए खुलाउने :		

(७४) तपाई अपराधबाट पीडित भए पछि प्रहरी कार्यालयमा कसले सूचना दिएको थियो ?

१ आफैले

२ संरक्षकले

३ आफन्तले

४ अन्य व्यक्तिले

५ सूचना नै दिईएन

(७५) अपराधबाट पीडित भए पछि प्रहरी कार्यालयमा सूचना नदिएको भए नदिनुको कारण के होला ?

१ उजुरी कहाँ दिने भन्ने कुरा थाह नभएर

२ डर त्रासको कारण

३ झन्झट हुने भएकोले

४ मिलापत्र गरेकोले

५ फौजदारी न्याय प्रणाली प्रतिविश्वास नभएकोले

६ अन्य भए खुलाउने : ....

(७६) अपराध पीडित प्रति प्रहरीवाट कस्तो ब्यवहार हुने गरेको पाउनु भएको छ ?

१. राम्रो ब्यवहार हुने गरेको

२. सामान्य व्यवहार हुने गरेको

३ राम्रो ब्यवहार हुने गरेको छैन

४. थाहा छैन

(७७) अपराध पीडित प्रति सरकारी वकीलवाट कस्तो ब्यवहार हुने गरेको पाउनु भएको छ ?

१. राम्रो ब्यवहार हुने गरेको

२. सामान्य व्यवहार हुने गरेको

३ राम्रो ब्यवहार हुने गरेको छैन

४. थाहा छैन

(७८) अपराध पीडित प्रति मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत र अर्धन्यायिक निकाय) वाट कस्तो ब्यवहार हुने गरेको पाउनु भएको छ ?

१. राम्रो ब्यवहार हुने गरेको

२. सामान्य व्यवहार हुने गरेको

३ राम्रो ब्यवहार हुने गरेको छैन

४. थाहा छैन

(७९) आपराधिक घटना घटे पश्चात समाजमा अपराध पीडित प्रतिको ब्यवहार कस्तो हुने गरेको छ ?

१. न्याय प्राप्तिको लागि सहयोगी हुन्छ

२. सहानुभूति दिने खालको हुन्छ

३. राम्रो ब्यवहार हुँदैन

४. थाहा छैन

(८०) तपाईले जिल्ला कानूनी सहायता समिति वा वैतनिक वकीलबाट निःशुल्क कानूनी सहायता पाउनु भएको थियो वा थिएन ?

१ थियो

२ थिएन → (प्रश्न नं. ८२ मा जानुहोस)

(८१) तपाईले निःशुल्क कानूनी सहायता को बाट पाउनु भएको थियो ?

१ जिल्ला कानूनी सहायता समिति

२ वैतनिक वकीलबाट

३ गैर सरकारी संघ/संस्था

४ अन्य भए खुलाउने : ....

(८२) तपाई पीडित हुनु भएको अपराध सम्बन्धी मुद्दाको कारवाही/निर्णयको जानकारी तपाईलाई गराउने गरेको छ वा छैन ?

१. जानकारी गराउने गरेको

२. अदालतमा वकपत्रका लागि मात्र झिकाउने गरेको

३. जानकारी गराउने गरेको छैन

४. थाहा छैन

(८३) अपराध पीडितको हैसियतले अदालतमा वकपत्र गर्दा दवाव आउने गर्छ कि गर्दैन ?

१. दवाव आउने गर्दछ

२. कहिलेकाहि आउँछ

३. दवाव आउदैंन

४. थाहा छैन

(८४) महिला हिंसा, मानव वेचबिखन, जवरजस्ती करणी जस्ता संवेदनशिल मुद्दामा अनुसन्धान देखि मुद्दा फैसलाको चरण सम्म पीडितको गोपनीयता कायम गरिएको छ वा छैन ?

१. छ

२. छैन

(८५) अपराध पीडितलाई तत्कालै क्षतिपूर्ति दिने कानूनी ब्यवस्था हुन आवश्यक छ कि छैन ?

१. छ

२. छैन

(८६) मुद्दा चलिसके पश्चात अदालतमा प्रतिकूल वकपत्र (ज्यकतषभि) गरी मुद्दा मिलापत्र गर्न पीडितलाई दवाव आउँछ कि आउदैन ?

१. आउँछ

२. आउदैंन

३. थाहा छैन

(८७) अदालतमा चलेका गम्भीर प्रकृतिका फौजदारी मुद्दाहरु सरकारले निर्णय गरी फिर्ता लिनु उपयुक्त हो वा होइन ?

१. फिर्ता लिनु उपयुक्त होइन → (प्रश्न नं. ८९ मा जानुहोस)

२. ठिकै हो

३. झुट्टा मुद्दा फिर्ता लिनु राम्रो हो

४. थाहा छैन

(८८) अदालतमा चलेका गम्भीर प्रकृतिका फौजदारी मुद्दाहरु सरकारले फिर्ता गर्ने निर्णय गर्दा पीडितको पूर्व सहमति लिन आवश्यक छ वा छैन ?

१. आवश्यक छ

२. आवश्यक छैन

३. थाहा छैन

(८९) पीडितको न्याय प्राप्तिमा सरकार कत्तिको संवेदनशिल भएको पाउनु भएको छ?

१. संवेदनशिल छ

२. अलि अलि संवेदनशिल छ

३. संवेदनशिल छैन

४. थाहा छैन

(९०) तपाई अपराधबाट पीडित भए पछि कुनै क्षतिपूर्ति प्राप्त गर्नु भएको छ वा छैन ?

१ छ

२ छैन → (प्रश्न नं. ९२ मा जानुहोस)

(९१) तपाइले कुन मुद्दामा क्षतिपूर्ति प्राप्त गर्नु भएको थियो ?

१ मानव वेचविखन तथा ओसारपसार

२ जबरजस्ती करणी

३ अन्य भए खुलाउने : ....

खण्ड (ङ)

(यस खण्डमा सोधिएका प्रश्नहरूमा उत्तरदाताले भनेको विकल्पको नम्वरमा गोलो घेरा (O) लगाउनु होस ।)

सरकारी साक्षीको फौजदारी न्याय प्रणाली प्रतिको धारणा

(९२) सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दामा तपाईले मुद्दा हेर्ने अधिकारी (अदालत/अर्धन्यायिक निकाय) समक्ष सरकारी साक्षीकोरूपमा बकपत्र गर्नु भएको छ वा छैन ?

१. छ

२. छैन → (बाहिर जानुहोस)

(९३) साक्षीको वकपत्र प्रकृयामा के सुधार आवश्यक देख्नु हुन्छ ?

१. सुरक्षा ब्यवस्था

२. चाडो वकपत्र सुरूवात

३. आवश्यक खर्चको प्रवन्ध

४. अन्य भए खुलाउने : ....

(९४) सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दाका साक्षीलाई वकपत्रको लागि कुनै दवाव वा प्रभावपर्ने गर्छ की गर्दैन ?

१. दवाव वा प्रभाव पर्ने गर्छ

२. दवाव वा प्रभाव पर्दैन

३. थाहा छैन

(९५) सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दाका साक्षीलाई वकपत्र गर्दा निजको सुरक्षामा असर पर्ने गर्छ की गर्दैन ?

१. सुरक्षामा असर पर्ने गर्छ

२. सुरक्षामा असर पर्दैन

३. थाहा छैन

(९६) सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दाका साक्षीको सुरक्षा सम्बन्धमा कुनै ब्यवस्था हुने गरेको छ की छैन ?

१. सुरक्षा व्यवस्थाहुने गरेको छ

२. सुरक्षा व्यवस्थाहुने गरेको छैन

३. सुरक्षा व्यवस्थाआवश्यक नै छैन

४. थाहा छैन

(९७) सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दाका साक्षी वकपत्र गर्न जाँदा सरकारको तर्फवाट आतेजाते खर्च प्राप्त हुन्छ की हुदैन ?

१. यातायात खर्च प्राप्त हुन्छ

२. यातायात खर्चप्राप्त हुदैन

३. थाहा छैन

(९८) सरकार वादी हुने फौजदारी मुद्दाको साक्षीको हैसियतले अदालतमा वकपत्र गर्न जाँदा कसैसँग कानूनी सल्लाह लिने गर्नु भएको छ ?

१. जाहेरवालाको वकीलसँग

२. सरकारी वकीलसँग

३. सल्लाह लिने गरेको छैन

(९९) सरकार वादी हुने मुद्दाकासाक्षीले अदालतमा किन झुठ्ठा वकपत्र गर्छन ?

१. अभियुक्तको दबाब र प्रभाव

२. आर्थिक प्रलोभन

३. गाउँ समाजमा मिलापत्र गरेको कारणबाट

४. अन्य भए खुलाउने : ....

(१००) अनुसन्धानको क्रममा बुझिएका व्यक्तिको कागज गराउने प्रक्रिया कस्तो रहेको छ ?

१. सरल छ

२. झन्झटिलो छ

३. थाहा छैन

(१०१) अदालतमा साक्षीको वयान वकपत्र गराउने प्रक्रिया कस्तो छ ?

१. सरल छ

२. झन्झटिलो छ

३. पिडादायी छ

४. थाहा छैन

(१०२) तपाईलाई अदालतमा वकपत्र गर्दा कति समय लागेको थियो ?

१. तोकिएको दिन नै बकपत्र सकिएको थियो

२. तोकिएको दिनको भोली पल्ट बकपत्र सकिएको थियो

३. बकपत्र गर्न दुई दिन भन्दा वढी समय लागेको थियो

नेपालमा अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्बेक्षण
(२०७०/०७१)

जिल्लास्थित सरोकारवाला निकाय र संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरुलाई सोधिने प्रश्नावली

नेपाल सरकार
कानून, न्याय, संविधानसभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय,
सिंहदरबार, काठमाण्डौ

यो प्रश्नावलीमा समावेश भएका विवरणहरु तथ्यांक ऐन, २०१५ बमोजिम संकलन गरिएको हो । यसमा संकलन गरिएका विवरणहरु गोप्य रहने छन केवल सामुहिकरुपमा तथ्यांकीय प्रयोजनका लागि मात्र प्रयोग गरिने छन् ।

व्यक्तिगत प्रश्नावली

(जिल्लास्थित सरोकारवाला निकाय र संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरूको लागि)

उत्तरदाताको वैयक्तिक विवरण :

१. नाम : .... (स्वेच्छिक)

२. जिल्ला : ....

३. उमेर : .... ४. लिङ्ग : .... ५. पेशा : ....

१. यो जिल्लामा कानूनको उल्लंघन गरी अपराधजन्य घटना घट्ने प्रवृत्ति कस्तो रहेको छ ?

   १. अत्यधिक
   २. सामान्य
   ३. न्यून
   ४. अपराध नै नहुने

२. यो जिल्लामा अपराधका घटना बढी हुने प्रमुख स्थान कुन हो ?

   १. घरभित्र
   २. ग्रामीण क्षेत्र
   ३. सहर/बजार क्षेत्र
   ४. राजमार्ग र आसपासका क्षेत्र/सार्वजनिक स्थान
   ५. जंगल/एकान्त ठाउँ
   ६. धार्मिक/सांस्कृतिकरूपमा जमघट हुने स्थान
   ७ होटल/रेष्टुरेन्ट/बसपार्क
   ८ सार्वजनिक यातायातका साधन
   ९ सीमा क्षेत्र
   १०. अन्य केही भए खुलाउने ....

३. यो जिल्लामा देहायका मध्ये कुन कुन अपराध हुने गरेका छन ? (बहुउत्तर संभव)

१.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	१. भएको	२. नभएको
२.	मानब बेचविखन	१. भएको	२. नभएको
३.	कर्तव्य ज्यान/ज्यान मार्ने उद्योग	१. भएको	२. नभएको
४.	गर्भपतन	१. भएको	२. नभएको
५.	कुटपीट अङ्गभङ्ग	१. भएको	२. नभएको
६.	सवारी ज्यान/अङ्गभङ्ग	१. भएको	२. नभएको
७.	चोरी/डाँका	१. भएको	२. नभएको
८.	जबरजस्ती चन्दा असुली	१. भएको	२. नभएको
९.	बैकिङ्ग कसूर/ विदेशी मुद्रा/जाली नोट	१. भएको	२. नभएको
१०.	ठगी	१. भएको	२. नभएको
११.	बैदेशिक रोजगार	१. भएको	२. नभएको

१२.	कालोबजार सम्बन्धी कसूर	१. भएको	२. नभएको
१३.	जबरजस्ती करणी/जबरजस्ती करणी गर्न उद्योग गर्ने	१. भएको	२. नभएको
१४.	बहुविवाह/बालविवाह सम्बन्धी	१. भएको	२. नभएको
१५.	घरेलु हिंसा	१. भएको	२. नभएको
१६.	सार्वजनिक अपराध	१. भएको	२. नभएको
१७.	हातहतियार खरखजाना/विष्फोटक पदार्थ	१. भएको	२. नभएको
१८.	जातीय भेदभाव सम्बन्धी अपराध	१. भएको	२. नभएको
१९.	लागूऔषध	१. भएको	२. नभएको
२०.	आगलागी	१. भएको	२. नभएको
२१.	तस्करी	१. भएको	२. नभएको
२२.	भ्रष्टाचार	१. भएको	२. नभएको
२३.	जुवा तास	१. भएको	२. नभएको
२४.	विद्युतीय अपराध	१. भएको	२. नभएको
२५.	गोवध	१. भएको	२. नभएको
२६.	अन्य भए खुलाउने :		

४. अपराध भए पछि प्रहरी वा अन्य सरकारी निकायलाई जानकारी गराउन जनताले कत्तिको तत्परता देखाउँछन ?

१. धेरै तत्परता → (प्रश्न नं. ७ मा जानुहोस)
२. सामान्यतया तत्परता → (प्रश्न नं. ७ मा जानुहोस)
३. उदासिनता → (प्रश्न नं. ७ मा जानुहोस)
४. सूचना दिदैंनन्
५. अन्य भए खुलाउने ....

५. अपराधको सूचना नदिनुको कारण के होला ?

१ सामाजिक प्रतिष्ठा र सम्बन्धको कारणले
२ धाक /धम्की/डर/ त्रास /दवाब
३ फौजदारी न्याय प्रणाली प्रति अविश्वास भएर
४ उजुरी दिने निकायमा पहुँच (भौगोलिक विकटता) नभएको
५ आर्थिक कारण
६ स्थानीयस्तरमा मेलमिलाप हुने भएकोले
७ अनावश्यक कानूनी झञ्झटमा परिएला भन्ने सोचाई
८ सचेतनाको कमी
९ अन्य भए खुलाउने : ....

६. अपराधको सूचना प्रहरीमा नदिइएको कारणले समाजमा कस्तो प्रभाव परेको छ ?

१ राज्यप्रति अविश्वास बढेको
२ दण्डहिनतालाई प्रश्रय
३ भयको वातावरण सिर्जना
४ लगानीको वातावरणमा प्रतिकूल असर परेको
५ थाह छैन
६ अन्य भए खुलाउने ....

७. सबै भन्दा बढी अपराधको सूचना तलका मध्ये कुन कार्यालयमा दिइन्छ ?

१. जिल्ला प्रशासन कार्यालय
२. प्रहरी कार्यालय
३. स्थानीय निकाय
४. महिला तथा बालबालिका कार्यालय
५. अन्य भए खुलाउने ....

८. अपराध भएपछि मानिसहरु स्थानीय निकायमा मेलमिलापको लागि कत्तिको जाने गरेका छन ?

१. अत्यधिक मात्रामा
२. सामान्यरूपमा
३. न्यूनरूपमा
४. जाने गरेका छैनन्

९. अपराध भए पछि त्यस्तो अपराध स्थानीय भद्र भलाद्मीद्वारा मिलापत्र गराउने गरिएको छ वा छैन ?

१. छ
२. केही मात्रामा मिलापत्र गर्ने गरिएको
३. छैन

१०. अपराधिक घटनामा संलग्न व्यक्ति र पीडितवीच मेलमिलाप भएपछि अपराध न्यूनिकरणमा कस्तो असर परेको पाउनु भएको छ ?

१. नकरात्मक
२. सकारात्मक
३. थाह छैन
४ अन्य भए खुलाउने ....

११. यो जिल्लामा अपराधको घटना के कस्ता साधनको प्रयोग गरेर हुने गरेका छन ? (बहुउत्तर संभव)

१. लाठा, ढुँगा, रड
२. धारिलो हतियार (चक्कु, खुकुरी तरवार खुँडा बन्चरो आदि)
३. बन्दुक
४. विष्फोटक पदार्थ
५. लागुऔषध र मनोद्विपक पदार्थ
६. तेजाव, प्रज्वलनशील पदार्थ, आगो
७. सवारी साधन
८. विष
९. ग्यास, रासायनिक पदार्थ
१०. विद्युतीय उपकरण
११. अन्य भए खुलाउने ....

१२. प्रहरीमा जाहेरी दरखास्त दिएका मध्ये सबै मुद्दा अनुसन्धान हुन्छन वा हुदैंनन् ?

१. सबै हुन्छन्
२. केही हुन्छन्
३. हुँदैंनन्
४. थाह छैन

१३. प्रहरीबाट अनुसन्धान भएका अपराध सम्बन्धी सबै मुद्दा अदालतमा दर्ता नहुनुको कारण के होला ?

१ राजनैतिक दबाब/अनुचित प्रभाब

२ फितलो / अपूर्ण अनुसन्धान

३ झुठा उजुरी/प्रमाणको अभाव

४ थाहा छैन

१४. समाजमा अपराध भएपछि उक्त अपराधमा संलग्न व्यक्ति तत्काले गाउँबाट अन्यत्र भागेको पाउनु भएको छ वा छैन ?

१ आफ्नै गाउँमा बस्ने गरेको

२ भाग्ने गरेको

३ केही बस्ने र केही भाग्ने गरेको

४ अपराधको प्रकृति अनुसार भाग्ने र बस्ने प्रवृत्ति रहेको

६ थाहा छैन

७ अन्य भए खुलाउने ....

१५. प्रहरीबाट अनुसन्धान भई अदालतमा दर्ता भएका अधिकांश मुद्दाको परिणाम कस्तो रहेको पाउनु भएको छ ?

१ अधिकांशले सजाय पाउछन्

२ केहीले सजाय पाउँछन्

३ सबैले सफाई पाउँछन

४ थाहा छैन

१६. यो जिल्लामा सबै भन्दा बढी कुन मौसममा अपराधजन्य घटना हुने गरेको देखिन्छ ?

१ गर्मी मौसममा

२ जाडो मौसममा

३ वर्षा याममा

४ चाडवाडको समयमा

५ जुनसुकै समयमा

१७. यो जिल्लामा घटेका अपराध मध्ये अधिकांश कुन समयमा हुने गरेको पाइन्छ ?

१ विहान

२ दिउँसो

३ साँझ

४ राती

५ जुनसुकै समय

६ थाहा छैन

१८. सरकार बादी हुने फौजदारी मुद्दामा अदालतबाट भएको फैसला कार्यान्वयनको अवस्था कस्तो पाउनु भएको छ ?

१ प्रभावकारीरूपमा हुने गरेको

२ आंशिकरूपमा हुने गरेको

३ कार्यान्वयन नै नहुने गरेको

४ थाहा छैन

१९. यो जिल्लाको अदालतमा चलिरहेका सरकार वादी हुने फैजदारी मुद्दा सरकारले फिर्ता लिएको छ वा छैन ?

१ छ

२ छैन

३ थाहा छैन

२०. अदालतबाट दोषी ठहर भएका व्यक्तिहरूको सजाँय माफी भएको छ वा छैन ?

१ छ

२ छैन

३ थाहा छैन

२१. यो जिल्लामा अपराधमा संलग्न व्यक्तिहरूलाई राजनीतिक संरक्षण हुने गरेको छ वा छैन ?

१ छ

२ छैन

३ थाहा छैन

२२. यो जिल्लामा अपराधको बारेमा, कानूनको बारेमा र अपराध रोकथाम गर्नमा आम नागरिकको कर्तव्यको सम्बन्धमा सचेतना अभिबृद्धि गर्न कुनै कार्यक्रम हुने गरेको छ ?

१ हुने गरेको छ

२ हुने गरेको छैन → (प्रश्न नं २४ मा जानुहोस)

२३. कार्यक्रम भएको भए देहायका मध्ये कुन निकाय वा संस्थाले गरेको छ ? (बहुउत्तर संभव)

१ सरकारी

२ गैर सरकारी

३ अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संघ संस्था

४ स्थानीय निकाय

५ अन्य भए खुलाउने ....

२४. आम नागरिकले अपराध सम्बन्धी घटनालाई कसरी लिने गरेको पाउनु भएको छ ?

१ गम्भीरतापूर्वक

२ सामान्यरूपमा

३ थाह छैन

२५. यो जिल्लामा हुने अपराधमा कस्तो व्यक्ति संलग्न रहेको पाउनु भएको छ ?

१. महिला

२. पुरूष

३ तेस्रो लिङ्गी

४ सवै लिङ्गका

५ अन्य भए खुलाउने ....

२६. यो जिल्लामा अपराधमा संलग्न हुने व्यक्तिहरु मध्ये धेरैजसो कुन उमेरका व्यक्तिहरु संलग्न भएको पाउनु भएको छ ?

१. १६ वर्ष भन्दा मुनिका

२. १६- १९ वर्ष भन्दा मुनिका

३. २०- २४ वर्ष भन्दा मुनिका

४. २५-४० वर्ष भन्दा मुनिका

५. ४१ -६० वर्ष भन्दा मुनिका

६. ६० वर्षभन्दा माथिका

२७. एउटै व्यक्तिले एक पटक भन्दा बढी अपराध गरेको छ वा छैन ?

१ छ

२ छैन

३ थाहा छैन

२८. के कारणले गर्दा मुख्य रूपमा आपराधिक कार्य हुने गरेको होला?

१. गरिबी/आर्थिक कारण

२. प्रलोभन

३. लागूपदार्थ

४. मादक पदार्थ सेवन

५. बेरोजगारी

६. पारिवारिक विखण्डन

७. सुरक्षा व्यवस्था कमजोर

८. सजाय कडा नभएको कारणबाट

९. उन्माद, लहड, चर्चा वा पहिचान स्थापित गर्न

१०. दवाव वा करकाप

११. रिसइवी, आवेग, प्रतिशोध

१२. यौनजन्य कारण

१३. राजनीतिक कारण

१४. धार्मिक कारण

१५. चलचित्र, टेलिभिजन र इन्टरनेटको प्रभाव

१६. अशिक्षा

१७. भेदभाव र कुरीति

१८. अन्य केही भए खुलाउने : ....

२९. अपराधबाट पीडितहरूलाई के कस्ता प्रकृतिका पीडा हुन गएको देखिन्छ ?

१ शारीरिक पीडा

२ मानसिक पीडा

३ पारीवारिक पीडा

४ सामाजिक असर

५ आर्थिक असर

६ थाह छैन

७ अन्य भए खुलाउने ....

३०. हाल विद्यमान व्यवस्थाबाट अपराधका पीडतले कुनै राहत पाउन सकेका छन वा छैनन ?

१ छन्

२ छैनन्

३ केहीले मात्र पाएका छन्

४ थाह छैन

३१. समाजमा अपराध हुन नदिन राज्यले के गर्नु पर्ला ?

१ शान्ति सुरक्षाको उचित प्रबन्ध

२ फौजदारी न्याय प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने

३ रोजगारीका अवसर सिर्जना

४ शिक्षाको अवसर/ जनचेतना

५ राजनीतिक प्रतिवद्धता

६ आर्थिक सामाजिक विकास

७ अन्य भए खुलाउने ....

३२. कैद सजाय भुक्तान गरी समाजमा फर्कने व्यक्तिको पुनर्स्थापना गर्न कुनै समस्या छ वा छैन ?

१ छ

२ छैन

३ थाह छैन

३३. कसूरदारले सजाय भुक्तान गरी समाजमा फर्के पछि निजलाई हेर्ने समाजको दृष्टिकोण कस्तो रहेको छ ?

१ अपराधीको रूपमा हेर्ने

२ असहजरूपमा लिने

३ सामान्यरूपमा लिने

३४. सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०४९ को अनुसूची १ मा समावेश भएको देहायकाकुनै अपराधलाई उक्त अनुसूचीबाट हटाउनु पर्ने महशुस गर्नु भएको छ ? (बहुउत्तर संभव)

१ राज्य विरूद्धको अपराध र सजाय ऐन, २०४६ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

२ मुलुकी ऐन ज्यान सम्बन्धीको महलले सजाय हुने मुद्दा

३ मुलुकी ऐन जबरजस्ती करणीको महलले सजाय हुने मुद्दा

४ मुलुकी ऐन चोरीको महलले सजाय हुने मुद्दा (जारी चोरी बाहेक)

५ मुलुकी ऐन आगो लगाउनेको महलले सजाय हुने मुद्दा

६ गोबध सम्बन्धी वा मुलुकी ऐन चौपायाको महलको ८ नं. अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

७ सरकारी वा अरू सार्वजनिक धनमाल नोक्सान वा हिनामिना गरेको मुद्दा

८ हात हतियार खरखजाना सम्बन्धी मुद्दा

९ मुलुकी ऐन खोटा चलनको महलले सजाय हुने मुद्दा

१० जोसुकैसंग रहने भए पनि सरकारी छाप दस्तखत वा सो छाप दस्तखत भएको वा सरकारी काममा कुनै कर्मचारीको छाप दस्तखत भएको कागज कीर्ते गरेको मुद्दा

११ अरूका धर्ममा खलल पर्ने गरी कुनै धर्म प्रचार गर्ने, कसैको धर्म परिवर्तन गर्ने गराउने वा सो कुराको उद्योग गरेको मुद्दा

१२ जुवा सम्बन्धी मुद्दा

१३ मुलुकी ऐन जीउ मास्ने बेच्नेको महलले सजाय हुने मुद्दा

१४ हुलाक ऐन, २०१९ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

१५ जासूसी ऐन, २०१८ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

१६ प्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन, २०१३ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

१७ यस ऐनको अनुसूची-१ वा २ अन्तर्गतका मुद्दाको जरियाबाट उठेको कीर्ते वा जालसाजी मुद्दा

१८ केही सार्वजनिक (अपराध र सजाय) ऐन, २०२७ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

१९ लागू औषध (नियन्त्रण) ऐन, २०३३ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

२० आवश्यक सेवा सञ्चालन ऐन, २०१४ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

२१ कालो बजार तथा केही अन्य सामाजिक अपराध र सजाय ऐन, २०३२ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

२२ अपाङ्ग संरक्षण तथा कल्याण ऐन, २०३९ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

२३ लिखतहरूको गोप्यता सम्बन्धी ऐन, २०३९ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

२४ राहदानी ऐन, २०२४ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

२५ मुलुकी ऐन ठगीको महलले सजाय हुने मुद्दा

२६ मुलुकी ऐन विहावारीको महलको २ नं. अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा र जुनसुकै तरिकाबाट लोग्ने स्वास्नी कायम हुने गरी अर्को स्वास्नी ल्याएमा वा विवाह गरेमा वा राखेमा सोही महलको १० नं. अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

२७ ज्यान सम्बन्धीको महल र चौपायाको महलले सजाय हुने बाहेक मानिस, गाई, साढें र गोरू मरेकोमा सवारी सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम सजाय हुने मुद्दा

२८ मुलुकी ऐन अदलको महलको १०ख. नं. अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

२९ जीउ मास्ने बेच्ने कार्य (नियन्त्रण) ऐन, २०४३ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

३० बैंक वा नेपाल सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएको संगठित संस्थाको नगदी वा जिन्सी सम्बन्धित बैंक वा संस्थाको कर्मचारीसंग मिलोमतो गरी वा नगरी अन्य कुनै व्यक्तिले मसोट वा हिनामिना गरेको मुद्दा

३१ बैंक वा नेपाल सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएको संगठित संस्थामा कीर्ते कागजात पेश गरी ठगी गरेको कीर्ते तथा ठगी मुद्दा

३२ बगलीमारा चोरी मुद्दा

३३ नेपाल नागरिकता ऐन, २०६३ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

३४ कुनै ऐनमा नै यो अनुसूचीमा समावेश भएको मानिनेछ भनी लेखिएको मुद्दा

३५ सवारी साधनबाट कुनै मानिसको अंगभंग भएको तथा कुनै मानिस घाइते भएको मुद्दा

३६ आवश्यक वस्तु संरक्षण ऐन, २०१२ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

३७ विस्फोटक पदार्थ ऐन, २०१८ अन्तर्गतको मुद्दा

३८ गैर सैनिक हवाई उडान (सिभिल एभिएसन) ऐन, २०१५ को दफा ९क. अन्तर्गतको मुद्दा

३९ चन्दा ऐन, २०३० अन्तर्गतको मुद्दा

४० मुलुकी ऐन, कुटपीटको महल अन्तर्गतको अंगभंग सम्बन्धी मुद्दा

४१ चिट्ठा ऐन, २०२५ अन्तर्गतको मुद्दा

४२ छापाखाना र प्रकाशन सम्बन्धी ऐन, २०४८ को दफा ७ बमोजिम प्रमाणपत्र नलिई प्रकाशन गरेको कसूर तथा दफा १४ र १५ को कसूर सम्बन्धी मुद्दा

४३ मुलुकी ऐन अदलको महलको १०क. नं. अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

४४ मुलुकी ऐनको अपहरण गर्ने तथा शरीर बन्धक लिने अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा

४५ सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०४९ को दफा १६३ अन्तर्गतको मुद्दा

३५. पीडित र साक्षीको सुरक्षा, पीडितलाई क्षतिपूर्ति र न्याय छिटो छरितो र प्रभावकारी रूपमा दिलाउन फौजदारी न्याय प्रणालीमा कस्तो सुधार हुनु पर्दछ ? कुनै पाँचवटा छोटो सुझाव दिनुहोस ?

१. ....

२. ....

३. ....

४. ....

५. ....

३६. सरकारवादी हुने फौजदारी मुद्दाहरु असफल हुनाका कुनै ५ वटा कारणहरु बुँदागत रूपमा लेख्नु होस ?

१. ....

२. ....

३. ....

४. ....

५. ....

३७. समाजमा घटेका कुनै कार्यलाई फौजदारी अपराधको रूपमा कानूनले अपराधीकरण गर्नै पर्ने कुनै विषय छ भने उल्लेख गर्नुहोस ।

१ ....

२ ....

३ ....

४ ....

५ ....

३८. हाल सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०४९ को अनुसूची १ मा समावेश नभएको कुनै अपराधलाई गम्भिरताको आधारमा उक्त अनुसूचीमा राख्नु पर्ने महशुस गर्नु भएको छ भने उल्लेख गर्नुहोस ।

१ ....

२ ....

३ ....

३९. हाम्रो कैद दण्ड प्रणालीमा कुनै सुधारको आवश्यकता देख्नु भएको छ ?

....

....

४०. समग्र फौजदारी न्याय प्रणालीको सुधारको लागि तपाईको कुनै सुझाब छ की ?

....

....

अनुसूची ३

नेपालमा अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्बेक्षण
(२०७०/०७१)

अपराधको आर्थिक सामाजिक विश्लेषणको लागि वन्दीसँग संकलन गरिने प्रश्नावली

नेपाल सरकार
कानून, न्याय, संविधानसभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय,
सिंहदरबार, काठमाण्डौ

यो प्रश्नावलीमा समावेश भएका विवरणहरु तथ्यांक ऐन, २०१५ बमोजिम संकलन गरिएको हो । यसमा संकलन गरिएका विवरणहरु गोप्य रहने छन केवल सामुहिकरुपमा तथ्यांकीय प्रयोजनका लागि मात्र प्रयोग गरिने छन् ।

अपराधको बेसलाईन सर्वेक्षणमा अपराधको आर्थिक सामाजिक विश्लेषणको लागि वन्दीसँग संकलन गरिने

व्यक्तिगत प्रश्नावली

कारागारको नाम र जिल्ला :	तथ्यांक संकलन मिति :
उत्तरदाताको वैयक्तिक विवरण :	
१. नाम थर : .... (स्वेच्छिक)	२. जिल्लाः ....
३. उमेरः	४. लिङ्गः ....

उत्तरदाताको आर्थिक तथा सामाजिक विवरण

१. तपाईको परिवारमा तपाई सहित कतिजना सदस्यहरु हुनु हुन्छ ? परिवारका सदस्यहरुको संख्या उल्लेख गरिदिनु होस ।

जम्मा सदस्य संख्या : पुरुष : महिला :

२. तपाईको शैक्षिक योग्यता कति रहेको छ ?

१ लेख पढ गर्न आउँदैन
२ साधारण लेख पढ गर्न जान्ने
३ निम्न माध्यमिकस्तर
४ एस.एल. सि.पास
५ प्रवीणता प्रमाणपत्रतह/ + २ पास
६ स्नातक तह पास
७ स्नातक तह भन्दामाथि

३. तपाइको परिवारको आम्दानीको स्रोत के रहेको छ ? (बहुउत्तर सम्भव)

१ कृषि
२ ब्यापार
३ बैदेशिक रोजगारी
४ सरकारी जागिर
५ प्राइभेट जागिर
६ ज्याला मजदुरी
७ कुनै श्रोत नभएको
८ अन्य भए खुलाउने ....

४. तपाई जेल पर्नु भन्दा अगाडि के पेशा वा व्यवसाय गर्नुहुन्थ्यो ? (बहुउत्तर सम्भव)

१ कृषि
२ ब्यापार
३ बैदेशिक रोजगारी
४ सरकारी जागिर
५ प्राइभेट जागिर
६ ज्याला मजदुरी
७ अध्ययन
८ अन्य भए खुलाउने ....

५. तपाईले गरेको पेशा व्यवसायबाट के कति आम्दानी हुन्थ्यो ?

 १ राम्रो आम्दानी
 २ परिवार पाल्न पुग्ने
 ३ परिवार पाल्न नपुग्ने
 ४ आम्दानी नै नहुने

६. तपाईको परिवारका अन्य सदस्यहरूले के पेशा गर्नु हुन्छ ? (बहुउत्तर सम्भव)

 १ कृषि
 २ ब्यापार
 ३ बैदेशिक रोजगारी
 ४ सरकारी जागिर
 ५ प्राइभेट जागिर
 ६ ज्याला मजदुरी
 ७ अध्ययन
 ८ अन्य भए खुलाउने ....

७. तपाईको परिवार चलाउन मासिक खर्च कति लागथ्यो ?

 १ रू ५०००/सम्म
 २ रू ५०००/देखि रू १००००/ सम्म
 २ रू १०,०००/देखि रू २००००/ सम्म
 ३ रू २०,००० / देखि रू ३०,०००/ सम्म
 ४ रू ३०,०००/ देखि रू ४०,००० /सम्म
 ५ रू ४०,००० /भन्दा धेरै

८. तपाई र तपाईको परिवारको सदस्यबाट गरिने आम्दानीबाट वर्षमा कति रूपैयाँ बचत हुन्थ्यो ?

 १ बचत नै नहुने
 २ रू १००००/सम्म
 ३ रू १००००/ देखि रू. ५०००० / सम्म
 ४ रू ५०००० / देखि रू. १००००० / सम्म
 ५ रू १००००० /भन्दामाथि

९. तपाई देहायको मध्ये कुन कसूरमा जेलमा पर्नु भएको हो ? (वहुउत्तर संभव रहेको)

१.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	१. भएको	२. नभएको
२.	मानब बेचविखन	१. भएको	२. नभएको
३.	कर्तव्य ज्यान/ज्यान मार्ने उद्योग	१. भएको	२. नभएको
४.	गर्भपतन	१. भएको	२. नभएको
५.	कुटपीट अङ्गभङ्ग	१. भएको	२. नभएको
६.	सवारी ज्यान/अङ्गभङ्ग	१. भएको	२. नभएको
७.	चोरी/डाँका	१. भएको	२. नभएको
८.	जबरजस्ती चन्दा असुली	१. भएको	२. नभएको
९.	बैकिङ्ग कसूर/ विदेशी मुद्रा/जाली नोट	१. भएको	२. नभएको
१०.	ठगी	१. भएको	२. नभएको
११.	बैदेशिक रोजगार	१. भएको	२. नभएको
१२.	कालोबजार सम्बन्धी कसूर	१. भएको	२. नभएको
१३.	जबरजस्ती करणी/जबरजस्ती करणी गर्न उद्योग गर्ने	१. भएको	२. नभएको

१४.	बहुविवाह/बालविवाह सम्बन्धी	१. भएको	२. नभएको
१५.	घरेलु हिंसा	१. भएको	२. नभएको
१६.	सार्वजनिक अपराध	१. भएको	२. नभएको
१७.	हातहतियार खरखजाना/विष्फोटक पदार्थ	१. भएको	२. नभएको
१८.	जातीय भेदभाव सम्बन्धी अपराध	१. भएको	२. नभएको
१९.	लागूऔषध	१. भएको	२. नभएको
२०.	आगलागी	१. भएको	२. नभएको
२१.	तस्करी	१. भएको	२. नभएको
२२.	भ्रष्टाचार	१. भएको	२. नभएको
२३.	जुवा तास	१. भएको	२. नभएको
२४.	विद्युतीय अपराध	१. भएको	२. नभएको
२५.	गोवध	१. भएको	२. नभएको
२६.	अन्य भए खुलाउने :		

१०. कुन कारणबाट तपाईले कसूर गर्नु परेको होला खुलाई दिनु होस ?

१. गरिबी/आर्थिक कारण
२. प्रलोभन
३. लागूपदार्थ
४. मादक पदार्थ सेवन
५. बेरोजगारी
६. पारिवारिक विखण्डन
७. सुरक्षा व्यवस्था कमजोर
८. सजाय कडा नभएको कारणबाट
९. उन्माद, लहड, चर्चा वा पहिचान स्थापित गर्न
१०. दवाव वा करकाप
११. रिसइवी, आवेग, प्रतिशोध
१२. यौनजन्य कारण
१३. राजनीतिक कारण
१४. धार्मिक कारण
१५. सामाजिक परिवेश /साथिभाइको सङ्गत
१६. चलचित्र, टेलिभिजन र इन्टरनेटको प्रभाव
१७. अशिक्षा
१८. भेदभाव र कुरीति
१९. अन्य केही भए खुलाउनेः ....

११. तपाई बाहेक उक्त मुद्दामा अन्य प्रतिवादी थिए वा थिएनन् ?

१ थिए
२ थिएनन् → (प्रश्न नं. १३ मा जानुहोस)

१२ यदी थिए भने अन्य प्रतिवादीलाई सजाय भएको छ वा छैन ?

१ छ
२ छैन
३ मुद्दा विचाराधिन रहेको
४ केहीले पाए केहीले पाएनन्
५ थाहा छैन

१३. तपाइले जेलमा वस्दा ब्यावसायिक वा सीपमूलक तालिम प्राप्त गर्नु भएको छ वा छैन ?

१ छ

२ छैन

१४. जेलमा रहदा आयआर्जनको कुनै काम गर्नु भएको छ वा छैन ?

१ छ

२ छैन

१५. जेलमा तपाई सँगै आश्रित बालवच्चा छन् वा छैनन ?

१ छन्

२ छैनन → (प्रश्न नं. १९ मा जानुहोस)

१६. तपाईले जेलमा आर्जन गर्नु भएको आयले आश्रित बालबच्चाको पालनपोषण गर्न तथा शिक्षा दीक्षा दिन पुग्छ वा पुग्दैन ?

१ पुग्छ

२ पुग्दैन

१७. तपाई आश्रित बालबच्चाको पालनपोषण गर्न तथा शिक्षा दीक्षा दिन अरू कसैले सहयोग रहेको छ वा छैन ?

१ छ

२ छैन → (प्रश्न नं. १९ मा जानुहोस)

१८. तपाई आश्रित बालबच्चाको पालनपोषण गर्न तथा शिक्षा दीक्षा दिन कसको सहयोग रहेको छ ?

१ नेपाल सरकारको

२ स्वदेशी गैर सरकारी संघ संस्थाको

३ अन्तरराष्ट्रिय दातृ निकायको

४ अन्य भए खुलाउने : ....

१९. अपराध गरेकोमा तपाईलाई पश्चाताप लागेको छ वा छैन ?

१ छ

२ छैन

३ अन्य भए खुलाउने ....

२०. तपाई रहनु भएको जेलको भौतिक अवस्था कस्तो पाउनु भएको छ ?

१ राम्रो

२ सामान्य

३ नराम्रो

४ नाजुक

२१. जेलबाट छुटे पछि तपाईले के गर्ने विचार गर्नु भएको छ ?

....

....

२२. तपाईलाई जेल जीवन पश्चात समाजमा पुनःस्थापना हुन कत्तिको समस्या देख्नु भएको छ ?

....

....

तालिका (क)

आर्थिक वर्षअनुसार जिल्ला अदालतमा लगत कायम भएका फौजदारी मुद्दाको संख्यात्मक विवरण

क्र.सं	अपराधको नाम	आ.व.२०६७।६८	आ.व. २०६८।६९	आ.व. २०६९।७०	जम्मा
१.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	१८९	२७७	२०४	६७०
२.	मानव बेचविखन	१२९	१२७	११५	३७१
३.	कर्तव्य ज्यान	३४४	३८३	३४२	१०६९
४.	ज्यान मार्ने उद्योग	४०७	४०४	५०२	१३१३
५.	भवितव्य ज्यान	१२	११	५	२८
६.	आवेश प्रेरित हत्या	२	०	३०	३२
७.	सवारी ज्यान	४५६	४६०	४०४	१३२०
८.	गर्भपतन	२	३	७	१२
९.	कुटपिट अंगभंग	४८१	४३९	४६०	१३८०
१०.	सवारी अंगभंग	०	०	०	०
११.	साधारण चोरी	३२०	७०१	७३५	१७५६
१२.	नकवजनी चोरी	३२०	३३२	२४८	९००
१३.	जबरजस्ती चोरी	८०	७६	८७	२४३
१४.	रहजनी चोरी	३३	९९	३७	१६९
१५.	डांका चोरी	२०४	२९२	१६६	२६६
१६.	बैंकिङ्ग कसूर	०	०	०	०
१७.	विदेशी मुद्रा	३३	२५	५७	११५
१८.	चन्दा	२७	१२	१०	४९
१९.	चिठ्ठा	०	०	०	०
२०.	ठगी	२४५	३५५	४६७	१०६७
२१.	खोटा चलन	४	०	०	४
२२.	जबरजस्ती करणी	३१४	३५५	३६८	१०३७
२३.	जबरजस्ती करणी उद्योग	०	०	०	०
२४.	नाबालकलाई गरिएको अप्राकृतिक मैथुन	०	०	०	०
२५.	दूरसंचार सम्बन्धी	०	०	०	०

क्र.सं	अपराधको नाम	आ.व.२०६७।६८	आ.व. २०६८।६९	आ.व. २०६९।७०	जम्मा
२६.	विद्युतीय कारोबार सम्बन्धी	३३	४	२३	६०
२७.	सार्वजनिक अपराध	०	०	०	०
२८.	विस्फोटक पदार्थ	२०	३४	२४	७८
२९.	राज्य विरूद्धको अपराध	१	०	३	४
३०.	जासुसी	०	०	०	०
३१.	सरकारी छाप दस्तखत किर्ते	२७७	३८६	५८१	१२४४
३२.	पुरातात्विक वस्तु	०	११	१३	२४
३३.	बहुविवाह	९५	१३२	१४२	३६९
३४.	बालविवाह	१	७	४	१२
३५.	छुवाछुत	०	३	२	५
३६.	गोबध	१८	२१	१९	५८
३७.	धर्म	१	२	०	३
३८.	जुवा	९८	७२	११२	२८२
३९.	आगलागी	२४	२६	२३	७३
४०.	लागू औषध	९०४	१०८६	११८९	३१७९
	जम्मा	**५०७४**	**६१३५**	**६३७९**	**१७५८८**

तालिका (ख)

जिल्ला अदालतहरुमा उल्लिखित आ. व. मा लगत कायम भएका फौजदारी मुद्दाको एकमुष्ठ संख्यात्मक विवरण

क्र.सं	अपराधको नाम	जिल्ला										
		ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	पर्सा	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौं	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
१.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	१	२९	१२७	३१	५	३६१	२३	१०२	०	१	६९०
२.	मानव बेचविखन	१	६७	४	२६	२९	१६६	१४	६२	०	२	३७१
३.	कर्तव्य ज्यान	२५	१७६	१४०	१११	५१	३१४	६४	१४३	१३	३२	१०६९
४.	ज्यान मार्ने उद्योग	७४	१३७	१००	९६	५२	५२३	८६	१९५	८	४२	१३१३
५.	भवितव्य ज्यान	०	२	३	७	०	१०	४	२	०	०	२८
६.	आवेश प्रेरित हत्या	०	०	०	२	०	३०	०	०	०	०	३२
७.	सवारी ज्यान	६	२८१	१३१	६८	४२	४७८	१४६	१५७	७	४	१३२०
८.	गर्भपतन	१	०	४	२	१	१	२	१	०	०	१२
९.	कुटपिट अंगभंग	१४	१८६	७४६	१९१	३६	५१	६	११८	१०	२२	१३८०
१०.	सवारी अंगभंग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
११.	साधारण चोरी	७	१७२	५७	३१	१४	१२५४	१००	१२०	१	०	१७५६
१२.	नकवजनी चोरी	८	७१	२४	१७	९	६७७	४८	३८	४	४	९००
१३.	जबरजस्ती चोरी	४	८	४	६	१४	१६२	१६	२७	१	१	२४३
१४.	रहजनी चोरी	१	११	४	६	२	१३१	५	१०	०	०	१७०
१५.	डांका चोरी	९	९८	६५	२४	२५	३११	३९	८८	०	३	६६२
१६.	बैंकिङ्ग कसूर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१७.	विदेशी मुद्रा	०	१०	१	२१	९	६३	२	७	०	२	११५
१८.	चन्दा	०	२३	२	०	०	१८	०	६	०	०	४९
१९.	चिठ्ठा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२०.	ठगी	१	४८	३५	२२	१०	८३९	६४	४७	१	०	१०६७
२१.	खोटा चलन	०	४	०	०	०	०	०	०	०	०	४
२२.	जबरजस्ती करणी	१६	२८०	८९	२८	३८	३५०	८१	१४१	८	६	१०३७
२३.	जबरजस्ती करणी उद्योग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२४.	नाबालकलाई गरिएको अप्राकृतिक मैथुन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२५.	दूरसंचार सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२६.	विद्युतीय कारोबार सम्बन्धी	०	०	४	१	०	५४	१	०	०	०	६०
२७.	सार्वजनिक अपराध	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२८.	विस्फोटक पदार्थ	०	१७	४	५	२	३६	०	१४	०	०	७८
२९.	राज्य विरूद्धको अपराध	०	१	०	०	३	०	०	०	०	०	४
३०.	जासुसी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३१.	सरकारी छाप दस्तखत किर्ते	६	८९	११५	२८३	८	६५३	३४	४७	४	५	१२५४
३२.	पुरातात्विक वस्तु	०	०	०	०	३	१७	१	३	०	०	२४
३३.	बहुविवाह	८	६४	३८	८	६	१४५	४८	४३	२	७	३६९
३४.	बलविवाह	०	७	०	०	२	०	०	३	०	०	१२
३५.	छुवाछुत	०	०	२	०	०	०	१	०	१	०	४
३६.	गोबध	१	१०	२	१	२	४	२	३६	०	०	५८
३७.	धर्म	०	१	२	०	०	०	०	०	०	०	३
३८.	जुवा	०	२५	३	८	९	१९८	३०	१६	१	१	२८२
३९.	आगलागी	२	४	१४	७	७	११	८	११	२	११	७७
४०.	लागू औषध	०	४५७	७७	७४७	९	११८०	४२९	२७०	१	९	३१७९
	जम्मा	**२०१**	**२१७५**	**१७९८**	**१७५९**	**३७९**	**८१३२**	**३६६७**	**१७७६**	**६४**	**१५४**	**१७५८२**

अनुसूची ५

जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा दर्ता भएका मुद्दाको विवरण

क्र.सं	अपराधको प्रकार	जिल्ला										
		ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	पर्सा	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौ	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
१.	केही सार्वजनिक अपराध	३०६	१३३३	२१५	५३९	२२६	७८००	१६४५	१५६०	२०	१०२	१३७४६
२.	हातहतियार खरखजना	३९	१४९	३४	७३	१४	२९१	४३	१४८	१	११	८०३
३.	कालो बजार	०	१४४	२	५	३	१२८	२	६	४	०	२९४
४.	भ्रष्टाचार	३६	०	२५५	०	०	०	०	४१	१२	०	३४४
५.	अनुचित कार्य	०	०	१२४	३८	०	०	०	४७	०	२	२११
६.	सवारी दुर्घटना (क्षतिपूर्ति)	२	२०	४	१	०	१०९	०	१३६	०	०	२७२
७.	अन्य	०	०	०	०	०	४४७	०	४४	०	०	४९१

तालिका (क)

सरकारी वकील कार्यालयबाट दायर भएका मुद्दाको आर्थिक वर्ष अनुसारको विवरण

क्र.सं	अपराधको किसिम	आ.व. २०६७/६८	आ.व.२०६८/६९	आ.व.२०६९/७०
१.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	१४२	१०५	४९
२.	मानव बेचबिखन	२७	५७	३८
३.	कर्तव्यज्यान	१६१	१४९	१०७
४.	ज्यान मार्ने उद्योग	१३०	१८५	१२५
५.	भवितव्य ज्यान	५	२	३
६.	आवेश प्रेरित हत्या	३	०	०
७.	सवारी ज्यान	३२२	२९२	२४३
८.	गर्भपतन	२	५	३
९.	कुटपिट अङ्गभङ्ग	२९	१२	९
१०.	सवारी अङ्गभङ्ग	१४	२८	११
११.	साधारण चोरी	२०७	५०६	१४१
१२.	नकबजनी चोरी	९०	५०६	१४१
१३.	जबरजस्ती चोरी	९०	१५४	७७
१४.	रहजनी चोरी	६	२०	८
१५.	डाँका	१५०	७१	८०
१६.	बगलीमारा	०	०	०
१७.	जबरजस्ती करणी	११५	१२२	१०९
१८.	जबरजस्ती करणी गर्ने उद्योग	१४	४२	२८
१९.	नाबालकसंग अप्राकृतिक मैथुन	०	०	०
२०.	बैकिङ्ग कसूर	२	१	२
२१.	विदेशी मुद्रा	२४	६	२१
२२.	चन्दा	१३	११	९
२३.	चिट्ठा	०	०	०

क्र.सं	अपराधको किसिम	आ.व. २०६७/६८	आ.व.२०६८/६९	आ.व.२०६९/७०
२४.	ठगी	७२	१०१	७१
२५.	खोटा चलन	१०	२४	१०
२६.	कालो बजार	७	७	९
२७.	सार्वजनिक अपराध	२३५३	२२८०	३०६४
२८.	हातहतियार	१४३	१५१	९७
२९.	विस्फोटक पदार्थ	७	८	१२
३०.	जासूसी	०	०	०
३१.	सरकारी छाप दस्तखत / नागरिकता कीर्ते	४७	७५	३१
३२.	पुरातात्विक वस्तु	०	१	०
३३.	छुवाछुत	१	१	४
३४.	गोबध	८	८	९
३५.	धर्म	०	०	०
३६.	जुवा	९	७१	४०
३७.	दूरसञ्चार सम्बन्धी	३	११	४
३८.	विद्युतीय कारोवार	०	४	३
३९.	बहुविवाह	३५	५६	५४
४०.	बालविवाह	२	२	३
४१.	आगलागी	२१	८	१७
४२.	लागू औषध	१९	३६	५४

तालिका (ख)

सरकारी वकील कार्यालयबाट दायर भएका जिल्ला अनुसारको मुद्दाको विवरण

क्र.सं	अपराधको किसिम	जिल्ला									
		ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	पर्सा	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौं	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग
१.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	१	२८	३०	१७	२	१७९	१३	४२	५	०
२.	मानव बेचबिखन	१	१७	१	१५	१०	४४	८	१९	७	०
३.	कर्तव्यज्यान	१८	८२	४८	५९	३२	८९	३४	५२	५	०
४.	ज्यान मार्ने उद्योग	४२	६१	३५	३४	२७	१५५	२	७३	७	४
५.	भवितव्य ज्यान	०	०	१	६	१	२	०	१	०	०
६.	आवेश प्रेरित हत्या	०	०	०	०	०	०	०	३	०	०
७.	सवारी ज्यान	४	२१४	१०६	५०	३२	२२५	१२६	८९	७	४
८.	गर्भपतन	१	०	१	०	१	५	१	१	०	०
९.	कुटपिट अङ्गभङ्ग	३	९	६	१९	१	८	०	४	०	०
१०.	सवारी अङ्गभङ्ग	०	७	३	५	०	३७	०	१	०	०
११.	साधारण चोरी	५	८८	२८	१९	१२	५७५	६३	६१	३	०
१२.	नकबजनी चोरी	५	४९	१७	१०	२	१७८	२६	२६	३	०
१३.	जबरजस्ती चोरी	२	६	१	०	३	६०	१२	१५	०	०
१४.	रहजनी चोरी	१	५	१	३	०	१५	५	४	०	०
१५.	डाँका	६	५	२३	१५	९	११७	३१	४६	०	०
१६.	बगलीमारा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१७.	जबरजस्ती करणी	८	११४	३७	१४	१७	८१	२९	४५	४	२
१८.	जबरजस्ती करणी गने उद्योग	२	२८	२	८	३	१५	१३	९	३	०
१९.	नाबालकसंग अप्राकृतिक मैथुन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२०.	बैकिङ्ग कसूर	०	०	१	१	०	४	०	०	०	०
२१.	विदेशी मुद्रा	०	२	०	१	४	४३	०	०	०	०
२२.	चन्दा	१	१६	१	२	०	७	०	६	०	०
२३.	चिट्ठा	०	०	०	०	०	८०	०	०	०	०
२४.	ठगी	१	२२	९	१५	४	१५८	२१	१४	०	०
२५.	खोटा चलन	०	७	१	५	०	२७	०	३	०	१
२६.	कालो बजार	०	१	०	१	०	१७	१	१	०	०
२७.	सार्वजनिक अपराध	८०	७६८	२१३	१८०	४९	५३६९	६६६	३१५	२४	३१

क्र.सं	अपराधको किसिम	जिल्ला									
		ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	पर्सा	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौं	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग
२८.	हातहतियार	१६	६२	३०	३७	८	१६२	१८	५२	१	५
२९.	विस्फोटक पदार्थ	०	८	०	३	०	१०	०	६	०	०
३०.	जासूसी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३१.	सरकारी छाप दस्तखत / नागरिकता कीर्ते	०	३	२	१९	०	११५	१०	४	०	०
३२.	पुरातात्विक वस्तु	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०
३३.	छुवाछुत	०	१	१	०	०	३	०	०	१	०
३४.	गोबध	०	३	१	१	१	१	३	१५	०	०
३५.	धर्म	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३६.	जुवा	०	१२	३	८	८	५८	१९	१०	१	१
३७.	दूरसञ्चार सम्बन्धी	०	४	०	२	०	१२	०	०	०	०
३८.	विद्युतीय कारोवार	०	०	२	०	०	६	०	०	०	०
३९.	बहुविवाह	३	३३	१४	५	८	३५	२७	१७	२	१
४०.	बालविवाह	०	४	१	०	०	१	०	१	०	०
४१.	आगलागी	०	४	८	२	५	१२	७	५	०	१
४२.	लागू औषध	०	०	०	०	०	०	०	१०८	१	०

अनुसूची ७

तालिका (क)

कारागारमा रहेका बन्दीको आर्थिक वर्ष अनुसारको संख्यात्मक विवरण

क्र.सं.	अपराधको किसिम	आ.व.२०६७।६८	आ.व. २०६८।६९	आ.व. २०६९।७०	जम्मा
१.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	६६	८३	११६	२६५
२.	मानव बेचबिखन	१६५	२१४	२३३	६१२
३.	कर्तव्य ज्यान	१०३२	१०८६	११२०	३२३८
४.	ज्यान मार्ने उद्योग	२३४	२०९	२२८	६७१
५.	सवारी ज्यान	९	१८	१६	४३
६.	कुटपिट अङ्गभङ्ग	४	६	४	१३
७.	सवारी अङ्गभङ्ग	०	१	२	३
८.	साधारण चोरी	२१९	३०८	३३२	८५९
९.	नकबजनी चोरी	२९	३५	४४	१०८
१०.	जबरजस्ती चोरी	२	३	५	१०
११.	डाँका	२९६	२३६	२५१	७८३
१२.	जबरजस्ती करणी	३९२	४८७	५२९	१४०८
१३.	जबरजस्ती करणी गर्ने उद्योग	८	७	५	२१
१४.	नाबालकसंग अप्राकृतिक मैथुन	४	१०	१२	२६
१५.	बैकिङ्ग कसूर	३	४	६	१३
१६.	विदेशी मुद्रा	०	१	०	१
१७.	चन्दा	२	०	०	२
१८.	ठगी	१२५	१८७	२०८	५२०
१९.	खोटा चलन	५७	५१	३८	१४६
२०.	कालो बजार	०	२	२	४
२१.	सार्वजनिक अपराध	१२७	४५	९९	२७१
२२.	हातहतियार	२०८	३३७	३३७	८८२
२३.	विस्फोटक पदार्थ	०	१	१	२
२४.	जासूसी	०	१	१	२
२५.	सरकारी छाप दस्तखत/ नागरिकता कीर्ते	१०	१३	२६	४९
२६.	पुरातात्विक वस्तु	२	२	१	५
२७.	छुवाछुत	०	३	०	३
२८.	गोबध	१	४	७	१२
२९.	दूरसञ्चार सम्बन्धी	१०	८	२	२०
३०.	बहुविवाह	१५	३१	१९	६५
३१.	बालविवाह	०	१	०	१
३२.	आगलागी	१	२	४	७
३३.	लागू औषध	१०८६	१३०३	१४४८	३७३७
३४.	अन्य	१५२	१७६	१९२	५२०
	जम्मा	**४२५९**	**४८७५**	**५२८९**	**१४४२३**

तालिका (ख)

कारागारमा रहेका बन्दीको अपराधको किसिमको आधारमा एकमुष्ट संख्यात्मक विवरण

क्र. सं.	जिल्ला / अपराधको किसिम	ताप्लेजुङ्ग			मोरङ्ग			सप्तरी			पर्सा			सिन्धुपाल्चोक			काठमाण्डौ			कास्की			बाँके			जुम्ला			बझाङ्ग			जम्मा
		आ.व.२०७१।७२	आ.व. २०७२।७३	आ.व. २०७३।७४	आ.व.२०७१।७२	आ.व. २०७२।७३	आ.व. २०७३।७४	आ.व.२०७१।७२	आ.व. २०७२।७३	आ.व. २०७३।७४	आ.व.२०७१।७२	आ.व. २०७२।७३	आ.व. २०७३।७४	आ.व.२०७१।७२	आ.व. २०७२।७३	आ.व. २०७३।७४	आ.व.२०७१।७२	आ.व. २०७२।७३	आ.व. २०७३।७४	आ.व.२०७१।७२	आ.व. २०७२।७३	आ.व. २०७३।७४	आ.व.२०७१।७२	आ.व. २०७२।७३	आ.व. २०७३।७४	आ.व.२०७१।७२	आ.व. २०७२।७३	आ.व. २०७३।७४	आ.व.२०७१।७२	आ.व. २०७२।७३	आ.व. २०७३।७४	
१.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	०	०	०	२८	३६	३४	१७	२८	२८	२०	१०	१०	०	२	१	०	०	०	१	७	१५	०	०	२८	०	०	०	०	०	०	२६५
२.	मानव बेचबिखन	०	०	३	१७	४१	४५	३	३	३	५	३	१	१	४	४	८	१०९	११६	११	१६	१८	१९	३१	३९	०	०	०	०	०	०	६१२
३.	कर्तव्यज्यान	३५	४०	४८	२६९	३१४	२९६	६१	७६	८९	१३०	८०	४०	३	१०	२१	३७६	३८५	३९७	५५	५१	९९	८२	११०	११३	११	८	११	१०	१२	६	३२३८
४.	ज्यान मार्ने उद्योग	१४	१२	२२	३९	४९	४८	७	७	९	६०	४०	३०	१	०	१	९१	८५	७५	८	१	२५	१४	१३	१७	०	२	१	०	०	०	६७१
५.	सवारी ज्यान	०	०	१	०	११	६	१	०	२	५	३	१	०	०	०	०	०	०	३	४	६	०	०	०	०	०	०	ण	०	०	४३
६.	कुटपिट अङ्गभङ्ग	०	०	०	०	०	०	०	०	१	४	६	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	ण	०	१४
७.	सवारी अङ्गभङ्ग	०	०	०	०	१	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३
८.	साधारण चोरी	१	१	०	७७	११९	१२८	०	२	२	१०	६	४	०	७	७	१३१	१७३	१९१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	ण	८५९
९.	नकबजनी चोरी	१	२	२	०	०	०	ण	१	३	३	२	१	०	०	०	०	०	०	२४	२९	३५	०	०	०	१	०	०	०	१	३	१०८
१०.	जबरजस्ती चोरी	२	३	४	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१०
११.	डाँका	४	१	३	७८	७५	७५	६	५	५	१८	१०	२	०	३	१३	१४२	१०८	११५	१९	१८	१६	२९	१६	२२	०	०	०	ण	ण	०	७८३
१२.	जबरजस्ती करणी	४	१०	११	१४३	२३३	२४०	११	१४	१४	३०	१०	१०	२	०	०	१५१	१५७	१८१	२१	२४	३२	२५	३०	३४	१	४	४	४	५	३	१४०८
१३.	जबरजस्ती करणी गर्ने उद्योग	०	०	१	०	०	०	०	०	०	८	७	५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२१
१४.	नाबालकसंग अप्राकृतिक मैथुन	४	१०	१२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२६
१५.	बैकिङ्ग कसूर	०	०	०	०	२	२	०	०	०	३	२	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३	०	०	०	०	०	०	१३
१६.	विदेशी मुद्रा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१
१७.	चन्दा	०	०	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२
१८.	ठगी	०	०	०	१२	३७	३१	२	२	७	४	२	१	०	०	०	९३	१२३	१४६	१०	१५	१४	४	८	९	०	०	०	०	०	०	५२०
१९.	खोटा चलन	०	०	०	६	१	१	०	०	०	२	१	१	०	०	०	४९	४९	३६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१४६
२०.	कालो बजार	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४
२१.	सार्वजनिक अपराध	०	३	३	१०५	३६	५९	४	०	०	०	०	३०	०	०	०	०	०	०	१२	१	०	६	४	६	०	१	१	०	०	०	२७१
२२.	हातहतियार	५	४	३	७९	१०३	९७	२४	३०	१७	२०	१०	१०	०	०	०	४७	१४२	१७७	१०	२५	१८	२३	२३	१५	०	०	०	०	०	०	८८२
२३.	विस्फोटक पदार्थ	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२
२४	जासूसी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१	०	०	०	२
२५	सरकारी छाप दस्तखत / नागरिकता कीर्ते	१	०	०	०	१	१	१	१	६	३	२	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४	८	१६	१	१	१	०	०	०	४९
२६.	पुरातात्विक वस्तु	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	१	१	१	०	०	०	५
२७.	छुवाछुत	०	०	०	०	०	०	०	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३
२८.	गोबध	०	०	ङ	०	०	१	०	०	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	४	४	०	०	०	०	०	०	१२
२९.	दूरसञ्चार सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	४	४	०	६	४	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२०
३०.	बहुविवाह	०	१	१	११	१३	०	०	०	०	०	०	४	०	०	०	०	०	०	२	११	९	२	२	१	०	४	४	०	०	०	६५
३१.	बालविवाह	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१
३२.	आगलागी	०	०	०	१	२	२	०	०	०	०	०	०	०	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७
३३.	लागू औषध	०	०	१	१७६	२७८	३५८	४	१६	३१	१५०	१५९	११०	०	०	१	६६६	७०५	७४७	६५	८२	१११	२५	६३	८९	०	०	०	०	०	०	३८३७
३४.	अन्य																१५२	१७६	१९२													५२०

अनुसूची ८

तालिका (क)

जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा दर्ता भएका अपराधका घटनाको आर्थिक वर्ष अनुसारको विवरण

क्र.सं	अपराधको किसिम	आ.व. ०६७/६८	आ.व. २०६८/६९	आ.व. ०६९/७०	जम्मा
१.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	३०	५०	५१	१३१
२.	मानव बेचबिखन	२३	४३	५४	१२०
३.	कर्तव्यज्यान	१३३	१७८	१४८	४४८
४.	ज्यान मार्ने उद्योग	११८	२१६	२१०	५४४
५.	भवितव्य ज्यान	२३१	६३५	६४५	१५११
६.	आवेश प्रेरित हत्या	६०	६०	०	१२०
७.	सवारी ज्यान	२३६	३५३	३२७	९१६
८.	गर्भपतन	५	५	७	१७
९.	कुटपिट अङ्गभङ्ग	६	१४	२१	४१
१०.	सवारी अङ्गभङ्ग	२	२७	२७	५६
११.	साधारण चोरी	९८	३५०	२५३	७०१
१२.	नकबजनी चोरी	२७	२७	६९	१२३
१३.	जबरजस्ती चोरी	१०	१०	४२	६२
१४.	रहजनी चोरी	१९	१९	१३	५१
१५.	डाँका	१४	२७	२८	६९
१६.	जबरजस्ती करणी	१००	१५५	१६२	४१७
१७.	जबरजस्ती करणी गर्ने उद्योग	१४	२५	५४	९३
१८.	बैकिङ्ग कसूर	४	१६	१६	३६
१९.	विदेशी मुद्रा	०	०	०	०
२०.	चन्दा	३	५	३	११
२१.	चिट्ठा	०	०	१०	१०
२२.	ठगी	४४	१५०	२४१	४३५
२३.	खोटा चलन	३	१०	१४	२७
२४.	कालो बजार	४	१४	५	२३
२५.	सार्वजनिक अपराध	२१४०	२१४०	२६३६	६९१६
२६.	हातहतियार	७१	८७	७०	२३८
२७.	विस्फोटक पदार्थ	३	५	४	१२
२८.	सरकारी छाप दस्तखत/ नागरिकता कीर्ते	७४	७४	७१	२१९
२९.	पुरातात्विक वस्तु	४	४	१	९
३०.	छुवाछुत	४	४	२	१०
३१.	गोबध	७	७	३	१७
३२.	धर्म	३	३	०	६
३३.	जुवा	२२	४४	७७	१४३
३४.	दूरसञ्चार सम्बन्धी	१	८	९	१८
३५.	विद्युतीय कारोवार	०	७	१४	२१
३६.	बहुविवाह	४४	५८	८१	१८३
३७.	बालविवाह	५	५	०	१०
३८.	आगलागी	१४	१४	९	३७
३९.	लागू औषध	५७८	५३४	५९८	१७१०
	जम्मा	**४१४३**	**५३८३**	**५९७५**	**१५५०१**

तालिका (ख)

जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा दर्ता भएका अपराधका घटनाको एकमुष्ट संख्यात्मक विवरण

क्र. सं	जिल्ला ☞ / अपराधको किसिम	ताप्लेजुङ्ग आ.व.२०६९।७०	ताप्लेजुङ्ग आ.व. २०७०।७१	ताप्लेजुङ्ग आ.व. २०७१।७२	मोरङ्ग आ.व.२०६९।७०	मोरङ्ग आ.व. २०७०।७१	मोरङ्ग आ.व. २०७१।७२	सप्तरी आ.व.२०६९।७०	सप्तरी आ.व. २०७०।७१	सप्तरी आ.व. २०७१।७२	पर्सा आ.व.२०६९।७०	पर्सा आ.व. २०७०।७१	पर्सा आ.व. २०७१।७२	सिन्धुपाल्चोक आ.व.२०६९।७०	सिन्धुपाल्चोक आ.व. २०७०।७१	सिन्धुपाल्चोक आ.व. २०७१।७२
१.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	०	०	१	८	५	८	९	११	३	५	०	१	०	१	४
२.	मानव बेचबिखन	०	०	१	१०	१०	९	०	०	३	०	३	५	५	२	१
३.	कर्तव्यज्यान	६	९	६	२०	२९	२८	१५	१५	१२	२०	८	५	३	११	१२
४.	ज्यान मार्ने उद्योग	२२	९	१७	२६	२६	२५	१९	१७	८	१३	७	५	४	८	२३
५.	भवितव्य ज्यान	१५	१४	३	०	४८	४५	३३	४४	६१	१४	१५	११	१७	२८	३४
६.	आवेश प्रेरित हत्या	०	०	०	०	०	०	५४	६०	५४	०	०	०	०	०	०
७.	सवारी ज्यान	०	४	२	६६	६६	७०	३६	३०	४५	२५	१५	२०	१४	१७	९
८.	गर्भपतन	०	०	१	०	१	०	०	३	०	०	०	४	०	०	१
९.	कुटपिट अङ्गभङ्ग	२	१	३	३	२	२	३	०	५	६	१	७	०	०	०
१०.	सवारी अङ्गभङ्ग	०	०	०	३	१	४	०	०	२	०	१	२	०	०	०
११.	साधारण चोरी	२	२	४	२०	११	१०	४	९	३	१०	८	१७	१	४	९
१२.	नकबजनी चोरी	१	३	१	१२	९	११	६	११	७	१	१	०	२	२	१
१३.	जबरजस्ती चोरी	१	२	१	१५	६	७	०	०	०	०	०	०	०	२	०
१४.	रहजनी चोरी	०	१	०	९	८	६	४	५	५	०	१	०	०	०	०
१५.	डाँका	०	०	१	३	७	४	०	०	०	३	०	२	२	३	१
१६.	बगलीमारा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१७.	जबरजस्ती करणी	३	४	२	४८	४५	२८	८	११	१२	५	३	१०	४	३	५
१८.	जबरजस्ती करणी गर्ने उद्योग	०	०	०	०	०	१५	१	३	४	४	२	३	०	०	५

क्र. सं	जिल्ला ☞ / अपराधको किसिम	काठमाण्डौं आ.व.२०६९।७०	काठमाण्डौं आ.व. २०७०।७१	काठमाण्डौं आ.व. २०७१।७२	कास्की आ.व.२०६९।७०	कास्की आ.व. २०७०।७१	कास्की आ.व. २०७१।७२	बाँके आ.व.२०६९।७०	बाँके आ.व. २०७०।७१	बाँके आ.व. २०७१।७२	जुम्ला आ.व.२०६९।७०	जुम्ला आ.व. २०७०।७१	जुम्ला आ.व. २०७१।७२	बझाङ्ग आ.व.२०६९।७०	बझाङ्ग आ.व. २०७०।७१	बझाङ्ग आ.व. २०७१।७२
१.	अपहरण तथा शरीर बन्धक	१६	२०	१९	१	६	८	१०	७	६	०	०	०	०	०	१
२.	मानव बेचबिखन	४८	२०	१९	२	२	५	१५	५	११	०	०	०	०	१	०
३.	कर्तव्यज्यान	५२	५६	४०	१०	११	११	२९	२३	२२	१	३	२	२	१३	१०
४.	ज्यान मार्ने उद्योग	१०५	९८	८५	१३	१२	२३	४२	२१	२१	२	२	३	४	१६	०
५.	भवितव्य ज्यान	४०१	४०४	४१७	१३	३२	२१	४७	४८	४९	०	०	०	३	२	४
६.	आवेश प्रेरित हत्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७.	सवारी ज्यान	१२७	११७	१०८	५१	५५	३०	४६	४२	३८	१	५	३	१	२	२
८.	गर्भपतन	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	१	०
९.	कुटपिट अङ्गभङ्ग	३	८	२	०	०	०	४	२	१	०	०	०	०	०	१
१०.	सवारी अङ्गभङ्ग	१३	२५	१९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
११.	साधारण चोरी	२०७	२५२	१५४	१३	२९	३०	३९	३५	२६	०	०	०	०	०	०
१२.	नकबजनी चोरी	०	०	१५	०	०	३०	०	०	०	०	०	३	०	१	१
१३.	जबरजस्ती चोरी	०	०	३२	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	१
१४.	रहजनी चोरी	०	०	०	१	०	२	६	५	०	०	०	०	०	०	०
१५.	डाँका	७	१३	१२	०	३	०	०	०	६	०	१	२	०	०	०
१६.	बगलीमारा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१७.	जबरजस्ती करणी	४३	५५	६७	१३	१७	१५	१६	१५	२१	०	२	२	०	०	०
१८.	जबरजस्ती करणी गर्ने उद्योग	२२	११	१८	२	४	३	१०	४	३	०	१	२	१	०	१

क्र. सं	जिल्ला / अपराधको किसिम	ताप्लेजुङ्ग आ.व.२०६७।६८	ताप्लेजुङ्ग आ.व. २०६८।६९	ताप्लेजुङ्ग आ.व. २०६९।७०	मोरङ्ग आ.व.२०६७।६८	मोरङ्ग आ.व. २०६८।६९	मोरङ्ग आ.व. २०६९।७०	सप्तरी आ.व.२०६७।६८	सप्तरी आ.व. २०६८।६९	सप्तरी आ.व. २०६९।७०	पर्सा आ.व.२०६७।६८	पर्सा आ.व. २०६८।६९	पर्सा आ.व. २०६९।७०	सिन्धुपाल्चोक आ.व.२०६७।६८	सिन्धुपाल्चोक आ.व. २०६८।६९	सिन्धुपाल्चोक आ.व. २०६९।७०	काठमाण्डौं आ.व.२०६७।६८	काठमाण्डौं आ.व. २०६८।६९	काठमाण्डौं आ.व. २०६९।७०	कास्की आ.व.२०६७।६८	कास्की आ.व. २०६८।६९	कास्की आ.व. २०६९।७०	बाँके आ.व.२०६७।६८	बाँके आ.व. २०६८।६९	बाँके आ.व. २०६९।७०	जुम्ला आ.व.२०६७।६८	जुम्ला आ.व. २०६८।६९	जुम्ला आ.व. २०६९।७०	बझाङ्ग आ.व.२०६७।६८	बझाङ्ग आ.व. २०६८।६९	बझाङ्ग आ.व. २०६९।७०
१९.	नाबालकसंग अप्राकृतिक मैथुन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२०.	बैकिङ्ग कसूर	०	०	०	०	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४४	१२	१६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२१.	विदेशी मुद्रा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०
२२.	चन्दा	०	०	०	४	३	१	१	०	०	१	०	१	१	०	०	५	२	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२३.	चिट्ठा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	१०	४	०	०	०	०	०	०	०	०
२४.	ठगी	०	०	०	५	१२	२३	४	५	१८	४	४	४	१	३	१	१०३	१०६	१७९	१३	१४	०	१२	५	१६	०	०	०	०	०	०
२५.	खोटा चलन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	२	६	०	०	०	९	७	४	०	०	०	०	१	४	०	०	०	१	०	०
२६.	कालो बजार	०	०	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	५	१०	३	०	१	१	२	१	१	०	०	०	०	०	०
२७.	सार्वजनिक अपराध	०	०	०	२१४	४०४	४४८	९१	७२	५९	३६	१५३	१६१	२६	२१	३४	११७७	८७४	१०११	४८६	४३८	७४९	२०९	१५७	१८५	३	१०	१२	१९	११	१८
२८.	हातहतियार	०	०	०	१९	१५	१४	१४	९	७	१४	१०	८	०	४	४	३२	१६	१६	६	८	६	१८	२३	१३	०	१	०	१	१	२
२९.	विस्फोटक पदार्थ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	२	२	०	०	०	४	३	१	०	०	०	०	०	१
३०.	जासूसी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३१.	सरकारी छाप दस्तखत / नागरिकता कीर्ते	०	०	०	६	५	०	३	२	६	३	८	४	०	०	०	८३	५१	५३	४	५	३	४	३	४	०	०	०	०	०	१
३२.	पुरातात्विक वस्तु	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१	१	०	०	०	०	१	०
३३.	छुवाछुत	०	०	०	०	१	१	०	१	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२	०	०	०	०
३४.	गोबध	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	०	०	१	१	०	०	१	१	०	०	५	४	१	०	०	०	०	०	०
३५.	धर्म	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३६.	जुवा	०	०	०	०	०	१	०	१	०	०	६	४	०	०	०	५४	२२	५३	८	६	१४	१	९	४	०	०	०	०	०	१
३७.	दूरसञ्चार सम्बन्धी	०	०	०	०	१	१	०	०	०	१	०	१	०	०	०	१०	७	६	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३८.	विद्युतीय कारो वार	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	६	७	१३	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३९.	बहुविवाह	०	०	०	११	९	१५	६	४	५	१	२	३	२	३	५	८	१४	२३	८	१५	१३	७	७	१४	०	१	१	१	३	१
४०.	बालविवाह	०	०	०	१	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०
४१.	आगलागी	०	०	०	०	०	२	१	४	३	१	२	०	१	२	२	०	०	०	४	४	२	३	०	०	०	०	०	२	२	०
४२.	लागू औषध	०	०	०	८५	११५	८९	७	२३	१०	९४	२९५	२७३	०	३	५	९१	५६	४४	६८	७२	९०	३१	६७	८४	०	०	१	१	३	२

अनुसूची ९

तालिका (क)

घटेका अपराधको जिल्लागत विवरण

जिल्ला	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाडौं	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
अपहरण तथा शरीर बन्धक	२२.४	६६.७	६०.०	१८.२	८३.३	३३.३	४१.२	७५.५	३३.३	७८.९	४८.८
ठगी	१५.५	५०.०	५५.६	२७.३	५०.०	१४.६	३२.४	२६.४	२६.७	४२.१	३१.६
बैदेशिक रोजगार	१३.८	५७.१	६२.२	५९.१	५०.०	२७.१	२०.६	३५.८	२६.७	५२.६	३७.७
कालोबजार सम्बन्धी कसूर	१७.२	५०.०	७७.८	४.५	५०.०	१४.६	२९.४	२४.५	२०.०	५२.६	३३.०
जबरजस्ती करणी/जबरजस्ती करणी गर्न उद्योग गर्ने	३४.५	६१.९	७७.८	१३.६	३३.३	२०.८	३५.३	४७.२	२०.०	४७.४	४२.४
बहुविवाह/ बालविवाह सम्बन्धी	२४.१	५४.८	६६.७	४०.९	५०.०	४१.७	३८.२	६२.३	३३.३	५२.६	४८.८
घरेलु हिंसा	४१.४	५४.८	५१.१	२२.७	५०.०	३१.३	३२.४	६०.४	२०.०	४२.१	४३.०
सार्वजनिक अपराध	१९.०	४५.२	६२.२	४.५	५०.०	२७.१	३५.३	३०.२	२०.०	३६.८	३३.०
हातहतियार खर खजाना/विष्फोटक पदार्थ	१७.२	५२.४	७५.६	०.०	५०.०	२५.०	३८.२	४७.२	३३.३	४७.४	३८.९
जातीय भेदभाव सम्बन्धी अपराध	१७.२	६१.९	६२.२	९.१	५०.०	३५.४	५०.०	६७.९	२६.७	४७.४	४४.४
लागूऔषध	१९.०	५०.०	५७.८	२२.७	३३.३	२७.१	२९.४	१८.९	२०.०	३६.८	३१.६
मानब बेचविखन	१९.०	६१.९	८२.२	५०.०	६६.७	१८.८	३८.२	५०.९	३३.३	७८.९	४६.२
आगलागी	१२.१	६४.३	६८.९	०.०	५०.०	२७.१	३२.४	४७.२	२६.७	४७.४	३८.०
तस्करी	१५.५	५०.०	६६.७	९.१	५०.०	१४.६	४१.२	३०.२	२०.०	४२.१	३३.०
भ्रष्टाचार	१५.५	४०.५	५१.१	४०.९	५०.०	२९.२	३५.३	२४.५	२०.०	१५.८	३१.०
जुवा तास	१५.५	४२.९	६०.०	३६.४	५०.०	२९.२	४७.१	३२.१	१३.३	३६.८	३५.४
विद्युतीय अपराध	१३.८	५०.०	७५.६	४.५	५०.०	१६.७	४१.२	३५.८	२६.७	४७.४	३५.४
गोवध	१५.५	६१.९	८२.२	४.५	५०.०	१६.७	३५.३	४९.१	३३.३	४७.४	३९.८
अन्य	३.४	३८.१	१३.३	०.०	५०.०	४.२	०.०	१.९	०.०	५.३	९.१
कर्तव्य ज्यान/ज्यान मार्ने उद्योग	८२.८	६४.३	६८.९	५४.५	६६.७	२९.२	७९.४	५२.८	२६.७	६८.४	६०.८
गर्भपतन	१९.०	५४.८	७१.१	९.१	६६.७	२०.८	३५.३	४१.५	२६.७	५२.६	३८.०
कुटपीट अङ्गभङ्ग	८७.९	५०.०	४६.७	८६.४	६६.७	४५.८	४७.१	३२.१	४६.७	५२.६	५५.०
सवारी ज्यान/अङ्गभङ्ग	१७.२	५०.०	८०.०	१८.२	६६.७	२०.८	३८.२	३४.०	२६.७	४७.४	३७.७
चोरी/डाँका	६९.०	६६.७	४६.७	५०.०	३३.३	४७.९	४७.१	३५.८	४०.०	४७.४	५१.२
जबरजस्ती चन्दा असुली	२२.४	६१.९	८२.२	१३.६	५०.०	२५.०	३८.२	६२.३	२६.७	४७.४	४४.७
बैकिङ्ग कसूर/ विदेशी मद्रा/जाली नोट	१३.८	५७.१	९१.१	४.५	५०.०	१८.८	३५.३	३५.८	३३.३	५२.६	३८.६
जम्मा	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**

तालिका (ख)

बढेका अपराधको जिल्लागत विवरण

जिल्ला	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौ	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बभ्काङ्ग	जम्मा
अपहरण तथा शरीर बन्धक	८१.२	४१.२	४३.२	८६.२	२८.६	७२.४	६२.२	३५.५	८५.३	३०.०	६०.४
ठगी	८७.०	६१.८	४७.७	७९.३	५७.१	८७.९	७०.३	७७.४	८८.२	६५.०	७५.४
बैदेशिक रोजगार	८८.४	५२.९	४०.९	५५.२	५७.१	७७.६	८१.१	६९.४	८८.२	५५.०	७०.१
कालोबजार सम्बन्धी कसूर	८५.५	६१.८	२५.०	९६.६	५७.१	८७.९	७३.०	७९.०	९१.२	५५.०	७४.१
जबरजस्ती करणी/जबरजस्ती करणी गर्न उद्योग गर्ने	७१.०	४७.१	२५.०	८९.७	७१.४	८२.८	६७.६	५९.७	९१.२	६०.०	६६.०
बहुविवाह/बालविवाह सम्बन्धी	७९.७	५५.९	३६.४	६९.०	५७.१	६५.५	६४.९	४६.८	८५.३	५५.०	६२.२
घरेलु हिंसा	६५.२	५५.९	५२.३	८२.८	५७.१	७४.१	७०.३	४८.४	९१.२	६५.०	६५.५
सार्वजनिक अपराध	८४.१	६७.६	४०.९	९६.६	५७.१	७७.६	६७.६	७४.२	९१.२	७०.०	७४.१
हातहतियार खर खजाना/विष्फोटक पदार्थ	८५.५	५८.८	२७.३	१००.०	५७.१	७९.३	६४.९	५९.७	८५.३	६०.०	६९.०
जातीय भेदभाव सम्बन्धी अपराध	८५.५	४७.१	४०.९	९३.१	५७.१	७०.७	५४.१	४१.९	८८.२	६०.०	६४.२
लागूऔषध	८४.१	६१.८	४५.५	८२.८	७१.४	७७.६	७३.०	८३.९	९१.२	७०.०	७५.४
मानब बेचविखन	८४.१	४७.१	२०.५	६२.१	४२.९	८४.५	६४.९	५६.५	८५.३	३०.०	६२.७
आगलागी	८९.९	४४.१	३४.१	१००.०	५७.१	७७.६	७०.३	५९.७	८८.२	६०.०	६९.८
तस्करी	८७.०	६१.८	३६.४	९३.१	५७.१	८७.९	६२.२	७४.२	९१.२	६५.०	७४.१
भ्रष्टाचार	८७.०	७३.५	५२.३	६९.०	५७.१	७५.९	६७.६	७९.०	९१.२	९०.०	७५.९
जुवा तास	८७.०	७०.६	४३.२	७२.४	५७.१	७५.९	५६.८	७२.६	९४.१	७०.०	७२.१
विद्युतीय अपराध	८८.४	६१.८	२७.३	९६.६	५७.१	८६.२	६२.२	६९.४	८८.२	६०.०	७२.१
गोवध	८७.०	४७.१	२०.५	९६.६	५७.१	८६.२	६७.६	५८.१	८५.३	६०.०	६८.३
अन्य	९७.१	७६.५	९०.९	१००.०	५७.१	९६.६	१००.०	९८.४	१००.०	१००.०	९४.९
कर्तव्य ज्यान/ज्यान मार्ने उद्योग	३०.४	४४.१	३४.१	५८.६	४२.९	७५.९	२७.०	५४.८	८८.२	४०.०	५०.०
गर्भपतन	८४.१	५५.९	३१.८	९३.१	४२.९	८२.८	६७.६	६४.५	८८.२	५५.०	६९.८
कुटपीट अङ्गभङ्ग	२६.१	६१.८	५६.८	३४.५	४२.९	६२.१	५६.८	७२.६	७९.४	५५.०	५५.१
सवारी ज्यान/अङ्गभङ्ग	८५.५	६१.८	२२.७	८६.२	४२.९	८२.८	६४.९	७१.०	८८.२	६०.०	७०.१
चोरी/डाँका	४२.०	४१.२	५६.८	६२.१	७१.४	६०.३	५६.८	६९.४	८२.४	६०.०	५८.४
जबरजस्ती चन्दा असुली	८१.२	४७.१	२०.५	८९.७	५७.१	७९.३	६४.९	४६.८	८८.२	६०.०	६४.०
बैकिङ्ग कसूर/ विदेशी मुद्रा/जाली नोट	८८.४	५२.९	११.४	९६.६	५७.१	८४.५	६७.६	६९.४	८५.३	५५.०	६९.३
जम्मा	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**

अनुसूची १०

तालिका (क)

जिल्लामा हुने गरेका अपराधहरु (आमनागरिकको धारणा)

जिल्ला	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौ	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
अपहरण तथा शरीर बन्धक	४०.०	७९.५	७६.९	५०.०	७८.१	६६.७	७८.०	९३.५	३.४	२४.०	६०.६
ठगी	४६.०	७९.५	६४.१	४६.४	८१.३	७४.४	८२.९	८०.६	३७.९	२४.०	६३.२
बैदेशिक रोजगार	३८.०	४६.२	४६.२	५०.०	७८.१	४६.२	४३.९	५८.१	६.९	१२.०	४३.३
कालोबजार सम्बन्धी कसूर	२२.०	४८.७	३५.९	३५.७	६५.६	४८.७	४८.८	६१.२	२४.१	३६.०	४२.२
जबरजस्ती करणी/जबरजस्ती करणी गर्न उद्योग गर्ने	६८.०	७४.४	७६.९	७८.६	८४.४	७१.८	८७.८	८७.१	४१.४	७६.०	७४.८
बहुविवाह/ बालविवाह सम्बन्धी	६६.०	७१.८	६९.२	७१.४	६२.५	६९.२	७०.७	९६.८	६२.१	७२.०	७०.८
घरेलु हिंसा	६६.०	८७.२	७९.५	७८.६	६८.८	७६.९	७०.७	९६.८	६२.१	७६.०	७५.९
सार्वजनिक अपराध	६०.०	८२.१	६९.२	६०.७	८४.४	७१.८	८२.९	८७.१	६५.५	७६.०	७३.७
हातहतियार खर खजाना/विष्फोटक पदार्थ	४४.०	६६.७	६४.१	६०.७	७१.९	६६.७	६३.४	७७.४	१०.३	४४.०	५७.५
जातीय भेदभाव सम्बन्धी अपराध	२६.०	३५.९	४१.०	४२.९	४०.६	३०.८	५८.५	३८.७	३७.९	३२.०	३८.२
लागूऔषध	४८.०	९२.३	६९.२	४६.४	९०.६	९२.३	८५.४	९३.५	२०.७	७२.०	७१.७
मानब बेचविखन	५२.०	७९.५	३०.८	९२.९	७८.१	७४.४	७८.०	९३.५	३.४	१२.०	६०.६
आगलागी	३८.०	५६.४	५३.८	२५.०	३१.३	४८.७	४१.५	७१.०	२४.१	५२.०	४४.५
तस्करी	२८.०	५३.८	४६.२	७८.६	५६.३	७९.५	२२.०	६७.७	३.४	३२.०	४६.२
भ्रष्टाचार	३२.०	५९.०	५६.४	५०.०	७५.०	७१.८	४८.८	५८.१	४१.४	२४.०	५१.८
जुवा तास	२०.०	७४.४	४१.०	२८.६	६५.६	६४.१	६५.९	८०.६	५५.२	६८.०	५५.०
विद्युतीय अपराध	६.०	३३.३	४१.०	१७.९	६५.६	४६.२	३१.७	३२.३	३.४	८.०	२८.९
गोवध	३८.०	३३.३	१५.४	६४.३	१८.८	१२.८	२६.८	७१.०	०.०	२०.०	२९.७
अन्य	०.०	२.६	५.१	२५.०	०.०	७.७	०.०	०.०	०.०	०.०	३.७
कर्तव्य ज्यान/ज्यान मार्ने उद्योग	८६.०	८२.१	७९.५	८९.३	८४.४	८२.१	९०.२	९०.३	७५.९	९६.०	८५.३
गर्भपतन	६२.०	५९.०	३५.९	६०.७	७५.०	६४.१	५६.१	८०.६	३१.०	४८.०	५७.५
कुटपीट अङ्गभङ्ग	७६.०	६९.२	७६.९	६४.३	७५.०	९२.३	६१.०	८७.१	६५.५	८४.०	७५.१
सवारी ज्यान/अङ्गभङ्ग	५६.०	८२.१	६६.७	६०.७	८४.४	७९.५	८७.८	८३.९	४४.८	७२.०	७२.०
चोरी/डाँका	६२.०	७६.९	७९.५	६७.९	९०.६	८२.१	९०.२	८७.१	५१.७	६८.०	७५.९
जबरजस्ती चन्दा असुली	५०.०	५९.०	५१.३	४६.४	७१.९	७१.८	५८.५	६४.५	१७.२	१६.०	५२.४
बैकिङ्ग कसूर/ विदेशी मद्रा/जाली नोट	१८.०	३८.५	३५.९	३५.७	७५.०	६१.५	६१.०	४५.२	१७.२	८.०	४०.२
जम्मा	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**

तालिका (ख)

जिल्लामा हुने गरेका अपराधका घटनाहरु (सरोकारवालाको धारणा)

जिल्ला	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौ	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग
कर्तव्य ज्यान/ज्यान मार्ने उद्योग	८६.०	८२.१	७९.५	८९.३	८४.४	८२.१	९०.२	९०.३	७५.९	९६.०
चोरी/डाँका	६२.०	७६.९	७९.५	६७.९	९०.६	८२.१	९०.२	८७.१	५१.७	६८.०
घरेलु हिंसा	६६.०	८७.२	७९.५	७८.६	६८.८	७६.९	७०.७	९६.८	६२.१	७६.०
कुटपीट/अङ्गभङ्ग	७६.०	६९.२	७६.९	६४.३	७५.०	९२.३	६१.०	८७.१	६५.५	८४.०
जबरजस्ती करणी/जबरजस्ती करणी गर्न उद्योग गर्ने	६८.०	७४.४	७६.९	७८.६	८४.४	७१.८	८७.८	८७.१	४१.४	७६.०
सार्वजनिक अपराध	६०.०	८२.१	६९.२	६०.७	८४.४	७१.८	८२.९	८७.१	६५.५	७६.०
सवारी ज्यान/अङ्गभङ्ग	५६.०	८२.१	६६.७	६०.७	८४.४	७९.५	८७.८	८३.९	४४.८	७२.०
लागूऔषध	४८.०	९२.३	६९.२	४६.४	९०.६	९२.३	८५.४	९३.५	२०.७	७२.०
बहुविवाह/बालविवाह सम्बन्धी	६६.०	७१.८	६९.२	७१.४	६२.५	६९.२	७०.७	९६.८	६२.१	७२.०
ठगी	४६.०	७९.५	६४.१	४६.४	८१.३	७४.४	८२.९	८०.६	३७.९	२४.०
अपहरण तथा शरीर बन्धक	४०.०	७९.५	७६.९	५०.०	७८.१	६६.७	७८.०	९३.५	३.४	२४.०
मानब बेचविखन	५२.०	७९.५	३०.८	९२.९	७८.१	७४.४	७८.०	९३.५	३.४	१२.०
हातहतियार खर खजाना/विष्फोटक पदार्थ	४४.०	६६.७	६४.१	६०.७	७१.९	६६.७	६३.४	७७.४	१०.३	४४.०
गर्भपतन	६२.०	५९.०	३५.९	६०.७	७५.०	६४.१	५६.१	८०.६	३१.०	४८.०
जुवा तास	२०.०	७४.४	४१.०	२८.६	६५.६	६४.१	६५.९	८०.६	५५.२	६८.०
जबरजस्ती चन्दा असुली	५०.०	५९.०	५१.३	४६.४	७१.९	७१.८	५८.५	६४.५	१७.२	१६.०
भ्रष्टाचार	३२.०	५९.०	५६.४	५०.०	७५.०	७१.८	४८.८	५८.१	४१.४	२४.०
तस्करी	२८.०	५३.८	४६.२	७८.६	५६.३	७९.५	२२.०	६७.७	३.४	३२.०
आगलागी	३८.०	५६.४	५३.८	२५.०	३१.३	४८.७	४१.५	७१.०	२४.१	५२.०
बैदेशिक रोजगार	३८.०	४६.२	४६.२	५०.०	७८.१	४६.२	४३.९	५८.१	६.९	१२.०
कालोबजार सम्बन्धी कसूर	२२.०	४८.७	३५.९	३५.७	६५.६	४८.७	४८.८	६१.३	२४.१	३६.०
बैकिङ्ग कसूर/ विदेशी मुद्रा/जाली नोट	१८.०	३८.५	३५.९	३५.७	७५.०	६१.५	६१.०	४५.२	१७.२	८.०
जातीय भेदभाव सम्बन्धी अपराध	२६.०	३५.९	४१.०	४२.९	४०.६	३०.८	५८.५	३८.७	३७.९	३२.०
गोवध	३८.०	३३.३	१५.४	६४.३	१८.८	१२.८	२६.८	७१.०	०.०	२०.०
विद्युतीय अपराध	६.०	३३.३	४१.०	१७.९	६५.६	४६.२	३१.७	३२.३	३.४	८.०
अन्य	०.०	२.६	५.१	२५.०	०.०	७.७	०.०	०.०	०.०	०.०

अनुसूची ११

सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०४९ को अनुसूची १ बाट हटाउनु पर्ने मुद्दाहरु

विवरण	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौ	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
जुवा सम्बन्धी मुद्दा	२.०	४२.१	५.१	२८.६	२४.२	२७.३	२७.८	२०.६	०.०	१२.०	१५.८
अरूका धर्ममा खलल पर्ने गरी कुनै धर्म प्रचार गर्ने, कसैको धर्म परिवर्तन गर्ने गराउने वा सो कुराको उद्योग गरेको मुद्दा	८.२	३१.६	२.६	५७.१	६.१	२२.७	११.१	८.८	११.८	१२.०	१२.१
गोबध सम्बन्धी वा मुलुकी ऐन चौपायाको महलको ८ नं. अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	२.०	४२.१	२.६	०.०	९.१	१८.२	३६.१	८.८	२.९	४.०	११.७
हुलाक ऐन, २०१९ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	२.०	२६.३	०.०	२८.६	१५.२	१३.६	११.१	१४.७	५.९	४.०	९.४
बगलीमारा चोरी मुद्दा	२.०	२१.१	७.७	२८.६	६.१	२२.७	११.१	११.८	५.९	४.०	९.४
चिट्ठा ऐन, २०२५ अन्तर्गतको मुद्दा	०.०	३१.६	२.६	२८.६	९.१	९.१	१९.४	१४.७	०.०	४.०	९.१
हात हतियार खरखजाना सम्बन्धी मुद्दा	४.१	१५.८	२.६	१४.३	३.०	०.०	२.८	२.९	२.९	८.०	४.४
मुलुकी ऐन जीउ मास्ने बेच्नेको महलले सजाय हुने मुद्दा	४.१	०.०	०.०	१४.३	१२.१	४.५	२.८	५.९	२.९	०.०	४.०
अपाङ्ग संरक्षण तथा कल्याण ऐन, २०३९ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	०.०	५.३	५.१	१४.३	०.०	४.५	५.६	५.९	५.९	४.०	४.०
मुलुकी ऐन, कुटपीटको महल अन्तर्गतको अंगभंग सम्बन्धी मुद्दा	२.०	५.३	०.०	१४.३	३.०	१३.६	८.३	५.९	०.०	०.०	४.०
मुलुकी ऐन अदलको महलको १०क. नं. अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	२.०	१५.८	०.०	१४.३	०.०	०.०	११.१	५.९	०.०	४.०	४.०
जासूसी ऐन, २०१८ अन्तर्गत सजाय हने मुद्दा	४.१	१५.८	०.०	१४.३	०.०	४.५	५.६	२.९	२.९	०.०	३.७
लागू औषध (नियन्त्रण) ऐन, २०३३ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	०.०	१५.८	५.१	१४.३	०.०	४.५	०.०	५.९	२.९	४.०	३.७
मुलुकी ऐन अदलको महलको १०ख. नं. अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	२.०	१०.५	०.०	१४.३	०.०	४.५	८.३	८.८	०.०	०.०	३.७
चन्दा ऐन, २०३० अन्तर्गतको मुद्दा	२.०	१५.८	२.६	०.०	३.०	४.५	०.०	८.८	२.९	०.०	३.७
मुलुकी ऐन चोरीको महलले सजाय हुने मुद्दा (जारी चोरी बाहेक)	०.०	२१.१	२.६	१४.३	०.०	०.०	२.८	२.९	२.९	८.०	३.७

विवरण	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौ	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
यस ऐनको अनसूची १ वा २ अन्तर्गतका मुद्दाको जरियाबाट उठेको कीर्ते वा जालसाजी मुद्दा	४.१	१०.५	२.६	१४.३	०.०	४.५	२.८	२.९	०.०	४.०	३.४
लिखतहरूको गोप्यता सम्बन्धी ऐन, २०३९ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	०.०	२१.१	२.६	१४.३	०.०	४.५	२.८	२.९	२.९	०.०	३.४
मुलुकी ऐन विहावारीको महलको २ नं. अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा र जुनसुकै तरिकाबाट लोग्ने स्वास्नी कायम हुने गरी अर्को स्वास्न	०.०	५.३	५.१	१४.३	३.०	९.१	२.८	२.९	२.९	०.०	३.४
मुलुकी ऐन खोटा चलनको महलले सजाय हुने मुद्दा	२.०	१०.५	०.०	१४.३	३.०	०.०	२.८	२.९	२.९	४.०	३.०
राज्य विरूद्धको अपराध र सजाय ऐन, २०४६ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	०.०	१०.५	२.६	१४.३	०.०	४.५	०.०	२.९	५.९	०.०	२.७
प्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन, २०१३ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	२.०	१०.५	०.०	१४.३	०.०	४.५	२.८	२.९	२.९	०.०	२.७
छापाखाना र प्रकाशन सम्बन्धी ऐन, २०४८ को दफा ७ बमोजिम प्रमाणपत्र नलिई प्रकाशन गरेको कसूर तथा दफा १४ र १५ को कसूर सम्म	०.०	१५.८	०.०	१४.३	०.०	९.१	०.०	५.९	०.०	०.०	२.७
केही सार्वजनिक (अपराध र सजाय) ऐन, २०२७ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	२.०	१०.५	२.६	२८.६	०.०	०.०	२.८	२.९	०.०	०.०	२.७
मुलुकी ऐन ज्यान सम्बन्धीको महलले सजाय हुने मुद्दा	०.०	०.०	२.६	१४.३	३.०	४.५	०.०	२.९	५.९	०.०	२.३
आवश्यक सेवा संचालन ऐन, २०१४ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	०.०	५.३	०.०	१४.३	०.०	०.०	५.६	५.९	०.०	४.०	२.३
मुलुकी ऐन ठगीको महलले सजाय हुने मुद्दा	०.०	१०.५	५.१	१४.३	०.०	०.०	०.०	५.९	०.०	०.०	२.३
सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०४९ को दफा १६घ अन्तर्गतको मुद्दा	०.०	५.३	०.०	१४.३	६.१	०.०	०.०	५.९	२.०	०.०	२.३
ज्यान सम्बन्धीको महल र चौ पायाको महलले सजाय हने बाहेक मानिस, गाई, साढें र गोरू मरेकोमा सवारी सम्बन्धी प्रचलित कानून	२.०	०.०	२.६	१४.३	०.०	०.०	५.६	५.९	०.०	०.०	२.३
जीउ मास्ने बेच्ने कार्य (नियन्त्रण) ऐन, २०४३ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	०.०	०.०	०.०	०.०	६.१	०.०	०.०	८.८	५.९	०.०	२.३
मुलुकी ऐन जबरजस्ती करणीको महलले सजाय हुने मुद्दा	२.०	५.३	०.०	१४.३	०.०	४.५	०.०	२.९	२.९	४.०	२.३

विवरण	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौ	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
विस्फोटक पदार्थ ऐन, २०१८ अन्तर्गतको मुद्दा	२.०	५.३	०.०	१४.३	३.०	४.५	०.०	२.९	०.०	०.०	२.०
गैर सैनिक हवाई उडान (सिभिल एभिएसन) ऐन, २०१५ को दफा ढक. अन्तर्गतको मुद्दा	२.०	५.३	०.०	०.०	६.१	४.५	०.०	२.९	०.०	०.०	२.०
बैंक वा नेपाल सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएको संगठित संस्थामा कीर्ते कागजात पेश गरी ठगी गरेको कीर्ते तथा ठगी	०.०	१०.५	०.०	१४.३	३.०	४.५	०.०	२.९	०.०	०.०	२.०
सवारी साधनबाट कुनै मानिसको अंगभंग भएको तथा कुनै मानिस घाइते भएको मुद्दा	०.०	०.०	०.०	१४.३	०.०	४.५	२.८	२.९	०.०	४.०	१.७
कालो बजार तथा केही अन्य सामाजिक अपराध र सजाय ऐन, २०३२ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	०.०	०.०	२.६	१४.३	०.०	४.५	०.०	५.९	०.०	०.०	१.७
कनै ऐनमा नै यो अनसूचीमा समावेश भएको मानिनेछ भनी लेखिएको मद्दा	२.०	५.३	०.०	०.०	३.०	०.०	२.८	२.९	०.०	०.०	१.७
मुलुकी ऐन आगो लगाउनेको महलले सजाय हुने मुद्दा	२.०	०.०	०.०	१४.३	०.०	४.५	२.८	२.९	०.०	०.०	१.७
सरकारी वा अरू सार्वजनिक धनमाल नोक्सान वा हिनामिना गरेको मुद्दा	०.०	०.०	०.०	१४.३	०.०	०.०	०.०	५.९	२.९	४.०	१.७
राहदानी ऐन, २०२४ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	०.०	०.०	०.०	१४.३	०.०	०.०	२.८	२.९	२.९	०.०	१.३
बैंक वा नेपाल सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएको संगठित संस्थाको नगदी वा जिन्सी सम्बन्धित बैंक वा संस्थाको कर्मचारी	०.०	०.०	०.०	१४.३	०.०	४.५	२.८	२.९	०.०	०.०	१.३
नेपाल नागरिकता ऐन, २०६३ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	०.०	५.३	२.६	१४.३	०.०	०.०	०.०	२.९	०.०	०.०	१.३
जोसुकैसँग रहने भए पनि सरकारी छाप दस्तखत वा सो छाप दस्तखत भएको वा सरकारी काममा कुनै कर्मचारीको छाप दस्तखत भएको कागज	०.०	०.०	०.०	१४.३	०.०	०.०	०.०	५.९	०.०	०.०	१.०
आवश्यक वस्तु संरक्षण ऐन, २०१२ अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	०.०	०.०	०.०	१४.३	०.०	०.०	०.०	२.९	०.०	४.०	१.०
मुलुकी ऐनको अपहरण गर्ने तथा शरीर बन्धक लिने अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दा	०.०	०.०	०.०	१४.३	०.०	०.०	०.०	२.९	०.०	०.०	०.७
उत्तर नदिएको	६५.३	०.०	७४.४	१४.३	४२.४	३६.४	२२.२	६७.६	६४.७	४८.०	५०.०
जम्मा	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**

अनुसूची १२

पीडितमैत्री छिटो छरितो न्यायका लागि गर्नु पर्ने सुधार

विवरण	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौ	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
पीडितलाई पुनर्स्थापना, क्षतिपूर्ति/गोप्य सुनुवाईको व्यवस्था हुनु पर्ने	२०.०	३७.५	१५.०	२०.७	२०.६	४१.०	४१.५	५८.८	२६.५	३६.०	३१.४
मुद्दाको छिटो फैसला	६.०	३५.०	१२.५	१३.८	२.९	१५.४	१९.५	१७.६	१४.७	२०.०	१५.६
प्रहरी सुरक्षा/पीडित र साक्षीको सुरक्षा हुनु पर्ने	२२.०	०.०	१५.०	२४.१	१४.७	१०.३	२.४	२९.४	२०.६	२०.०	१५.३
नयाँ अपराध संहिता लागू गर्ने /कानून परिमार्जन गर्ने	६.०	२.५	१०.०	३.४	१४.७	२३.१	२४.४	२९.४	११.८	२०.०	१४.२
सामाजिक सुरक्षा	४.०	३५.०	१०.०	३.४	२.९	२५.६	३१.७	१४.७	०.०	०.०	१३.७
साक्षीलाई दैनिक भ्रमण भत्ता उपलब्ध गराउनु पर्ने	८.०	२२.५	२०.०	१०.३	२.९	१२.८	१७.१	८.८	८.८	१६.०	१२.८
प्रभावकारी फैसला कार्यान्वयन/अदालतले नभई सरकारले फैसला कार्यान्वयन गर्नु पर्ने	१८.०	५.०	२.५	१०.३	२.९	१०.३	१९.५	१४.७	५.९	१२.०	१०.४
छिटो छरितो अनुसन्धान/प्रयोगशाला परीक्षण/स्थापनाको आवश्यकता	२०.०	५.०	१५.०	१३.८	२.९	२.६	१२.२	०.०	११.८	१६.०	१०.१
राजनैतिक प्रभाव हटाउने	१४.०	५.०	५.०	२४.१	५.९	२.६	१४.६	२.९	१४.७	१२.०	९.८
कार्यविधिमा सरलीकरण	०.०	५.०	२.५	०.०	०.०	१७.९	३१.७	११.८	५.९	४.०	८.२
सूचनाको विकास/सचेतना/न्यायप्रति विश्वास	०.०	७.५	५.०	१०.३	८.८	१५.४	०.०	८.८	११.८	१६.०	७.८
अनुसन्धान, अभियोजन र न्याय सम्पादनका संयन्त्र सक्रिय हुनु पर्ने	१२.०	५.०	२.५	३.४	१७.६	१०.३	९.८	५.९	८.८	०.०	७.९
फाष्ट ट्रयाक अदालत स्थापना/ फौजदारी अदालतको स्थापना	६.०	१७.५	०.०	६.९	८.८	७.७	२.४	८.८	११.८	०.०	७.१
तालीम/दक्ष जनशक्ति/ निष्ठावान र निष्पक्ष न्यायाधीश	१०.०	०.०	५.०	३.४	८.८	५.१	१२.२	५.९	११.८	४.०	६.८
पीडितलाई न्याय दिने पद्धति अवलम्बन गर्नु पर्ने	१०.०	०.०	०.०	०.०	११.८	७.ठ	१४.६	०.०	२.९	१६.०	६.३
नियमति सुनुवाई/साक्षीसंगै पेश गर्ने	२.०	१०.०	७.५	३.४	२.९	७.७	७.३	१४.७	०.०	०.०	५.७

विवरण	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौ	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
प्रहरीले घटनास्थलमा नै गई प्रमाण संकलन गर्नु पर्ने	०.०	१२.५	२.५	०.०	०.०	०.०	२.४	८.८	५.९	०.०	३.३
अधिकतम सजाय	६.०	५.०	२.५	०.०	०.०	२.६	०.०	०.०	०.०	१२.०	२.७
मध्यस्थकर्ताको व्यवस्था/मेलमिलाप	२.०	५.०	०.०	०.०	२.९	२.६	०.०	०.०	८.८	४.०	२.५
सरकारी वकीलमा बयान गराउँदा कानून व्यावसायीलाई सहभागी गराउनु पर्ने	२.०	७.५	०.०	०.०	०.०	०.०	७.३	०.०	०.०	०.०	१.९
कार्यालयमा सहज पहुँच	२.०	२.५	२.५	६.९	०.०	०.०	०.०	०.०	२.९	४.०	१.९
अभियुक्तले सफाइ पाएमा क्षतिपूर्ति दिने	०.०	५.०	७.५	०.०	२.९	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१.६
अनुसन्धानमा खुलेको कुरालाई प्राथमिकता दिनु पर्ने	०.०	२.५	५.०	०.०	०.०	२.६	४.९	०.०	०.०	०.०	१.६
अदालतमा दायर मुद्दा फिर्ता हुन नहुने	२.०	१०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२.४	०.०	०.०	०.०	१.६
संक्षिप्त कार्यविधि	०.०	०.०	२.५	०.०	०.०	०.०	०.०	५.९	०.०	०.०	०.८
थुनुवा कोठाको उचित व्यवस्था गर्नु पर्ने	०.०	५.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.५
अदालतले ३/३ दिनको म्याद थप गर्नु पर्छ ।	०.०	५.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.५
पीडितको उद्धार गर्नु पर्ने	०.०	५.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.५
अभियुक्तको सम्पत्ति विवरण खोजी	०.०	०.०	०.०	३.४	०.०	०.०	०.०	२.९	०.०	०.०	०.५
अनुसन्धानमा सहयोग गर्नेलाई सजाय छुट गर्ने	०.०	२.५	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.३
वारेन्ट वा म्याद तामेली पछि जारी हुने ७० दिने म्याद घटाउनु पर्ने	०.०	०.०	०.०	६.९	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.५
सुझाव उल्लेख नभएको ।	३८.०	१५.०	५०.०	४१.४	५५.९	२०.५	१४.६	२३.५	३५.३	१६.०	३१.१
जम्मा	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**

सरकारवादी फौजदारी मुद्दाहरु असफल हुनाका कारणहरु

विवरण	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौ	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
फितलो अनुसन्धान/गैर जिम्मेवार अनुसन्धान/ अनुसन्धानमा ढिलाई	२८.०	४०.०	३२.५	४१.४	२९.४	३५.९	६१.०	३५.३	३८.२	२८.०	३७.२
राजनीतिक हस्तक्षेप/दवाव/सरकारी हस्तक्षेप/नायजायज भनसुन/नातावाद कृपावाद	३०.०	३०.०	२०.०	२७.६	२०.६	३०.८	४१.५	५०.०	३२.४	६०.०	३३.३
वैज्ञानिक अनुसन्धानको कमी/स्रोत साधनको कमी/प्रमाणको अभाव/नष्ट	२८.०	१२.५	१२.५	२०.७	१४.७	३३.३	२४.४	४१.२	२३.५	३६.०	२४.३
भ्रष्टाचार, आर्थिक प्रलोभन	१६.०	२२.५	१५.०	२०.७	१४.७	२८.२	४८.८	२९.४	१४.७	२४.०	२३.५
आधारहिन उजूरी/झुट्टा मुद्दा/प्रतिशोध	६.०	७.५	१५.०	३.४	२.९	१०.३	४.९	८.८	१४.७	८.०	८.२
जनचेतनाको कमी	८.०	१०.०	१०.०	०.०	२.९	२५.६	४.९	५.९	२.९	४.०	७.९
पीडित /साक्षी Hostile हुने	४.०	१०.०	२.५	१३.८	५.९	१०.३	१२.२	८.८	५.९	८.०	७.९
दक्ष कर्मचारीको अभाव	१४.०	२.५	२.५	६.९	२.९	१०.३	९.८	१७.६	०.०	८.०	७.७
झञ्झटिलो न्याय प्रणाली	२.०	१०.०	५.०	०.०	८.८	१०.३	१९.५	२.९	२.९	४.०	६.८
पीडितलाई राहतको अभाव/ पीडितमुखी न्यायप्रणाली अभाव	६.०	२.५	५.०	३.४	८.८	५.१	१७.१	११.८	०.०	०.०	६.३
कमजोर न्याय पद्धति/प्रणाली/ फौजदारी कानून फितलो	६.०	०.०	५.०	३.४	५.९	५.१	७.३	५.९	८.८	१२.०	५.७
फितलो अनुसन्धान गर्नेलाई कारबाही गर्नु पर्ने	४.०	७.५	५.०	३.४	०.०	१०.३	४.९	१७.६	०.०	०.०	५.५
छिटो फैसला नहुनु	८.०	१०.०	५.०	३.४	०.०	५.१	९.८	२.९	२.९	४.०	५.५
पद र कर्तव्यप्रति वफादार नहुने	०.०	७.५	५.०	६.९	५.९	१२.८	४.९	५.९	२.९	०.०	५.२
सरकारी वकिल जिम्मेवार नहुनु	२.०	२.५	५.०	०.०	०.०	७.७	१४.६	२.९	५.९	८.०	४.९
साक्षी संरक्षणको अभाव	२.०	७.५	१२.५	०.०	२.९	७.७	०.०	२.९	५.९	०.०	४.४

विवरण	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौ	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
नाममात्रको सजाय/कम सजाय हुनु/कडा कानून नहुने/ दण्डहिनता	८.०	१०.०	०.०	०.०	२.९	२.६	९.८	०.०	०.०	४.०	४.१
साक्षी प्रलोभनमा पर्नु/उपस्थित नहुने	४.०	०.०	५.०	०.०	२.९	५.१	१२.२	२.९	०.०	४.०	३.८
सरकारी वकील र प्रहरी वीच सहकार्य नहुने	६.०	२.५	२.५	३.४	०.०	२.६	९.८	२.९	०.०	४.०	३.६
साक्षी उपस्थित नहुने/ नक्कली साक्षी	०.०	५.०	२.५	३.४	०.०	७.७	०.०	११.८	०.०	४.०	३.३
समाजको असहयोग/समयमा घटना थाह नहुनु	४.०	०.०	२.५	०.०	२.९	२.६	२.४	२.९	५.९	८.०	३.०
भौगोलिक विकटता	०.०	२.५	०.०	०.०	०.०	२.६	२.४	५.९	२.९	१२.०	२.५
भीडको दवाव	४.०	२.५	७.५	३.४	०.०	०.०	२.४	०.०	०.०	०.०	२.२
प्रहरी र अदालत बीच तालमेल नहुनु	२.०	०.०	२.५	०.०	०.०	२.६	४.९	२.९	०.०	४.०	१.९
वास्तविक अपराधी पत्ता नलाग्नु	०.०	७.५	०.०	०.०	०.०	०.०	८.८	२.९	०.०	०.०	१.९
स्थलगत अध्ययन नहुनु	४.०	५.०	०.०	०.०	०.०	२.६	०.०	२.९	०.०	०.०	१.६
न्यायाधीश नै दक्ष नहुने	०.०	०.०	०.०	३.४	२.९	७.७	२.४	०.०	०.०	०.०	१.६
नियमित सुनवाईको अभाव	०.०	२.५	०.०	३.४	०.०	२.६	०.०	०.०	०.०	०.०	०.८
अनुसन्धान अधिकृत परिवर्तन भई रहने	०.०	२.५	०.०	०.०	०.०	२.६	०.०	०.०	२.९	०.०	०.८
मुद्दाको चाप वढी	०.०	२.५	२.५	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.५
Blood Money को व्यवस्था नहुनु	०.०	२.५	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.३
कारण उल्लेख नभएको	३२.०	२५.०	४५.०	४८.३	५८.८	१७.९	७.३	२०.६	२९.४	२४.०	३०.३
जम्मा	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**

अनुसूची १४

समग्र फौजदारी न्यायप्रणालीको सुधारको लागि प्राप्त सुझावहरु

विवरण	ताप्लेजुङ्ग	मोरङ्ग	सप्तरी	सिन्धुपाल्चोक	काठमाण्डौ	पर्सा	कास्की	बाँके	जुम्ला	बझाङ्ग	जम्मा
अपराधीलाई कडा सजायको व्यवस्था	१०.०	२.५	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१.६
सुरक्षाकर्मीको प्रभावकारी परिचालन	०.०	५.०	०.०	०.०	२.९	२.६	०.०	०.०	०.०	४.०	१.४
सरकारी वकिललाई न्यायाधीश बनाइन नहुने ।	२.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.३
कानूनविदको राय लिएर कानून सुधार गर्नु पर्ने	२.०	२.५	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.५
अनुसन्धानमा कानून व्यवसायीलाई रोहवरमा राख्नुपर्ने	०.०	२.५	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.३
पीडीतलाई क्षतिपूर्ति दिनु पर्ने	२.०	२.५	०.०	०.०	२.९	०.०	१४.६	०.०	०.०	४.०	२.७
कानूनको प्रभावकारी कार्यान्वयन	४.०	०.०	५.०	६.९	५.९	२.६	९.८	२.९	८.८	०.०	४.६
समाजमा अपराधको सर्वेक्षण गर्नुपर्ने	०.०	२.५	२.५	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.५
कानूनको समय सापेक्ष परिवर्तन	१६.०	१०.०	५.०	६.९	११.८	२०.५	४१.५	२९.४	२.९	१६.०	१६.४
न्यायप्रणाली चुस्त दुरूस्त हुनु पर्ने/फैसला छिटो हुनु पर्ने	१०.०	१२.५	१५.०	३.४	५.९	२.६	४.९	०.०	०.०	८.०	६.६
राज्यको स्पष्ट नीति हुनुपर्ने/नीतिगत सुधार गर्नु पर्ने	२.०	५.०	२.५	०.०	२.९	५.१	४.९	११.८	२.९	०.०	३.८
राजनीतिक दवावमुक्त हुनुपर्ने	०.०	२.५	५.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२.९	२.९	४.०	१.६
अपराधीको मनोवल घट्ने गरी कानून बनाउनु पर्ने	०.०	७.५	०.०	३.४	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१.१
अनुसन्धान अधिकृतको छुट्टै र दक्षतायुक्त व्यवस्था हुनु पर्ने/निष्पक्ष हुनु पर्ने	१०.०	५.०	०.०	३.४	०.०	२.६	१७.१	११.८	५.९	४.०	६.३
न्यायाधीशवाट चलखेल गर्ने अवस्था हुन नदिने	०.०	२.५	०.०	३.४	२.९	२.६	९.८	०.०	०.०	०.०	२.२
अर्धन्यायिक निकायका कर्मचारीलाई तालिम दिनु पर्ने	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	५.९	०.०	०.५
अदालतबाटै प्रभावकारी अनुगमन	०.०	०.०	२.५	०.०	०.०	०.०	२.४	०.०	०.०	४.०	०.८
सबै जनशक्ति काम प्रति वफादार हुनुपर्ने ।	०.०	२.५	०.०	०.०	०.०	५.१	०.०	५.९	२.९	०.०	१.६
कानून व्यावसायीको पेशामा सुधार	०.०	२.५	२.५	०.०	०.०	०.०	२.४	०.०	०.०	४.०	१.१
फैसला कार्यान्वयन प्रभावकारी हुनुपर्ने	२.०	०.०	२.५	३.४	२.९	०.०	९.८	०.०	०.०	०.०	२.२
कानूनी सचेतना अभिवृद्धि गर्ने	२.०	०.०	५.०	१०.३	०.०	७.७	०.०	०.०	५.९	४.०	३.३
जाहेरी सहजै दर्ता हुने व्यवस्था गर्नु पर्ने	०.०	०.०	०.०	३.४	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.३
कुनै सझाव उल्लेख नभएको	५४.०	४०.०	६२.५	६२.१	७०.६	४८.७	२४.४	४७.१	६४.७	६०.०	५२.५
जम्मा	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**	**१००**

परिशिष्टहरु

परिशिष्ट (क)

अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षण निर्देशक समितिमा रही कार्यसम्पादन गर्नु भएका पदाधिकारीहरुको नामावली

क्र.सं	पद	नाम र पद	कैफियत
१	संयोजक	१. **श्री भेषराज शर्मा** सचिव, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	मिति २०७०।१।३१ देखि २०७२।१०।१९ सम्म समितिको संयोजकको रूपमा रहनु भएको थियो ।
		२. **श्री टेक प्रसाद ढुङ्गाना** सचिव, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	मिति २०७२।१०।२० देखि समितिको संयोजकको रूपमा रहनु भएको छ । मिति २०७०।१।३१ देखि २०७२।६।२१ सम्म समितिको सदस्यको रूपमा रहनु भएको थियो ।
२	सदस्य	**सहसचिव श्री फणिन्द्र गौतम** सहसचिव, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	मिति २०७२।६।२१ देखि समितिको सदस्यको रूपमा रहनु भएको छ ।
३.	सदस्य	१. **श्री गणेशराज कार्की**, सहसचिव, गृह मन्त्रालय २. **श्री शंकर प्रसाद कोइराला**, सहसचिव, गृह मन्त्रालय ३. **श्री लक्ष्मी प्रसाद ढकाल**, सहसचिव, गृह मन्त्रालय ४. **श्री यादव प्रसाद कोइराला**, सहसचिव, गृह मन्त्रालय	गृह मन्त्रालयको तर्फबाट विभिन्न समयमा प्रतिनिधित्व गर्नु भएको ।
४.	सदस्य	१. **श्री महेश शर्मा पौडेल**, सहन्यायाधिवक्ता, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय २. **श्री खगराज पौडेल**, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय ३. **श्री किरण पौडेल**, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय	महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयको तर्फबाट विभिन्न समयमा प्रतिनिधित्व गर्नु भएको ।
५.	सदस्य	१. **श्री श्रीकान्त पौडेल**, सहरजिष्ट्रार, सर्वोच्च अदालत २. **श्री विपुल न्यौपाने**, सहरजिष्ट्रार, सर्वोच्च अदालत	सर्वोच्च अदालतको तर्फबाट विभिन्न समयमा प्रतिनिधित्व गर्नु भएको ।
६	सदस्य	१. **श्री उत्तमनारायण मल्ल**, महानिर्देशक, तथ्यांक विभाग २. **श्री विकास विष्ट**, महानिर्देशक, तथ्यांक विभाग ३. **श्री सुमन अर्याल**, महानिर्देशक, तथ्यांक विभाग	केन्द्रीय तथ्यांक विभागको तर्फबाट विभिन्न समयमा प्रतिनिधित्व गर्नु भएको ।
७.		१. **श्री नवराज सिलवाल** प्रहरी नायब महानिरीक्षक, नेपाल प्रहरी २. **श्री सुरेन्द्र बहादुर शाह** प्रहरी नायब महानिरीक्षक, नेपाल प्रहरी ३. **श्री मनोहर प्रसाद रिमाल** प्रहरी नायब महानिरीक्षक, नेपाल प्रहरी	प्रहरी प्रधान कार्यालयको तर्फबाट विभिन्न समयमा प्रतिनिधित्व गर्नु भएको ।
८.	सदस्य	**श्री मान बहादुर अर्याल** उपसचिव, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	मिति २०७०।१।३१ देखि समितिको सदस्यको रूपमा रहनु भएको छ ।

नोट : *निर्देशक समितिको सदस्यमा उल्लिखित निकायहरूबाट एक/एक जना सदस्य रहने व्यवस्था भएकोमा सो निकायबाट विभिन्न समयमा समितिमा सदस्यको रूपमा प्रतिनिधित्व गर्नु हुने पदाधिकारीको नाम प्रतिनिधित्वको क्रम अनुसार उल्लेख गरिएको छ ।*

निर्देशक समितिको बैठकमा आमन्त्रित सदस्यको रूपमा सहभागी पदाधिकारीहरूको नामावली

क्र.सं	नाम	कार्यालय
१	**सहसचिव श्री डिल्लिराज घिमिरे**	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय
३.	**उपमहानिर्देशक नेबिनलाल श्रेष्ठ**	केन्द्रीय तथ्यांक विभाग
६.	**उपसचिव श्री विष्णुप्रसाद रेग्मी**	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय
७.	**निर्देशक शैलेन्द्र घिमिरे**	केन्द्रीय तथ्यांक विभाग
१३.	**शाखा अधिकृत श्री विमल कुमार विष्ट**	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय

परिशिष्ट (ख)

अपराध सम्बन्धी बेसलाइन सर्वेक्षण प्राविधिक उपसमितिमा रही कार्य सम्पादन गर्नु भएका अधिकृत कर्मचारीहरुको नामावली

क्र.सं	पद	नाम	कैफियत
१	संयोजक	**श्री टेक प्रसाद ढुङ्गाना** सहसचिव, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	मिति २०७०।१।३१ देखि २०७२।६।२० सम्म उपसमितिको संयोजकको रूपमा रहनु भएको थियो ।
		श्री फणिन्द्र गौतम सहसचिव, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	मिति २०७२।६।२१ देखि उपसमितिको संयोजकको रूपमा रहनु भएको छ ।
२	सदस्य	**श्री मान बहादुर अर्याल,** उपसचिव, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	मिति २०७०।१।३१ देखि उपसमितिको सदस्यको रूपमा रहनु भएको छ ।
३	सदस्य	१. **श्री प्रल्हाद पोखरेल,** उपसचिव, गृह मन्त्रालय २. **श्री उद्धव भट्टराई,** उपसचिव, गृह मन्त्रालय ३. **श्री गंगा बहादुर क्षेत्री,** उपसचिव, गृह मन्त्रालय ४. **श्री बलभद्र गिरी,** उपसचिव, गृह मन्त्रालय ५. **श्री भविश्वर पाण्डे,** उपसचिव, गृह मन्त्रालय	गृह मन्त्रालयको तर्फबाट विभिन्न समयमा प्रतिनिधित्व गर्नु भएको ।
५	सदस्य	१. **श्री मदन बहादुर धामी** उपन्यायाधिवक्ता, महान्यायाधिवक्तको कार्यालय २. **श्री उद्धव पुडासैनी,** उपन्यायाधिवक्ता, महान्यायाधिवक्तको कार्यालय	महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयको तर्फबाट विभिन्न समयमा प्रतिनिधित्व गर्नु भएको ।
६.	सदस्य	१. **श्री सूर्यप्रसाद पराजुली,** उपरजिष्ट्रार, सर्वोच्च अदालत २. **श्री ध्रुवराज त्रिपाठी,** उपरजिष्ट्रार, सर्वोच्च अदालत ३. **श्री लोकनाथ पराजुली,** उपरजिष्ट्रार, सर्वोच्च अदालत	सर्वोच्च अदालतको तर्फबाट विभिन्न समयमा प्रतिनिधित्व गर्नु भएको ।
७	सदस्य	१. **श्री नेबिनलाल श्रेष्ठ,** निर्देशक, तथ्यांक विभाग २. **श्री शैलेन्द्र घिमिरे,** निर्देशक, तथ्यांक विभाग	मिति २०७०।१।३१ देखि उपसमितिको सदस्यको रूपमा रहनु भएको छ ।
८.	सदस्य	१. **बसन्त रजैरे,** प्रहरी नायब उपरीक्षक, नेपाल प्रहरी २. **सुदिप गिरी,** प्रहरी उपरीक्षक, नेपाल प्रहरी	प्रहरी प्रधान कार्यालयको तर्फबाट विभिन्न समयमा प्रतिनिधित्व गर्नु भएको ।

नोट : *प्राविधिक उपसमितिको सदस्यमा उल्लिखित निकायहरूबाट एक/एक जना सदस्य रहने (तथ्यांक विभाग बाहेक) व्यवस्था भएकोमा सम्बन्धित निकायबाट विभिन्न समयमा उपसमितिमा सदस्यको रूपमा प्रतिनिधित्व गर्नु हुने कर्मचारीको नाम प्रतिनिधित्वको क्रम अनुसार उल्लेख गरिएको छ ।*

प्राविधिक उपसमितिको बैठकमा आमन्त्रित सदस्यको रूपमा सहभागी पदाधिकारीहरूको नामावली

क्र. सं	नाम	कार्यालय
१.	**प्रा. डा. श्री श्रीकृष्ण श्रेष्ठ**	जन प्रशासन क्याम्पस, त्रि.वि.वि.
२.	**श्री कपिल अर्याल**	काठमाण्डौ स्कूल अफ ल, भक्तपुर
३.	**उपसचिव श्री विष्णुप्रसाद रेग्मी**	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय
४.	**निर्देशक श्री ज्ञानेन्द्र बज्राचार्य**	केन्द्रीय तथ्यांक विभाग
५.	**शाखा अधिकृत श्री विमल कुमार विष्ट**	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय
६.	**प्रहरी निरीक्षक नवरत्न पौडेल**	प्रहरी प्रधान कार्यालय

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाण्डौं
फोनः ४-२११९८७, ४-२११७८६, ४-२११६३०, ४-२११७४१,
४-२११६३४, ४-२११७०२, ४-२११६३६, ४-२११८७२,
४-२११७२७
फ्याक्स नं.ः ४-२११६८४
वेभसाइटः www.moljpa.gov.np